HYMYLEHTI PUHUU ASIAT HALKI

hymy

12/joulukuu 1973 2:90 Skr 3:75 (inkl. moms)

LENITA AIRISTO TEKI HUORIN – mutta kenen kanssa?

HYMYN LUKIJAT OVAT VALINNEET KEKKOSELLE SEURAAJAN!

IRWIN GOODMANIN JA NEEKERITYTÖN HÄÄRITUAALIT KENIASSA

Lenita teki huorin

Teksti: SYLVI ROSSI

MUTTA KENEN KANSSA?

Lenita Airiston elämään ei enää ole mahtunut miestä sen jälkeen kun avioero Ingvar S. Melinin kanssa oli tosiasia. Ainakaan tiettävästi. Mistä sitten tuli mies, joka rikkoi yhden tämän maan puhutuimmista avioliitoista? Lenita oli rakastunut tähän. Jopa niin, että vielä avioliitossa ollessaan hän oli sanonut Sirpa Rydmanin kertoman mukaan: ''Lapsen saaminen tämän miehen kanssa ei olisi onnettomuus.'' Oliko suhde tähän mieheen yhtä fantastinen kuin suhde espanjalaiseen taiteilijaan Juan Ramireziin? Jos näin on, ovat Sirpa Rydman ja Anna-Liisa Ruotsi kertoneet oikeudessa vain olettamuksiaan. Totuus ei ehkä selviä koskaan. Oikeus ei saanut edes tietää mikä oli miehen nimi. Mutta avioero tuli. Ingvarin ja Lenitan yhteispeli jatkui saumattomana loppuun asti.

KÄÄNNÄ

Uusi olut **PORIN EXTRA IV A**

PORIN OLUT 120 VUOTTA

Lenita teki huorin

Lenitan romanssi Pariisissa keväällä -72 paljastui Hymylehden myötä Lenitan ja erään kirjallisesti erittäin lahjakkaan toimittajan keväiseksi päiväuneksi. Taiteilija **Juan Ramirez** kirjoitti Hymylle, että tarina hänen ja jonkin hänen kerran kutsuilla tapaamansa rouva Airiston kanssa on kaikkea perää vailla.

Lenita oli antanut suostumuksensa jutun julkaisemiseen. Miksi? Painoiko omantunnon polte?

Avioeron saaminen Suomessa ei ole kivuliasta. Mutta jotta eron saisi suoraan, on oltava näyttö siitä, että on tehty huorin. Julkkiksilla ei ole erioikeuksia.

Vai onko?

Lenitan ja Ingvarin erotessa mannekiinit **Anna-Liisa Ruotsi** ja **Sirpa Rydman** esiintyivät todistajina. He kertoivat SUURESTA RAKKAUDESTA, miehestä, joka oli Lenitaa vastassa aina niin Münchenissä, Lontoossa, Frankfurtissa kuin Pariisissakin.

Ilmeisesti siis mies, jolla on aikaa ja rahaa. Ja halua tulla sinne, missä Lenita on. Ja jonka huoneessa Lenita oli usein (!) viettänyt yönsä.

Lenita oli ihailevin ja rakastunein sanoin puhunut tästä miehestä. Mutta ei mitään nimiä. Sirpan tai Anna-Liisan todistajankertomuksissa ei edes vahingossa vilahda tämä nimi. Vaikka mitä todennäköisintä olisi, että he ovat sen tienneet.

Olisi luullut, että kansanedustajan asemassa oleva mies ja kansallinen julkkis olisivat sopineet jonkun ulkomaalaisen tuttavansa kanssa siitä, että tämä vakuuttaa maanneensa Lenitan kanssa.

Kotimaista aviorikostahan ei voitu ajatellakaan nopean eron perusteeksi, huorin teon toiseksi osapuoleksi. Mies olisi muuten saanut kuulla makaamisestaan loppuikänsä. Ehkä ainoa, joka tehtävään olisi suostunut, olisi voinut olla Monsieur Mosse, Lenitan vanha ystävä.

Koska nimeä ei ole, täytyy meidän luottaa Sirpan ja Anna-Liisan kertomuksiin.

Miehen nimi jäänee kuitenkin ikuiseksi salaisuudeksi. Sekä Suomen kansalle, että Helsingin raastuvanoikeudelle.

Onneksi ei oikeudessa kerrottu, että se suuri rakkaus oli Juan Ramirez. Esimerkiksi Walter Braun ja Bill Smith olisivat sentään olleet poikaa. □

Otettiin käsiteltäväksi täksi päiväksi määrätty avioeroa koskeva juttu, jossa ovat tästä kaupungista oleva kauppatieteen lisensiaatti Ingvar Selimson Melin kantajana ja hänen niin ikään tästä kaupungista oleva vaimonsa, diplomiekonomi Hymmi Lenita Aulikki Airisto-Melin vastaajana. Kun juttu huudettiin, asianosaiset tulivat oikeuteen kumpikin valtuuttamansa asiamiehen, kantaja asianajaja Kullervo Kemppisen ja vastaaja hovioikeuden auskultantti Hannu Saraluodon edustamana.

Heikki Borenius

Asianajaja, Helsinki "

" Helsingin Raastuvanoikeudelle

Anon kunnioittavasti, että tästä kaupungista oleva vaimoni, diplomiekonomi Hymmi Lenita Aulikki Airisto-Melin, jonka olen äskettäin saanut tietää rikkoneen avioliittomme tekemällä huorin, kutsuttaisiin ja haastettaisiin johonkin raastuvanoikeuden piakkoin pidettävään istuntoon kuultavaksi ja vastaamaan kanteeseeni, jolla tulen vaatimaan, että minulle myönnettäisiin avioero.

Helsingissä 20 päivänä elokuuta 1971

Ingvar Selimson Melin

Kauppatieteen lisensiaatti

Helsingin kaupungista

Laati:

Kullervo Kemppinen

Kullervo Kemppinen

Varatuomari, asianajaja Helsingissä ."

Sitten kun haastekirjat oli luettu, asiamies Kemppinen toisti haastehakemuksen kanteeksi jutussa ja antoi oikeuteen virkatodistuksen, osoitetodistuksen ja sopimuksen, mitkä asiakirjat kuuluivat:

" DIOECESIS BORGOENSIS

ÄMBETSBETYG för äktenskapsskillnad

Medlemmarna av Norra svenska församlingen ekon.lic. Ingvar Selimson M e l i n född 29.06.1932 -487H i Pedersöre och dennes hustru Hymmi Lenita Aulikki Airisto-Melin o.s. Airisto född 01.01.1937 -054R i Helsingfors, vigda 16.12.1961 till mannens I och hustruns I äktenskap, leva. I våra böcker inga barn i detta äktenskap.

Helsingfors ev.-luth. församlingars centralregister

Helsingfors den 23.08.1971 HELSINGFORS FÖRSAMLINGARS CENTRALREGISTER

Lösen 1 mk

Samuli Toivio

Samuli Toivio

Biträdande registerchef "

"S o p i m u s

Avioeron varalta olemme sopineet keskenämme seuraavaa:

1. Olemme jo keskenämme jakaneet ja saaneet haltuumme oman yksityisen omaisuutemme sekä osuutemme kaikesta muusta yhteisestä omaisuudesta paitsi asunto-osakkeista sekä asunnossamme olevasta koti-irtaimistosta ja tauluista, yhteisarvoltaan 350.000 markkaa.

2. Yhteisen omaisuutemme osituspervsteeksi otetaan sama suhde, jossa olemme osallistuneet tuon omaisuuden hankintakustannuksiin, eli noin 38,5 - 61,5 %.

3. Olemme sopineet osituksen tapahtuvaksi siten, että ositettava omaisuus eli siis Asunto Oy Kaskiniemi nimisen yhtiön osakkeet N:o 31 - 40, jotka oikeuttavat hallitsemaan yhtiön omistamassa talossa olevaa rivitalohuoneistoa N:o 4 sekä tuossa huoneistossa sijaitseva koti-irtaimisto ja taulut jäävät kaikki allekirjoittaneen Lenita Airisto-Melin'in omaisuudeksi allekirjoittaneelle Ingvar S. Melin'ille maksettavaa kertakaikkista sadankolmenkymmenenviidentuhannen (135.000) markan lunastussummaa vastaan, joka summa maksetaan tälle sopimuskirjalle tehtävää eri kuittausta vastaan kolmenkymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun vireillä olevassa avioerojutussa annettava tuomio on saavuttanut lainvoiman. Samassa yhteydessä Ingvar S. Melin huolehtii osakkeita rasittavan velkansa maksamisesta ja osakekirjan luovuttamisesta siirrettynä Lenita Airisto-Melin'in haltuun.

4. Mikäli allekirjoittanut Lenita Airisto-Melin päättäisi myydä edellä mainitut Asunto Oy Kaskiniemen osakkeet N:o 31 -40, sitoutuu hän ensin tarjoamaan ne Ingvar S. Melin'in ostettaviksi samasta hinnasta, jonka sivullinen ostajaehdokas on niistä sitovasti tarjonnut. Tätä etuosto-oikeutta on Ingvar S. Melin'in kuitenkin käytettävä ja suoritettava osakkeiden hinta 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun hänelle tiedotettiin osakkeiden myyntiaikomuksista.

5. Toteamme, ettei meillä ole yhteistä velkaa eikä yhteisesti vastattavia sitoumuksia. Mahdollisista omista veloistamme ja muista maksuistamme sekä sitoumuksistamme vastaamme kumpikin itse.

6. Tämän sopimuskirjan allekirjoitamme uudelleen lopullisena osituksenamme heti sen jälkeen kun avioerojutussamme annettava päätös on saavuttanut lainvoiman, emmekä sen jälkeen tule muita varallisuusoikeudellisia vaatimuksia toisiamme vastaan esittämään.

Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1971

Ingvar S. Melin
Kauppatieteen lisensiaatti
Helsingin kaupungista

Lenita Airisto-Melin
Diplomiekonomi Helsingin kaupungista

Nimikirjoitukset oikeiksi todistavat:

Anita Kemppinen

Kullervo Kemppinen "

Asiamies Kemppinen ilmoitti, että kanteessa mainittu huorinteko oli tapahtunut ulkomailla tämän vuoden helmi-, maalis- ja huhtikuussa.

Asiamies Saraluoto myönsi kanteen perusteen oikeaksi eikä vastustanut avioeroa.

Asiamies Kemppinen nimesi jutussa todistamaan Espoon kauppalasta olevan merkonomi Sirpa Kyllikki Rydmanin ja tästä kaupungista olevan mannekiini Anna-Liisa Roineen, jotka kutsuttaessa tulivat vuorollaan istuntohuoneeseen ja asianmukaisesti todistajanvalan nojalla kuultuina kertoivat:

1) Sirpa Kyllikki Rydman, omaa sukuaan Styrman, syntynyt 16 päivänä huhtikuuta 1941 Loviisassa ja kirjoilla Etelä-Espoon seurakunnassa, että hän oli tuntenut vastaajan noin kymmenen vuoden ajan työtoverinaan. Todistaja oli työn vuoksi joutunut hyvin usein matkustamaan vastaajan kanssa ulkomaille, jolloin heillä oli ollut varattuna hotelleissa yhteinen huone. Kuluvan vuoden keväällä oli tehty yhteisiä työmatkoja muun muassa Müncheniin, Pariisiin ja Lontooseen. Näiden matkojen aikana eräs ulkomaalainen mies oli tullut tapaamaan vastaajaa. Vastaaja ei ollut aina yöpynyt todistajan ja vastaajan yhteisessä hotellihuoneessa, vaan usein mainitun mieshenkilön kanssa miehen huoneessa, mistä vastaaja oli tullut vasta aamuisin. Viimeksi oli näin tapahtunut Lontooseen suoritetun matkan yhteydessä viime huhtikuun 15 ja 16 päivinä. Tällöin vastaaja ja mieshenkilö olivat yhteisen illallisen jälkeen menneet yöksi miehen huoneeseen. Illallisen aikana vastaaja ja mieshenkilö olivat olleet iloisen ja rakastuneen näköisiä ja suudelleet toisiaan. Myös aikaisemmin oli tapahtunut vastaavaa ja todistaja oli havainnut läheisen rakkaussuhteen olevan olemassa vastaajan ja mieshenkilön välillä. Vastaaja oli siitä itsekin kertonut todistajalle ja sanonut muun muassa, että mainittu mies merkitsi hänelle hyvin paljon ja ettei lapsen saaminen hänen kanssaan olisi onnettomuus. Vastaajan seurustelu mainitun miehen kanssa oli alkanut noin kaksi vuotta sitten ja he olivat ainakin viisitoista kertaa yöpyneet yhdessä. Todistaja

◁ Anna-Liisa Roine o.s. Ruotsi kertoo todistajanlausunnossaan, että vastaaja (Lenita) ja mieshenkilö olivat olleet rakastuneen näköisiä ja he olivat suudelleet toisiaan todistajan (Anna-Liisa Roine) nähden.

▽ Sirpa Rydmanin mukaan Lenita oli sanonut, ettei lapsen saaminen hänen (tarkoittaa sitä salaperäistä miestä, joka oli vastassa Lenitaa milloin Lontoossa) Pariisissa milloin Lontoossa) kanssaan olisi onnettomuus.

oli varma siitä, että heidän välillään oli sukupuolisuhde.

2) Anna Liisa Roine, joka ilmoitti olevansa omaa sukuaan Ruotsi, syntyneensä 9 päivänä joulukuuta 1942 Helsingissä ja olevansa kirjoilla Tuomiokirkkoseurakunnassa, että hän oli tuntenut vastaajan noin kymmenen vuoden ajan työtoverinaan ja tänä aikana hän oli päivittäin tavannut vastaajan työasioissa. Tämän vuoden keväällä todistaja ja vastaaja olivat tehneet yhteisiä ulkomaanmatkoja muun muassa Müncheniin, Lontooseen, Pariisiin ja Frankfurtiin, jolloin todistaja ja vastaaja olivat oleskelleet näillä paikkakunnilla noin viikon ajan. Muun muassa näissä kaupungeissa oli ollut vastaajaa vastassa aina sama mieshenkilö, jonka kanssa vastaaja oli sitten viettänyt useita öitä ja useinmiten miehen huoneessa. Näin oli tapahtunut yli kymmenen kertaa. Vastaaja ja mieshenkilö olivat olleet rakastuneen näköisiä ja he olivat suudelleet toisiaan todistajan nähden. Vastaajan oman kertoman perusteella todistajalla oli käsitys, että vastaaja piti hyvin paljon mainitusta miehestä.

Todistajat myönsivät kertomuksensa tulleen oikein merkityksi ja saivat poistua vuorollaan.

Asiamies Kemppinen katsoi kanteen tulleen toteennäytetyksi ja jätti jutun päätettäväksi.

Myös asiamies Saraluoto jätti jutun päätettäväksi.

Virallinen syyttäjä, virkaa toimittava kaupunginviskaali Kurt Westermarck ei vastustanut avioeroa.

Asianosaiset saivat poistua, kunnes raastuvanoikeudessa neuvoteltua oli tehty seuraava

P ä ä t ö s :

Raastuvanoikeus on tutkinut jutun ja katsoo selvitetyksi, että Hymmi Lenita Aulikki Airisto-Melin, joka joulukuun 16 päivänä 1961 on vihitty avioliittoon Ingvar Selimson Melinin kanssa, on helmi-huhtikuussa 1971 tehnyt toistuvasti huorin, minkä vuoksi raastuvanoikeus harkitsee oikeaksi avioliittolain 70 §:n 1 momentin nojalla tuomita Ingvar Selimson Melinin ja Hymmi Lenita Aulikki Airisto-Melinin avioeroon.

Raastuvanoikeus ilmoittaa avioerosta säädetyssä järjestyksessä asianomaisille rekisteriviranomaisille.

Julistettiin.

Jäljennöksen oikeaksi todistaa, Helsingissä, raastuvanoikeuden arkistossa, marraskuun 5 päivänä 1973

Viran puolesta:

Yrjö Kemppi
v.s.

SIRPA KUOPPAMÄKI:

en ole synnyttänyt lapsia lehtien kauppatavaraksi

Kuvamme on Keniasta. Kultaa ja kunniaa rallittanut Jukka Kuoppamäki lomailee siinä Sirpa-rouvan kera. Vatsa on viidettä kertaa nenän tasalla ja tammikuun loppupuolella kiljaisee uusi Kuoppamäki viivattoman C:n Sirpa-rouva on tuohtunut julkisuudesta ja purkaa kiukkunsa julkkismeteliin:
— Eivät meidän muksumme ole markkinatavaraa ... ketään eivät kiinnosta tällaiset asiat. Tavalliset asiat! Hyvät asiat! Viides asia!

Teksti: R. LAUKKANEN
Kuva: V. LINTINEN

Isä ottaa asian rauhallisesti. Hänelle on samantekevää onko tulokas poika vai tyttö. Terve lapsi lähinnä kiinnostaa. Varovainen toivomus tulee kuitenkin:

— Hiukkanen taiteellista lahjakkuutta ei olisi pahitteeksi. Kun muissakin on sitä vähän näkyvissä ... tämä lapsi syntyy muuten silloin, kun Betlehemin tähti loistaa kirkkaimmillaan.

Mikä tähti?

— Ai niin ... tehän nukuttekin siihen aikaan. Se tähti, jolla tietäjät itäisiltä mailta suunnistivat Betlehemiin. Se tähti näkyy jo.

Jukalla on kiire töihin, keikka odottaa. Lähtiessään ehtii kuitenkin kertoa että hänet on kutsuttu Eurovision karsintakilpailuihin, siihen kuudentoista armoitetun joukkoon. Pyytää potkua takamukseen ... saa sen — noin kuvaannollisesti.

— Tämähän on normaalia

Sirpa Kuoppamäki laskettakoon sarjaan ''huomatut vaimot''. Askeleet tarkkaillaan tekopyhästi, sanat talletetaan tavun tarkkuudella. Yhtä ja toista tarjotaan, kultaa ja viidettä raskautta tuskin milloinkaan. Sirpa on itse eri mieltä:

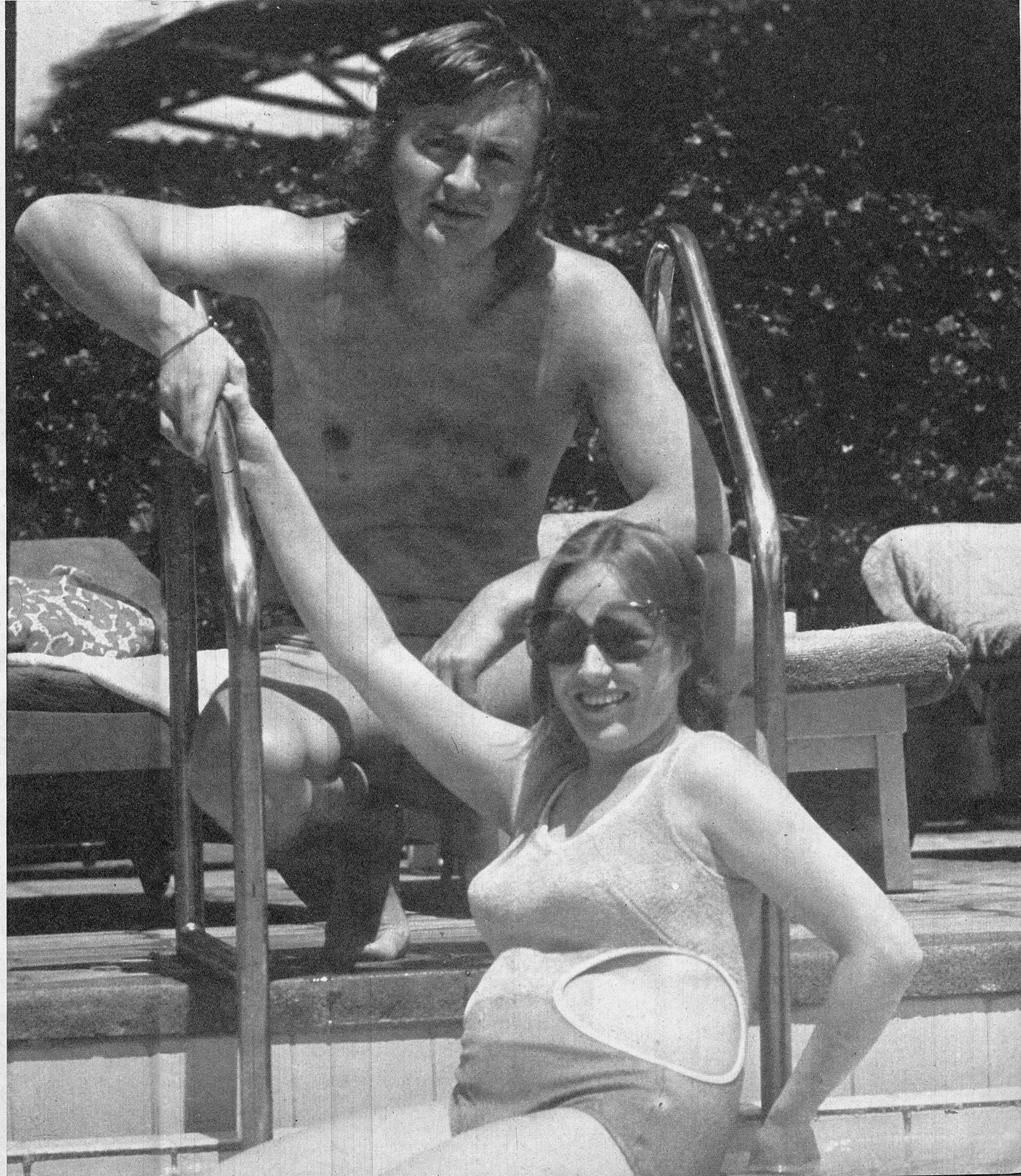
— Kuudenkin vielä jos kunto kestää!

Nämä asiat ovat Kuoppamäen taloudessa yhtä luonnollisia kuin uusien talvikenkien hankkiminen. Molemmat pitävät lapsista:

— Me olemme Jukan kanssa samanlaisia lapsien suhteen, miksi siis pitäisi ihmetellä, että meillä niitä on.

Kuoppamäen lapsia ei kuvata, heitä ei haastatella eikä paijata. He kasvavat ja kehittyvät kahden ihmisen johtamassa kodissa. Käyvät koulua siinä missä muutkin, oppivat pahat ja hyvät tapansa kuten muut tenavat tekevät. Särkevät talkkarin harmiksi ikkunoita, nahistelevat ulkona ja sisällä.

Marraskuiselta taivaalta tulee räntää. Tammikuussa ehkä ilma kirkastuu ja tähti loistaa, kun Kuoppamäen seimi täyttyy viidennen kerran. □

Tampere joulukuussa

KIRPEÄKIN TIETO KULKEKOON VAIKKA TAPPIOLLA

Pohdimme Hymylehden toimituksessa tokko tästä maasta löytyisi yhtäkään inehmoa, joka todistettavasti olisi erehtymätön. Ajattelimme jopa julistaa kilpailun: jos yksikin löytyisi, hän olisi maan mainio haastateltava.

Sitten muistimme poliitikot. Syvä pettymys hiipi mieleen. Heidän joukostaanhan todistettavasti erehtymättömiä löytyisi joka puolueessa vaikka muille jakaa. Ja lehdistä tulisi kuivahkoja kehukokoelmia. Luovuimme kilpailuajatuksesta.

Pois se meistä, että haluaisimme edellä olevalla halventaa politiikkaa ja sen tekijöitä. Tosiasiahan on että poliittisten puolueiden työntämänä ja ohjaamana koko yhteiskuntamme elää ja hengittää, ilman puolueita koko rakennelma romahtaisi tuota pikaa.

Kaikki kunnia siis puolueille, mutta erehtymättömiksi niitäkään ei voi sanoa. Päinvastoin: virheitä ja virhepäätelmiä tulee että roikuu. Voidaan tietysti väittää että puolueet eri mieltä olevina estävät toinen toistensa pahimmat virheet. Mutta entä sitten jos suuret puolueet sopivat keskenään näin: hyväksykää te tämä meidän virheemme, niin me hyväksymme sitten nuo teidän, erimieltä olevat sysätään vähemmistönä syrjään.

Ja noin sitä saatetaan ajautua virhesumaan, joka joskus väistämättä lauetessaan järkyttää yhteiskuntamme perustuksia syvältä.

Tehokas tiedonvälitys on keino jolla voidaan torjua myös puoluejohtojen virheet ja yhteisten virhesumien synnyttäminen. Kun suomalainen ns. talonpoikaisjärki saa asioita eri puolilta esittelevää tietoa kylliksi, se hyvin pian erottaa jyvät akanoista.

On murheellista, jos poliitikkojen viimeaikaiset, vimmatut yritykset kaventaa ei-puoluelehtien kilpailumahdollisuuksia johtuvat juuri tästä: pelätään puhaltumista akanoiden joukkoon.

Puoluetukena kilahtaa puolueiden kassakirstuihin miljoonia ja taas miljoonia vuosittain. Ja lehdet jotka nöyrästi julkaisevat puoluetoimiston lähettämiä kiertoartikkeleita pääkirjoituspalstoillaan saavat tästä kilinästä oman pienen osuutensa. Sen lisäksi valtio tukee suoraan 50 lehteä, ensi vuonna yhteensä 16000000 markalla.

Sinänsähän tässä ei ole mitään pahaa, valtiohan vain näin tukee poliittisten puolueiden tiedonvälitystä. Huolestuttavaksi asia käy, kun poliitikot samaan aikaan valittavat suureen ääneen, että valtion rahaa tuhlataan kun posti kuljettelee lukijoille lehtiä — kaikkia lehtiä — alle tariffihintojen. Parlamentaarisen liikennekomitean tietoliikennejaosto jopa vaatii, että lehtien postimaksut olisi erilaistettava lehtien sisällön perusteella! Onpa pelottava ja maata kohti puoluediktatuuria johtava näkemys! Sananvapaudesta tämän esityksen yhteydessä on enää kovin vaikea puhua — jollei nyt sitten puhuta sananvapausverosta.

Tuskin mikään kansakunta voittaa tällä hetkellä suomalaisia lehtienlukuharrastuksessa. Niinpä tuntuisi luonnolliselta, että Suomen demokraattisuudellaan tuon tuostakin leuhkaiseva valtiovalta ottaisi kunnia-asiakseen ylpeillä myös sillä, että se tukee sananvapautta maassa kuljettamalla kaikenlaisia lehtiä kaikille halukkaille vaikka tappiolla.

Pääasiana olkoon, että tieto kulkee, vaikka se joskus vähän kirpaisisi niin omaa kuin naapureidenkin mieltä!

VEIKKO KOSKI

hymy puhuu asiat halki

KUSTANTAJA LEHTIMIEHET OY, PUUTARHAKATU 16, 33210 Tampere 21
PUH. VAIHDE 931-33333. PAINOPAIKKA HERTSO, HELSINKI.

URPO LAHTINEN johtokunnan puheenjohtaja

HANNU RAHKONEN toimituspäällikkö

TIMO SUOSTE toimittaja

IRIS TUUNAINEN toimittaja

MATTI VEHVILÄINEN toimittaja

ERKKI WESSMAN toimittaja

Erikoistoimitus Helsingissä
Linnanrakentajantie 2 B
00810 H:ki 81 vaihde 780788

VEIKKO KOSKI vastaava päätoimittaja

VEIKKO ENNALA erikoistoimittaja

JYRKI PAAVOLA taiteilija

HEIKKI SLADEY taiteilija

VEIKKO LINTINEN valokuvaamon esimies

JUKKA KUUSISTO valokuvaaja

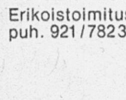

ANTERO MAUNULA toimittaja

KARI VANHAPIHA toimittaja

OLLI TASANEN art director

MAIJA HONKASUO toimituksen sihteeri

Erikoistoimitus Turussa
puh. 921/782321

OSMO LAHDENPERÄ toimittaja

KARI LAAKSO valokuvaaja

TAIJA WALLI sihteeri

MATTI LAHTINEN toimitusjohtaja
ANTTI HONKASUO varatoimitusjohtaja
SEPPO SALOVAARA levikkipäällikkö
OLLI SIRENIUS levikkipäällikkö
ANTTI ARO myyntipäällikkö
MATTI WESSMAN ilmoituspäällikkö
MARJATTA UUTELA ilmoitussihteeri
RAUNO MÄNNISTÖ mainospäällikkö

Lehti julkaisee sitoumuksetta kuvia ja kirjoituksia. Hyväksytyistä maksetaan palkkio. Palautuspostimerkillä varustetut tarjoukset palautetaan, muita ei säilytetä. Lehti ei vastaa kadonneista käsikirjoituksista eikä kuvista.
Kansikuva: JUKKA KUUSISTO/Irwin Keniassa: VEIKKO LINTINEN

Jykä&Rike: puutaheinää

ON OLEMASSA MONENLAISTA MUSTAA. ON MUSTAASURMAA, ON MUSTAAMAKKARAA, ON MUSTAA HUUMORIA JNE. TÄSSÄ SARJASSA KÄSITELLÄÄN MUSTAAMAKKARAA.

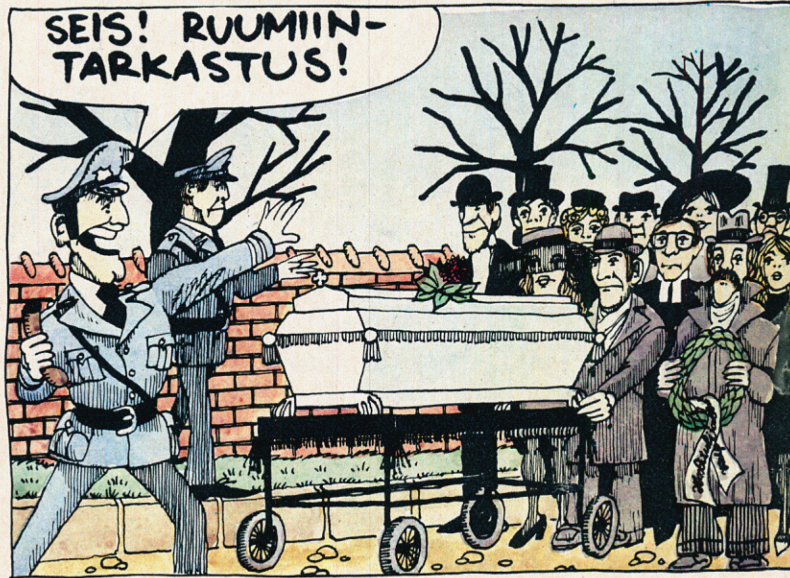

Kuvat SHL:n luvalla

Jo löytyi tyyli! mestareille ja meille

Urheilu kehittyy. Mutta ei itsestään. On hiottava tyyliä. Tyyliä myös asuihin. Siksi Suomen Hiihtoliitto ja Reima ryhtyivät yhteistyöhön. Siitä syntyi reimaset. Täydellinen sarja asuja kaikkeen kuntoiluun. Kaikille meille.

Reimaset on mestarien hyväksymä. Suomen maajoukkueen huippuhiihtäjät testasivat uudet asut Itävallan valmennusleirillä. Sanoivat nyt tyylin löytyneen. Mestareille ja meille.

reima set

Kilpapuku, jossa voit riuhtoa

Hosu, roiku ja punnerra. Reimaset-kilpapuseron helmassa on riittävästi pituutta. Pysyy housuissa. Hihat liikkuvat. Potki, venyttele ja rullaa. Sen reimaset-kilpahousut kestävät. Saat tehdä vaikka spakaatin. Lahkeen alisuussa on joustava tarranauha. Paina vain puntti kiinni. Housuja on shortseina, polvihousuina ja kokopitkinä. Flanellinen vuori suojaa paikkoja vyötäröltä polviin.

Termotakki, johon ei vilu hiivi

Sopii seistä tuntikaupalla maaliviivalla kovallakin pakkasella. Välivuorina irrallinen, tosi lämmin polyestervanu (70 gr). Taskuihin mahtuu isokin käsi lämmittelemään.

Lämmittelypuku rentoon reimailuun – uutta raitakuosia

Välivuorina lämmin 70 gr polyestervanu. Puseron helmassa ja hihansuissa akryyliresori. Ja niin leikattu, että olan takaa saat sauvoa.
Housut voit vetää jalkaan suksineen päivineen. Lahkeen sivussa on näet ylhäältä alas jakautuva vetoketju. Vyötärön säädät painonapeilla. Eivätkä siteet syö lahkeen alisuuta, sillä se on enstexillä vahvistettu.

Kaikkien edellä esitettyjen asujen päällysmateriaali on treikaa: perlonin, treviran ja raionin sekoitus. Ei luista, jos jalat menee mäessä alta.

Ulkoilupuku, jonka huomaa

Ristiintikattu ulkoilupuku on täyttä nailonia. Vuori nailoncharmeusea ja välissä tikattuna 70 gr polyestervanu. On nailonresorit ja housuissa tikattu kestoprässi. 20 mm leveä heijastinnauha kiertää lantion. Tyyliä sekin ja turvallisuutta. Reimaset-asuja tehdään 125-senttisille ja kaikille sitä isommille. Saat valita sinisen, punaisen, valkoisen, keltaisen, vihreän tai ruskean. Aloita kunnon kuntoilu. Reimaillaan mestarien tyyliin ja elämän innolla.

Käytä sydäntäsi

Reimaile mestarien tyyliin!

Taidemaalari Boris Mikojan heittää kulttuurielämäämme vavahduttavan väitteen: ”Suomalaiset kuvataiteilijat ovat yhteiskunnan syöttiläitä ja kerjäläisiä. Kyllä yhteiskunnan varat voisi käyttää parempaankin kuin taiteilijoiden hyysäämiseen. Ellei taiteilija elä omalla työllään, on hänen parasta mennä ammatinvalintaan.”

taiteilijat syöttiläitä ja kerjäläisiä

Teksti:
ERKKI WESSMAN
Kuvat:
VEIKKO LINTINEN

Boris Mikojan maalaa tauluja Epilän moreenirinteessä Tampereella. Samassa ateljeessa lentävät lastut Mikojanin työkumppanin Arvo Koiviston veistäessä puusta komeita korkokuvia. Kolmantena liittyy Mikojanin klaaniin 18-vuotias lapualainen lahjakkuus Jarmo Iivonen.

Klaani ei kuulu mihinkään taiteilijajärjestöön, ei aio sellaiseen liittyäkään. He hylkäävät kaikenlaisen yhteiskunnan tuen niin kauan kuin voivat elättää itsensä omien kättensä työllä. Taiteen liittoutumien tarkoituksena on heidän mukaansa vain kerjätä yhteiskunnalta ja erimerkkisiltä yhteisöiltä armorahoja taiteilijoille. Arvo Koivisto ei nosta edes sodan vuoksi hänelle myönnettyä eläkettä. Siinä kun pitäisi taipua byrokratian edessä niin paljon, että kirjoittaisi kuittiin nimensä.

Kuortaneelta klaani on hankkinut vanhan kansakoulun, jossa pidetään taidekursseja. Ja Boris Mikojan huomauttaakin mielellään opettaneensa taiteilijoita neljässä Euroopan maassa.

Taiteen syöttiläiksi ja kerjäläisiksi he eivät aio alentua.

— Kun olen seurannut päivälehtien taidepalstoja, olen huomannut niiden olevan täynnä taiteilijaliittoutumien ruikutuksia ja valituksia taiteilijain toimeentulosta. Samalla on kehuttu palstakaupalla samojen seurojen ja liittojen jäsenten töitä, Boris Mikojan puhisee.

— Tuntuu kummalliselta, jos lehtien kehumat taiteilijat eivät pärjää taloudellisesti, Mikojan jatkaa. — Hehän kuuluvat etujärjestöihin ja saavat siten lehtien täyden mainostuen. Samoin he saavat näyttelykäyttöön julkisia tai puoli- ja täyskunnallisia näyttelytiloja. Ja yhteiskunnan ostaessa taidetta kokoelmiinsa ovat ne niin ikään ainoat, joilta ostoja suoritetaan.

Taiteilijaliittoutumilla Boris Mikojan tarkoittaa valtakunnallisia taidejärjestöjä yhtä hyvin kuin maakunnallisia tai vieläkin suppeampia taideseuroja.

— Niiden jäsenet ovat aina etuoikeutetussa asemassa ja kehtaavat vielä ruikata yhteiskunnan lisätukea, hän sanoo. — Taidekauppiaatkin, joilla ei ole hajuakaan taiteen luomisesta, rillaavat ympäri maata uusilla farmareillaan takakontit täynnä taiteilijaseurojen jäsenten töitä.

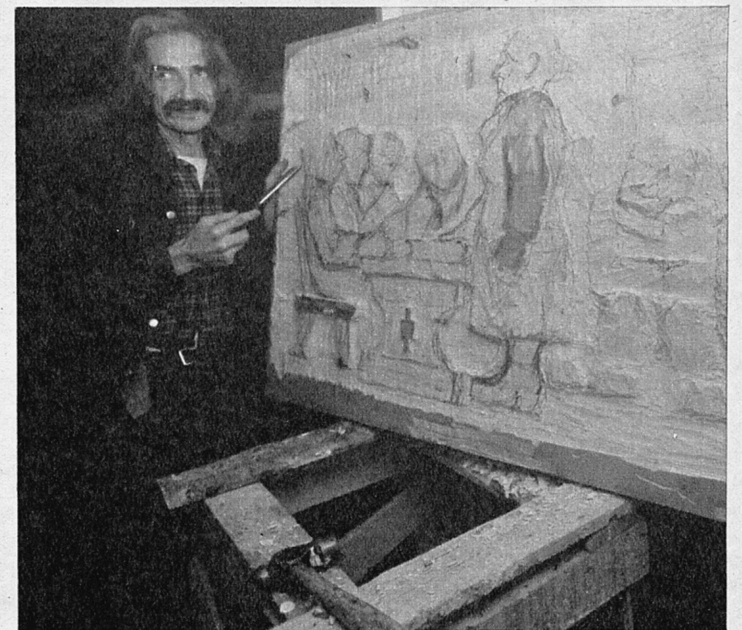
— Syyt siihen, että nuo taiteilijat eivät pärjää ilman yhteiskunnan syöttiläsrahoja, ovat heissä itsessään, Mikojan pauhaa. — He ovat alentuneet kerjäläisiksi ja yhteiskunnan syöttiläiksi. Oikea taiteilija on aina arvonsa tunteva, vaikka hänellä ei olisi rihmaakaan yllään. Hän ei kerjää. Hän on rehellinen. Hän luo taidetta. Vaikkei hän muistaisi, miltä maistuvat taiteilijaseurojen illalliset runsaine juomineen, ei hän alistu kerjääväksi raukaksi.

Mikojan ja hänen klaaninsa on sitä mieltä, että hyvän taiteen saa kaupaksi taiteilija itsekin ilman taidekauppiaita ja muita välikäsiä. Kysyntää muodostuu aina, kun ylitarjonta loppuu.

— Taiteilijain ei kannata uskoa luovansa taidetta silloin, kun he väsäävät maalauksia kuin liukuhihnalla ja myyvät sitten työnsä taidekauppiaille rontissa satasen kappale, kun samaan aikaan samat kauppiaat myyvät samoja töitä asiakkaille kymmenkertaisilla voitoilla.

Mikojan korostaa, ettei yhteiskunnalla koskaan ole varaa syöttää ja juottaa taiteilijoitaan pystyyn. Yhteiskunnalla on paljon tärkeämpiäkin rahanreikiä. Eräs tärkeimmistä on vähäosaisimpien auttaminen.

Mikojan ja Koivisto haluavat antaa muille taiteilijoille esimerkin siitä, mitä he tarkoittavat. Mikojan on antanut omista rahoistaan Jarmo Iivoselle 3 000 markan stipendin.

Lisäksi he lupaavat yhdessä kustantaa tämän opiskelut siihen saakka, kunnes hän pääsee Ateneumista valmiina taiteilijana.

— En murise näitä asioita katkeruudesta enkä kaataakseni taidetta, Mikojan kertoo. — Haluan vain elvyttää kuvaamataiteisiin terveet periaatteet. Muiden kulttuurimuotojen kaatuessa on taide elänyt ensimmäisistä ihmisistä näihin päiviin saakka ja tulee yhä elämään ilman raukkamaista kerjäläismentaliteettia.

— Meidän taiteilijain tulee myydä taidettamme niille ihmisille, jotka sitä haluavat ostaa, hän vielä korostaa. — Jos emme saa taidettamme myydyksi, nähkäämme nälkää. Ellei taidettamme osteta, on meidän syytä vaihtaa ammattia. Yhdistykäämme kaikin mokomin, mutta älkäämme yhdistykö sen vuoksi, että on turvallista olla liittoutunut kerjäläisjoukko: pari kolme suurta selvänä ja sata pientä päissään, edessämme poliittisen vallan pitäjät, takanamme jäsenmaksuillamme lahjotut kriitikot monokkelit nokalla.

Mikojan ei halua olla hännystelijä. Sitä ei halua olla myöskään Arvo Koivisto, jonka taltta puree puuta vihaisesti paukahdellen. Klaanin vanhempia jäseniä myötäilee taiteilijantaivaltaan aloitteleva Jarmo Iivonen. Mielipiteet tuntuvat istuvan miehissä vankasti.

— Myönnän olevani täysi paska, lopettaa Mikojan vuodatuksensa. — Ainoa, mitä olen koskaan osannut, on se, että osaan tehdä tauluja ja osaan ne myös myydä. En ole koskaan pyytänyt rahakkaisiin taiteilijaliittoutumiin. Niihin ei ole minua myöskään pyydetty, ja jos olisikin, en olisi mukaan mennyt. Ellen muuten pärjää, käännyn työnvälitystoimiston puoleen. Samaa suosittelen muillekin taiteilijoille. On kunniakkaampaa olla taiteilija kuin syöttiläs ja kerjäläinen.

Mikojanin puhe on vakavasti ja suoraan sydämen kyllyydestä tullutta. Siltä pohjalta voidaan vaikkapa aloittaa lihava taideriita. Ulvokaa, murjokaa, heiluttakaa tappara! □

LAPIN HENGET VAATIVAT YHÄ UHRINSA

Teksti ja kuvat:
RISTO LOUNEMA

**Pakanuuden aikaan uhrattiin Pohjan perien taikavoimille peuroja ja pienempää riistaa, taisipa jokunen lapsikin vuodattaa verensä henkien lepyttämiseksi.
Yhä vieläkin Lapin kairat vaativat uhrinsa. Nyt eivät kelpaa porot, täytyy olla raavasta miestä. Enontekiöllä on tullut tavaksi käydä kalassa ja hukkua. Toistuviin onnettomuuksiin ovat syypäänä lasikuitujollat ja vaneeriruuhet, näin ainakin halutaan paikkakunnalla väittää.
Mutta tämä ei ole koko totuus. Alkeellisen venekulttuurin lisäksi hukkumistapauksissa ovat osatekijöinä lähes olematon uimataito, pelastusliivien täydellinen tuntemattomuus ja kuningas alkoholi, joka samentaa tottuneenkin kalamiehen aivoitukset. Vastuuttomuus ja taikausko luonnonvoimien ennalta määräävään ylivaltaan rehottavat yhä. Viime kesänä hukkui ainakin neljä aikuista miestä kalamatkoillaan Enontekiön kunnassa.**

Neljä vuotta sitten viisi miestä ajeli pitkin rantoja Vuontisjärvellä, Enontekiön kirkolta parikymmentä kilometriä itään, vaneerijollalla, jossa oli kolmen hevosvoiman perämoottori. Selvästi ylikuormitettu jolla kaatui ja kaikki joutuivat veden varaan. Kolme miestä hukkui, vaikka uintimatkaa olisi ollut vain kymmenkunta metriä. Yksi miehistä osui pudotessaan kivelle, hihkaisi, hei täällä on pohja, lähti kahlaamaan rantaa kohti ja vaipui pohjaan. Kalareissulla oli nautittu alkoholia.

Viime elokuun 8. ja 9. päivien välisenä yönä olivat rajamiehet *Pertti Kotavuopio* ja *Kaarlo Muotkajärvi,* paikkakunnan poikia, vapaa-aikanaan kalassa Käsivarren Lätäsenolla Munnikurkkion vartion alapuolella. Heidän 1 x 2,6 metrin kovalevyruuhensa kaatui virtapaikassa, jolloin kumpikin hukkui. Toinen tiedettiin erittäin heikoksi uimariksi ja toisenkin uimataito oli mitätön. Alkoholi kuului tämänkin kalamatkan eväisiin.

Tapaus aiheutti Rajavartiossa eräitä toimenpiteitä — eikä syyttä. Aivan yhtä hyvällä syyllä kuin rajamieheltä vaaditaan kuntoa kävellä ja hiihtää, häneltä vaaditaan myös kuntoa uida. Ja siihen ei riitä, että mies joten kuten räpiköi Rajan kasarmeille Särkijärvelle tulevan altaan päästä päähän. Hänen on selviydyttävä kamppeineen maille hyisestäkin vedestä. Käsivarressa kun rajat ovat vesistölinjoja, ja niitähän rajamiehet vartioivat.

Viimeisin hukkuminen sattui syyskuun 30. päivän vastaisena pilkkopimeänä yönä aivan Hetan, Enontekiön kirkonkylän, tuntumassa.

Toivo Ylitalo oli mennyt yksin lasikuitujollalla verkkoja kokemaan, joutunut veden varaan ja sotkeutunut verkkoon. Hänen kaksi kalakaveriaan kuulivat huudot ja yrittivät löytää venettä päästäkseen apuun muutaman sadan metrin päässä rannasta riitteisessä vedessä jollasta kiinnipitävän Ylitalon luo. Kun venettä ei löytynyt, lähti toinen juoksemaan neljän kilometrin päähän tielle, mutta harhautui matkalla. Toinen oli seurustellut hukkuvan kanssa kunnes tämä oli todennut yli tunnin räpiköityään, ettei enää jaksanut.

Seuraavana aamuna todettiin, että jollan keulassa oleva ilmasäiliö oli täyttynyt vedellä ja että jolla kellui perä pystyssä pinnalla. Ruumis oli kiinni verkoissa. Kalaretkellä oli mukana neljäntenä kuningas alkoholi. Uimataito oli heikko.

Tämän lisäksi hukkui 61-vuotias poromies *Heikki Bals* viime heinäkuussa Käsivarren Pättikkäkoskeen. Hän oli kalassa oikeaoppisella jokiveneellä. Se kaatui koskessa. Norjalainen autoilija, joka ajoi Neljäntuulen tiellä Lätäsenon sillan kaiteeseen ja siitä jokeen, hukkui. Kesällä 1972 hukkui lisäksi kolarin ajanut nuorukainen, joka pakeni paikalta suohon. Alkoholilla oli osuutta tapahtumaan. Sitten on vielä muuan, joka omasta halustaan meni jäihin. Ruumis löytyi keväällä.

Peräpohjalaisten ja saamelaisten suhtautuminen veteen on etelän ihmiselle täysin käsittämätön. Vettä voi juoda, siitä voi kalastaa, mutta uida siinä ei kehtaa. Eihän ihminen mikään hauki ole. Veden varaan joutunutta pidetään ilman muuta kuoleman omana, rannalla olijat ovat ilman venettä täsmälleen yhtä avuttomia kuin hukkuvakin. Hengenpelastustaito ja -alttius eivät ole kunniassa. Enontekiöllä mitataan miehistä kuntoa sillä, kuinka kauan mies jaksaa hyisessä vedessä pidellä kiinni oljenkorrestaan. Näin mitattu kunto ei paljon leskeä ja lapsia lämmitä, riittää kuitenkin ukoille puheen pärinään baarin kaljalasin ääreen.

Peruskoulun oppimäärään kuuluu uimataito. Monelta enontekiöläiseltä opettajalta on mennyt halut viedä oppilaita Muonion uimahalliin, siksi ikävää ja paheksuttavaa on lasten vanhempien suhtautuminen ollut uinnin opettamiseen.

Mitä näistä hukkumistapauksista Enontekiöllä opitaan. Ei sitten yhtään mitään. Votkuli ja Koskis pakataan reppuun ensimmäisenä kuten ennenkin, pelastusliivit leimataan etelän herrojen metkuiksi ja rikkoontunut ruuhi tai jolla saa kestää, kuten on kestänyt jo vuosia. Vastuu ei paina, ei kalakaverista, ei perheestä. Kyllä kunta elättää lesken ja orvot. Uimaan ei opetella eikä anneta lastenkaan oppia. Hukkukoot sitten aikanaan jos kohtalo heittää heidät veden varaan. Enontekiöllä on varaa. □

Poliisikoira puree Vaasassa

Teksti: KARI VANHAPIHA Kuvat: KARI LAAKSO

Vaasan veri ei vapise, sanotaan. Nyt tuntuu kuitenkin siltä, että muutamat vaasalaiset ovat suorastaan horkassa. He pelkäävät poliisia — ja poliisin parasta ystävää, koiraa. On sattunut muutamia tapauksia, jotka ovat panneet miettimään, mikä oikein on poliisin tehtävä: pitää yllä järjestystä vai terrorisoida avuttomia?

△ Yrjö Vähämaa ei ole juuri ollut rettelöissä poliisin kanssa. Mutta kerran se tapahtui sitäkin pahempana. Hän kertoo kuinka poliisikoira raateli häntä käteen ja hänen ystäväänsä reiteen. Koira oli päästetty valloilleen Vähämaan asuntoon.

◁ Edesmenneen Erkki Paukkusen veli Teuvo murehtii veljensä kohtaloa. Tämä hukkui pian sen jälkeen kun oli päättänyt, että antaa arpisten haavojen olla.

Istumme Teuvo Paukkusen pienessä asunnossa Vaasan Palosaaressa, Lemmenkujan varrella. Lemmenkujaksi talorötteloiden väliin kuristuvaa tietä sanotaan pilkka mielessä, sillä lemmen liekki lepattaa ankeissa asunnoissa vain jos sää sen sallii.

Tankan Jaska nuokahtelee ja kiroilee hiljakseen. Häntä on eräs nainen juuri lyönyt kapustalla päähän.

Keskustelumme liikkuu muutenkin inhimillisissä aggressioissa.

Yrjö Vähämaa raapii sänkistä leukaansa ja miettii mitä voisi sanoa. Hän pelkää poliisia.

Teuvo Paukkunen, isäntämme, kävelee edes takaisin lattian palasella, sillä tuolit eivät riitä kaikille, vaikka huoneessa on pieni sohvakin. Matalan lipaston päältä katselee hänen tyttären tyttärensä värivalokuva.

Teuvon mieltä raapii vielä käynti Vaasan hautausmaalla. Hänen kaksi veljeään kuolivat aivan lyhyen ajan sisällä. Toinen kuoli syöpään, toinen — Erkki — hukkui, kun Teuvo oli matkalla Norjassa. Myös Yrjöä painaa tuore muisto Erkistä. Yrjö sanoo, että he olivat kuin veljiä.

Häntä kovertaa myös asunnon menetys. Talo paloi ja Yrjö selvisi liekeistä nipinnapin kalsarit ainoana suojanaan. Kaikki muu maallinen jäikin sitten tulen saaliiksi. Vakuutus oli rauennut pari kuukautta aikaisemmin.

On puhe puolen vuoden takaisesta katkerasta kokemuksesta. Se vaivaa Yrjön mieltä yhtä paljon kuin hieman myöhemmin sattunut tulipalo. Hän on nyt ehkä alamäessä, mutta itsetuntoa on kuitenkin sen verran, että häntä raivostuttaa se kuinka poliisit tunkeutuivat hänen asuntoonsa ja mitä sitten tapahtui.

Huhtikuun 6. päivänä viime keväänä ei ollut kovinkaan mukava ilma. Varhaiskevään säät ovat epävakaisia.

Siksi Yrjö Vähämaa suostuikin erään kumppaninsa ehdotukseen, että viiden hengen juhlatuulella oleva seurue siirtyisi rautatiemakasiinin päästä hänen asuntoonsa Radiotie 19:ään.

Juomat olivat jo mukana, joten seurue saattoi turvallisin mielin ottaa taksin ja ajaa Vähämaan kahden huoneen asuntoon.

— Meitä oli viisi henkeä. Joka muuta väittää, erehtyy, sillä kuudes oli taksikuski, mutta eihän se sisälle tullut. Ja meillä oli viinaa. Sen minä myönnän, että oli pikkuisen enemmän viinaa. Luoja salli. Koskenkorvaa ja Vermettoa. Mutta kaikki oli olrait, kukaan ei ollut rähinäpäällä.

Kaikki olivat ystäviä keskenään?

— No, katos, ei nyt sanota ystäviä mutta kavereita. Ne on kaksi aivan eri sanaa, ystävä ja kaveri.

Yksi Vähämaan vieraista oli hänen hyvä ystävänsä Erkki Paukkunen. Lisäksi oli kaveri Alpo Salo ja eräs naistuttava. Seurueen viides jäsen poistui asunnosta varhaisessa vaiheessa.

Juhlat olivat alkaneet varhain iltapäivällä. Radio soi kovaa, jotta naapurit eivät kuulisi kaikkia ukkojen juttuja, kuten Vähämaa kertoo.

— Totta kai me joimme melkoisesti, kun kaikki olivat aika kovia happoja. Mutta ei siinä mitään meteliä ollut eikä tappelua, sanoo Vähämaa.

— Olimme istuneet noin kolmisen tuntia, kun naapurien paikalle kutsumat poliisit tulivat ovelle koputtelemaan. Kello oli kai siinä viiden maissa iltapäivällä.

— Ovi oli lukossa, ja minä menin avaamaan, totta kai minä huoneenhaltijana. Minulla oli siinä kaksi huonetta, kai tämä Teuvo on käynyt siellä . . . nyt siellä ei käy enää kukaan, se on raunioina, paloi, meni kaikki.

Teuvo on edesmenneen Erkki Paukkusen veli.

— Kun näin poliisit ovella, ajattelin että mitä tekemistä niillä on täällä, keskellä päivää.

— Yritin vetää oven kiinni, mutta poliisi pani jalan väliin, ja samassa koira tarttui hampaillaan käteen. Veri suihkusi korkealle käden selkämyksestä.

Vähämaan kädessä näkyvät vieläkin hampaiden jättämät arvet.

— Sitten koira ryntäsi sisälle, ensimmäisenä, ja kävi kiinni Erkkiin.

Koiran perässä tulivat poliisit, joita oli Vähämaan mukaan viisi.

Poliisikoira raateli Erkki Paukkusen oikeata jalkaa. Pian tapahtuman jälkeen, klo 17.30 laaditussa lääkäriraportissa todetaan, että ''kohtalaisessa humalatilassa'' ollutta Erkki Paukkusta oli koira purrut ja/tai raapinut oikeaan reiteen. Pari raatelun jäljistä todettiin suhteellisen syviksi.

Koira raivosi Paukkusen kimpussa. Tämä yritti suojata sukupuolielimiään pedon hampailta eikä juuri muuhun kyennytkään yllättävässä tilanteessa.

Näin oli Paukkunen kertonut jälkeenpäin eräälle sivulliselle ennen pian tapahtunutta hukkumiskuolemaansa.

— Erkki sanoi, että me emme ole mitään rikollisia — me olemme juovuksissa. Ja miten me rikollisia olisi voitu olla: omia viinoja joimme minun asunnossani.

Vähämaa kertoo, että poliisit veivät hänet, Salon ja Paukkusen ulos asunnosta. Pihalla Paukkunen kaatui, jolloin koira kävi hänen kimppuunsa uudestaan.

Miehet tungettiin mustaan maijaan. Matka suuntautui kohti Vaasan keskussairaalaa.

— Erkki Paukkunen sanoi suoraan, että me ei olla mitään rikollisia, me olemme juovuksissa, älkää meitä hakatko. Sieltä tuli lisää, hä. Kun sanoo asian suoraan.

Poliisi löi Paukkusta autossa pampulla silmien väliin ja käsivarteen, kertoo Vähämaa. Myös Saloa pahoinpideltiin, hän sanoo.

Koko aikana Vähämaa ei nähnyt mitään syytä koiran raateluun ja pamputukseen, sillä hänen mukaansa kukaan seurueesta ei käyttäytynyt väkivaltaisesti eikä yrittänyt tapella.

Hän sanoo, että kun poliisin paikalle kutsuneet naapurit näkivät koiran vielä pihallakin Paukkusen kimpussa, he kauhistuivat.

— Ei minulle niin huonosti käynyt, mutta Ekillä oli pahat jäljet reidessä ja käsivarressa.

Eräs sivullinen kertoo, että Paukkunen oli hyvin huonokuntoisen näköinen jupakan jälkeen. — Hän pääsi liikkumaan hyvin verkalleen, vaikka olikin muuten friskissä kunnossa.

Paukkusen poika Seppo sanoo isänsä olleen aikaisemmin kova mies kävelemään. — Mutta tapahtuman jälkeen hän ei kävellyt enää koskaan kunnolla.

Myös hänen kasvonsa olivat pitkän aikaa pahassa kunnossa.

— Meidät vietiin mustalla maijalla suoraan sairaalaan. Verta vuoti kovasti. Minulla oli hantuuki käden ympärillä, josta vuoti verta kuin härän kurkusta, selostaa Vähämaa.

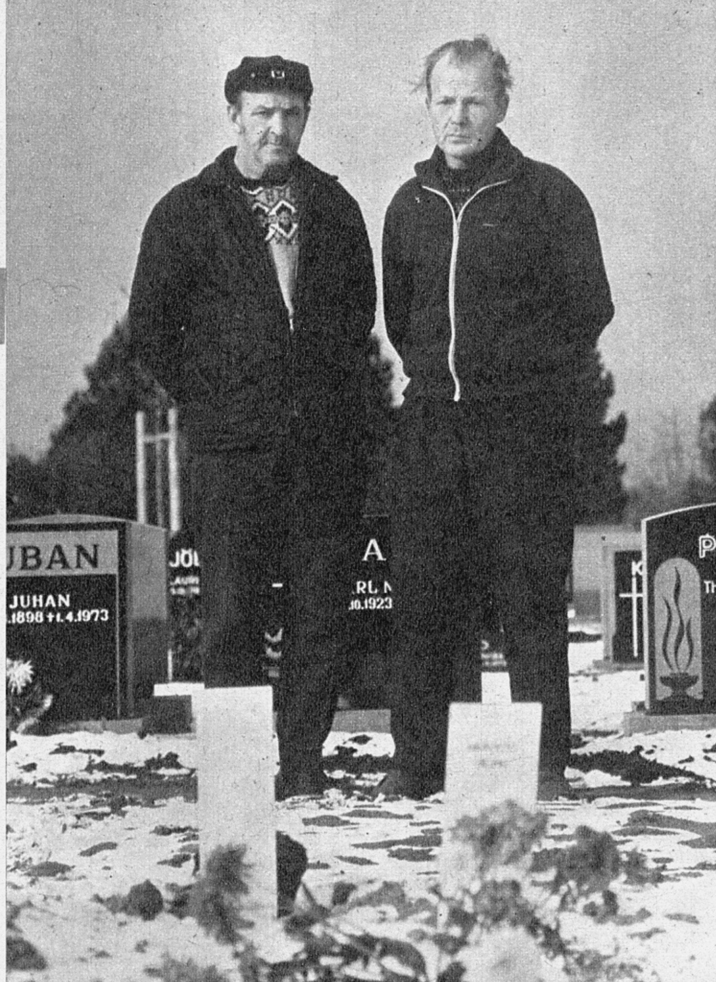
Sairaalassa miehet saivat ensiavun, mm. rokotuksen jäykkäkouristusta vastaan. Sen jälkeen poliisi vei saaliinsa laitokselle.

Ensiavun antanut tohtori Antti Latvala ei suostunut sanomaan tapauksesta mitään, mutta erään kertomuksen mukaan hän olisi ilmaissut kyllästyneisyytensä poliisikoiran aiheuttamien vammojen paikkaamiseen yhtenään.

Eräs Erkki Paukkusen sukulai-

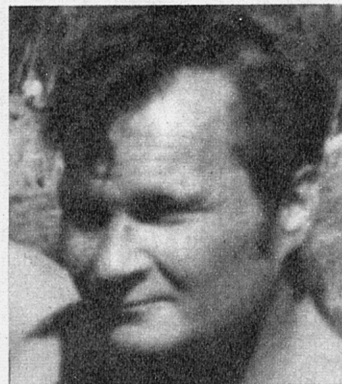
KÄÄNNÄ

Poliisikoira puree Vaasassa

◁ Teuvo ja Yrjö Erkin tuoreella haudalla. Poliisi sanoi Erkistä nämä salaperäiset sanat: "Syyllisyytensä kärsinyt." Varmasti.

▽ Erkki Paukkunen

sista kertoo tämän harkinneen syytteen nostamista poliisia vastaan. Kertomuksen mukaan hän olisi kuitenkin lopulta sanonut poliisille: — En nosta syytettä, olisin kuitenkin sitten aina teidän hampaissanne. Poliisi oli vastannut: — Niinhän se on.

Ja niin se ehkä olisi ollutkin.

Kävimme tapaamassa komisario Jorma Jantusta Vaasan poliisilaitoksella. Hän ei ilahtunut käynnistämme, vaikka ainoa tarkoitus oli saada poliisin kanta tapahtumista.

Papereita tukittuaan sanoi Jantunen, että Yrjö Vähämaa ei ollut sotkeutunut väitettyyn tappeluun.

— Sen sijaan Salo ja Paukkunen olivat nahistelleet. Saamamme ilmoituksen mukaan olisi myös puukko ollut esillä. Mutta siitä ei ole näyttöä.

— Vähämaa oli umpitunnelissa, sanoo Jantunen.

Tämän epämääräisen ilmauksen voinemme rinnastaa lääkärin lausuntoon, jonka mukaan Vähämaa oli "kohtalaisessa humalatilassa".

Tuntuu oudolta, että Vaasan poliisilaitoksella ei ollut valmista päätöstä koko jupakasta siellä käydessämme, vaikka aikaa oli kulunut puoli vuotta tapahtuneesta. Emme myöskään saaneet kopioita kuulustelupöytäkirjoista mukaamme, mutta ne luvattiin lähettää myöhemmin.

Juttu voitanee poliisin mielestä päättää nyt kaikessa hiljaisuudessa varsinkin kun — kuten komisario Jantunen sanoo: — Paukkunen on syyllisyytensä kärsinyt.

Ehkä hän tarkoitti sitä, että Paukkunen on hukkunut.

Pääsimme komisario Jantusen kanssa yksimielisyyteen siitä, että poliisin ja lehdistön suhteita on syytä kehittää ja parantaa.

Kun kävimme Vaasassa, kuulimme koko joukon muitakin ikäviä juttuja poliisin toiminnasta. Toisaalta meille vakuutettiin monelta taholta, että paikallinen poliisikunta on suurimmaksi osaksi täysin asiallista — eräitä poikkeuksia lukuunottamatta.

Elokuun lopulla Vaasan Palloseuralla oli ottelu Seinäjokea vastaan. Vaasan Palloseura voitti. Mutta ei siinä kaikki.

— Me lähdimme porukalla katsomaan sitä ottelua. Mukana oli myös väkeviä aineita. Juhlimme palloseuran voittoa vielä jälkeenpäin myös täällä Vaasassa.

Näin kertoo eräs vaasalaisen elämänpiirin parempiosainen. Kohtalaisesti toimeentuleva ns. kunnon kansalainen, joka ei ole koskaan ollut hankaluuksissa poliisin kanssa — paitsi kerran.

— Menimme juhlimaan voittoa ravintola Sekstanttiin. Kun olimme poistumassa sieltä illan päättyessä, sanoi portieri tuolle minun kaverilleni, että tämä koettaisi saada minut kotiin ja sänkyyn.

Miehet olivat juuri lähdössä ulos kapakasta, kun poliisiauto ilmaantui paikalle. Auto pysähtyi ja poliisit seurasivat, kun ystävykset kinastelivat ravintolan eteisessä. Portieri näytti poliiseille merkein, että nämä voisivat aivan rauhassa jatkaa matkaansa: "Kyllä nämä pojat menevät kiltisti kotiin."

— Poliisiauto jäi siihen kapakan tuntumaan. Kun me olimme sitten menossa, painiskelimme siinä keskenämme ja touhusimme niin kuin humalassa joskus touhutaan.

— Poliisit tulivat hakemaan meitä ja sanoivat portierille, että juttu ei enää kuulu hänelle vaan on heidän heiniään.

— Minua yritettiin saada poliisiautoon, mutta minä en millään olisi suostunut siihen. Pitelin auton ovista kiinni ja seisoa jökötin.

— Poliisit eivät siinä tilanteessa keksineet muuta keinoa kuin ottaa patukan esiin. Ja sitten lyötiin.

Toveri kertoo, että hänen humalainen ystävänsä ei ollut päällekäyvä eikä mitenkään aggressiivinen. Mutta sitä huolimatta häntä hakattiin mm. kaulaan korvan taakse ja hän oli "ihan pökerryksissä" jo autoon pantaessa.

Poliisilaitoksella eräs konstaapeli heilutteli patukkaansa uhrin toverin mukaan seitsemän kahdeksan poliisin katsellessa sivusta.

Toveri arvelee, että ehkä poliisia ärsytti toisen itkuisuus. Tämä kun humalan herkässä mielentilassa muisteli edellisenä päivänä näkemäänsä kolaria, jossa kuoli neljä ihmistä.

— Kaverini nousi tuolilta luovuttamaan niitä kamoja, jotka yleensä otetaan pois, kun mies viedään putkaan. Silloin poliisi otti ja löi pari kertaa pampulla. Iskut osuivat kylkeen ja käteen.

Jälkeenpäin uhri huomasi, että kaulan seuduilla oli lähes patukan mittainen sininen jälki, vatsa oli aivan sininen, samoin kyljet. Myös selässä oli joitakin vammoja.

— Kun aamulla heräsin putkassa, huomasin tietenkin, että jotakin on sattunut, kun joka paikka oli niin kipeänä. Minä kysyin, että ei kai minua ole lyöty, olenko minä tapellut jonkun kanssa, mitä on oikein tapahtunut. Poliisi sanoi vain, että minä olin ollut "vähän aggressiivinen, kun pojat toivat tänne".

— En minä siitä sitten mitään piitannut. Kun he päästivät minut ulos, niin sanoinkin, että jos olen käyttäytynyt kurjasti, niin on ihan oikein, että on vähän saanutkin selkäänsä.

— Kysyin, mitä siitä tulee sakkoa, mutta poliisit sanoivat, että eivät minulle mitään sakkoja rupea antamaan.

— Se oli ensimmäinen kerta, kun olin joutunut putkaan ja täytyy sanoa, etten oikein tahtonut omin voimin pois päästä.

— Yleensä en tapaa ottaa niin paljoa, että se menisi tälle asteelle. En ole koskaan aikaisemmin joutunut vaikeuksiin poliisin kanssa. Käyn hyvin harvoin ulkona, tuon tapauksen jälkeen ei ole tehnyt ollenkaan mieli.

— Tein hirveän tyhmyyden, kun en ottanut vammoistani lääkärin lausuntoa. Kotona ainakin kauhistuttiin niitä. Vaimo on sitä paitsi tottunut, että tulen aina ajoissa kotiin. Kun kerroin olleeni putkassa, hän ei meinannut millään uskoa.

Hänen toverinsa pääsi laitokselta pian pidätyksen jälkeen. Mutta jo autossa poliisi oli sanonut hänelle, että jos "en pidä suutani kiinni, hän päästää koiran kimppuuni".

Toverukset ovat sitä mieltä, että ainakin se oli poliisien kannalta typerää, että pahoinpitelyt tapahtuivat todistajan läsnäollessa.

Myöhemmin päivällä pistäytyi eräs vanhempi konstaapeli katsomassa pahoinpitelyn uhria ja toteamassa tämän kunnon.

— Sanoin hänelle ymmärtäväni poliisin kovatkin otteet, jos pidätettävä on väkivaltainen, mutta haluaisin keskustella pamputtajan kanssa ja kysyä oliko välttämätöntä hakata niin perusteellisesti. Mutta ei hän tullut keskustelemaan. □

SOKEAN MIEHEN SYYSMUISTOJA

Auto ruhjoi minut-minä ruhjoin auton

Martti Lukkala menetti näkönsä 20-vuotiaana. Sen jälkeen hän on tarmollaan luonut itselleen ja perheelleen uuden valoisan elämän. Vaimo Sinikka on myös sokea. Lisäksi Martin ja Sinikan kanssa asuvat Sinikan sokea sisar Seija ja perheen ainoa näkevä, tyttöjen äiti Lempi. Sokean perheen idylli oli katketa lopullisesti elokuussa, kun auto ruhjoi Martin melkein palasiksi. Mutta mies ei anna periksi.
— Autolle siinä kävi huonommin.

Teksti:
KARI VANHAPIHA
Kuvat:
KARI LAAKSO

Seitsemän vuotta, kaksi kertaa päivässä Martti Lukkala, 38, käveli saman taipaleen. Tummat lasit silmillään, opaskoira hihnassa hän lähti aamuvarhaisella Salon Hämmeistenkadulta omakotitalostaan astelemaan kohti kunnalliskotia, vanhuksia kuntouttamaan.

Koko työmatkan turvallisin osa on ehdottomasti urheilukentän ohi johtava kävelytie. Ruohikon ympäröimänä se kulkee noin kolmen metrin etäisyydellä ajotiestä.

Matkan tällä osuudella on sokeakin voinut astella huolettomasti varmana siitä, että autot eivät ole vaarana.

Vahinko tapahtui kuitenkin juuri tällä kävelytiellä.

Elokuun 17. päivän aamuna kello 7.15 Martti Lukkala oli urheilukentän kävelytiellä, kun ajoväylän mutkasta suistui nuoren, 18-vuotiaan miehen ohjaama Volkswagen pakettiauto suoraan hänen päälleen.

Auto syöksyi kävelytielle ja törmäsi rauhallisesti astelevaan Martti Lukkalaan ja hänen opaskoiraansa. Lukkala raahautui auton mukana kymmeniä metrejä pitkin nurmikkoa, pyörä ylitti hänen kätensä ja jalkansa. Hänen rintakehänsä murtui, kämmenluu murskaantui, lonkka viottui, nilkasta irtosi iso pala luuta ja myös päähän osui isku. Lukkala menetti tajuntansa raahautuessaan auton keulassa ja heräsi noin kymmenen minuutin kuluttua, kun häntä siirrettiin ambulanssiin.

Opaskoira viotti takajalkansa ja sai muutamia ruhjeita, mutta toipuu.

Pakettiauton keula painui kasaan kuljettajan puolelta siitä kohtaa, johon Lukkala iskeytyi.

Martti Lukkala näkee tapahtumassa myönteisenkin piirteen:

— Johtui minun hyvästä fysiikastani ja painostani, ettei siinä käynyt tämän pahemmin... Minusta tulee vielä mies, mutta epäilen saadaanko sitä autoa enää koskaan kuntoon.

Hän nauraa raidallisessa pyjamassaan, jalka oikosena, käsi siteessä. Silmät eivät näe sairaalahuoneen valkoisia seiniä eivätkä keskustelukumppania, johon ne

KÄÄNNÄ

Naula jalassa, nilkka palasina, käsi kappaleina Martti Lukkala, sokea vanhusten kuntouttaja päätti kesänsä. Toipuminen voi viedä vielä vuoden, mutta mies on täynnä elinvoimaa ja halua tarttua jälleen töihin.

Auto ruhjoi...

▽ Sinikka, Lempi ja Seija ovat viettäneet raskaita viikkoja odotellessaan uutisia sairaalasta. Koska Martti, perheen voima, pääsee jälleen kotiin auto-onnettomuuden jäljiltä tervehtyneenä.

ovat kohdistuneet melkein läpitunkevina. Kun kättelimme häntä, käsi ojentui tarkasti ja silmämme kohtasivat, vaikka Martti Lukkala ei sitä kohtaamista voinut nähdä. Puristin vahingossa murtunutta kättä liian lujaa, ja hän hätkähti kuin sähköiskun saaneena.

Martti Lukkala on lepoasennossa oleva elinvoima.

Hän joutuu makaamaan vuoteessaan vielä pitkään, vajaan puoli vuotta. Hän olisi voinut päästä jo ajat sitten kävelemistä harjoittelemaan, mutta vammautuneeseen jalkaan iskeytyi bakteeri, jota ei sovi ärsyttää.

Martin vaimo Sinikka sanoo, että hänen miehensä optimismi on käsittämättömän horjumaton. Mutta silloin Martti masentui hetkeksi, kun lääkäri ilmoitti, että vuoteessa menee vielä mahdollisesti kuukausia.

Sinikka itsekin on sokea. Hän menetti näkönsä jo ennen kuin tietoinen muisti alkoi, viiden kuukauden ikäisenä vuonna 1940.

Martti itse tuli sokeaksi 20 ikäisenä vuonna 1955 jouduttuaan tasapainoelinten laikkaukseen. Myös hänen kuulonsa on vajaa.

Yhtäkkinen sokeutuminen oli kova isku nuorelle, vasta elämäänsä aloittelevalle miehelle. Näköyhteyden katkeaminen oli kuin maailman loppu.

— Kun toiset lähtivät töihin, minä kökötin kamarin nurkassa voimatta tehdä mitään. Näön menetys tuli liian äkkiä. Harkitsin itsemurhaa.

Hän ei kuitenkaan tehnyt itsemurhaa vaan meni sokeain opistoon. Siellä hän NÄKI muita kohtalotovereita ja huomasi, että hän ei olekaan vammansa kanssa yksin. Elämänhalu ja ylpeys palasivat.

Sokeain hieromakurssilla Martti tapasi myös vaimonsa Sinikan. Nyt he ovat olleet 13 vuotta naimisissa.

Martti puhuu siitä kuinka hänen itsekunnioituksensa palasi vähitellen, kun hän huomasi pystyvänsä tekemään työtä ja huoltamaan perheen.

Neljä vuotta sitten he ostivat vähäisillä säästöillään ja isoilla veloilla omakotitalon Salosta. He suunnittelivat sisustuksen ja korjaukset itse pienintä piirtoa myöten. Martti valitsi värit, hän on aina rakastanut värejä:

— Joskus nuoruudessani ajattelin, että jos minulla kerran vielä on oma talo, maalaan sen ulkoseinät rypsipellon väriseksi.

Ja hän maalasi talonsa rypsipellon väriseksi. Omakotitaloasutuksen yleisen harmauden keskellä Lukkaloiden talo on värikäs poikkeus.

Näkemättä sitä itse he ovat luoneet kauniin ympäristön näkevien katsella.

Omaperäiset ratkaisut lyövät leimansa koko heidän ympäristöönsä. Jopa talon portti on älykäs keksintö. Martti on tehnyt sen kahdesta heinäharavan rattaasta.

Sisällä talossa hän on käyttänyt runsaasti lämmintä, hehkuvaa punaista. Olohuoneessa on parkettilattia.

Kellariin hän on rakentanut työtilat pientä hieromalaitosta varten. Sen toiminta on nyt ehkä useita kuukausia pysähdyksissä onnettomuuden johdosta. Laitteistoon kuuluu mm. UKV- eli lyhytaaltokone, jolla voi hoitaa tulehduksia, iskiasta jne. Myös kellaritilat ovat valoisat ja punaisella voimakkaasti sävytetyt.

Sinikka huomauttaa, että hän kysyy aina kun joku näkevä käy talossa, mitä tämä pitää väreistä.

— Ja yleensä tuo punainen on saavuttanut suosiota.

Martin ja Sinikan kanssa samassa taloudessa asuvat Sinikan äiti, hereästi naurava Lempi Mäenpää, 65, ja sisar Seija, 26, joka on sisarensa tavoin sokea. Talon ainoa näkevä on Lempi. Sinikka ja Seija sokeutuivat molemmat ensimmäisen elinvuotensa aikana. Molemmilla oli näkövamman syy sama, suonikalvon tulehdus. Heidän ikäeronsa on seitsemän vuotta.

Nuo kolme eivät haaveile turhia. He ovat sopeutuneet sokeuteensa:

— Olemme tottuneet ja tyytyneet tähän. He ovat pystyneet enempäänkin kuin sopeutumaan: he ovat luoneet itselleen omin voimin siedettävät olosuhteet.

Tasaisen elämänkulun katkaisi elokuussa Martin päälle ajanut auto. Aiheuttiko äkillinen onnettomuus heissä katkeruutta?

Jos aiheutti niin se on vähitellen kadonnut. Martti ei syytä rattiin nukahtanutta päälleajajaa, mutta manailee sen sijaan sitä, että joku voi olla niin vastuuton "että ajaa unissaan".

Enemmän kuin menneet onnettomuudet häntä kiinnostavat tulevaisuuden tapahtumat: kuinka nopeasti hän kuntoutuu voidakseen jälleen toimia, tehdä työtä ja jatkaa velkojen maksamista.

— Tiedän miten voimakkaasti henkinen tila, psyyke, vaikuttaa ihmisen paranemiseen ja kuntoutumiseen. Olen yrittänyt pysyä virkeänä ja optimistisena.

Heti onnettomuuden jälkeen ei ollut varmuutta siitä jääkö Martti henkiin. Sinikka oli pelon vallassa. Mutta nyt on tilanne valoisampi, kun vain jaksaa odottaa.

— Kyllä se tuntui pahalta, kun mies oli mäsänä ja lääkärikään ei antanut paljon toivoa.

Martti Lukkala makaa sairasvuoteellaan katse tulevaisuuteen tähdättynä. Vastaavien kokemusten jälkeen monikaan ei siihen pystyisi. □

◁ Näkövammastaan huolimatta Martti halusi itse valita kaikki värit taloonsa. Voimakas punainen hallitsee olohuoneessa ja kellariin rekennetussa hieromalaitoksessa. Ulkoa talo on maalattu rypsinkeltaiseksi.

Tilaa Hymysi nyt eikä viidestoista päivä.

Kaikki eivät Hymystä pidä, mutta levikki ja lukijamäärät osoittavat, että Hymyä tarvitaan. Sitä luetaan ja siitä puhutaan. Hymy on suorapuheisin. Siksi suurin. Ylivoimaisesti.

KUN TILAAT HYMYSI ENNEN 14. 12. EHDIT
MUKAA
TA ALI
TAKAA
NUMER
TILAUS
MAAILM
DESTÄ!
PISTÄ K

TILAA TÄLLÄ KUPONGILLA ENSI VUODEKSI MAAILMAN SUURIN AIKAKAUSLEHTI!

Haluathan varmistaa lehtesi tulemisen heti vuoden alusta? Toimi siis nopeasti ja tilaa ennen 15. 12.!

hymy

POSTINUMERO POSTITOIMIPAIKKA

20 0000S

Vastauslähetys
Tre 10/21 Lupa n:o 960

KOULUPOJASTA TYHJÄNTOIMITTAJA

Komisario Ruuno Silekosken vakaa poliisinkäsi kahmaisi yli tuhatkiloista lomakevuorta parinkymmenen silmäparin seuratessa jännittyneenä, kenestä leivottaisiin vuoden 1974 tyhjäntoimittaja. Kuka tulisi saamaan koko ensi vuoden ajan kuukausittain käteensä kaksi tuhatta markkaa selvää rahaa. Ehdokkaita oli arvion mukaan yli 1,2 miljoonaa. Jännityksen tihentyessä komisario viimein nosti paperikasan keskeltä yhden kupongin. Vakaalla äänellä kuului valinnan tulos:
— Jukka Vesamo — Tarvasjoki kk — Takatalo...

Teksti:
ERKKI WESSMAN
Kuvat:
VEIKKO LINTINEN

Tarvasjoki on keskeistä Varsinais-Suomea Paimionjoen ja Tarvasjoen yhtymäkohdan ympärillä. Silmä tapaa siellä alavan lakeuden, jota kummuttavat matalahkot moreeni- ja kalliokunnaat. Asukkaita pitäjästä löytyy tuommoiset 1800. Heidän joukostaan viisihenkinen Vesamon perhe.

Mutkainen asfalttitie viistää lähellä Tarvasjoen kirkkoa punaisen kanalan ohi. Kanalan kulmalta kääntyy kapea soratie viivasuoraan peltoaukean yli ja sankkaan metsään. Metrilleen kolmen kilometrin päässä sankan metsän keskellä pilkottaa valo Vesamon talon ikkunoista.

Päivän toimet on tehty. Perhe valmistautuu viettämään rauhallista koti-iltaa. Levikkipäällikkö Olli Sirenius kysyy, onko Jukka Vesamo kotona.

Peräkamarista tulee vaalea nuorukainen. Kasvoilla on hämmentynyt ilme. Mitähän nyt on tulossa? Keitä ovat nämä oudot tulijat?

— Saanko onnitella Lehtimiehet Oy:n kaikkien lehtien puolesta. Sinusta on leivottu vuoden 1974 tyhjäntoimittaja, sanoo Olli Sirenius ja lukee päälle taiteilija Jorma Mattilan tekemän komean diplomin.

Lehtimiehet Oy:n tyhjäntoimittajakisaan oli määräaikaan mennessä tullut ennätysmäärä osanottajia. Punnituksessa vastauskuponkeja todettiin olevan yli tuhat kiloa. Hätäisen laskutoimituksen mukaan kappalemäärä ylitti 1200000. Tästä paperivuoresta arvottiin 208 palkinnonsaajaa. Palkintojen yhteisarvo ylitti 100000 markkaa. Ennätysmäistä puuhaa — ja vuoden kuluttua seuraa jatkoa.

Rahallisesti arvokkaimman palkinnon saa vuosittain valittava tyhjäntoimittaja. Kaksi tuhatta markkaa selvää rahaa kuukausittain koko vuoden ajan on monelle suomalaiselle arvokas potti.

Tänä vuonna tyhjäntoimittajan rooliin valmistautuu siis tuo hiljaiselta vaikuttava ja odottamattomasta onnenpotkusta hämmentynyt Jukka Vesamo, 16-vuotias ammattikoululainen Tarvasjoelta.

— En minä oikein tätä meinaa uskoa, hän sanoo hymyn karehtiessa silmissä ja suupielissä.

Vesamot asuvat keskellä metsää. Viljeltyä kuuluu olevan 34 hehtaaria. Nelisen vuotta sitten tilalle rakennettiin suursikala, jossa parhaillaan röhkii 800 saparonheiluttajaa.

Tilalla riittää töitä isännälle ja emännälle Pekka ja Tuulikki Vesamolle. Apua joutuvat antamaan myös lapset, Jukka Tyhjäntoimittaja, 19-vuotias Kari ja pian 14 vuotta täyttävä Tarja sisar.

Jukka on päättänyt keskikoulun. Keskiarvo oli päästötodistuksessa päälle kahdeksan, joten hän pääsi sen perusteella yli 150 hakijan joukosta niiden 34 onnellisen joukkoon, jotka aloittivat tänä syksynä opiskelunsa Turun ammattikoulun sähkölinjalla.

Jukan koulumatka on kolmisenkymmentä kilometriä pitkä. Ensin mopolla kolme kilometriä tien varteen ja sieltä linja-autolla Turkuun. Illalla paluu. Päivä alkaa 6.30, jolloin on lähdettävä tien päälle, ja päättyy kotiinpaluuseen illalla 17.30. Työpäivän pituudeksi tulee siis 11 tuntia.

— Kyllähän se vähän väsyttävää on, myöntää Jukka kahvipöydässä, jonka emäntä nopsasti taikoo kamarin puolelle.

Vapaa-aikoinaan Jukka käy muiden nuorten tavoin kautta Varsinais-Suomen tunnetussa Tarvashovissa. Sinne on pitäjän yhteisin voimin saatu aikaan puolentoista tuhannen hengen tanssisali, uimahalli ja muuta mukavaa. Ja joskus piipahtaa tyhjäntoimittajamme Yliskulmalla, jonne on vanhaan seurojentaloon rakennettu diskoteekki.

Jukan harrastuksiin kuuluvat pienoiskiväärit, moottoripyörät ja tietenkin sähkötekniikka. Hänen oma huoneensa on tapetoitu Suosikista saaduilla lakanan kokoisilla pop-tähtien kuvilla. Tekniikan Maailma ja Vauhdin Maailma kuuluvat suosituimpaan lukemistoon.

Kun Olli Sirenius tiedustelee, miten Jukka aikoo tyhjän toimittamisella hankkimansa rahat käyttää, tulee epäröivä vastaus:

— Eiköhän se pankkiin jää.

Mutta hetken kuluttua Jukka myöntää, että hänen haaveisiinsa kuuluu oma moottoripyörä. Joku tuollainen satapiikkinen. Sillä hän voisi lämpiminä ilmoina huristella vaikkapa koulumatkat Turkuun saakka.

— Entäpä tyhjäntoimittajan tulevaisuuden suunnitelmat?

— Kouluhan kestää vielä kaksi vuotta. Sen jälkeen olen ajatellut tehdä pari vuotta hommia, sitten onkin edessä armeija. Jos sieltä tultaessa pääsisi vaikkapa teknilliseen kouluun tai opistoon jatkamaan vielä opintoja, kaavailee tuore tyhjäntoimittaja.

Kiinittäessään diplomiaan huoneensa seinälle Jukka vielä pudistelee päätään aivan kuin ei uskoisi onnenpotkuaan todeksi.

— Eivät ne huomenna koulussa usko, jos rupean kertomaan.

Ehkäpä kuitenkin uskovat viimeistään siinä vaiheessa, kun tyhjää toimittamalla satapiikkisensä hankkinut Vesamon Jukka kurvaa ammattikoulun portista sisään aitoon prätkähenkeen.

TYHJÄNTOIMITTAJA-KILPAILUN VOITTOLUETTELO:

Levikkikilpailussamme suoritettiin kaksi arvontaa: alkuarvonta 14. 9. ja pääarvonta 12. 10. Molempien suorittajana komisario Ruuno Silekoski avustajanaan nti Terttu Kellari.

Tyhjäntoimittaja-rahapalkinto 24000 mk
Jukka Vesamo, Tarvasjoki

Henkilöauto Ford Taunus 2000 L
Kauko Lehtonen, Rauhalantie 11 Kivistö

Ford Escort 1300 Automatic
Leena Hartonen, Riistavuorenkuja 4 K 125 Helsinki

Philips-väritelevisiot
Reino Lahtinen, Kylmänojankatu 8 A 20 Nokia.
Kaisu Kamula, Rimpitie 11, Oulu.

Elektrohelios-astianpesukoneet
Mauri Janatuinen, Haltijantie 3 C 22, Kotka.
Kari Kaarre, Oulainen.
Tuula Lehvonen, Tehtaantie 4, Vuorentausta.

200 kpl Fazerin musiikkikerhon kasetteja

FAZERIN MUSIIKKIKERHON KASETTEJA, ARVONTA 14. 9.

Ahonen Alpo, Heikkilänperä, Kuivasmäki. Ahti Bengt, Punavuorenkatu 17 A 8, Hki 15. Aimo-Koivisto Paula, Tehtaank. 18 A 9, Kokkola 10. Argillander Marja-T, Rantasipi Pihkuri, Viitasaari. Federley Martta, Forskulla, Heinola 15. Forssell Lasse, Virsutie 4, Rekola. Haapala Aino, Rajatie 38, Savio. Hacklin Liisa, Vierumäentie 18, Korso. Haikkonen Saara, Uusitie 16, Mikkeli 60. Hakala Tyyne, Hakala, Hankasalmi kk. Hakka-aho Veli, Keskusk. 8 B 25, Riihimäki 10. Harju Matti, Kyösti Kalliont. 10 A 1, Hki 57. Hirvonen Hilkka, Närsäkkälä. Hoisko Topi, Kuusivaara pl. A 751, Kemij.kautta. Holm Liisa, Vähätalonk. 34, Lahti 70. Huhtaniemi Paavo, Vikajärvi. Ilola Alli, Kepola, Köyliö. Ihalainen Anni, Pihtipudas. Ihalainen Jyrki, Kivenk. 2, L:ranta 60. Jakobsson Kari, Lammholmsbacken 211 III, Vårby Sverige. Jalkanen Hanna, Asemak. 3—5 C 8, Hyvinkää. Jokila Uolevi, Vesannontie 9 A 6, Hki 51. Jormakka Matti, Pohjoisranta 20 B 33, Hki 17. Jussila Tuula, Ilmarink. 39 C 35, Tre 50. Juotasniemi Marja-Leena, 1 pp., Anjala. Järvi Juhani, Länsipuisto 16 I 19, Pori 10. Järvinen Marja-Leena, Louhelantie 1 D 44, Hki 44. Kaikkonen Laina, Otavank. 15 D, Iisalmi. Karttunen Mauri, Peippola B 32, Kemi 30. Kauko Oili, Peiponkuja, Savio. Kemppainen Unto, Karhulank. 8, Lohja 15. Kettunen Arto, Hevonmäki, Heinävesi kk. Kettunen Mimmi, Kuusitorpantie 4, Hki 34. Kinnunen Jouko, Kotiranta, Pattijoki. Kinnunen Markku, Hiekka, Rasivaara. Kiviniemi Pentti, kk, Kestilä. Koistila Olavi, Tulppo. Kortelainen Helka, Kankurink. 10 A 7, Hki 15. Koskela Kirsti, Pihatie 2, Tikkurila. Koskinen Sinikka, Lassila. Kosonen Heikki, Osuuspankintalo, Parikkala. Kotilainen Lasse, Artturi Kannistont. 7 A 6 Hki 32. Laajalahti Sisko A, Kuona. Laakso Arto, Rusutjärvi. Laaksonen Osmo, Mullila, Irjanne. Liinanto Veikko Barnhemsg. 38, Borås Sverige. Majuri Leena, Purok. 19, Äänekoski. Malo Esko, Palonkylä, Raahe. Martiskainen Paula, Maitikkap. 10 E 40, Tikkurila. Matikainen Antero. Petäjikkö, Parikkala. Matikainen Kalervo, Petäjikkö, Parikkala. Mattila Anja, Maade, Eurajoki. Miettinen Jouko, Kinnulanlahti. Mäkeläinen Emil, Tikkamäki, Husupyöli. Mäkinen Juha, Mustankalliont. 25 D 46, Lahti 21. Mäkitalo Pirjo, Yhdystalot 2, Ruovesi. Mäkitulkkila Riitta, Pohjolank. 11 A 7, Rovaniemi 10. Möykkynen Eeva, Sammalpuro, Kangaslahti. Niemi Laina, Vaasank. 27 B 40, Hki 50. Niemi Tauno, Maakylä, Läyliäinen. Nieminen Timo, Suodenniemi. Niinivuori Heikki, Torikatu 4 A 10/1, Kouvola 10. Nousiainen Jaakko, Rossintie 21, Valkeakoski. Nykänen Terttu, Inkilänmäenk. 14 A 8, Kuopio 30. Oinas Erkki, Palomäki, Kulju. Ojanen Eino S, Kp. 1, Panttila. Ottavainen Tuula, Vihtavuori. Pahlman Meeri, Teiskontie 8 B 18, Tre 54. Parkkinen Inkeri, Jaakonk. 3 as. 5, Rovaniemi 20. Pihlajamaa Seppo, Elisabetintie, Virkkala. Pulkkinen Teuvo, Haastajantie 13, Sodankylä. Puro Seija, Kp. 1, Kauhajoki as. Puoskari Raili, Kp. 2 Koivula, Juuka. Rantanen Tuulikki, Paasikivenk. 21 A 8, Kankaanpää. Rautio Erkki, Ukko-Pekant. 3, Ylivieska 10. Rinne Kati, Kissanmaank. 24 H 108, Tre 53. Roisko Aimo, Agricolank. 2 B 48, Hki 53. Ryytty Liisa, Näyttelijänt. 3 B 21, Hki 40. Räsänen Matti, Sibbo Park B 13, Nikkilä. Räsänen Veikko, Ainonk. 3, Kokkola 90. Saarinen Elsa, Ojalankatu 5, Seinäjoki 10. Sainiala Yrjö, Horsmank. 18, Savonlinna 22. Salminen Seppo, Haukkatie 7, Hki 77. Sihlman Lila, Lähderanta 17 A 18, Lähderanta. Silvennoinen Olavi, Taivaanvuohentie 8 A 14, Hki 20. Sjöholm Olavi, Eerikink. 1 A 29, Turku 11. Tikkanen Eero, Karjakuja 5 A 5, Haapajärvi. Tolonen Hilkka, Puuluoto Pl. 30, Tornio. Tolonen Väinö, Moisio Myllylä II, Moisiovaara. Tupola Ilmi, Rastaala, Karakallio. Tursas Minna, Kyrölänk. 5 A 22, Lahti 21. Törrönen Erkki, Alahovintie 8 A 14, Karhula. Valto Laila, Sauvo. Vento Tuula, Heinä. Vilen Hilma, Ruppovaara, Kitee. Vuorenranta Tuula, Saukkola, Saukkola. Vuori Helinä, Vesimyllyntie 13, Hki 92. Väisänen Kauko, Kallentie 1 kp. Pudasjärvi. Väisänen Sylvi, Aurorank. 11 B 27, Hki 10. Weissman Dick Brandesteinink. 25, Loviisa.

FAZERIN MUSIIKKIKERHON KASETTEJA, ARVONTA 12. 10.

Aalto Tuula, Saanatunturint. 1 K 94, Hki 97. Aholainen Olavi, Kivivuorenkuja 3 A 1, Martinlaakso. Aro Leena, Kaupink 37 F 73, Tre 54. Astikainen Bruno, Muonio. Bergdahl Kristina, Saniaistie 4 A 9, Hki 73. Ervasti Sirkka-Liisa, Huppukuja 7, Kuusamo. Haapa-aho Pirkko, Marttila. Haapakoski Maija-Liisa, Ikkeläjärvi. Halonen Jaakko, Laajametsänkuja 6 D 53, Martinlaakso. Hannula Sirkka, Siippoo, Rusutjärvi. Happonen Heikki, Sahatie 2 D 37, Vapaala. Heikkilä Merja, Varpuskuja 3, Suorama. Heikkinen Anja, Rinnepolku 4 A 6, Kotka 30. Heikkinen Pentti, Pirhank. 25, Tornio. Helinä Anne, Presidentink. 8 C 24, Naantali. Hietanen Tauno Kalevi, Suontee. Häkkinen Pirkko, Helsingink. 10 A 33, Hki 50. Innanen Mirja, Tuomarinkylän tila, Hki 67. Jantunen Pekka, Kangas, Simpele. Jokinen Heikki, Rämi, Jämijärvi. Jussila Aili, Myllynkulma, Urjala. Järveläinen Irma, Maununnevant. 47, Hki 43. Järvinen Viljo, Jupalantie 16, Hyvinkää 4. Jäntti Leena, Tornimäenk. 4 B 56, Tre 56. Kari Pentti, Härmälänk. 10 A 9, Tre 90. Kauppinen Virpi/Korpiola, Itäinen kirkkok. 71, Kokkola 10. Kauso Liisa, Larin Kyöstint. 15 A, Hki 65. Keränen Annika, Heinäpellont. 13, Hki 70. Keskitalo Maija, Kouvoinen, Taivassalo. Ketopelto Elina, Viherniemenk. 1 A 15, Hki 53. Kiesilä Matti, Pekkari, Mäntyharju. Kinnunen Aino, Ruutukangas, Outokumpu. Kinnunen Esko, Teinintie 18 B, Hki 64. Kinnunen Ritva, Vironk. 4 B 13, Hki 17. Kirveskari E, Sunbrunn 4 B 17, Virkkala. Korhonen Raija, Louhikkotie 20 a F 72, Hki 77. Kujansuu Kalevi, Jokirannank. 1, Tre 82. Kukkonen Osmo, Raja, Lieksa. Kurttila Cilla Marianne, Kenraalintie 7, Myllykoski. Laamanen Auvo, Kuopiont. 45, Pieksämäki 10. Lahtinen Eedith, Taulu kp. 2, Padasjoki. Laine Seppo, Fristadsgatan 6 B, Eskilstuna Sverige. Laitakari Rakel, Takaniitynt. 5 I 9, Hki 70. Lappalainen Matti, Viinamäki, Vaaraslahti. Lehtonen Jorma, Box 201, Vaasa 12. Leskinen Hilli, Rykmentink. 1 B 8, Lahti 70. Leskinen Taisto, Voimakylä, Pankakoski. Lievola Leo, Runebergink. 13, Hyvinkää. Merilä Margit, Salonk. 13 B, Salo 10. Merontausta Katja, Kirkkok. 17 A 22, Lahti 10. Mertaniemi Aune, Marbjerg Byves 18, Roskilde Danmark. Mäkinen Riitta, Ruotuntie 11, Pirkkala 2. Meriläinen Kaija, Herman Renlundink. 31 B, Kokkola 20. Moisio Tarmo, Keskimaa, Ruuhimäki. Menonen Keijo, Kaskei, Savitaipale. Mäkilä Pertti, Kanervak. 35, Äänekoski. Männikkö Onerva, Savonkylä, Karvala. Nevalainen Tarja, Etelä-Vuokko, Vihtasuo. Niemelä Harri, Pöllä-Pattijoki, Pattijoki. Nieminen Edla, kk., Kylmäkoski. Nieminen Lyyli, Lamminpäänk. 39. Tre 42. Niittymäki Toini, Halkivaha. Nisonen lines, Vahterimäki, Kouvola 12. Nurminen Keijo, Mansikkamäki, Mansikkamäki. Oksman Esko, Ahvenisenpää, Karttula. Ovaska Osmo, Louhikkotie 17 as. 14, Rovaniemi 50. Paunonen Maija-Liisa, Pöllänlahti, Savonlinna 71. Puotinen Markus, Evijärvi. Pänttönen Ville, Vihtarinne 2, Vihtavuori. Pölönen Kalevi, Kuikkalampi. Raassina Sisko, Otsonk. 7, Joensuu 13. Rasi Veikko, Hirsimetsäntie 69 A 15, Lahti 20. Reittonen Teuvo, Varjoma, Kouvola 10. Riikonen Klaus, Mikontie 15 A, Kokkola 90. Riipinen Arja, Lampik. 11, Mikkeli 10. Romppanen Asmo, Varparanta koulu, Katajaranta. Räisänen Pirkko, Takajärventie 30 H 47, Kemi 70. Saastamoinen Jorma, Mokri, Selki. Sairanen Leena, Kellarpelto, Savonlinna 71. Saxén Markus, Pietarink. 29 B 6, Hki 14. Silmäri Aune, Korvenpiha C 16, Rauha. Silvennoinen Taito, Kuparintie 32 as. 1, Imatra 10. Sipilä Anneli, Sipilä, Ähtäri. Stenberg Hilda Sylvia, Mannerheimint. 73 A 12, Hki 27. Taipale Mikko, Voitörmä B 25, Mäntsälä. Toivola Elli, Kuoppamäentie 22 A 2, Tre 80. Tolonen Erkki, Viantie, Viantie. Torpström Kyllikki, Kassatalo B 23, Virkkala. Tulimaa Risto, Rantak. 12 A 11, Vaasa 10. Tuomaala Jukka, Eteläranta 2 A 6, Rovaniemi 30. Turpeinen Helmi, Seläntaus 1, Pihtipudas. Ulmala Raili, Ylemmäinen, Hartola. Uotinen Liisa, Nipulin koulu, Mansikkamäki. Valkonen Eino, 4 pp., Inkeroinen. Vapaa Petri, Hämeenpuisto 21 B 21, Tre 21. Vornanen Liisa, Jakomäentie 6 b F 163, Hki 77. Vuolab Birit, Jaakkola, Utsjoki. Virtanen Ulla, Souranderint. 20 A 12, Nokia. Välitalo Timo, Jakotie, Hels.pitäjän kk. Zetterman Pekka, Nahkiaisentie 1, Korso.

Lisäksi arvoimme syyskuun ajan joka arkipäivä 100 kpl Pauligin 1/2 kg:n kahvipaketteja. Palkinnot on lähetetty voittajille. Kiitämme kaikkia osanottajia. Jos onni ei suosinut, toivotamme parempaa menestystä ensi kerralla.

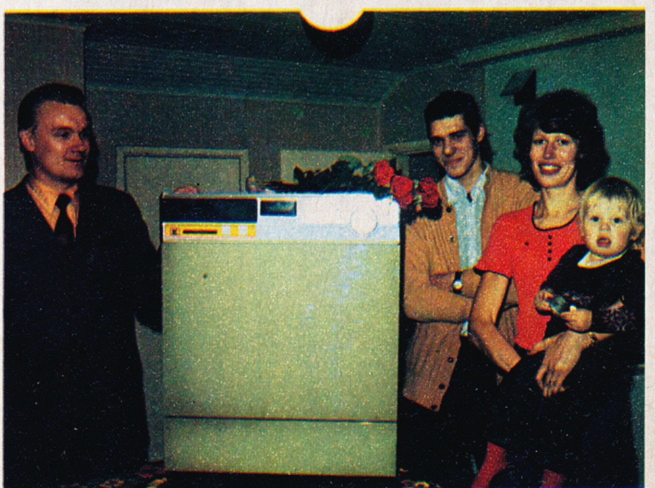

▼Kirkkaan keltaisesti kiiltelevä Ford Escord 1300 Automatic luovutettiin onnelliselle voittajalle 25. 10. Oy Ford Ab:n esittelyaulassa. Onnettaren suosikki, Leena Hartonen, 25, on helsinkiläistyttö. Ajokortti oli ja nyt tuli auto. Henkilöt vasemmalta: markkinointipäällikkö Pekka Leander, myyntijohtaja Jussi Ahdekivi Oy Ford Ab:sta ja levikkipäällikkö Olli Sirenius, ilmoituspäällikkö Erik Jokinen Lehtimiehet Oy:stä sekä nti Leena Hartonen.

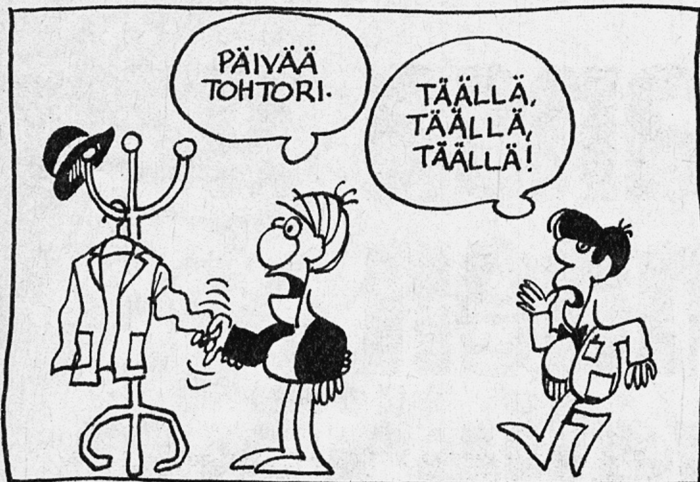
▼— Tämä auto tuli enemmän kuin sopivaan aikaan, totesi Ford Taunus 2000 L:n iloinen voittaja, Kauko Lehtonen, 44. Näin siksi, että mies oli juuri hankkimassa uutta autoa. Molempien palkintoautojen mukaan tuli myös Motocraft-autonhoitosarjat, jotka luovutti dipl.ekonomi Tom Ahlberg.

▼Yksi Elektrohelioksen avocadonvihreistä astianpesukoneista toimitettiin ruusujen kera Tampereelle Vuorentaustaan rouva Tuula Lehvoselle. Aviomies Juhani sekä perheen puolitoistavuotias Petri ottivat vilpittömästi osaa äidin iloon. Koneen esitteli Elektrohelioksen kenttäpäällikkö Esa Noukkala.

RUNTELI
Jykä & Rike

"Mistä alkaisin..."

Kalevi Kansa naimisiin ennen Tapani-veljeään

Teksti: R. LAUKKANEN Kuvat: K. LAAKSO

Kotkan VPK:n talo oli nuijalla lyöty perjantaina, marraskuun 16. päivänä, sukulaisia läheltä ja kaukaa. Aili ja Ahti Kansan toiseksi vanhin — Kalevi — seisoi vaalealla matolla, Pirjo Paakkunaisen oikealla puolella ja lupasi tuomari Heikki Pajarille ottaa Pirjon aviovaimokseen. Kun Pirjo vastavuoroisesti lupasi huolia Kalevin, oli asia selvinnyt: naimisissa oltiin. Kyyneltä tunki silmänurkkaan kun Tapani tarttui mikrofoniin, antoi orkesterilleen ohjeet ja morsiusparia silmiin katsoen lauloi "Rakkaustarinan".

Kahvin ja kakun jälkeen kuljetti Tapani ensin isoäitinsä mikrofonin taa ja sen jälkeen äitinsä. Molemmat parit vetivät kauniin dueton hääväelle, jonka joukossa ei tuttuja poppareita näkynyt.

Voileipäkakkua maistellessa sanoi morsiamen äiti Maj-Lis Paakkunainen tuntevansa Kalevin kolmen ja puolen vuoden takaa eli siitä asti kun nuoripari alkoi seurustella. Ja sanottakoon se nyt heti, että morsian ei ole Hesan suihkuseurakunnista vaan Kotkan tyttöjä mie-sie korostuksella vahvistettuna. Iloinen ja sievä, mutta hieman vaivautunut itsepintaisista valokuvaajista.

Ei pitkää kuherrusta

— Ei myö joueta mitään pitkiä matkoja tekemään, miull' on nii paljo tekemistä toimiston kanssa. Tehdään ruotsinmatka joka samall' on työmatka ja sit tullaan pois.

Kalevi on itsevarma, samanlainen kuin veljensä, joskus hieman hioutumaton, mutta ei suinkaan ilkeyksissään. Hän osaa antaa arvon toistenkin mielipiteille. Samaa on kaikissa veljeksissä. Ja tietenkin periytyvää. Veljesten isä Ahti Kansa tunnetaan suorapuheisena ja suoraluonteisena miehenä, pitäisikö siis pojista nynnyjä tulla!

Mutta miksi jättää paljastamatta toista puolta sulhasen luonteessa. Tiukan paikan tullen — niin sanotaan — sonnikin poikii. Myöhemmin jatkoilla Kotkan Seurahuoneella suljetussa seurueessa virtasivat kyyneleet Kalevin silmistä. Jotain ratkaisevaa oli tapahtunut tunteja aikaisemmin. Niitä kyyneleitä eivät monet nähneet, mutta läsnä olleille ne olivat todisteena Kalevi Kansasta ihmisenä.

Pikkutunnit olivat käsillä innokkaimpien onnittelijoiden lähtiessä. Isät ja äidit jäivät viimeisenä huolehtimaan nuorenparin mahdollisista huolista.

Ja kun häävierailla myöhäinen aamupäivä valkeni, kävelivät Pirjo ja Kalevi Kansa jo m/s Freeportin salongissa kaukana hääväen huolista. □

800000000 MARKAN KUPLA

Kauppalehti

Torstaina 27. 9. 1973

Perustettu 2. 12. 1898

N:o 179 ★ 1 mk (sis. lvv.)

Osakepääoma 800000000 markkaa!

Jättihankkeena mineraalijalostus

Investointiveron haittoja

Kilpiliikkeet ja myymäläkalusteyrittäjät ahdinkotilass

T-tunnus ajaa läpi:

2500 pistettä

On perustettu Suomen ennätysfirma Oy Seas and Continents Ab. Osakepääoma 800 miljoonaa markkaa ja "lain vaatima" 1/5 summasta maksettu. Tähän rysään ui Kauppalehti ja sai ilmeisesti uransa parhaan otsikon. Niinhän sitä tavataan sanoa, että mitä isompi rysä, sitä enemmän kalaa. Pikkukalaa siihen rysään enemmän eksyy, kun kalalla ei ole selvää käsitystä rysästä. On aihetta kysyä, miksi "leivo" lennät Suomehen.

Teksti: OLA HALME
Kuvat: KAUKO PEKKANEN

◁ Jättifirman toimitusjohtaja matkalla putkikaupoista autoonsa, joka ei ole hänen omansa. Kaupat vain jäivät tekemättä.

▷ Superyhtiön aivoriihi työskentelee asuintalossa Koroistentiellä Helsingissä. Pari ikkunaa edustavat superkonttoria.

Kauppalehti vetäisi elämänsä otsikon lokakuun lopulla, kun se julkaisi tiedon perustetusta jättihankkeesta. Sen varsinainen pommi oli osakepääoman suuruus, joksi ilmoitettiin 800 000 000 markkaa eli 800 miljoonaa. Asioita tuntevat hieraisivat epäuskoisina silmiään. Sekavat mietteet seurasivat tätä juhlavaa Suomen ennätystä. Alettiin etsiskellä vertailukohdetta ja todettiin, että Suomen suurimman osakepääoman omisti Neste Oy, jonka sarakkeesta löytyi 200 milj.markkaa. Siis vaivainen neljännes Oy Seas and Continents Ab nimellä perustetun firman rahoista. Lisää löylyä kiukaalle saatiin lehden sivulta, jossa mainittiin "niin sanotun" lain vaatiman viidenneksen olevan maksettu. Tässä tapauksessa oli vielä perustetun yhtiön toimitusjohtajan mukaan livautettu 2 miljoonaa markkaa kaupanpäällisiksi, joten päästiin 162 miljoonaan markkaan.

Uuden yhtiön toimikentäksi mainittiin pääasiallisesti mineraalijalostus, joskin toimintaa ajan mittaan saattaisi laventua myös muille aloille. Niin ikään kerrottiin, että uusi yhtiö oli varannut jo ulkomailta 10 miljoonaa tonnia malmia puhdistettavaksi Suomessa alkavaksi kaavailtuun jalostustoimintaan. Ja yhtiön toimitusjohtajan mukaan jalostuslaitos tarjoaisi aluksi työtä muutamalle kymmenelle ihmiselle ja myöhemmin sitten sadoille. Samalla ilmoitettiin erinäisten kuntien kanssa käydyistä tonttineuvotteluista. Ja "jos kaikki sujuu ennakkokaavailujen mukaan, päästään toiminta aloittamaan ensi keväänä". Tällä hetkellä johtajan mukaan suomalaiset metallurgit käyvät neuvotteluja amerikkalaisen pääosakasyhtiöksi kaavaillun firman edustajien kanssa Hollannissa. USA:ssa toimivan metallurgian alan yhtiön sanotaan olevan tämän jättihankkeen takana, jonka osakekannasta mainitaan suurimman osan tai ainakin puolet menevän ulkomaisten pääomistajien haltuun.

Jättiläisen perustajiksi ilmoitetaan **Eeva Wallenius** (600 000 osaketta), **Yrjö Kiuru** (100 000 osaketta) sekä **Stainless Oy** (10 000), jonka toimitusjohtaja viime mainittu on. Yhtiön hallitukseen kuuluu lisäksi **Ossi Kiuru.** Osakkeen hinta à 1 000 mk.

Siinä siis lyhyesti lehden välittämä pala märehdittäväksi kaikille asiasta kiinnostuneille, sillä siksi ympäripyöreä ja salaperäinen tämä annos oli.

Ilmapalloko?

Jos, niin ainakin teekkarikokoa ja toisin sanoen erittäin mahtava kupla. Uuden yhtiön tultua julki alkoivat aikaansa seuraavan tv:n toimittajat filmeineen hajoittaa tätä sumun verhoamaa yritystä. Pojat vetivät vesiperän. Saivat muutamia vaatimattomia paikkoja kuvatuksi. Johtajaa he eivät tavoittaneet. Katkeroituneina he kommentoivat ison rahan ja raamien epäsuhdetta. Taisi tulosta laimentaa keskinäinenkin ryhmien välinen kilpajuoksu. Joka tapauksessa siihen jäi asia.

Siksi outoja lukuja ja ilmoituksia sisältyy Oy Seas and Continents Ab-hommaan, että se kiinnostaa monia eikä vain yksin uteliasta toimittajaa. Suomennettuna tuo vieras nimi on lähinnä Meret ja Mantereet ja runosuomella meret ja mannut.

Pahalta näyttää

Aloitetaan siis osakepääomasta. Miksi tällainen fantastinen summa? Osakkeista syntyy rekka-autokuorma. Maksettu valtava osakepääoman viidennes, jopa ylittäen muotorajan. Jotenkin muodotonta. Samat sanat toiminnan mittasuhteista. Yksikään luku ei mahdu meikäläisiin olosuhteisiin millään sektorilla.

Tämän käsityksen tueksi saimme erittäin korkean rahamaailman edustajan sanat. Mitään yhteyksiä, tiedusteluja tai muuta ei uusi yhtiö ole tehnyt pankkimaailmassa. Puhumattakaan rahankäsittelystä. Edelleen Suomen Pankkiin ei ole oltu yhteydessä. Sen paremmin kuin kauppa- ja teollisuusministeriöön, joiden valvonnan alle eritoten tällainen "kansainvälinen" yritys joutuu. Suomen Pankin lupa on ehdoton edellytys ja valtioneuvoston siunausta tällaiset hankkeet kaipaavat.

Suomen osakeyhtiölaissa on se porsaanreikä, että uutta yhtiötä perustettaessa kyllä on ilmoitettu maksettavaksi viidennes osakepääomasta, mutta siihen ei ole mitään pakotetta. Jokainen voi huoletta ilmoittaa maksetuksi sen tarvitsematta maksaa. Ehdonvallan alainen ilmoitus on siten 162 miljoonaa. Ken uskoo — uskokoon. Tuskin moni.

Olisi luullut esimerkiksi Kauppalehden tarkistavan uuden yhtiön yhtiöjärjestystä sen verran, että toimitusjohtajan mainitsema ulkomainen pääomistajuus on harhaa siinä mielessä, että yhtiöjärjestyksessä on ns. ulkomaalaispykälä, jonka mukaan yhtään yhtiön osaketta ei voida luovuttaa ulkomaalaiselle. Mitä tästä opittiin? Toimitusjohtajan sanojen ja yhtiöjärjestyksen välillä on selvä ristiriita. Johtajuus on harhaanjohtajuutta. Viime heinäkuun alussa on tullut näiltä osin voimaan uudet pykälät. Ehkäpä johtaja Kiuru on elänyt sitä edeltänyttä aikaa. Pätevä mies seuraa aikaa. Muuten alkaa tuntua vihellykseltä. Eritoten näissä kiemuroissa.

Pysyäksemme em. lehden ilmoituksessa on heidän asiantuntijoidensa mukaan kysymys ehkä atomivoimaloiden uraanipanosten valmistuksesta. Meille taas atomivoimala-asiantuntija sanoi, että tällaisen toiminnan aloittamiseen Suomessa kuluisi vuosia, koska tämän-

KÄÄNNÄ

800 miljoonan kupla

tyyppinen laitos on laitteiltaan ja kontrollimekanismiltaan siksi laajakantoinen yritys sekä kansainvälisen atomienergiakomission valvonnassa toimiva yksikkö. Eikä ole sitten ihan halpakaan, koska siihen vielä kuuluu edeltävä tutkimustoiminta.

Toimitusjohtajansa sanojen mukaan uusi yhtiö on varannut 10 miljoonaa tonnia raaka-ainetta! Kysyä sopii, miten se on mahdollista. Varaukset jo edellyttävät rahan käyttöä, mutta siitä ei mainita. Puhutaan kolmestakymmenestä eri mineraalilajista ja niiden jakautumisesta 10 projektin osalle. Luvalla sanoen aika omituista tänä erikoistumisen aikakautena yhtiöltä, joka on vain paperilla. Jos toimitusjohtajalla ei ole mitään salailtavaa, niin asia vaikuttaisi paremmalta. Nyt sen sijaan impressionistinen hämy peittää kaikkia asioita. Lehmisavun tarkoituksena kun oli pitää kärpäset loitolla lypsettävästä lehmästä.

Miksi niin salaperäistä, jos asia on OK. Luulisi julkisuuden olevan vain eduksi uudelle yhtiölle ja puffin hankkimisen mielekästä. Nyt siis päin vastoin. Jonkinlainen johdonmukaisuus heittää häränpyllyä, mutta puheet ovat kuin rahattomalla hevosen ostajalla. Kysymys on jostain muusta.

Jos tuon aiemmin mainitun malmimäärän laivaisi Suomeen puhdistettavaksi esimerkiksi yhden vuoden aikana 10 000 tonnin vetoisilla laivoilla, olisi se 1 000 tällaista laivaa. Se merkitsee 240 työpäivää kohti runsaat neljä laivaa vuorokautta kohti. Vaikka tämän pudottaisi puoleen, ei näillä vesillä eikä satamilla toistaiseksi selvitä. Sinänsä vaikuttavaa tapahtumista, mutta vielä vain mielikuvituksessa. Todellisuus on kovempi. Sen osaa kansakoululainenkin annetuista luvuista laskea. Joten 800 miljoonaa on jo havaittava liian pieneksi rahaksi käyttökuluina ja osakepääomana se taas on ylen turhauttava.

Mitä mieltä olisi jollakin ulkomaisella yhtiöllä tulla tänne upottamaan rahaa kuin kankkulan kaivoon — eipä kai pelkästä ystävyydestä ja Suomirakkaudesta. Toimitusjohtajan antaman tiedon mukaan uusi yhtiö etsiikin markkinoita Euroopasta. Vaikka palstat Euroopassa ovatkin paljon kalliimpia tällaisille hankkeille, niin tyyriimmäksi tulee rahdata kama tänne rakennettaviin jalostamoihin jalostettavaksi ja kuljettaa se kirkkaammassa muodossa takaisin. Se on silloin niin arvokasta, ettei sitä osta kukaan. Jo pelkät kuljetukset tulevat kustannuksiltaan olemaan sellainen sumppu, josta ei pääse läpi pienikään kala.

Leivon liverrys — johtajan muotokuva

— ''Kuulkaa ku mie en sano teille mittää'', sanoi toimitusjohtaja Kiuru puhelimessa ehdottaessamme pientä haastattelua. Jos puhelu olisi jäänyt yllä olevaan repliikkiin, niin pitkä litania pelkkiä valheita olisi jäänyt kuulematta. Kumman pitkämielisesti johtaja kumminkin roikkui kammessa keskustelun ajan. Moni itseään kunnioittava ihminen olisi kipannut luurin alas.

Ensi töiksi vahvistettiin, että 162 miljoonaa markkaa oli maksettu. Perään juttu rönsyili puolin ja toisin jo julkaistuissa tiedoissa, kunnes ehdotimme uudestaan tapaamista, johon tuli vastaus, että ''minä kun en tarvitse julkisuutta eikä minusta ole teille mitään hyötyä''. Seuraavassa vaiheessa hän jopa arveli perustamansa hankkeen nauttivan intimiteettisuojaa. Kysymykseen, oliko ylipäätään uudella talolla rahaa, tuli vastaus viittauksena mainittuun 162 milliin.

Toistettuun kysymykseen tuli vastaus: se on meijän asia.

Poikkesimme sen verran aiheesta, että kysyimme, voimmeko tehdä kauppaa (Stainless-yhtiön kanssa) käsillä olevilla tavaroilla. Tällöin vastaus oli vallan myönteinen. Huumorikin kukki kuin horsma. Kun sanoimme tuovamme laskun ensin ja tavarat tulevat perässä, jos tulevat, herätti se vilpitöntä hilpeyttä miehessämme. Taustatieto puolestaan kertoi miehemme joskus laskeneen kuljetusautoromunsa nopeuden liian suureksi, joten miehemme ehti parin tonnin laskuineen ennen tavaraa ostajan konttoriin. Harmillisia virhelaskelmia.

Edelleen tiedossamme oli, että Stainless Oy:llä oli varasto Helsingin kaupungin teurastamon tiloissa Sörkan ja Hermannin rajamailla. Tämän Kiuru kielsi ja että sitä olisi koskaan ollutkaan. Teurastamon papereissa se kyllä oli nimellä Raka. Tosin koppi olisi tiloille parempi nimitys, joten häveliäisyyden ymmärtää. Firman nimilappukin oli revitty pois ovesta.

Pysyäksemme edelleen kappaletavarassa tiedustelimme puhelinkeskustelun yhteydessä johtajalta, ajoiko tämä Taunus-merkkistä autoa. Me nimittäin tämän tiesimme. Vastauksessaan hän kielsi jyrkästi auton olemassaolon. Eikä se mikään ihme olekaan.

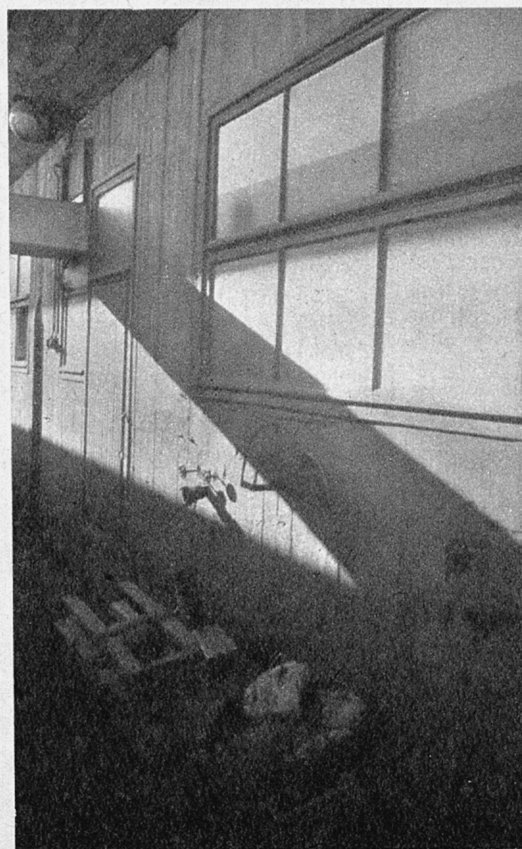
Auton omistaja on näet Harri Salo Oy ja sen haltijaksi on merkitty johtaja Yrjö Kiuru. Kun siitä 162 miljoonasta markasta olisi jättänyt omaan taskuun rennosti räpätyt ylimääräiset pari miljoonaa, niin olisi alla vaikka millaista pullmania. Sen sijaan osoittaa jättihankkeen pomolta melkoista vaatimattomuutta hankkia autonsa osamaksulla tai vekseleillä.

Kyseleminen alkoi vaivata johtajaa, joten hän sanoi, että suuryhtiöhankkeista järjestetään tiedotustilaisuus marraskuun lopulla, jolloin kaikki asiat selvitetään, ''niin että jos satutte siitä kuulemaan niin tervetuloa''. Uskalsimme arvella, ettei tällaista tilaisuutta tule koskaan, johon Kiuru sanoi: ''Voi olla, ettei tulekaan.''

— Älkää nyt menkö kenellekään kertomaan tällaisia asioita.

!?.

Kysyttyämme, kuinka uuden yhtiön osakkeet jaksavat, toimitusjohtaja sanoi niitä olevan jo painettukin.

Rojuinen, kapea laituri ja muutaman neliön koppi teurastamon tiloissa ovat varastoa, jonka olemassaolon Stainless kieltää.

Siinä on jonkun pikkupainon vuosi pelastettu, kun saisi painettavakseen 800 000 osakeseteliä ja vielä rahat kotiin.

Tästä valtavasta nipusta on annettujen tietojen mukaan Eeva Wallenius-nimiselle henkilölle puukattu 600 000 kappaletta. Tästä johtui mieleen kysyä Kiurulta, kuka oli tämä henkilö ja voisikö häntä kenties tavata. Ja oliko hän kenties Kiurun sukulainen.

Ei — sukulainen hän ei ollut vastauksen mukaan. Jos taas Walleniusta halusi tavata, on parasta Kiurun sanojen mukaan matkustaa USA:han. Osoitetta hän ei kuitenkaan voinut antaa.

Aikamme pengottuamme tätä mielenkiintoista tapausta alkoi asia selvitä.

Eeva Wallenius on nuorehkoa keski-ikää. Asuu Helsingissä ja on naimisissa Hans David Damtin kanssa. Viime mainitun kansallisuutta emme välittäneet penkoa, mutta oleilumaaksi sanotaan Englantia. Saattaa hyvin olla täällä. Nimi vain ei oikein viittaa anglosakseihin.

Wallenius on jättihankkeen hallituksen puheenjohtaja. On siinä vastuuta nuoren naisen harteille.

Tämän jälkeen toimitusjohtaja poltti pätkän pärettä:

— Ei minusta ole teille hyötyä ja perkele, kirjoitelkaa mitä tahansa paskaa osaatte. Loppu.

Olihan siinä sitä Kiurun liverrystä taivaankannelta maahan kuultavaksi. Hyppivää ja pomppivaa sekä härkäpäistä jankkaamista. Se roolihan on pitänyt opetella rekisteröinnin yhteydessä viimeistään.

Puskaradion tiedotteen mukaan toimitusjohtajakin on nähty itse itsensä valinneen ns. Torni-klubin vieraana. On kuulemma näillä bisneksentekijöillä oikein gorillat omasta takaa, jos jäsenen hommat jotenkin sattuisivat lipsahtamaan pieleen. Tai asiakas ryhtyisi osoittamaan vainomieltä. Luultavasti täältä löytyy se aivoriihi, joka ainakin tietää mitä tapahtuu missä ja miten.

Palataanpa jättiyritykseen. Nyt kun vaikutti siltä, ettei Kiurusta näe jälkeäkään, vaan ääni kuului, oli pakko ryhtyä kauppoihin hänen kanssaan. Puhelinkättelyssä kerroimme huolemme ja aikeemme tavaran suhteen. Määrän ja tarkoituksen mainitseminen sai toimitusjohtajan ilmoittamaan, että hänen varastonsa ovat niukanlaiset tällä hetkellä, mutta asia kyllä voidaan hoitaa. Sovimme pienestä keskipäivän neuvottelusta. Tähän vipuun leivo lensi.

Näimme kuuluisan miehen itsensä. Rahaa ei sentään satanut taivaalta sillä seisomalla. Lopuksi voi kysyä, mitä tämä kaikki on. Ilveilyä, pelleilyä, suuruudenhulluutta vai surkuhupaisuutta? Vai kulisseja pikkunäpertelyihin ja silmään sahaamiseen. Päämiehen muotokuva ei juuri vakuuttavaa lajia ole. Ei merillä eikä mannuilla. □

Voita 1.500 mk arvosta valokuvaustarvikkeita, äänestä

vuoden Eka-kuva!

ota 1Eka kuva

kuukauden kuvalla 200 mk

vuoden kuvalla Japaniin

Vastanneiden kesken arvotaan lisäksi 50 värifilmiä kehityksineen.

Kuukauden Eka-kuva valittiin kuusi kertaa, annettu kuvausaihe oli kulloinkin erilainen. Yllä voittaneet laukaukset. Valitse niistä vuoden Eka-kuva. Suosituimman kuvan ottaja pääsee Japaniin.

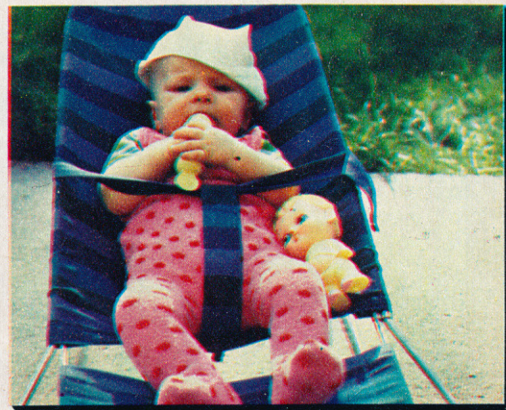
Postita vastauksesi oheisella kupongilla 15/12 mennessä osoitteella Eka-kuvavalmistamo, Kuortaneenkatu 5, 00510 Helsinki 51, kuoreen tunnus "vuoden Eka-kuva". Silloin olet mukana palkintojen arvonnassa.

1. Huhtikuun Eka-kuva, aihe oli pääsiäinen.

2. Toukokuun Eka-kuva, aihe oli kevät.

3. Kesäkuun Eka-kuva, aihe oli lapsi.

4. Heinäkuun Eka-kuva, aihe oli loma.

5. Elokuun Eka-kuva, aihe oli ystävä.

6. Syyskuun Eka-kuva, aihe oli luonto.

Valitsen vuoden Eka-kuvaksi kuvan n:o ____________

Nimi ....

Lähiosoite ....

Postiosoite ....

Vuoden Eka-kuva ja palkintojen saajien nimet julkaistaan 1.2.1974. Avussa ja Hymyssä.

1Eka-kuvavalmistamo

veikko ennala

PIINA PENKKI

Mik ikävyys ja hämäryys onkaan sieluni ympär', sillä on menossa joka syksyinen lama josta tuskin selvittyäni on talvi-laman vuoro. Sitä seuraa kevät-lama ja sitä kesä-lama. Laman aikana ei maita ruoka eikä juoma, ei uni eikä työ, yksin ei voi olla mutta seurassa ei sitäkään vertaa, ihmisarkuus on jo saanut psykoottisia piirteitä, puhelimeen ei tohdi vastata ja ovikellon kilahdus aiheuttaa sydämentykytystä ja hengen salpautumisen kurkkuun. Kaikkialla väijyy vaara, joka on nimetön.

vuosikaudet maksaa kitkuteltuani olen saanut loppuun suoritetuiksi.

Aivan alusta en kyllä ole elämääni taas kerran pakoitettu alkamaan, sillä minulle hän jättää seuraavat kestohyödykkeet: väritelevisio ja jakkara, jolla istuen voi edellistä katsella. Kyllähän sitä iltain ratoksi katselisikin kunhan ruudusta poistuisi kaksi kummajaista, nimittäin pylpyrä-Elo — öö-öö-öö — sekä Mirja Pyykkö. Jälkimmäisellä on ihan liian suuri suu. Nyt kun hän on vielä ottanut tavakseen, kaiketi luonte-

Kuitenkaan ei ole enää mitään pahaa, joka ei olisi jo tapahtunut. Ryhdyttyäni makselemaan ulosottomiehelle vuoden 1971 lisäveroa, määrältään mk. 2207:51, saapui ilmoitus vuoden 1972 lopullisesta verotuksesta, olisi suoritettava kolmessa erässä yhteensä 3029:95. Sinkoankin epätoivoissani ilmoille kysymyksen, miksi ei palkansaajan veronpidätystaulukkoa voida tehdä niin ankaraksi, että se edes joskus pitäisi kutinsa. Elämältä tässä maistuu kaikin tavoin muutenkin.

Vaimo, jonka suuri haave on aina ollut elää yhdessä taiteilija-luonteella varustetun ihmisen kanssa, on nyttemmin havainnutkin, että taiteilija-luonteella varustetun ihmisen kanssa,on täysin mahdoton elää. Tätä luettaessa hän on jo lähtenyt omille teilleen vieden mukanaan pianon, pesukoneen, sähkömankelin, astiainpesukoneen, radion, nahkakaluston, astiat, liinavaatteet, matot eli kaiken sen omaisuuden, jonka

vuutta tavoitellessaan, tempoilla ja venytellä sitä eri suuntiin, niin ...

Napattuani kourallisen diapameja rauhoituin sen verran, että kykenen yhtymään filosofi Perssoniin, joka on lausunut: "Ei surrata, poja."

Tätä kirjoittaessani ei Hymylehden suuri gallup "Kenestä Kekkosen seuraaja?" ole vielä päättynyt. Väliaikatietojen mukaan olen minäkin saanut peräti kuusitoista ääntä. Liikutustani ja iloani ei voi sanoin kuvata, siksipä hyräilen ne julki näin laulaen: veli-veppeli-veli-veli-vei! Mikäli minusta tosiaan tulee seuraava presidentti, ilmoitan ottavani hallitsija-nimekseni Veikko Ensimmäinen Kaunis. Korkeassa virassani olen tiukasti noudattava nykyistä ulkopolitiikkaa, jota nimitettäköön Paasikiven-Kekkosen-Ennalan linjaksi. Tässä muutamia kohtia muusta ohjelmastani:

1) Ahvenanmaa myydään eniten tarjoavalle ja saadulla kauppasummalla ostetaan puolustusvoimille kymmen-hankainen kirkkovene. Nykyinen sotalaivastomme on nimittäin pahasti rappiolla sen jälkeen kun tupajumit söivät siitä toisen airon.

2) Lapista muodostetaan autonomia, jonka kuvernööriksi määrätään Erno Paasilinna. Tämä lahjakas valokuvaaja-toimittaja-kirjailija ratkaissee käden käänteessä seuraavat ongelmat: a) paliskuntien porokantaa verottavat sudet ammutaan kaikki sukupuuttoon siten, että susikantamme ei kuole sukupuuttoon, b) Lappiin hankitaan tuloja turismilla siten, että turisteja ei päästetä Lappiin raiskaamaan luontoa, c) lappalaisten hyvinvointia lisätään perustamalla Lappiin teollisuutta siten, että ihania koskia kahlinneet sähkövoimalaitokset puretaan.

3) Kaikki välittömät verot poistetaan. Valtion menot peitetään niillä tuloilla, jotka saadaan Kainuuseen perustettavasta kolhoosista nimeltä Paratiisi. Sen johtajiksi määrätään kulakit Aarne Saarinen ja Taisto Sinisalo.

4) Seuraavat hyödyttömät kansalaiset hirtetään Helsingin Suurtorilla: kansakoulunopettaja Juha Väätäinen, pakinanikkari Martti Paloheimo, kuplettilaulaja Salomooni, näyttelijä Hannes Häyrinen, piispa Olavi Kares, kaikki läänintaiteilijat sekä 50 000 myöhemmin nimitettävää valtion virkamiestä. Tilaisuuden päätteeksi lausuu muistosanat profeetta Timo Kuittinen ja sekakuoro esittää torvisoittokunnan säestyksellä kantaatin "Ajatar on Forumissa".

5) Kaikki nykyiset asevelvolliset toimitetaan sairaaloihin ja pensionaatteihin toipumaan ylensyönnistä ja hermojärkytyksistä, joita puu-kuulilla ampuaminen on aiheuttanut. Armeija muodostetaan uudelleen vv. 1939—45 sotaveteraaneista.

Göteborgissa asuva ruotsin-suomalainen, jolla ei ole nimeä eikä edes nimimerkkiä, kirjoittaa seuraavaa:

"Vastaus V. Ennalalle ja teille muille sairaille Hymyn toimittajille! Te hymylehdessä ette tiedä että elämässä on paljon muutakin kuin humalaisilla aivoilla eläminen. Kun suomalaisilla on viinaa päässään he eivät osaa ajatella, he ovat olleet täällä 10—20 vuotta oppimatta ruotsia. Suomalaiset eivät viitsi mitään, he huutavat ja vaativat tulkkeja. Käännöstyö maksaa Ruotsin yhteiskunnalle paljon. Suomalaiset kusee kaduilla ja pihoissa, lisäten tauteja. He viskaavat roskansa suoraan akkunasta kadulle, ajattelematta kuinka paljon tämä maksaa taloyhtiöille ja terveyshuollolle. Sitten sanovat etei ruotsalainen tee tuttavuutta. Miksi teksi? En usko suomalaisen vihtyvän paikasa missä ei saa ulkosaappain kävelä joka huonesa huoneita kuraten, tai jos suomalaisen wc käynin jälkeen joutuis isäntäväki menee ja huuhteleen wc tai suomalaisen miehen jälkeen peseen koko lattian, silä suomalainen mies kusee että vesi ja kusi lentää ylilaitojen lattialle. Eikä Ruotsalaiselle sovi että vieras ottaisi puukon sitten humalassa. Te saatte olla hiljaa siellä hymyssä ja muista aina kuinka Ruotsi on auttanu suomea ja auttaa nyt Ahvenanmaata kun suomi ei pysty. Suomi auttaa sitä suurta veljeään ja Ruotsi pientä. Toivon teille raitista loppuvuotta."

PIINA PENKKI

Toimittaja Jouko Blomberg Yleisradiosta on lähettänyt seuraavan oikaisun:

"Herra Veikko Ennala. Kuulin osakseni tulleesta kyseenalaisesta kunniasta tulla mainituksi kirjoituksessanne. Tiettävästi ja todennäköisesti asiat em. kirjoituksessa ja ko. kohdassa eivät kuitenkaan ole oikein, joten oheistan nauhanpätkän, jossa on alku tekemästäni Ruotsissa ja Suomessa lähetetystä radio-ohjelmasta."

Olen pahoillani ja pyydän anteeksi. Jonkinlaisena lieventävänä asianhaarana saanen mainita, että en ole koskaan kirjoittanut yhtä ainoata sanaa toim. Jouko Blombergista ja hänen radio-ohjelmistaan. Minulla on muuten varaa kutsua Jouko Blombergia hänen ammattinsa mukaisesti toimittajaksi herroittelun asemesta.

Pekka K:lla Helsingistä puolestaan on ollut aivan aiheellista harmia. Hän oli havainnut Hymylehdessä ilmoituksen, jossa joku postilokeron takana lymyävä liikemies lupasi 25 markan maksua vastaan lähettää neuvoja, kuinka kynnetön saadaan pienellä vaivannäöllä ilman lisälaitteita kasvamaan pituutta ja paksuutta.

"No", jatkaa Pekka, "muija sanoi heti että nyt Pekka tilaus vetämään. Postilokero lähetti lupauksensa mukaan seikkaperäiset ohjeet huomiota herättämättä. Ne olivat seikkaperäiset runkkausohjeet kuten oheisista papereista voit havaita. Mitä Hymylehti voisi tehdä jotta tämänkaltaiset törkeät seksologian 'tohtorit' saataisiin käpälälautaan. Poliisi ja postilaitos ovat sormi suussa."

Jäljennetään tähän otteita Pekan saamista ohjeista: "– Jos kuitenkin haluatte siittimeenne lisää pituutta ja paksuutta niin Teidän täytyy muistaa, että siittimeen pätee samat luonnonlait ja samanlaiset menetelmät kuin ihmiskehon muihinkin lihaksiin. – Yksinkertainen ja tehokas siittimenkehitysmenetelmä on seuraava. Ota siitin aivan juuresta peukalon ja etusormen väliin siten, että puristus kohdistuu melko voimakkaana siittimen sivuilla molemminpuolin oleviin paisuvaisiin. Edelleen voimakkaasti puristaen työnnä peukaloa ja etusormea noin 2 sentin hitain työnnöin eteenpäin siittimen kärkeä kohti niin, että siittimeen virtaava veri joutuu puristukseen siittimen kärkiosaan. Tätä jatketaan noin viiden min. ajan. Jos siitin on harjoituksen alussa kovettunut on erittäin hyvä edelleen vuoroin siittimen juuresta ja terskanrajasta puristaen taivutella siitintä eri suuntiin. Harjoitusta jatketaan noin kuukauden ajan, mutta sitä ei pidä lopettaa tähän vaan sitä pitää jatkaa läpi elämän siten, että muutaman kerran päivässä teette edellämainitun harjoitusliikkeen. – Tunnollinen päivittäinen harjoittelu tuo tuloksia jo muutaman viikon kuluttua. –Lopuksi toivotamme rattoisia harrastelutuokioita siittimenne kehittämisen parissa."

Humbuugi-ilmoituksia julkaistaan jos minkä lajista, konttori voisi hiukan niitä karsiakin, niin etteivät hyväuskoiset lukijat tulisi puijatuiksi.

Olisi muutoin Pekkakin saanut sovinnolla uskoa sen mitä kirjoitin näistä asioista Piinapenkissä parisen vuotta taakse päin: ei ole olemassa mitään sellaista rohtoa tai menettelyä tai käsittelyä, jolla pikkuisesta kynnettömästä saataisi kasvamaan muhkea järkäle. Mutta ei ole tarpeenkaan. Kynnettömien pituudessa on tosin huomattaviakin eroja silloin kun ne nuokkuvat

Tämä oli itsetilitys, niinhän? Mutta vaikka Te nyt olettekin käytökseltänne vähän epäsosiaalinen ja kuseskelettekin minne sattuu, ei saisi yleistää. Kyllä suurin osa Ruotsiin muuttaneista suomalaisista on kunnon väkeä, ahkeria ja lainkuuliaisia. Tällainen omien henkilökohtaisten virheittenne tunnustaminen ja niiden katuminen on kuitenkin hyvä merkki. Parannus alkaa aina nöyryydestä. Ajattelen Teitä lämpimin ja myötätuntoisin ajatuksin. Paikallisesta AA-kerhosta saatte varmaan tukea mm. kamppaillessanne alkoholismia vastaan. Siitä, ettette ole oppinut ruotsia, ei kannata niin suurta huolta kantaa. Vanhan ihmisen aivotoiminnat heikentyvät kaikin tavoin, ei vain siten että uusi kieli ei enää käänny suussa vaan myös niin, että suomikaan ei ole enää virheetöntä. Suht. hyvin sentään vielä ilmaisitte itsenne.

Ja sitten punnitsemaan tietoja igen. Kysymykset:

1) Jos Ruotsin uusi kuningas Kalle XVI saisi kaksoset, kumpi heistä perii kruunun?

2) Mitä eläimiä Nooakin arkissa oli eniten?

3) Mikä on pitkä, liukas ja karvaton?

4) Normaalin suomalaisen kauppamatkustajan aamiaiseen kuuluu pullo Pöytäviinaa, voileipä ja koira. Mitä sillä koiralla siinä tehdään?

5) Millainen on maailman lyhyin mies?

Oikeat vastaukset:

1) Kumpainenkin saa 50 äyriä.

2) Koppakuoriaisia, sillä niitä tunnetaan n. 300 000 eri lajia.

2) Muinais-suomalaisten suksista pitempi, nimeltään lyly. Sillä liu'uttiin ja kalhulla, joka oli lyhyt ja pohjustettu karhunnahalla, potkaistiin vauhtia. (Mitä ihmeitä **te** ajattelitte?)

4) Koira syö sen voileivän.

5) Sellainen, jolla on pussit silmien alla.

Vick Formula 44 on hyvä yskänlääke, jonka vaikutus tuntuu syvällä rinnassa saakka.

Ei ole olemassakaan yskänlääkettä, joka lopettaisi yskän kokonaan. Eikä pidäkään. Mutta hyvä yskänlääke lievittää ja rauhoittaa ärsytystä. Tekee yskän helpommaksi ja vähemmän kivuliaaksi.

Vick Formula 44 irrottaa tehokkaasti limaa ja hillitsee yskää yskänkeskuksen kautta. Sen vaikutus tuntuu syvällä rinnassa saakka.

Sopii bronkiitista, katarrista, vilustumisesta ja influenssasta aiheutuvaan yskään.

VICK SCANDINAVIA DIVISION OF RICHARDSON-MERRELL AB

INTERPLAN

allapäin: toisilla se ulottuu puoliväliin reittä, toisilla se muistuttaa lähinnä syylää. Mutta luonto pyrkii kummasti balanssiin eli tasapainoon hyvittämällä toisaalla sen mitä toisaalla on riistänyt. Kenellä esim. toinen jalka on lyhyempi kuin toinen, toinen vastaavasti pitempi.

Kynnettömien kohdalla tämä nähdään siinä, että ns. lihakulli ei seisomaan rynnätessään kasva milliäkään mihinkään suuntaan kun taas piskuisesta kynnettömästä pullistuu oikea silmien ilo. Pitkä rivi pänniviä kynnettömiä on jokseenkin tasapituinen muistuttaen Tarkk-ampujapataljoonan 1. komppaniaa, joka hatutta päin seisoo aamuhartaudessa.

Juhlakuntoisten kynnettömien keskipituus on 15 cm. Mutta jo 13 -senttiselläkin sävelletään ihmeesti, sillä vaikka ripsipiirakka onkin pohjaton kuin Inarinjärvi, sen herkimmät osat sijaitsevat liki pintaa.

Puhutaan kyllä ylvästellen kynnettömistä, jotka muka olisivat jopa 23:nkin sentin pituisia, mutta epäilen että mittaus on tällöin suoritettu vastoin kansainvälisiä määräyksiä sanoisinko ulkokaarteesta. Ja jos tuommoinen luonnonoikku sitten vaikka olisikin, jossakin toisaalla kehossa on vajavuutta, tavallisesti yläpäässä, aivojen tilalla on umpiluuta.

Tämä kaikki tuntuu näin painetussa sanassa vähän hassunaikaiselta selittää, mutta totuus on kyllä tämä: joka toinen mies oppiarvoon ja asemaan katsomatta kantaa turhaa huolta kynnettömänsä koosta.

Tähän asiaan en enää kolmatta kertaa palaa, niin että opetelkaa ulkoa edellä ollut kapitteli. Eipä sitten muuta kuin hei sun heiluvilles, kuten Kangasalan kirkkoherra sanoi kellonsoittajalle kun jumalanpalveluksen jälkeen kotio lähti.

PIINA PENKKI

Nimim. Albumi, jonka taakse kätkeytyy turkulainen rouva, lähettää hänkin kuvauksen kokemastaan kiusallisesta tilanteesta, valitettavasti vain post festum, kilpailu on jo päättynyt ja palkinnot jaettu:

''Olin 12 vuotias koulutyttö, innokas runojen lausuja, sen oli opettajanikin havainnut. Kerran lausuin luokan edessä Kalevalan vuorosanoja kahden pojan kanssa. Esitin Ainon osaa ja vastasin Väinämöisen kosintaan 'Kysy en mä hopeitasi, huoli en kurja kullistasi' vaikka olisi pitänyt sanoa 'Huoli en mä kullastasi, kysy en kurja hopeitasi'. Olin niin tietämätön rumista sanoista etten heti huomannut, minkä ihmeen virheen tein kun luokka ulvoi naurusta.''

Ettei vain rouva kulta olisi ollut kysymyksessä freudilainen virhesanonta: kielenne lipsahdus toi esiin miten ajatuksenne jo kaikessa salassa askartelivat sukupuoliasioissa, vaikka olittekin pyrkinyt ne mielestänne torjumaan (''huoli en kullistasi'')

Mitähän Freud mahtaisi sanoa seuraavasta. Kun viimeksi lokakuun Hymyssä kirjoitin, että ''kiltit ystävät, älkää nyt muutamiin aikoihin pyydelkö raha- tai vaateapua'' ja käytin kokonaisen sivun perusteluille miksi ei apua pitäisi pyytää, niin ruikutus-kirjeet sen kuin lisääntyivät. Esim. Martti S. perheineen lähestyy minua näin: ''Veikko Ennala. Olen lukenut Hymystä, että Te lähettelette paketteja köyhille syrjäkylillä asuville ihmisille ...''

Väitetään, että suomalaisista on lukutaitoisia 99,9 prosenttia. Ehkä onkin, mutta lukemaansa kaikki eivät tajua. Koettakaapa nyt toistaa perässäni sana sanalta hyvin hitaasti ja ajatuksella seuraavaa:

VEIKKO - ENNALA - EI - VOI - TOISTAISEKSI - LÄHETTÄÄ - APUA - KENELLEKÄÄN - SILLÄ - HÄNELLÄ - EI OLE - ITSELLÄÄNKÄÄN - MITÄÄN - SEN - JÄLKEEN - KUN - HÄNEN - ÄMMÄNSÄ - VEI - KAIKEN - JA - ULOSOTTOMIES - LOPUT.

Kas niin. Otetaan sama vielä kertaalleen. Good.

Jaakko-poika suuresta suuresta Helsingistä on huomannut, että ''kyllä Veka sun aikas olis jo pyytää eroa ja eläkettä, sä toistelet jutuissas yhtä ja samaa, etä sä pysy ajan tasalla vaikka teeskenteletkin olevas joku moderni edelläkävijä..'

Näin on, kyllä Jaakko totuuden laukaisi, vastahakoisesti ja karvain mielin se on tunnustettava. Olen huomannut miten naurettavasti käyttäydyn vieraiden silmissä: otan joskus jopa muutaman teko-reippaan ja näennäisen-kevyen juoksu-askeleenkin kuin partiopoika. Mutta sen koitoksen jälkeen sydän sitten hakkaakin pakahtuakseen ja hengitys kirskuu kuin neulottaisi karkeata kangasta.

Eroon ja eläkkeeseen olen jo vihjannut ja työnantaja onkin suhtautunut ajatukseeni ymmärtämyksellä ja suopeasti eron osalta, eläkettä sen sijaan ei tipu. Näin ollen on pakko pinnistellä jalat solmuun sekaantuneina tässä yhä kiivaammin pyörivässä hullun-myllyssä niin kauan kunnes erokirja annetaan väkisin.

Että tosiaan olen jo kauan sitten pudonnut kehityksen rattailta, siitä ovat osoituksina esim. seuraavat hajanaiset käsitykseni elämän eri ilmiöistä:

1) Katselen hartaana ja haltioituneena tv 2:n Myrskylintuja.

2) Päin vastoin kuin Johannes Virolainen esittää, esitän minä, että ihmiset muuttaisivat tehtaiden ja muiden tuotantolaitosten luo eikä päin vastoin. Ihmisiä on helpompi liikutella kuin tehtaita.

3) Kaikki kaupallisuus on silkkaa hyvää, myös jouluna.

4) Eräitä poikkeuksia lukuunottamatta tässä maassa ei ole niinkään puutetta työstä kuin työhaluista.

5) Puoluepolitikoinnin ulottaminen kaikille elämänaloille johtaa meidät hyvin nopeasti henkiseen ja aineelliseen konkurssiin eikä nimeä Suomi enää sen jälkeen missään mainita.

6) Sosiaalimenojen ja kansantuoton korrelaatio on jo nyt vääristynyt, etuja jaetaan enemmän kuin mihin on varaa. Tasa-arvo tosin täten saavutetaan mutta ei niin, että kaikkien olisi yhtä hyvä olla vaan siten että kaikilla on yhtä kurjaa.

7) Kaikki sielujen puoskarit, kuten lahkolaissaarnaajat, profeetat ja helvetti-opeillaan ihmisiä säikyttelevät papit ja piispat olisi suljettava eristyslaitoksiin, sillä he horjuttavat yleistä mielenterveyttä enemmän kuin lääkärit ja psykiatrit ehtivät sitä korjaamaan.

8) Eräänä päivänä, joka ei ole kovinkaan kaukana, havaitaan maatalouden merkitys. Murisevaa mahaa eivät täytä Kaisa Korhosen protesti-laulut eivätkä salonki-kommunisti Hannu Taanilan palo-puheet.

9) Kouludemokratian toinen nimitys on paskaa lapsille.

10) Salt-neuvottelujen kinuaminen Suomeen on aiheuttanut ja aiheuttaa meille ainoastaan rahamenoja niin kuin rahamenoja aiheuttavat muidenkin kännipäissä saatujen ''ideoitten'' toteuttaminen.

11) Mistään puolueettomuudesta ei kannata puhua niin kauan kuin sekaannumme juutalaisten ja arabien kärhämiin tai käytämme parlamentti-valtuuskuntiamme nuuskimassa Chilen sisäisiä asioita.

12) Sanalla suomettuminen tarkoitetaan pitäjän-hullun hyvää tarkoittavia mutta kiusallisia temppuja kun hän tunkeutuu kunnanvaltuuston kokoukseen pyörittämään jänis-räikkää; ei ilkeäisi poloista oikein poiskaan ajaa.

Iloista joulua toivottaa ihan kaikille ikioma psykopaattinne

Saanko sovittaa rikokseni ilman vankilaa

OIKEUSVALTIO JA IHMINEN

Kun nuori ihminen TYÖTTÖMÄNÄ, vailla koulutusta ja kodistaan ulos heitettynä hairahtuu omaisuusrikoksiin, löytyykö laista sovituksen tietä?
— Haluaisin maksaa kaiken takaisin, sanoo 21-vuotias Matti K. Mutta vankilaa en kestäisi.

Suomen Laki I:n alussa ovat yhä 1700-luvulta periytyvät tuomarinohjeet. Niiden yleinen lause kuuluu näin:

''Tuomarin pitää ensin ajatella, että hän on Jumalan käskynhaltija ja että se virka, jota hän hoitaa, ei ole hänen omansa vaan Jumalan, jonka tähden tuomiokin jonka hän julistaa, on Jumalan tuomio, koska se julistetaan Jumalan virassa''.

Jos Jumala-sanaa käytetään sitaateissa ja oletetaan sen tarkoittavan oikeudenmukaisuutta ja syvää inhimillisyyttä, Matti K:lla olisi täydet mahdollisuudet selviytyä.

Matti K:n kanssa keskustellessa vakuuttui siitä että ''Jumalan tuomio'' olisi vapauttava: ei vankilaa mutta varastettu omaisuus on korvattava vähin erin.

Mutta entä hänen käskynhaltijansa, tuomarit: tulevatko he aikanaan julistamaan Matti K:lle ''Jumalan'' tuomion vaiko omansa?

Sehän nähdään.

Kansakoulun jälkeen

Matti olisi halunnut lukea johonkin ammattiin mutta varaa ei ollut. Isä on työkaluviilari ja äiti kioskiapulainen, lapsia viisi.

Tämä tarina on hyvin tavallinen, mutta sitä suurempi syy se on jälleen kertoa.

Jotta se ei eräänä päivänä enää toistuisi.

Niinpä Matti K meni tehtaaseen töihin. Vaikka palkka oli pieni, työ tuntui koulun jälkeen mielenkiintoiselta. Hän oli siinä viidentoista ikäinen.

Vähitellen alkoi kuitenkin tuntua että hänestä olisi johonkin muuhunkin, tehdastyö ei tyydyttänyt älyllistä levottomuutta.

— Rupes ottaan päähän se olemattomuus.

Viimein hän päätti jäädä pois töistä. Seurauksena olivat tietysti hirveät ristiriidat kotona: mikä se tuommoinen mies on joka ei käy töissä!

— Sanoin että minun pitäisi päästä johonkin kouluun, että koulutettaisiin johonkin ammattiin. Ei tästä mitään tule että tuolla hanttihommissa kuljen eikä ikää ole vielä paljon mitään. Mutta ei sitä tajuttu.

Hän sai edelleen asua kotonaan mutta syödä ei annettu. Isä nukkui ruokakaapin edessä ettei poika päässyt yölläkään syömään.

— No kyllä mä sain kavereilta ruokaa.

Isän seuraava offensiivi oli se että hän otti avaimet pois: jos poika menee ulos, sisään ei enää ole tulemista.

— Mitäs mä tein, sen ikäinen kaveri. Mä pysyin sisällä, päivästä toiseen.

Lopulta isä kutsui huoltopoliisit, he veivät Matin psykiatrin puheille joka passitti hänet Harjavallan mielisairaalaan suljetulle osastolle.

— Luulivat että mulla on päässä vikaa ja että haudon jotain itsemurhaa kun en liiku mihinkään. Mutta miten mä olisin liikkunut kun ei ollut avaimia enkä olisi päässyt kotiin takaisin.

Kun 16-vuotiasta kohdellaan noin, miten hänen oletetaan siihen reagoivan ja vastaavan? Tuskin on edes oletettu mitään.

Matti K ei olisi ollut normaali jos hän olisi selvinnyt sisäisesti vammautumatta tästä ensimmäisestä kosketuksesta yhteiskuntakoneistoon.

Hän oli normaali. 16-vuotias lapsi.

— Siellä suljetulla osastolla rupesin miettimään että ei hitto, kyllä nyt on jossain muualla vikaa kuin minun päässä. Yritin selittää lääkäreille, ne tutki ja tutki eivätkä löytäneet mitään vikaa.

Matti K pääsi pois, soitti kotiin ja kysyi saako tulla. Sitä harkittiin pitkään ja annettiin vihdoin armollinen lupa. Hän palasi kotiin ja työelämään takaisin.

Matin ensimmäinen yritys päästä elämänsä kanssa eteenpäin oli epäonnistunut murskaavalla tavalla.

Koko kulmakunta tiesi

että hän oli ollut mielisairaalassa. Pikkukaupungissa se on samaa kuin olisi spitaalinen. Näinä valistuksen ja edistyksen päivinä.

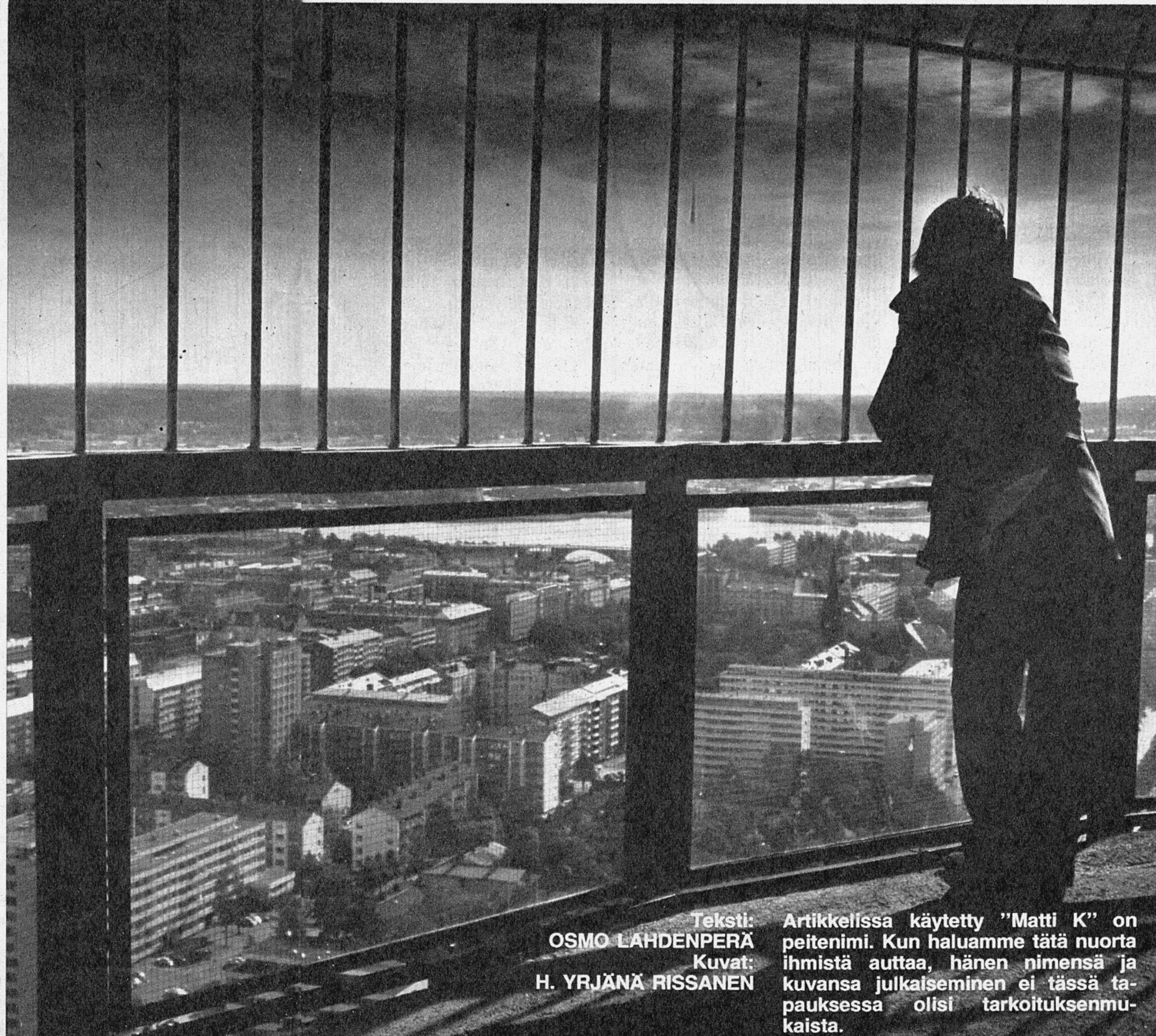
— Kotonakin siitä huomauteltiin että turhaan siinä isottelet, se on lähellä sun uus reissus!

— Se oli hyvin olematonta olemista.

Turhautui siihen että terveen papereilla joutuu hulluna kävelemään ja päätti asettaa hansikkaat tiskipöydälle.

Työ, opintomahdollisuudet, ruoka, asuminen — kaikki solmussa. Ja rahaa tarvitaan.

Siitä alkoi ankara kausaliteetti jota rikoksen ja rangaistuksen tieksi kutsutaan. Matti haluaisi nyt että se olisi rikoksen, katumuksen ja hyvityksen tie.

Teksti: OSMO LAHDENPERÄ
Kuvat: H. YRJÄNÄ RISSANEN

Artikkelissa käytetty ''Matti K'' on peitenimi. Kun haluamme tätä nuorta ihmistä auttaa, hänen nimensä ja kuvansa julkaiseminen ei tässä tapauksessa olisi tarkoituksenmukaista.

— Iskin velipojan pankkikirjan jossa oli pari sataa rahaa. Jouduin heti kiinni ja sain tuomion, kuusi kuukautta vankeutta joka muutettiin ehdonalaiseksi kolmen vuoden koetusajalla.

— Se oli noin ankara kai siksi koska minusta annettiin lausunto että olen ollut rikollinen syntymästäni saakka. Tuomari sanoi että toivottavasti emme koskaan tapaa näissä merkeissä.

Sitten Matti K toimitettiin Kokemäelle poikakotiin. Hän lähti oikeastaan mielellään koska kotoa oli päästävä pois. Oli siellä puoli vuotta.

— Koetin olla ihmisiksi ja minusta oli saamarin hienoa olla siellä. Ei ollut mitään huolia eikä tarvinnut tapella ihmisten kanssa.

— Vielä avautui sellainen mahdollisuus että kysyttiin haluanko tulla työntekijöitten puolelle. Alkoi mennä oikein hienosti.

Vähitellen hän alkoi myös miettiä mahdollisuuksia opiskeluun, sai tietää että on olemassa kansanopistoja, kansankorkeakouluja ja sisäoppilaitoksia. Lähetti hakemuksensa Orivedelle ja hyväksyttiin, tosin hieman epäillen.

— Tahdoin näyttää että täältäkin pohjalta pystyy lähteen. Ja hienosti meni. Kesäksi jäin töihin Orivedelle.

Alkoi toinen lukuvuosi, ja silloin jokin vinksahti.

Törmäsin sääntöihin ja normeihin

— En mitenkään rettelöinyt mutta tuli sellainen olo ettei

KÄÄNNÄ

saanko sovittaa rikokseni ilman vankilaa

tuollaisten turhien pykälien kanssa voi elää. Eivät muutkaan voineet. Aloin romuttaa niitä, touhusin niin että turhat säännöt hävis, mutta seurauksena oli että lensin ulos ilman todistusta.

Potkujensa erääksi varsin tähdelliseksi syyksi Matti K sanoi seurustelunsa rehtorin tyttären kanssa.

— Hän oli kerran huoneessani klo yhteentoista vaikkei olisi saanut olla kuin kymmeneen.

— Rehtori pelkäsi hirveesti että hänen tyttärensä joutuu tekemisiin tällaisen kanssa. Hän sanoi että epäonnistumistani hän oli odottanutkin. No kai se tulee kun oikein hartaasti odotetaan.

Matti pakkasi ja lähti, pääsi erinäisten selitysten jälkeen kotiin asumaan ja paperitehtaaseen töihin. Sanoi kotona että koulu meni hyvin.

— Pidin yhteyttä rehtori Suvannon tyttäreen ja menin seuraavana kesänä kihloihin. Suvannon suku suuttui mutta kotona tykättiin että sehän miehistyy kun naistakin jo hankkii ja vielä tuollaista varakkaampaa.

Pääsi Kauniaisten Työväenakatemiaan, piti sen hengestä ja menestyi. Kunnes Oriveden rehtori ryhtyi soittelemaan Kauniaisten rehtorille että pidä silmällä sitä poikaa.

— Tajusin että aina oli silmät perässä, alkoi ottaan päähän.

Ja kun rehtori isällisellä päätöksellään purki tyttärensä ja Matti K:n kihlauksen, edessä oli jälleen koulun jättö ja kotiin lähtö. Rakennukselle töihin.

Nuoren Matti K:n toinen yritys edistyä elämänsä kanssa oli sekin lähellä murskaantumistaan. Vielä hän oli aamulla lähdössä seitsemäksi töihin, polkupyörästä oli kumi puhki ja hän ryhtyi sitä korjaamaan. Saikin kuntoon ja ehti töihin.

Kun illalla palasi, isäukko oli vastassa ja kysyi olenko mä ottanut pikkusiskoltani 40 penniä kun ne ovat kadonneet.

— Suutuin että saatana, mitä mä teen 40 pennillä. Jos se olis ollut 400, tule sitten kyseleen.

— Vähän päästä se tuli noin 40—50 penniä maksava polkupyöränosa mukanaan jonka olin aamulla joutunut rikkomaan ja sanoi että onko tämä sun töitäs.

— Eihän aamulla ollut edes kaupat auki. En minä sitä osaa olisi mistään saanutkaan, ja oli minulla itsellänikin kolikoita taskussa.

— Sanoin että jos haluat vinoilla, vinoile kunnolla mutta älä tommosia esitä.

— Se ajoi ovesta ulos ja minun oli pakko mennä, muuten olis tullut poliisit. Mutta seuraavana päivänä kun isä oli mennyt töihin, palasin kotiin, otin sen kätköistä jonkun satasen ja lähdin.

— Samalla reissulla olen vieläkin. Siitä on noin puoli vuotta.

Morsiamen isään, omaan isään ja pikkusiskon 40 penniin kaatui Matti K:n toinen elämän yritys.

Sama mitä tässä tekee

ajatteli Matti K, en ryhdy keneltäkään enää kerjään. Isän rahat loppuivat, yöksi piti aina päästä jonnekin. Ja kun pääsi, nukkumisesta ei tullut mitään.

— Sitä mietti ja mietti, mitä rahattomana tekee. Aamulla tutki majapaikan, löysi rahaa tai shekkivihon, pisti taskuunsa ja häipyi.

— Joutui pikkukierteeseen.

Se jatkui pelon painolla. Kun Helsingissä alkoi olla liikaa etsijöitä, hän vaihtoi kaupunkia. Lahteen, Jyväskylään, Kuopioon, Vaasaan . . .

Kaikkialla pientä vilppiä, koko ajan mielessä ajatus että tämä on nyt vihoviimeinen, tämän jälkeen etsin työn, asunnon ja aloitan opinnot jälleen.

Matti K:n ''rikollista luonnetta'' luonnehtinee se että hän shekkivihon pihistettyään ei monestikaan välittänyt edes nimeä vaihtaa vaan kirjoitti shekkeihin oman nimensä.

Neljä vajaata shekkivihkoa hän muisteli ottaneensa.

Hänen ''rikollinen uransa'' ei ole kuin muutaman kuukauden ikäinen, kaikki tämän vuoden puolella. Viimeisin, valtakirjan väärennös ja 350 markan nosto tapahtui kuukausi sitten Tampereella.

Sitä ennen otti sammuneen kaverinsa Kuplan, ajoi Hämeenlinnaan, jätti avaimet sisälle, sulki ovet ja häipyi.

Joistakin yöpaikoista häipyi radio tai magnetofoni. Rahaa muutamia satasia.

Sitä Matti K katuu erityisesti että tuli ottaneeksi yhdeltä vartioliikkeen mieheltä pistoolin ja myyneensä sen jollekin.

— En yhtään tiedä millaiselle ihmiselle. Se oli vikatikki, se voi vaikka ampua jonkun.

Parkanosta rahat riittivät vain Kuruun, jäi Osuuskaupan kohdalla pois, oli ilta, meni kellarin ikkunasta Osuuskauppaan, joi keskikaljalla juovuksiin, otti vaihtokassan ja käveli soita pitkin Tampereelle.

Meni Jyväskylään ajatellen että on lopetettava, pääsi baariin töihin, asui yömajassa kunnes työnjohtaja sanoi että tule meille.

Työnjohtaja osoittautui homoksi, seuraavana päivänä Matti K otti baarin vaihtokassan ja meni Helsinkiin.

Kaupungin yksinäisyys on hirvittävä. Se on huomattu 5 000 vuotta sitten ja kaupunkeja laajennetaan. Maaltapako jatkuu, ihmiset pakenevat kaupunkeihin.

Mitä he pakenevat?

Yksinäisyyttä.

Yksinäisyys on kasaantunut Helsinkiin. Siksi se on niin hirvittävä paikka.

Matti K, nuorukainen vailla identiteettiä ja paikkaa sosiaalisten susien yhteisössä, käveli niitä katuja, väisteli kaksijalkaisia ja juoksi pakoon nelipyöräisiä, tähyili puistojen puita.

Päätti lähteä Tampereelle, tuli toimitukseen ja kysyi apua.

Apua?

En lähde istumaan

sanoo nuori ihminen ja istuu tuolilla vastapäätä. Haluaisin korvata sen mitä olen vahinkoa ihmisille aiheuttanut, mutta päiväksikään en halua lähteä näistä istumaan.

Miksi?

— Koska tiedän että pystyn tästedes olemaan niitä tekemättä. Ennen mun rikosten teko lopetettiin jostain muualta eikä se auttanut. Nyt mä haluan lopettaa itse ja tiedän että se onnistuu.

— Olen miettinyt ja miettinyt, minähän olen tehnyt rikoksia, minussahan syy on, en syytä vanhempia tai olosuhteita tai jotain yhteiskuntaa, jos olisin halunnut olisin vaikka kuinka hyvässä asemassa tällä hetkellä.

— Tää on kai seuraus jostain . . .

— Olen hakeutunut uskovaisten seuraan ja yrittänyt heidän kautta, mutta ei. Kyllä me rukoilemme sun puolesta, he sanovat. En tiedä ovatko rukoilleet muttei ainakaan mitään tulosta ole tullut.

— Jos minut taas väkisin viedään johonkin laitokseen, ei käy. Kun sieltä palaan, teen suurempaa. Jos tätä ei nyt jotenkin muuten saa sovitettua, olen jonkun ajan kuluttua kuin ruotsalainen jossain pankkiholvissa aseen kanssa.

— Olen tavannut tuolla paljon jotka haluaisivat lopettaa ja maksaa takaisin, mutta pelkäävät vankilaa. Kumma se on että ihmisen täytyy alkaa tekeen rikoksia.

Mitä nyt haluaisit tehdä?

Haaveeni on aloittaa uudestaan

sanoo Matti K. Olen ennenkin tuntenut saman tunteen mutta nyt olen voimakkaampi. Tunnen että pystyn, on jo tarpeeksi syvällä uitu tuolla.

— Totta kai pitäisi töitä tehdä ensin. Sitten haluaisin jatkaa opiskelua joka epäonnistui, koska kuitenkin ne paperit antoivat minulle jonkin verran itseluottamusta.

— Uskoisin kykeneväni, minulla ei enää olisi kaukana pääsy tuonne Tampereen yliopistoonkaan, suorittaisin vain pari keskikoulun ainetta.

— Kansanopistossa olen yksityisesti suorittanut keskikoulua, äidinkieli ja matematiikka ovat vielä suorittamatta.

— Kirjalliset harrastukset minulla ovat olemassa. Tampereen yliopiston yhteiskunnallisesta jaostosta saisin irti sen tiedon mitä tarvitsen.

Mutta tämä oikeusopillinen kivi on vielä tiellä?

— Se on. Ja jos linnaan joudun, nämä suunnitelmat katoaa. Tuomarit sanoo että mitä nyt tulet valittaan, helppo se oli rikoksia tehdä. Mutta eivät ne ole joutuneet tuolla kadulla märkänä kävelemään, tai ainakaan tekemään rikoksia. Ei se helppoa ole. Eikä se ole suuresta kiinni, se on hetkellinen ajatus kun 200 lähtee taskuun jostain. Alku on silloin tehty ja se jatkuu jostain mielen syystä.

— Minusta on karmeaa tuhlausta kun ihminen pannaan tuonne linnaan. Pantais se jotenkin muuten korjaamaan. Siellä on paljon järkeviä kavereita, elävät siellä linnassa rikostensa parissa vuositolkulla kun niiden aivot saataisiin hyödyllisempäänkin käyttöön.

Mitä sillä voitetaan että minä istun tuolla vuosia?

Onko muita mahdollisuuksia?

— Siinäpä se, olen miettinyt ja miettinyt. Kun saisin tuomion, päästettäisiin vapaaksi ja korvaisin omaisuudet . . . ei sellaista tuomiota tunnetakaan.

Tunnetaanko sellaista tuomiota? □

OIKEUSMINISTERI VASTAA MATTI K:LLE

Matti K:n kertomuksessa kiintyy huomio erityisesti kohtiin, joilla on yleistäkin kriminaalipoliittista merkitystä, koska ne eivät ole harvinaisia nuorten sopeutumisvaikeuksissa ja koska niihin vaikuttamalla voitaisiin ehkäistä tällaisten vaikeuksien syntymistä.

1) Koulunsa päättävällä nuorella ei useinkaan ole riittävästi tietoa yhteiskunnan ohjaus-, neuvonta- ja muissa palvelujärjestelmistä, joiden kautta hän voisi selvittää työalan valintaa, ammattikoulutusmahdollisuuksia, koulutuksen rahoitusta jne. Matti K sai vasta poikakodissa ollessaan tietoja opintojen jatkamismahdollisuuksista. Jokaisen kansakoulunsa päättävän tulisi saada riittävät tiedot opintojen jatkomahdollisuuksista ja siitä, mistä tarkempaa neuvontaa ja ohjausta voi saada. Ammatinvalinnan ohjauksen ja työnvälityksen tulisi lisäksi yleisessä tiedotustoiminnassaan huolehtia siitä, että niiden palvelut tunnetaan kouluissa, työpaikoilla ja kodeissa.

2) Perhe on joskus kärsimätön ja ymmärtämättömän ankara suhtautumisessaan elämänsä suuntaa etsivän nuoren käyttäytymiseen. Myöskään vanhemmilla ei aina ole riittävästi tietoa yhteiskunnan neuvonta- ja tukipalveluista tai ei rohkeutta kääntyä näiden puoleen. Tilanne vaurioittaa ihmissuhteita perheessä ja vanhemmat käyttävät usein valtaansa (tässä tapauksessa ruuan epäämisen ja avaimen poisottaminen) väärin ja tavalla, joka ei mitenkään edistä nuoren selviytymistä vaikeuksistaan. Perheen ihmissuhteiden lukkiutuessa on vaikeaa syyttää ketään perheenjäsenistä erityisesti. Usein koko perheellä on 'pinna kireällä' taloudellisten yms. vaikeuksien vuoksi. Joku perheenjäsenistä saattaa joutua erityisesti syntipukiksi, johon muut purkavat ärtymystään ja pelkojaan. Usein syntipukiksi joutuu lapsi tai nuori, joka saa osakseen paljon kovemman ja armottomamman kohtelun kuin hänen oma käyttäytymisensä edellyttäisi ja tilanteessa, jossa hän torjumisen sijasta tarvitsisi perheen tukea. Perheeseen suuntautuvia neuvonta- ja tukipalveluja on maassamme liian vähän ja niihin suhtaudutaan usein torjuvasti juuri siellä, missä apua todella tarvittaisiin.

3) Tilanteen kärjistyessä ihmisten välillä turvaudutaan helposti yhteiskunnan pakkovaltaan. Perhe luovutti Matti K:n huoltopoliisille ja sitä tietä hän kulkeutui mielisairaalan suljetulle osastolle. Vaikka yhteiskunnan toimintajärjestelmät vasta tässä vaiheessa ja tällä tavalla kutsutaan apuun, tulisi niiden pystyä näkemään tehtävänsä kokonaisvaltaisesti ja pyrkiä mahdollisuuksiensa mukaan ongelmien myönteiseen ratkaisuun. Olen hämmästynyt, jos mielisairaalassa vain tyydyttiin selvittämään kliinistä tilaa eli sitä oliko pojalla vikaa päässä eikä pyritty selvittämään hänen kotitilannettaan sekä työhönpaluun tai ammattikoulutuksen mahdollisuutta. Ei ole harvinaista, että mielisairaalaan joudutaan aivan muista kuin psykiatrisista syistä, mutta tällöin olisi välttämätöntä, että näihin muihin — usein sosiaalisiin — syihin tartuttaisiin, jotta kierre ei jatkuisi entisellään. Näin käytännössä tapahtuukin — ei ehkä kuitenkaan riittävän usein.

4) Usein kuvaan kuuluu, kuten Matti K:nkin tapauksessa, voimakas leimautuminen. Poliisin puuttuminen asiaan, mielisairaalassa käynti jne. ovat asioita, joita ympäristö ei halua helposti unohtaa, koska tämä antaa muille mahdollisuuden käyttää henkistä valtaa yksilöön nähden. Matti K:n tapauksessa jopa perhe vetosi mielisairaalassa oloon ja uhkaili uudella 'reissulla'. Myöhemmin ehdollinen tuomio ja poikakodissa olo lisäsivät leiman raskautta ja näin kaatuivat sekä opinnot että läheinen ihmissuhde, joissa Matti K ehkä muuten olisi onnistunut. Leimaamisen yksilölle aiheuttamia haittoja voidaan vähentää mm. asennekasvatuksella, mutta se tie on hidas. Viranomaisten toiminnassa pyritään leimaavien toimenpiteiden vähentämiseen ja ehdottomaan vaitiolovelvollisuuteen. Ihmisen menneisyys ei saisi olla hänen tulevaisuutensa esteenä. Etenkin koulutoimessa työskentelevien tulisi erityisesti välttää sellaisten tietojen välittämistä, jotka saattavat vaikeuttaa nuoren eteenpäin pääsyä.

5) Koska ehdollisesta tuomiosta määrää tuomioistuin, en voi ottaa kantaa siihen, olisiko sellainen vielä mahdollinen tässä tapauksessa. Tuomittua ehdotonta vapausrangaistusta ei voi jättää käytäntöönpanematta vankilassa, jollei Tasavallan Presidentti sitä armahda. Käytäntöönpanon alkamista voidaan lykätä enintään vuodeksi, jos siihen on olemassa riittäviä taloudellisia ja sosiaalisia perusteita. Rikkomusten nopea selvittäminen viranomaisten kanssa varmaankin auttaa Matti K:ta katkaisemaan kuvatut kierteet. Selvittäminen auttanee myös parhaiten tulevaisuudensuunnitelmien teossa.

MATTI LOUEKOSKI
OIKEUSMINISTERI

VEIKKO PAJUNEN

Pelätkää henkenne edestä ja omaisuutenne puolesta

Suomalaisessa yhteiskunnassa vallitsee tällä hetkellä suuri turvattomuuden tunne kansalaisten keskuudessa. Väkivallan aalto vyöryy parhaillaan maamme yli.

Rikolliset toteuttavat omaa omaisuuden suojan periaatettaan. Varastaa saa ja saa joutua kiinnikin, ei siitä niin suuria seuraa. Harvemmin kaiken lisäksi enää jää kiipeliinkään, koska poliisin voimavarat ja keinot on tehty valtiovallan toimenpitein täysin tilannetta vastaamattomiksi. Rikoksentekijöiden oikeusturvaa sitä vastoin on voimakkaasti parannettu ja rangaistusjärjestelmää muutettu löysääkin löysemmäksi. Vankilasta pääsee muitta mutkitta lomalle tyydyttämään rikoksentekoviettiään. Ellet anna kadulla tupakkaa tai rahaa sitä pyytävälle ja tulet pahoinpidellyksi, saat syyttää itseäsi kun et ollut varustautunut pyytäjän varalta tapakalla ja rahalla. Jos sinulta viedään auto saat syyttää itseäsi kun et ollut varustanut autoasi sen luvattoman käytön estävillä laitteilla. Jos liikkeeseesi murtaudutaan, saat syyttää itseäsi kun et ollut maksanut vartioimisliikkeelle siitä, että liikettäsi vartioitaisiin. Jos olet vanhus ja sinut hakataan kuoliaaksi ja ryöstetään sinun eläkerahasi, todetaan muistopuheissa sinut niin vanhoilliseksi, ettet ymmärtänyt säilyttää eläkerahojasi pankissa, vaan säilyttämällä niitä kotonasi loit houkutuksen ryöstäjällesi. Olitkin oikeastaan itse syypää kohtaloosi. Jos olet päivisin yksin asumalähiössä puuhaileva kotiäiti ja avaat oven kun ovikelloa soitetaan ja tulet raiskatuksi väkivaltaisen ovestatunkeutujan toimesta, saat syyttää itseäsi kun menit avaamaan oven, vaikka aviomiehesi ei ollut kotona.

Tätä luetteloa pystyy jokainen kohdaltaan jatkamaan loputtomiin. Kaiken kaikkiaan radikaalit ovat janonneet muutoksia ja tässä näitten toiveiden ensimmäisiä toteutuneita -tuloksia nyt on koettavissa.

Demarin etusivulla komeili äskettäin kolmella palstalla oikeusministeri Matti Louekosken puheesta tempaistu otsikko "Puheet kansalaisten turvattomuudesta usein poliittista lietsontaa". Louekoski tekee varsin kummallisen vertailun käsitellessään yhteismitallisina liikenneonnettomuuksia, työtapaturmia ja väkivaltarikoksia. Silloin kun puhutaan keinoista tilanteen parantamiseksi, jollaisista uskon Louekosken huolta kantavan, tulee totuuden nimessä tehdä selvä ero tahallisten tekojen ja tuottamuksellisten tekojen välillä. Ainakin minä edustan sitä käsityskantaa, että henkilöön, joka tahallaan tekee rikoksen, tulee soveltaa kokonaan toisenlaisia rangaistuskeinoja kuin sellaisiin henkilöihin, joiden teko on tapahtunut tuottamuksesta tai peräti tapaturmaisesti. Alussa mainitsemani esimerkit olivat kaikki tahallisia rikoksia.

Kysymys ei suinkaan ole "poliittisesta lietsonnasta", vaan todella vakavasta kriisistä. Hallitus on asettanut tilannetta selvittämään ministerivaliokunnan ja eduskunnan perustuslakivaliokuntakin on päättänyt puuttua tilanteeseen. Poliisin asemaan on nyt vihdoin ja viimein puututtava. Suomen Poliisien Liiton vaatimuksiin poliisien oikeusturvan lisäämisestä on suhtauduttava vakavasti. Kyllä todella ollaan hakoteillä kun rikollisten oikeusturva on kaiken a ja o, mutta poliisin oikeusturvasta kukaan ei välitä mitään. Kun poliisi tarttui aseeseen pidättääkseen tulen avannutta huumausainerikollista, pysähdyttiin jälleen kerran julkisessa sanassakin pohdiskelemaan, oliko poliisin sormi liipasimella taas liian herkässä. Kysyä sopii kaiken lisäksi, mikä on poliisin työturvallisuustilanne. Jos meillä on poliisi, jolla ei ole sen paremmin oikeusturvaa kuin työturvallisuuttakaan, niin perustellusti voidaan todeta, että valtakunta ei haluakkaan poliisijärjestystä.

'On monia, jotka eivät tunne vain voimattomuutta sen edessä mitä yhteiskunnassa tapahtuu. He ovat myös peloissaan. He pelkäävät henkensä ja omaisuutensa puolesta. Ihmiset, jotka ovat uurastaneet ja säästäneet pitkään ostaakseen auton, rakentaakseen omakotitalon tai kesämökin joutuvat usein varkauden uhriksi, eikä ole harvinaista, että heidät lyödään katuun ja ryöstetään. Tehdastyöläiselle, kioskinpitäjälle tai eläkeläiselle tällainen merkitsee usein katastrofia, kehnoa loppua yritteliäälle elämälle. Mitä he tekevät ja ajattelevat kun auto on varastettu tai kesämökki hävitetty? Eikä poliisilla ole aikaa eikä henkilökuntaa tutkiakseen tapausta ja jäljittääkseen pahantekijöitä, koska rikoksia on niin paljon, että vain karkeimmille voidaan omistaa huomiota. Nämä ihmiset katsovat jääneensä ilman tukea elämässään — ainakin niiden viranomaisten taholta, joihin he ovat tottuneet luottamaan. Minkä kannan lukijat ottaisivat seuraavanlaiseen kysymykseen dhdonalaisten valvontalautakunnassa: onko nuorelle miehelle, joka on ryöstänyt kioskin tai varastanut auton, annettava passi lomamatkalle ulkomaille? Vaikka hän ei olisi maksanut vielä mitään vahingonkorvausta. Useimmat varkauden uhreiksi joutuneista eivät ole koskaan voineet suoda itselleen sellaista lomaa. Mitä mieltä ovat vanhemmat henkilöt?

Kun maan korkeimmat virkamiehet neuvottelevat karkeita rikoksia tehneiden vankien kanssa vankiloiden järjestyksestä, siitä kuinka siellä elettäisiin ja miten lomia tulee myöntää, on monia jotka kysyvät, mihin maan johto on menossa. Saavatko ne ihmiset, jotka ovat rikkoneet yhteiskuntaa vastaan, ottaa itselleen vapauksia, joita muilla ei useinkaan ole? Menkää kysymään työläisiltä mitä he ajattelevat. He ovat poliittisesti radikaaleja ja tekevät työtä yhteiskunnan muuttamiseksi. Mutta ei ensisijaisesti niiden hyväksi, jotka ovat rikkoneet yhteiskuntaa vastaan ja jotka usein hyötyvät toisten kustannuksella". (Gösta Söderlund, Redaktör (S))

Jumala rokulissa — Pitsinki ei

Kun aktiivinen nuori, menestyvä poliitikko nimitetään maaherraksi, tahdotaan hänet siirtää sivuun poliittisesta elämästä. Syyt ovat milloin mitkäkin.

Kun Kaarlo Pitsinki vuonna 1966 siirrettiin Uudenmaan läänin maaherraksi, ei varmasti kenellekään tuolloin jäänyt epäselväksi, mikä oli siirron syynä. Siihen ei näinollen tässä enää ole aihetta palata, varsinkin koska ajan myötä perimmäisilläkin salaisuuksilla on taipumus kirkastua.

Joka tapauksessa äskettäin ilmestynyt Kaarlo Pitsingin kirja "Jumala rokulissa" on kiistaton osoitus siitä, että Pitsinki ei ole ollut rokulissa ja nostettuna kansakunnan kaapin päälle historiallisten muumioiden joukkoon pölyttymään. Pitsingin puheenvuoro on piikki lihaan sille äänekkäästi mellastavalle joukolle, joka janoaa vallankumousta tässä maassa. Tuo joukko ei tosin suuruudeltaan olisi kirjan arvoinen, mutta sen ääni on niin kova, että se kyllä ansaitsee yhden Pitsingin tapaisen vastamessun.

Lukiessani tuon kirjan tulinkin vakuuttuneeksi siitä, että se on omiaan rauhoittamaan kaikkia meitä, joiden tavoitteena on voimakkaan kehityksen tietä rakentaa itsenäistä Suomea demokratia ja vapaus täällä säilyttäen. Pitsinki suosittelee kirjan takakannessa tätä puheenvuoroaan vain sosiaalidemokraateille, mutta uskon, että siinä on sanomaa jokaiselle suomalaiselle, olipa hän missä puolueessa tahansa tai kokonaan puoluepolitiikan ulkopuolella. Kuka lähtisi junamatkalle sellaisin eväin, että junassa kulloinkin istuvat matkustajat päättävät äänestyksellä, mihinpäin milloinkin ajetaan, kysyy Pitsinki. Niin, kuka todella lähtisi?

KePu käänsi selkänsä tasa-arvolle yrittäjäpolitiikassa

Ei ehtinyt kulua kahta kuukauttakaan täyteen KePun yrittäjäpäivistä Jyväskylässä, jossa kaikkien pienyrittäjien asiaa luvattiin ajaa tasapuolisesti, kun jo hallitussovun uhalla prässättiin läpi esitys laiksi maatalousyrittäjän vuosiloman järjestämisestä. Esitystä on valmisteltu jo vuodesta 1971 lähtien, jolloin asetettiin maatalousväestön ja pienyrittäjien lomakomitea. Huomatkaa, kuinka kaiken aikaa käytettiin jopa komitean nimessäkin kulissia "pienyrittäjä". Kun komiteamietintö sitten kuluvana vuonna valmistui, se sisälsikin ainoastaan selvityksiä karjatalouden osalta. Niinpä hallitus joutuikin lakiesityksensä perusteluissa toteamaan, että "ilman perusteellisempaa selvitystä on mahdollista ulottaa lomatoiminta ainoastaan maatalousyrittäjiin". Jatkossa sitten lohdutukseksi todetaan, että hallituksen tarkoituksena on kuitenkin pikaisesti selvittää mahdollisuudet myös muiden pienyrittäjien vuosilomakysymyksen järjestämiseksi.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö nyt esitetty järjestely olisi omiaan aiheuttamaan katkeruutta niiden pienyrittäjien keskuudessa, jotka auttamattomasti jäävät laissa tarkoitettujen etuuksien ulkopuolelle. Karjataloutta harjoittavat eivät suinkaan yksin edusta sitä yrittäjäkuntaa, joihin soveltuu hallituksen toteamus siitä, että käytäntö on eräiden yrittäjäryhmien, erityisesti ilman palkattua työvoimaa karjataloutta harjoittavien maatalousyrittäjien osalta johtanut siihen, että yrityksen koko ja yritystoiminnan laatu eivät ole tosiasiassa tehneet mahdolliseksi minkäänlaisen vuosiloman pitämistä. Tällaisia yrittäjiä löytyy tästä maasta muilta kuin karjatalouden osalta vähintään yhtä paljon, kenties vielä enemmänkin.

Mitä tämä sitten maksaa? Ensi vuoden budjettiin on esitetty valtion osuudeksi 25 milj. markkaa. Onneksi toteutus tulee tapahtumaan ns. lomittajajärjestelmää käyttäen eikä suoranaisena rahan jakona. Näin tilanne oli ainakin vielä lakiesityksen antamisvaiheessa sosialidemokraattien vaatimuksesta, mutta mene ja tiedä, vaikka tämäkin vielä muuttuisi eduskuntakäsittelyn kuluessa.

KePun politiikka oman edun häikäilemättömässä tavoittelussa selventää poliittista karttaa suomalaisen pienyrittäjän kohdalla ainakin siinä mielessä, että tuosta leiristä ei kyllä sijaa löydy maattomalle yrittäjälle.

Ele Aleniuksen rohkea puheenvuoro

Kommunistien jyrkän siiven äänitorvi "Tiedonantaja" -niminen lehti on jo useamman kuukauden ajan kaatanut likaämpärin toisensa jälkeen SKDL:n puheenjohtajan, Ele Aleniuksen päälle. Kielenkäyttö on ollut harvinaisen törkeää. Tohtori Alenius on tyylilleen uskollisena asiallisesti kumonnut esitetyt syytökset, mutta ilmeisesti hänenkin sietokykynsä on rajallinen, koska hän katsoi aiheelliseksi varsin laajan ja perusteellisen selvityksen esittämisen julkisuudessa. Lausunto oli todella rohkea ja Alenius perusteli menettelytapaansa seuraavasti: "Ajatelkoonpa kukin miten tahansa tässä maassa, niin kuitenkaan Suomen työväestön ja itse asiassa koko Suomen kansan suuri enemmistö ei hyväksy epärehellisyyttä, henkilövainoja eikä ns. oman pesän likaamista ulkopuolisten silmissä tuen saamiseksi omille pyrkimyksille."

Tukea nämä sinisalolaiset ovat Aleniuksen mukaan hakeneet Neuvostoliitosta antamalla sinne harhaanjohtavia tietoja. Aleniuksen puheenvuorosta käy varsin selvästi ilmi, että riidat SKP:n sisällä ovat paljon rajummat kuin ulkopuoliset saattavat uskoakaan ja aivan ilmeisesti kiihtymään päin. Jotain ratkaisuja saattaa olla odotettavissa jo lähitulevaisuudessa.

Aleniuksen lausunto oli erikoisen mielenkiintoinen ns. vasemmiston yhteiskaavailujen osalta. Alenius katsoo Tiedonantajan takana olevien kommunistien ärsyyntyneen erityisesti siitä, että hän katsoo välttämättömäksi työväenliikkeen yhteistyön aikaansaamisen ja valmiuden tehdä puolin ja toisin kompromisseja. Alenius on sitä mieltä, että jos todella halutaan rakentaa yhteistyötä, silloin on otettava molemmin puolin huomioon se, mitä toivomuksia ja ehdotuksia toisella on. Vain silloin voidaan sopia yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä. Jos ehdoksi sen sijaan asetetaan se, että toisen osapuolen on alistuttava kaikessa sille esitettyihin vaatimuksiin, silloin yhteistyötä ei synny mitään ja siitä puhuminen jää vain pelkäksi propagandaksi. Tästä lausunnosta on tehtävä se johtopäätös, että vasta sitten kun SKP:n sisäiset riidat ovat laantuneet, on aihetta tosissaan istua neuvottelupöydän ääreen, mutta ennen ei.

Kommunistien riitoja seuratessa tulee vastustamattomasti mieleen kysymys isänmaallisuudesta ja suomalaisuudesta. Tämä on ilmeisesti huolestuttanut myös Aleniusta, koskapa hän puolustautuu syytökseen Neuvostoliiton vastaisuudesta ja nationalistamista seuraavasti: "Nationalismia ei suinkaan voi olla se, että Suomen osalta korostetaan halua pyrkiä rakentamaan uutta parempaa yhteiskuntaa itsenäisenä maana ja Suomen kansan enemmistön tahdon mukaisesti." Näin puolustautuu rohkea mies, jolle itsenäinen Suomi merkitsee isänmaata. □

Tilaa nyt! Joululahjaksi.

Isälle ja pojalle

Tekniikan MAAILMA

3000 sivua käyttötietoa 43 mk:lla!

souda kuntoa

ja liiat kilot pois

Liikutko liikaa autolla? Ovatko lihaksesi heikentyneet? Uhkaako liikalihavuus? Näistä huolista voit yksinkertaisesti soutaa eroon. Teet sen helposti KONDIFORMILLA, uudella tehokkaalla ja taloudellisella soutulaitteella. KONDIFORM on suunniteltu erityisesti Sinulle, nykyajan kiireinen mies ja nainen. Soutaessasi KONDIFORMILLA käytät kehosi kaikkia lihaksia tehokkaasti ja monipuolisesti. Vyötäröltä, vatsasta ja reisistä häviävät ylimääräiset kilot. Lihakset jäntevöityvät ja saavat uutta nuorekasta voimaa; verenkierto ja hapenottokyky paranee. Tunnet itsesi nuorekkaaksi ja virkeäksi.
Miksi tuhlaisit liikaa aikaa ja vaivaa. KONDIFORMILLA voit saavuttaa tuntuvia tuloksia nopeasti soutamalla vain muutaman minuutin päivittäin. Ja tämän voit lisäksi tehdä kotonasi juuri silloin kun itse haluat.

Takaamme tulokset tai et maksa mitään

Kokeile KONDIFORMIA kotonasi ilmaiseksi 10 päivän ajan. Huomaat jo ensimmäisen soutukerran jälkeen sen vaikutukset lihaksissasi. Ellet kuitenkaan ole tyytyväinen laitteeseen, voit palauttaa sen meille ja asia on sillä selvä. Mikäli haluat pitää KONDIFORMIN itselläsi, voit maksaa sen kätevästi kuudessa mk 33:— kuukausierässä tai kerralla mk 184:—.

KUPONKI

joka oikeuttaa ilmaiseen kokeiluun

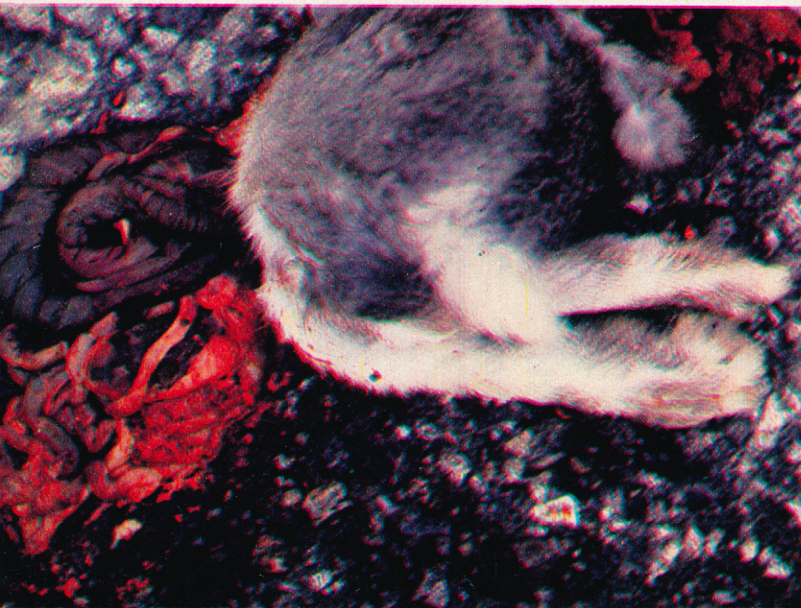
HOBBY HALL • HÄMEENTIE 157 • 00560 HELSINKI 56

Lähettäkää minulle KONDIFORM-soutulaite. Saan kokeilla sitä ilmaiseksi. Jos en kuitenkaan ole laitteeseen tyytyväinen, voin palauttaa sen 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta ja asia on sillä selvä. Mikäli pidän laitteen itselläni, maksan mk 33:— (+ postituskulut mk 9:—) 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta ja sen jälkeen mk 33:— 5 kuukauden ajan tai maksan käteisellä mk 184:— (+ postituskulut mk 9:—) 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta.

Omakätinen allekirjoitus

Nimi	Ammatti
Lähiosoite	Synt.aika
Postinumero	Postitoimipaikka

Verinen tie

Veren maku suussaan auto-Suomen vauhtihurja kiitää kaistallaan. Ja reppavaltahan se tuntuu, kun takapuoli viistää öljysoraa ja toistasataa on lasissa. Tällä menolla lähtee henki vuosittain yli tuhannesta suomalaisesta, kymmeniätuhansia rampautuu. Mutta maanteillä virtaa muukin kuin ihmisen veri. Erään varovaisen arvion mukaan meillä tapetaan autoilla vuodessa miljoona selkärankaista, matelijaa, lintua ja nisäkästä. Eivätkä näistä kaikki suinkaan ole kooltaan pieniä ja mitättömiä eläimiä, joukossa on kuutisensataa hirveäkin, jota suurempaa elollista Euroopassa ei ole edes mahdollista yliajaa. Lisäksi automiehet nuijivat tiehen yli 1 700 poroa ja kolmattasataa valkohäntäpeuraa. Kissojen ja koirien määrät luetaan kymmenissä tuhansissa.

Teksti ja kuvat: RISTO LOUNEMA

Tämä meno käy kalliiksi valtiollekin. Viime vuonna Maa- ja metsätalousministeriö maksoi anomusten perusteella moottoriajoneuvojen kuntoon saattamiseksi avustusta lähes nykymillin, 860 000 markkaa. Ja nämä rahat riittivät vasta hirvi- ja peurakolareihin. Sen lisäksi valtion pussista meni sievoinen summa poromiehille, jotka laskuttivat 1753 porosta. Kaikkiaan kansantaloudelliset menetykset ovat satoja miljoonia.

Entä tyypillinen hirvikolarin ajaja: hän on puoliyön maissa kotiin kaahaava matkasaarnaaja. Heille kun muutoinkin ovat nämä veren ja hengen asiat niin lähellä sydäntä. Kuulostaa vitsiltä, mutta on totta.

Hirveä hirvi

Hirvi on armoton kyytiinpyrkijä. Viime vuonna Maa- ja metsätalousministeriön tietoon tuli kuutisensataa hirvikolaria. Kaikkiaan niitä lienee sattunut liki tuhat. Niissä poistui muonavahvuudesta useita ihmisiä ja melkein jokainen osallisena ollut hirvi. Toissa vuonna henki lähti lähes kymmenestä ihmisestä. Pian päättyvänä vuonna tuokin luku ylitetään. Kun liikenne vilkastuu, tiet paranevat ja hirvet lisääntyvät, kasvavat myös kolari- ja kuolemanluvut, jollei mitään radikaalia tehdä.

Törmäyskumppanina hirvi on pelottava. Iso eläin painaa 600—700 kiloa eli enemmän kuin pikkuauto. Kun massakeskipiste lisäksi on yli metrin korkeudella tien pinnasta tulee ruho kolarissa tavallisesti tuulilasista syliin. Ja vieläkin pahempaa jäkeä syntyy, kun ajoneuvo joutuu väärälle kaistalle ja törmää vastaan kiitävään. Hirvi kuten muutkin metsän eläimet liikkuvat vilkkaimmin hämärissä ja pimeänä

KÄÄNNÄ

aikana. vuodenajoista kevät ja syksy ovat vaarallisimmat.

Maantien riista

Valkohäntäpeuraa ja poroa jokainen automies vielä jonkin verran väistää, tietäähän yhteenajo ikäviä kauneusvirheitä omalle autokullalle. Vaikka peltilehmästä menisikin vain lyhty tai lommoontuisi lokasuoja, merkitsee hipaisu peuralle ja porolle melkein poikkeuksetta loppua.

Oman lukunsa meikäläisessä verenmakuisessa tieliikenteessä muodostavat maanteiden metsästäjät. Heidän verta hyydyttäviin huvittelumuotoihinsa kuuluu kettujen ja jänisten, nopean metsän riistan, jahtaaminen autolla. Varsinkin pimeään aikaan tämä on herkullista huvia, josta päivän valjetessa ovat juoruamassa vain mustat renkaiden jäljet ja ajotiellä makaava raato. Vähemmän verenhimoinen autoilija tyytyy tähtäämään konepellin takaa siilin, oravan, sammakoiden ja käärmeiden päälle. Ne ovat hänelle vaarattomia, niistä ei pelti ruttaannu.

Otteet kovenevat jatkossa

Eläinkolareita ei pidetä vielä yhteiskunnallisesti niin merkittävänä riskitekijänä, että niiden torjumiseksi olisi tehty juuri mitään. Mutta kun Suomen hirvikanta nousee lähelle sitä määrää, joka meillä luontaisesti tuleekin hirviä olla eli noin 60—70 000, ja kun liikenne vilkastuu, täytyy epäilemättä jotakin tehdä. Tähän lienevät viranomaiset jo varautuneet.

Teiden suunnittelussa ei ole otettu lainkaan huomioon eläinten kulkureittejä. Monissa kriittisissä paikoissa on teiden varsille jopa istutettu männyntaimia, jolloin taimistosta tielle ryntääviä eläimiä ei ajoissa havaita. Hirvivaaramerkit ovat nykyisellään liian pitkäalaisia. Ne tulisi paikallisten riistanhoitajien kanssa jakaa useampaan lyhyeen jaksoon, jolloin uskottavuus olisi varmasti vakuuttavampaa. Pahimmille hirvien ja peurojen ylikulkupaikoille olisi rakennettava esteaidat siten, että ne ohjaisivat eläimet tienylityksiin avoimille paikoille. Kirkkonummella on aidoista hyviä kokemuksia. Kattonopeus on myös keino hillitä vakavia eläinkolareita, sillä siten suurimmat ja eläimiäkin eniten hämmentävät nopeudet karsiutuvat pois. Tahallinen eläinten yliajaminen tulisi luokitella luvattomaksi metsästämiseksi, jolloin ajoneuvo voitaisiin tuomita valtiolle.

Oma turvallisuus

Lapissa taksit ja muut paljon autoa ajavat ovat lähes järjestään varustaneet ajokkinsa lisävaloilla, joissa on sekä pitkät että puolikkaat. Näin porojen ja miksei myös muidenkin eläinten havaitseminen ja hätätilassa väistäminen on monin verroin tehokkaampaa kuin muutoin. Jo yhdenkin hipaisun välttäminen maksaa itsensä, sillä porokolareista ei ole mahdollista saada valtiolta autolle korjausavustusta. Pimeässä ja huonon näkyvyyden vallitessa kannattaa varoitusmerkin kohdalla hiljentää ja päästellä korkeintaan kuuttakymppiä, vaikka onkin todettu, että vain joka viides hirvikolari sattuu merkin vaikutusalueella. Turvavyö on myös oiva hengen suoja.

Tätä on tutkittu

Kun jotakin epäkohtaa aletaan korjata, käynnistetään ensinnä tutkimukset. Näin ollen miljoonan eläinuhrin ja kymmenkunnan vuosittaisen ihmisuhrin välttämiseksi ei ole tehty mitään, koska asiaa ei ole tutkittu. Muutamia amatööritasoisia pikkututkimuksia on tehty ja todettu vain se sama seikka, jonka jokainen paljon ajava on huomannut muutoinkin: verta hyytyy teillämme. On kummallista, etteivät eläimet liikenteen uhreina ole kiinnostaneet näkyvästi luonnonsuojelijoitakaan. Taitaa olla oma ahteri niin uppoutunut auton penkkiin, ettei ehdi tutkia tienvieriä. Aivan yhtä hyvää luonnonsuojelua kuin on raahata kotkille talveksi sianruhoja on kantaa keväällä kyitä moottoritien yli.

Vaikka lintumiehet kirjaavatkin lähes kaikki suomen linnut havaintovihkoihinsa, ei heiltä riitä energiaa tiellä kuolleiden lintujen kartoittamiseen siitäkään huolimatta, että juuri linnut ovat suurin uhriryhmä. Mutta toki meillä on lintuja.

Pari vuotta sitten väitteli muuan lintumies tohtoriksi Helsingin Yliopistossa. Monivuotisen työnsä huipentumana hän päätyi toteamaan, että kultasirkulla on pesässään useammin viisi kuin kuusi munaa, vai oliko se nyt päin vastoin. □

Verinen tie

Matti Paalosmaan ja Helena Kohosen yllätys-avioliitto

Teksti:
ANTERO MAUNULA
Kuvat:
OLAVI KASKISUO

Perjantaina marraskuun 9. päivänä vihittiin Kulosaaren kirkossa opiskelijat Matti Paalosmaa, 27 ja Helena Kohonen, 26, mieheksi ja vaimoksi. Häitä olivat todistamassa vain sukulaiset ja läheisimmät ystävät — niitä ei "myyty" mihinkään, vaikka Matti onkin tuttu radiosta ja televisiosta koko Suomen kansalle, siis julkkis. Hymylehti sai onnelliselta pariskunnalta ensimmäisen ja ainoan yhteisen haastattelun.

KÄÄNNÄ

Nyt pöytään pyörivä pyyhe.

Nokian keittiöpyyhe pöydän päähän. Uutta ilmettä kattamiseen.
Rullasta hetkessä servetti. Tai tabletti lautasen alle.
Vain nokialaisissa on ruokaisaa näköä.

Saatavana kahden rullan pakkauksissa. Tai yksi rulla ja pöytäteline samassa.

nokia

avioliitto

Helena on hyvin kaunis nainen. Ulkokuoreltaan hän olisi valmis menestysmannekiini: pitkä (169 cm), hoikka, ruskeasilmäinen ja ruskeahiuksinen. Hänen kasvonsa ovat hienostuneet ja hänen katseestaan kuvastaa älykäs varovaisuus.

Mannekiini hän ei siis sittenkään ole eikä sellaiseksi rupea, haaveet lentoemännän urastakin jäivät kun hän lakkasi olemasta pikkutyttö.

Myös Matista saa järki-ihmisen vaikutelman, vaikka hän korviaan myöten rakastuneena, tavatessamme viisi päivää vanhana aviomiehenä vielä onkin hieman pyörällä päästään. Vuosikausien työskentely julkisuudessa on koulinut hänestä takeltelemattoman juttumiehen, jolla tuntuu olevan myös jonkin verran huumorin armoitettua lahjaa.

Matti Paalosmaa tuli kansalle tutuksi jo vuonna 1967, jolloin hän aloitti TV-1:ssä oman pop-ohjelmansa ja kansalliseksi julkkikseksi hän ponnahti seuraavana vuonna kun radion paljon ylistetty ja paljon parjattu Lista-ohjelma tuli hänen juonnettavakseen.

Tiesikö sensijaan joku, että hän samoihin aikoihin työskenteli oikeustieteen opintojensa vuoksi myös liikkuvan poliisin konstaapelina?

Kun Listan vetäminen siirtyi Eva Keinäselle aloitti Matti hommat TV:n Laajakulmassa, ensin toimittajana, sitten kameroiden toiselle puolelle siirtyen ohjaajana.

Kesällä 1969 hänet voitiin lukea jo varsinaiseksi poppariksi kun hän Dannyn tallin palkkalistoilla keikkaili tanssipaikoilla yhdessä Katri-Helenan kanssa. Kiertueen nimi oli Jojo.

Kaikkeenhan ei aika sitten riittänyt ja se mistä Matti tinki olivat ne oikeustieteen luvut. Ollakseen rehellinen hän myöntää opiskelunsa neljän vuoden ajan rajoittuneen lukukausimaksun suorittamiseen yliopistolle.

Poppari Matti Paalosmaa pisti viihdepuuhat seis, otti kirjan käteen ja rupesi opiskelija Matti Paalosmaaksi.

Kahdessa vuodessa hän suoritti alemman oikeustutkinnon ja valmistui viime vuonna varanotaariksi. Julkisuudessa häntä on tituleerattu jo tuomariksikin, mutta pikkuisen asioiden edelle kiirehtien.

Ratkaiseva käänne Matti Paalosmaan elämässä tapahtui viime helmikuun 11. päivän iltana ylioppilastansseissa KY:llä, joka on Helsingin suosituimpia opiskelijain illanviettopaikkoja.

Siellä hän tapasi — omien sanojensa mukaan aivan proosallisesti — Helena Kohosen.

— Melkeinpä päivälleen yhdeksän kuukautta ennen häitä, veistelee Matti. Tapasimme sitten säännöllisesti toisiamme. Ulkoiltiin — Helena on kiinnostunut linnuista — ja käytiin leffassa ja tanssimassa.

Jo silloin ensimmäisenä iltana he puhuivat linnuista.

Helena muistelee: — Niin, Matti osoittautui intomieliseksi metsämieheksi, myös linnustajaksi ja minä lintujen ystävänä päätin siinä paikassa käännyttää tämän kaverin. Ja onnistuin myös . . .

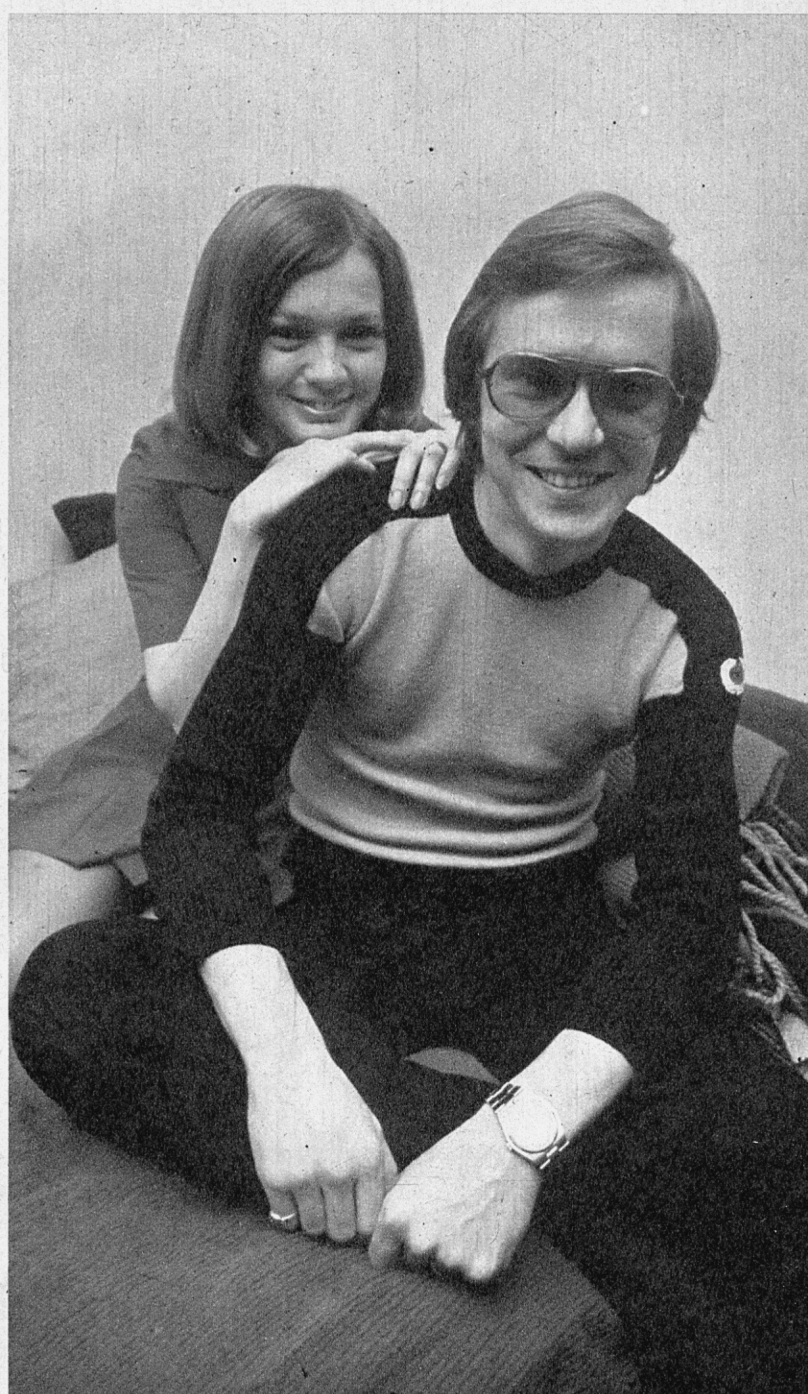
Siitä se alkoi, Helenan ja Matin molemminpuolinen tuima rakkaus.

Helena on perheen ainoa lapsi ja kotoisin Savonlinnasta, jossa hänen vanhempansa asuvat. Kirjoitettuaan ylioppilaaksi hän muutti vuonna 1967 Helsinkiin opiskelemaan. Hänen aineensa ovat englanti ja venäjä. Viimemainitun kielen merkeissä hän oli viime kesänä stipendikursseillakin Leningradissa.

— Ennenaikaista on puhua asiasta varmana, mutta toivon ensi keväänä valmistuvani filosofian kandidaatiksi, hän sanoo vaatimattomasti.

Venäjänkielen taidossaan Helena on jo niin pitkällä, että hän opettaa tätä nykyä sitä työväenopistossa.

— Tuskin minä opettajaksi jään, mutta tulevasta ammatista en vielä puhu, aika sen näyttää.

Kuten todettu, rakkaus osoittautui huolestuttavan vakavaksi ja niin vei pariskunnan tie vihkipallille kuluneen marraskuun yhdeksäntenä päivänä. Vihkimisen suoritti pastori Risto Krogerus. Paikalla ei ollut yhtään lehti-ihmistä ja hääkuvia voivat katsella vain Helana ja Matti omasta albumistaan. Kameraa käytteli Matin veli. Tilaisuus myös nauhoitettiin, mutta sekin ainoastaan hääparin omaksi muistoksi. Häihin oli kutsuttu Helenan ja Matin vanhempien lisäksi joitakin lähiomaisia ja ystäviä. Best man oli Matin hyvä kaveri, tuomari Pekka Liesto. Helenan hääpuku oli pitkä ja valkoinen niin kuin nyt yleensä kirkkohäissä tapana on.

Hääpirskeet pidettiin Kulosaaren Casinolla.

— Kova oli meno, kertoo Matti, — riisiä löytyi kuteista vielä seuraavana aamuna. Yhden riisinjyvän kaivoin korvastanikin.

Häämatkalle nuoripari ei lähtenyt vaan suunnisti yhteiseen kotiin Laajasalon Yliskyläntielle. Viihtyisän, sisustukseltaan vielä kesken olevan yksiönsä he ovat vuokranneet tuomari Liestolta, Matin best man'ilta.

— Ehkä teemme sen häämatkan myöhemmin jonnekin etelään — tai miksei pohjoiseenkin, sanoo Matti.

— Tai itään, tokaisee Helena päättäväisenä.

— Joo, olishan tulkki omasta takaa, myöntää Matti.

Tulevaisuus on kummankin kohdalla työntäyteinen. Matti kaavailee PR- tai tiedotustyötä eikä aio televisiotakaan jättää. Hän aikoo tehdä MTV:lle sarjaohjelman otsikolla ''Liiga''. Se on musiikkipitoinen viihdeohjelma, jossa on tietovisaa ja näppäryystehtäviä poppareiden purtavaksi.

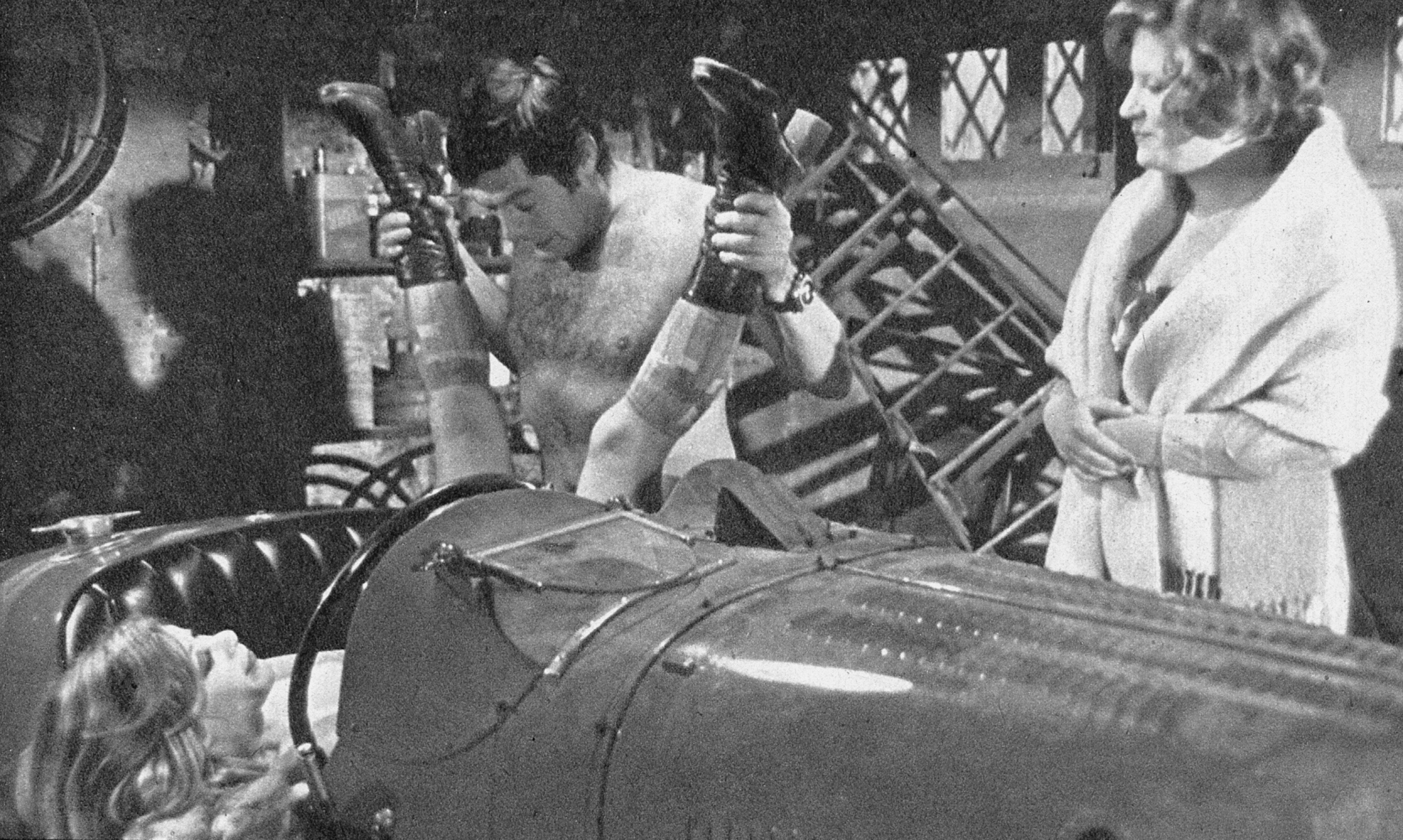
Ja pitäisihän hänen tuomariksikin lopulta valmistua.

Myös Helenan päämäärä on korkealla. Valmistuttuaan hän jatkaa toistaiseksi opettajantyötä, mutta aikoo lisäksi opiskella pitemmälle. Ja kun katselee nuorenparin päättäväisyyttä voi vain ihmetellä mitä heistä vielä tuleekaan, mitä he elämässään ehtivätkään saavuttaa.

— Lapsien hankkimista harkitaan mahdollisuuksien mukaan, he sanovat. — Tulevaisuus senkin näyttää. Eletään tässä päivä kerrallaan . . .

Siinä he katsovat kotinsa sohvalla toisiaan silmiin, onnellisina hymyten.

Kaksi hyvin rakastunutta, mutta myös hyvin järkevää ihmistä on löytänyt toisensa. □

Tällä aukeamalla näette kuvia elokuvasta ''Suuri pamaus''. Se on taisteluhuuto hyvinvointiyhteiskuntaa vastaan. Se on niin realistinen, että sen tiimoilla on esiintynyt enemmän skandaalinkäryä, vihastusta ja ihastusta kuin koskaan minkään toisen filmin kohdalla.

Ranskan kulttuuriministeri Druot puuttui filmin esitysasiaan saatuaan päälleen parlamentin vihat. Italiassa uhataan eri tahoja oikeudenkäynneillä, vaikka elokuvaa ei ole siellä vielä voitu edes esittää. Vapaamielisessä Englannissakin on elokuvan esitys kohdannut suuria vaikeuksia; vaaditaan suuria leikkauksia ennen sen hyväksymistä.

Meillä Suomessa elokuvan esittäminen on kuitenkin sallittu alkuperäisessä asussaan leikkaamattomana!

✦

Elokuvan ohjaaja Marco Ferreri hyökkää filmillään hyvinvointiyhteiskunnan mielettömiä arvoja vastaan.

Hän panee neljä hyvinvoipaa keski-ikäistä miestä päättämään, että koko joukko tekee itsemurhan

PIERU, PAMAUS, PASKANPAISUMUS

— syömällä itsensä hengiltä. Syömingit tapahtuvat loistohuvilalla runsaiden röyhtäysten ja pierujen säestämänä. Talon vessa joutuu kovalle koetukselle.

Herrat päättävät kutsua seurakseen kolme ilotyttöä ja kunnon opettajattaren. Viihdyttämään ikävystyttävää itsemurhatilannetta. Opettajatar osoittautuu joukon kovimmaksi, mutta hän on myös ainoa, joka jää eloon.

Vessan joutuessa syömingeissä liian kovalle koetukselle se lopulta räjähtää ja sen sisältämä paska peittää koko talon. Se on se ''suuri pamaus''. Pieniä pamauksia kuuluu kaiken aikaa. Pitkin matkaa sisältää elokuva kohtauksia, joita ei ole aikaisemmin julkisessa elokuvaesityksessä nähty — tai kuultu.

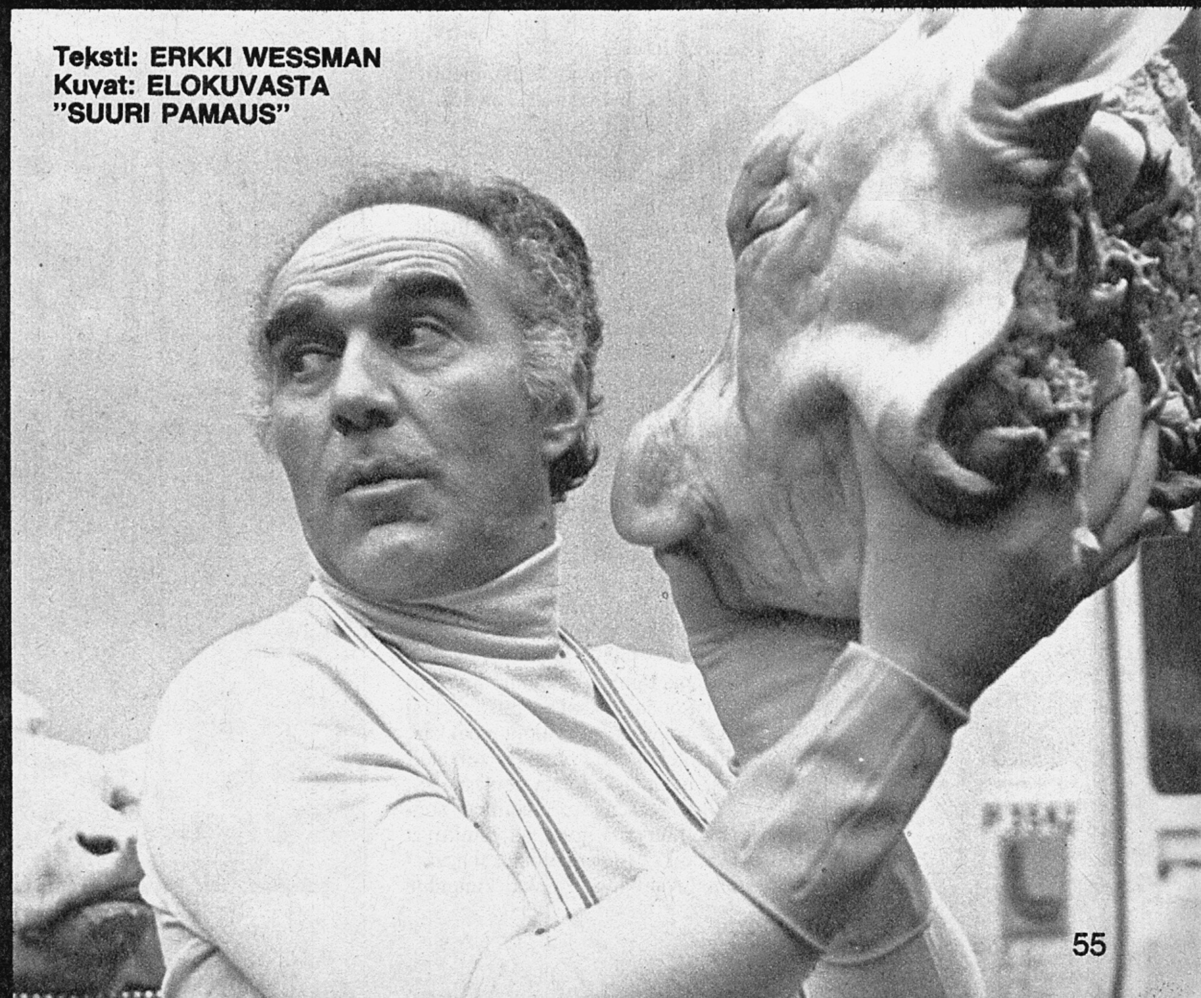
Silti ''Suuri pamaus'' sai kansainvälisten kriitikkojen pääpalkinnon Cannesissa viime keväänä.

✦

Elokuvan miespääosissa näyttelevät Marcello Mastroianni, Michel Piccoli, Ugo Tognazzi ja Philippe Noiret. Suuressa naispääosassa on Andrea Ferreol. □

Tekstí: ERKKI WESSMAN
Kuvat: ELOKUVASTA ''SUURI PAMAUS''

JUHLAT HUVIPURRELLA

Tässä osiltaan hieman novellia muistuttavassa reportaasissa Veikko Ennala kuvaa hänelle ominaisella tavalla laitapuolen väkeä, joka elää enemmän viinasta ja unelmista kuin leivästä. Heidän unelmansa vain eivät koskaan toteudu tai toteutuvat vajavaisesti, joskus traagisella tavalla. Karheimmankin kuoren alta löytyy aina jotakin herkkää ja hyvää, siinä toinen kirjoittajan johtoteemoista.

Teksti:
VEIKKO ENNALA
Kuvat:
JUKKA KUUSISTO

Tämän tarinan kertoi minulle yli 20 vuotta sitten ravintolamuusikko Pontus Mäntynen, hyvin lahjakas mies mutta myöhemmin pahoin rappeutunut; hänet löydettiin kuoliaaksi paleltuneena takapihan tunkiolta Lappeenrannassa, tälle höyryävälle jäteläjälle hän oli ryöminyt raskaassa humalatilassa eräänä kireänä pakkasyönä.

Nimi ei ole ollenkaan keksitty, Mäntysten suku tunnettiin tietyissä piireissä erittäin hyvin. Esimerkiksi Tiitus Mäntynen, Pontuksen raamatullinen veli, toimi pitkät ajat Mikkelin kaupunginorkesterin kapellimestarina. Paavo Mäntynen taasen oli myytti jo eläissään ja vanhat merimiehet muistavat hänet paremmin nimellä Maapallo. Hän oli nimittäin kiertänyt eri aluksilla kaikki meret ja tunsi kaikki satamat ja kerran laivasta jäätyään hän käveli jalkaisin läpi koko Etelä-Amerikan mantereen.

Keksitty ei liioin ole Pontuksen kertomuskaan, vaikka en tietysti voi toistaa sitä aivan sanatarkasti näin pitkän ajan jälkeen, dialogi muistuttaa paljossa novellia. Joka tapauksessa kaksi puliukkoa käveli Helsingistä pitkin Turuntietä maaseudulle päin löytääkseen ladon, jossa yöpyä. Oli tulossa joulu, sanoi Pontus.

Luultavasti toinen kulkumiehistä oli Pontus itse vaikkakaan hän ei sitä maininnut. Kuitenkin nimitän heitä tässä pitkäksi ja lyhyeksi. Kummallakin heistä oli jaloissaan kalossit, jotka oli nyöritetty niin että ne eivät lonksuneet. Pitemmällä oli yllään haalari. Se oli maalitahrojen kirjoma ja pahimpia reikiä oli yritetty hiukan paikkailla. Lyhyt taasen oli pukeutunut shakettiin, jonka hän oli saanut lahjaksi Pelastusarmeijalta. Parhaat päivänsä se oli luonnollisesti nähnyt jo ajat sitten niin kuin kantajansakin.

Näissä vaatteissa veikkoset vaikuttivat liikuttavan koomisilta.

Heillä oli mukanaan paperikassi, jota he kantoivat vuoronsa jälkeen paljain, kylmän sinistämin, suonikkain kourin. Kassi sisälsi heidän omaisuutensa, ei mitään liikaa, ei mitään liian vähän, sanalla sanoen kaiken välttämättömän. Kaikkeen välttämättömään kuului paketti ruokasoodaa koska pitkä kärsi mahahaavasta, piipputupakkaa, sätkäntekokone, puolikas reikäleipää, hieman karkeata heinäsuolaa, kolme Helsingin Sanomien sunnuntainumeroa joita he nimittivät lakanoiksi, tuntemattomaksi haalistunut valokuva, jonka kuitenkin

piti esittää lyhyen äitiä, jo kuollutta kylläkin. Vielä löytyi kassista kaksi kauluksetonta flanelli-paitaa, paketti tulitikkuja sekä melkein täysi vaakunapullo sotkua. Se oli valmistettu pulituurista nimeltä Lindholmin Vaalea. Potun pohjalla oli haalea, ilkeän näköinen möykky šellakkaa.

Pitkä ja lyhyt eivät olleet humalassa mutta eivät krapulassakaan vaan siinä epämääräisessä tilassa, joka sijaitsee näiden kahden dimension välissä.

He olivat kokeneita juoppoja ja ottivat sen tähden pullostaan ohuita siivuja, sotkun oli määrä kestää aamuun asti. Heillä oli empiirisiä muistoja: ei ole hyvä herätä makkurista aamupuolella yötä tuskatilaan silloin kun lääkkeet ovat lopussa.

Mitään kauniita miehiä he eivät olleet. He olivat partaisia koska heillä ei ollut konetta, pakkanen syvensi kasvojen kurtut, lyhyellä ei ollut hampaita laisinkaan ja siksi hän puhuikin sohisten. Pitkällä niitä sen sijaan oli kaksi mutta ne olivat arvottomia sillä molemmat olivat alaleuassa.

Kun he olivat olleet erottamaton aisapari jo monia monia vuosia, mitään uutta keskusteltavaa heillä ei ollut. Kuitenkin he puhelivat siinä kävellessään kaikenlaista joutavaa, samaa kuin eilen ja samaa kuin edellisviikolla.

Lyhyt sanoi shakettinsa sisältä seuraavaa:

— Minulla oli hyvä äiti, niin. Aina se veisasikin, virsiä veisasi. Veisasi se senkin että ''paula on rikki ja lintu on pois''. Minusta se toivoi pappia.

— On siinä minulla pappi, vastasi pitkä ei ollakseen ilkeä vaan sanoakseen jotakin.

— Kaksi vuotta kävin koulua-kin, jatkoi lyhyt. — Yhteiskoulua kävin, niin. Muistan minä vieläkin paljon tuollaisia sivistyksellisiä asioita, häh. Tahdotkos kuulla? Linnea borealis on kukkasen nimi ja sitten ihmisiä on monenlaisia niinkuin optimistinen ja pessimistinen. Niin. Opillisesti minä tätä elämää tarkastelen, usko pois.

Pitkä yski kuivaa nakuttavaa yskää, joka viittasi keuhkotautiin. Mitään hänen keuhkoistaan ei kuitenkaan irronnut. Hän kysyi sadannen kerran:

— No miksis sitten jätit lukusi?

— Miksis jätit, toisti lyhyt. — Se loppui siihen kun äiti kuoli. Se sai ruusun vatsaan ja siihen kuoli, niin. Ja siitä pitäin minulle rupesi menemään alamäkeen, usko pois. Jos tarkastelee tätä opillisesti niin minusta tuli pessimisti ja siihen tapaan.

Pitkä sadatteli pitkään ja antaumuksella, sillä vaikka he olivat jo jättäneet taakseen Pitäjänmäen, mitään latoa ei missään näkynyt. Sitä paitsi alkoi hämärtää ja pakkanen oli yltymään päin.

— Olisi saatana pyssy niin ampuisin itseni, hän vakuutti lakattuaan kiroilemasta.

— Et tohtisi, arveli lyhyt.

— Kylläpä tohtisin.

— Etpäs.

— Kylläpäs.

He lopettivat tyhjänaikaisen kinansa, sillä hämärän keskeltä erottui sivummalla rakennus, joka hyvin saattoi olla lato. Heillä oli totisesti onnea, sillä se oli kuin olikin lato, täynnä heiniä eikä hatara ovi juuri pannut vastaan kun he mursivat sen auki.

He istuivat rinnakkain kynnykselle ja ottivat ohuet pullostaan. Sotku virkisti ihmeesti ja lämmitti myöskin ja tuntui kuin he olisivat päässeet johonkin paratiisiin.

— Latoon Jessuskin syntyi, usko pois, virkkoi lyhyt.

Hänellä oli tapana paitsi tarkastella elämää opillisesti myös uskotella mitä ikinä sanoikin.

— Seimeeseenpä, väitti pitkä.

— Seimeeseen syntyi ja siellä oli härkiäkin, perkele. Keskelle härkien kaukalon.

Siihen hänen teologinen tietämyksensä loppuikin.

Riideltyään aikansa he päättivät syödä leivänpuolikkaansa aamulla. Helsingin Sanomat he työnsivät paitansa alle ja ryömivät sitten heiniin.

— On kumma miten Helsingin Sanomat lämmittää, sanoi lyhyt heinien sisältä. He makasivat selkä selkää vasten ja oli etäisesti kodikasta. — Uusi Suomi ei lämmitäkään, usko pois.

Pitkä myönsi, että näin oli.

— Se pitäisi oikein opillisesti tutkia, arveli lyhyt. — Vaan mitä tekisit jos löytäisit rahapussin jossa on miljoona markkaa, häh?

Hän tiesi hyvin mitä pitkä vastaisi ja hän kuolasi jo etukäteen. Pitkä luetteli litaniansa, aina saman, niin kuin rukous:

— Minä menisin oikein hienoon ravintolaan ja ottaisin neljä annosta lihapullia ja perunamuusia ja päälle mannapuuroa mustikkasopalla.

KÄÄNNÄ

Juhlat huvipurrella

Puuro on ikäänkuin terveellistä, sitä voisi ottaa kaksikin annosta.

Lyhyt myönsi että puuro on terveellistä. Ja pitkä jatkoi:

— Sitten joisin vain mitä jaloimpia juomia niinkun pomeranssiviinaa ja sellaisia, vaakunaan en katsoisikaan. Jatsarit ostaisin ja pussihousut ja turkin ja hatun. Matkustajakodissa asuisin niin kuin herra ja ottaisin ohkaisia ja joku saisi soittaa haitaria koko päivän. Voi jumalauta!

Heidän mielitekonsa olivat samanlaiset tai sitten lyhyeltä puuttui mielikuvitusta. Hän sanoi:

— Minä taasen ottaisin kolme annosta lihapullia ja pomeranssiviinaa, häh. Usko pois. Haitaria soitattaisin kaksi viikkoa yhtä kyytiä. Tiedän yhden sokean joka soittaa hyviä kappaleita. Jos opillisesti sitä katsoo, on se kummallista, että sokea soittaa. Vaan voihan se soittaa ulkomuististakin, niin.

Sitten alkoi mennä jo saduksi:

— Joku kuningas pyytäisi minut huvipurteensa ja sillä seilattaisi, usko pois.

— Miksi se sinut huvipurteen pyytäisi? kysyi pitkä. — Ei helvetissä pyytäisi.

— Vaan pyytäisipä, väitti lyhyt.

— Pomeranssiviinaa siellä juotaisi ja olisi naisiakin ja lihapullia ja ihan kaikkea, niin. Usko pois.

— Huvipursi olisi kyllä hieno asia, myönsi pitkä mietittyään.

Sitten oli hiljaista kunnes pitkä erotti omituista ääntä, kuulosti siltä kuin lyhyt olisi itkenyt.

— Äitiäskös taas poraat? hän kysyi lempeästi mutta ei saanut vastausta.

Korina loppui viimein ja he ottivat vielä ryypyt puli-pullostaan. He makasivat yhä selikkäin mutta äänettöminä ja tuijottivat pimeään ajatellen kaikkea kaunista, lihapullia, puuroa mustikkasopalla, pomeranssiviinaa, haitarinsoittoa ja juhlia huvipurrella, jonne kuningas heidät kerran kutsuisi.

Viime syyskuun alussa raivosi etelä-Suomessa aivan kauhea jumalanilma. Tuulen voima mitattiin 7 boforiksi ja se puski Helsinkiin suoraan lounaasta. Se reutoi satamien makasiineja, vihelsi niiden auki jääneissä ovissa, pyöritti edellään vettyneitä sanomalehtiä, hattuja kaikenlaista irtainta katuja pitkin ja työstä palaavat ihmiset kiirehtivät koteihinsa sivuilleen katsomatta.

Länsisatamassa, siinä sopukassa jossa Hietalahti ja Jätkäsaari yhtyvät, makasi laiturissa Lehtimiehet Oy:n omistama huvipursi Josien. Se hakkasi pahasti kaijaa vasten kun aallot pieksivät sen oikeata laitaa ja tuuli ärisi sen kansirakennelmissa.

Ehkä se oli alun pitäen kiinnitetty huonosti, joka tapauksessa se oli pääsemässä irti ja murskautumassa pahoin, maanpuoleinen reelinki oli jo rikkoutunut.

Lähistöllä, Ruoholahdenrannan siltarakennelmien alla kyyristeli joukko pulipoika, työttömiä ahtaajia ja laivoistaan jääneitä merimiehiä. Heitä kaikkia yhdisti heidän kohtalonsa, he olivat jotenkin epäonnistuneet elämässään ja menettäneet uskonsa ja toivonsa, kotia heillä ei ollut, ei isänmaata eikä jumalaa. Miksi jotkut aina silloin tällöin näin putoavat kuvasta, sitä ei kukaan ole koskaan täysin luotettavasti selvittänyt. Alun perin he ovat syntyneet maailmaan niin kuin muutkin, ovat olleet suloisia lapsia ja vähin erin kehittyneet tiedoissa ja taidoissa kuten toisetkin kunnes sitten tapahtuu ratkeaminen. Kohtalo on arponut...

He elelevät päivästä päivään niin kuin taivaan linnut, istuvat kraaliensa nuotiotulilla puhuen juopuneiden paksulla äänellä muistojaan menneiltä ajoilta, kukin enemmän itselleen kuin toisille. Heidän humalansa on iloton ja niin he juovatkin vain pitääkseen tuskan poissa. Sammuneina heidän on hyvä olla ja onnellisia he ovat löytäessään pullon jälleen herättyään.

Heistä ei ole kukaan kiinnostunut. Poliisin radioauto tosin hidastaa kulkuaan heidän kohdallaan mutta lipuu sitten pysähtymättä pois. Aika ajoin ovat kaupunkiviranomaiset huolissaan katukuvasta ja veronmaksajat tuskailevat ja säännönmukaisesti muodostavat pulipojat yleisemmänkin keskustelunaiheen kerran vuodessa. Sanomalehtien yleisönosastoissa hurskastellaan, kirjoitetaan rikkiviisas pääkirjoituskin yhteiskunnallisesta ongelmasta, joka olisi pikaisesti ratkaistava.

Mutta pian löytyy uusia pikaisesti ratkaistavia ongelmia ja pulipojat istuvat tulillaan niin kuin aina ennenkin eikä mikään miksikään muutu.

Joskus tuntuu, että mitään ratkaisua ei ole olemassakaan.

Olipa kuin tahansa, joku heistä huomasi, miten Josien oli myrskyn kourissa löytämässä surkean kohtalon sekin ja hän tempoi torkahtelevat ystävänsä jalkeille. Tämän huojahtelevan joukon onnistui kiinnittää huvipursi takaisin laituriin ja kiristää köydet pollareiden ympäri niin että mitään vaaraa ei enää ollutkaan ja kun he keräsivät kolehdin, saivat he kokoon 50 penniä. Sillä rahalla he soittivat puhelinkioskista apuvoimia kaiken varalta.

Tämä huvipursi oli siis Lehtimiehet Oy:n, mikään kuningas sitä ei omistanut.

Niinpä Lehtimiehet halusikin kiittää heitä ja kutsui muutamia juhliin, jotka pidettiin Josien'nella. Kovin ylelliset eivät pidot olleet, sillä tarjolla oli vain halpaa viiniä. Mutta he olivat siitäkin vähästä iloisia ja he joivat ja lauloivat ja itkivät ja nauroivat ja kertoivat matkoistaan kaukaisilla merillä joskus ennen ja he kuvasivat yhä uudelleen miten lähellä tuhoa Josien oli ollut syysmyrskyssä ja kuinka he sateessa keräsivät puhelinrahaa ja lempeästi toisiaan toruskellen he käyttäytyivät siististi niin etteivät huvipurren lattiamatot tärveltyisi ja he esittivät ikivanhalla korttipakalla tempppuja jotka eivät mitenkään onnistuneet ja he vakuuttivat aina huolehtineensa Josien'nesta ja huolehtisivat siitä vastakin.

Musiikkia ei ollut vaikka yksi osasikin soittaa huuliharppua, hänen harppunsa oli joskus hävinnyt tietymättömiin.

Kun eräät alkoivat nukahdella olivat juhlatkin lopussa ja he lähtivät huvipurrelta toisiaan tukien ja vannoen ikuista ystävyyttä ja kiitollisuutta. Kulkunsa he suuntasivat takaisin siltalokeroihin, vain yksi sammui laiturille. Mutta hänen päänsä alla oli tähteeksi jäänyt viinipullo ja skanssin ovea lukitessani ajattelin kuinka hyvä hänen nyt olikaan siitä sen tähden herätä.

Eräänä joulukuisena iltana pitkin Turuntietä kävelleet pitkä ja lyhyt eivät juhliin olleet osallistumassa, kumpikin heistä on kuollut. Mutta toteutuihan heidän unelmansa juhlista huvipurrella heidän vertaistensa kohdalla, ikään kuin sukupolvea myöhemmin.

Varmaan kaikki tämä tuntuu teistä hiukan naurettavalta. □

The music from Marlboro Country.

20 kpl 2:50   10 kpl 1:25

Kavioitten kuuma hengitys kasvoillasi,
preeria.
Kylki kyljessä ravaavat aamusta uuvuksiin.
Ja punainen pöly nousee taivaalle,
Wyomingista Montanaan. Yön kanssa laskeutuu.
Kuin yö. Kuin kojootin huuto.
Kitara soi ja hyräilee,
sormet tanssii.
Silmät kiinni kuuntelet.

Vain mk 12:00 postikuluineen + 5 kpl tyhjiä Marlboro rasioita tai rasian kuvaa ilmoituksista.
Saat: LP-levyn, joka sisältää 6 erikoisesti tätä albumia varten levytettyä Marlboro Country balladia, sekä 16 min. sovituksen "Music from Marlboro Country" 60-miehisen orkesterin soittamana.

Lähetä tämä kuponki ja 5 kpl tyhjiä Marlboro rasioita tai rasian kuvaa (ei rahaa) osoitteella:
"Marlboro Country LP-levy, postilokero 532 00101 Helsinki 101."
Saat levyn postiennakkona.
Tarjous on voimassa 31. 12. 1973 saakka. Vain täysi-ikäisille.
Varautukaa 4 viikon toimitusaikaan.

Nimi ....

Osoite ....

Postitoimipaikka ....

HYVÄSTI, HUONO MAINE

SANOI "PAHA TYTTÖ" RAYA ALENIUS JA MENI NAIMISIIN

Moni julkkis kuvittelee olevansa ennakkoluuloton, vapaa ja värikäs. Mutta tosipaikan tullen elämä on täynnä kankeita muodollisuuksia. Eli jossain vaiheessa kantti pettää.
Näiden tikkajulkkisten olisi pitänyt olla joukolla katsomassa, miten Raya Alenius meni naimisiin. Ne olivat ihmislapsen häät! Pahan tytön maineessa vuosikausia kylvetetty Raya sanoi morsiamena: — Toivottavasti minut nyt jätetään rauhaan!

Teksti:
HELLEVI JUSSILA
Kuva:
PATRICK ORAS

Vuosisatoja on puhuttu avioliiton rauhaisasta satamasta, johon purjehditaan myrskyisästä nuoruudesta ja vapaudesta. Kuulostaa imelältä. Mutta juuri nuo sanat sopivat hetkeen, jolloin Raya Alenius paljasti avioliittoaikeensa.

— Toivon, että saan lopultakin olla rauhassa, hän sanoi.

Raya on lahjakas laulajatar, hyvin lahjakas. Se on tiedetty alusta pitäen. Tänä päivänä hän voisi olla loistelias tähti, ellei jotain olisi mennyt pieleen. Raya ei tuntenut pop-maailman pelisääntöjä. Hän teki pienen virheen, ja siitä kasvoi monivuotinen painajainen.

KÄÄNNÄ

EDULLISESTI

- LUETTAVAA KOKO PERHEELLE
- EDULLISIN SARJAHINNOIN
- OSAMAKSULLA ILMAN KORKOA
- TOIMITUS POSTIVAPAASTI

10 mk/kk

JALNA-sarja 1—16

Sarjan tilaajan säästö 24,-

Maailman kuuluisin kartanosarja on jälleen saatavissa. Nyt uudessa upeassa asussa! Osat: **Jalnan synty, Jalnan aamu, Jalnan kotiopettajatar, Jalnan nuori Renny, Jalnan kevät, Jalnan veljekset, Jalna, Jalnan perhe, Jalnan perintö, Jalnan isäntä, Jalnan kukoistus, Näkemiin Jalna, Jalnan miehet palaavat, Rennyn tytär, Kosijoita Jalnassa, Juhlat Jalnassa.** Ohjehinta 280 mk, mutta sarjan tilaajalle vain 256 mk. Osamaksulla: alkumaksu 16 mk, kk-erä 10 mk.

15 mk/kk

PÄÄTALO-sarja 1—14
Ilmaiseksi romaani IHMISIÄ TELINEILLÄ

Kalle Päätalo on viime vuosien suosituin kertojamme. Hänen romaaninsa edustavat perinteistä kertomatyyliä, jonka useimmat lukijat tuntevat omakseen. Sarjaan kuuluvat: **Ihmisiä telineillä, Koillismaa, Selkosen kansaa, Myrsky Koillismaassa, Myrskyn jälkeen, Viimeinen savotta, Nälkämäki, Kairankävijä, Mustan lumen talvi, Ennen ruskaa, Höylin miehen syksy, Huonemiehen poika, Tammettu virta ja Kunnan jauhot.** Koko sarja vain 351 mk. Osamaksulla: alkumaksu 21 mk, kuukausierät 15 mk.
Päätalon uusimmasta **IIJOKI-sarjasta** on myös kolme ensimmäistä **HUONEMIEHEN POIKA, TAMMETTU VIRTA** ja **KUNNAN JAUHOT** saatavissa erikseen yhteishintaan 85 mk. Käsiraha 25 mk. kuukausierät 15 mk.

20 mk/kk

EROTICA-sarja 1—8
Ilmaiseksi ISOJEN POIKIEN LAULUKIRJA

Sarjaan on valittu eroottisen kirjallisuuden valioita ympäri maailmaa: Anonyymi, **Herra Jackin ihmeellinen huone;** Apollinaire, **Hirveä Hospodar;** Himes, **Rusovarpaat;** Millot - Lange, **Venuksen koulu;** de Sade, **Justine;** Vidal, **Myra;** Wilde, **Teleny.** Sarjan hinta on vain 160 mk, josta alkumaksu 20 mk ja kuukausierä 20 mk.
UUSI Harris, **Elämäni ja rakkauteni.**

15 mk/kk

Aino Räsänen HELENA-ROMAANIT 1—10
Ilmaiseksi romaani HELENAN TERVEISET

Maamme suosituin rakkausromaanisarja nyt täydellisenä: 1. **Soita minulle Helena,** 2. **Ja Helena soittaa,** 3. **Näkemiin Helena,** 4. **Pää pystyyn Helena,** 5. **Pälvi, Helenan tytär,** 6. **Helena ja Etelän tyttö,** 7. **Helena kuuntelee,** 8. **Helena ei tottele,** 9. **Helenan suku,** 10. **Helenan terveiset.** Sarjan jokainen kirja on sidottu kauniin punaiseen kultasomisteiseen muovinahkaan. Osahinta vain 15 mk, mutta sarjana saatte 'Helenan terveiset' ilmaisena lahjana, sillä sarjahinta on vain **162 mk.** Osamaksulla: alkumaksu 12 mk, kuukausierät 15 mk.

25 mk/kk

☐ **COMBI-sarja 1-7, 630 mk**

Tämä päivä vaatii selkeätä ja jäsentynyttä tietoa. Combi tuo sitä nykyaikaisiin koteihin. Siinä on tieto tiivistettynä laajoiksi asiakokonaisuuksiksi. Kuvan ja sanan yhteisvaikutus auttaa Teitä muistamaan paremmin. Se houkuttelee Teitä omaksumaan lisää tehokkaasti ja kiinnostavasti. COMBISSA on 7 osaa: 5 kertovasti kuvitettua — yli 15.000 kuvaa ja 2 tietosanakirjaa — yli 40.000 hakusanaa. COMBI on kauttaaltaan kuvitettu 2- ja 4-värisenä. COMBIN hinta on 630 mk. Edullisesti myös osamaksulla ilman korkoa. Kuukausimaksu vain 25 mk.

15 mk/kk

DIANA-SARJA 1—8
Ilmais. TAPAHTUI VANHOISSA KARTANOISSA

Birgith Th. Sparren kuuluisat kartanoromaanit uutena kaunisasuisena sarjana. Lukekaa — huomaatte miten virkistävä poikkeus Diana on nykyviihteen sankarittarien rinnalla. Teokset: **Vanhan kartanon Diana, Diana palaa kotiin, Diana herää elämään, Unikkojen kukkiessa, Kirous päättyy, Pariisilaiset perijät, Onnen seppele** ja **Tapahtuu vanhoissa kartanoissa.** Koko sarja vain 119 mk. Osamaksulla: alkumaksu 14 mk, kuukausierät 15 mk.

15 mk/kk

APOLLO 1—4
Ennakkoetu ilmainen valaisin

Peruskoululaisen tietosanakirja, tietoteos joka puhuu nuorten omaa kieltä. Apollo on tarkoitettu 8—15 vuotiaille nuorille ja heidän tiedonhaluisille vanhemmilleen. **15000 tarkasti valittua hakusana-artikkelia, 200 laajaa suurartikkelia, 40000 sanan hakemisto, runsas kuvitus, tekijöinä Pohjoismaiden parhaita asiantuntijoita, tukeva muovinahkasidos. TILATKAA NYT KUN ENNAKKOETU ON VOIMASSA!** Hinta vain 350 mk + ilmainen valaisin.

15 mk/kk

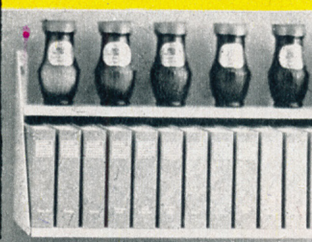
Romanttinen POLVA-sarja 1—9
Ilmaiseksi ETSIN MIESTÄ ITSELLENI

Yli miljoonaan kirjaan ehtineen Anni Polvan romaaneista muodostettu 9-osainen sarja: **Sinä olet minun, Rakkaus rasittaa, En rakastu klusaallakaan, Otan sinut vaikka väkisin, Sinäkö se olitkin, Et edes huomaa minua, Vihaan hameväkeä, Kumman teistä otan** ja **Etsin miestä itselleni.** Jokainen kirja sidottu kultasomisteiseen muovinahkaan. **Alkumaksu 11 mk, kuukausierät 15 mk, sarjana vain 176 mk.**

20 mk/kk

Lisäetuna Kodin keittiökirjaston tilaajille 30,— alennus.

KODIN KEITTIÖKIRJASTO 1—15
Ilmaiseksi kaunis, keltaiseksi maalattu design-hyllykkö kirjoja varten sekä 6 purkkia korkeatasoisia Ryyti-mausteita.

Kodin Keittiökirjasto sisältää ruokaohjeet juhlaan ja arkeen, se opastaa valmistamaan terveellisiä aterioita, kertoo kaikesta ruokatalouteen liittyvästä ja opastaa taloudelliseen ostamiseen. Keittiökirjastomme osat: Häränliha, Sianliha, Kalat ja äyriäiset, Voileipäpöytä, Linnut, Lammas ja riista, Vasikanliha, Jälkiruuat, Muna- ja kasvisruuat, Leipominen, Alkupalat, Kutsut, Keitot, Keittiöniksejä, Keittiön muistikirja. Hinta 360,—, alkumaksu 20,—, kuukausierät 20,—.

Lähettäkää minulle rastilla merkitsemäni kirjat. Maksun suoritan ☐ postiennakolla kirjat saatuani ☐ osamaksuehdoin.
(Huom. Toimitus postivapaasti. Osamaksulisää ei peritä. Tilattaessa **ei rahaa.)**
Nimi painokirjaimin

Lähiosoite ____________________

Postitoimipaikka ____________________

Omakätinen allekirjoitus ____________________

GUMMERUKSEN KIRJAKAUPPA

Kauppakatu 16
40100 Jyväskylä 10
Puhelintilaukset:
941 - 10 760

SÄÄSTÄKÄÄ.

- ☐ **PÄÄTALO-sarja 1-14, 351 mk**
- ☐ **Päätalon IIJOKI-sarja 1-3, 85 mk**
- ☐ **DIANA-sarja 1-8, 119 mk**
- ☐ **JALNA-sarja 1-16, 256 mk**
- ☐ **COMBI-sarja 1-7, 630 mk**
- ☐ **EROTICA-sarja 1-8, 160 mk**

TILATKAA TÄLLÄ KUPONGILLA

- ☐ **APOLLO 1-4, 350 mk**
- ☐ **HELENA-romaanit 1-10, 162 mk**
- ☐ **KODIN KEITTIÖKIRJASTO 1-15, 360 mk**
- ☐ **POLVA-sarja 1-9, 176 mk**

hyvästi,

Rayasta tuli uhri. Häntä kohti saivat kaikki heitellä kiviään. Ajateltiin, että kun hänestä on kerran sanottu pahasti, häntä pitää murjoa jatkuvasti, vuodesta toiseen. Ja Raya oppi alistumaan. Hän itki hiljaa kotonaan jutun toisensa jälkeen ja odotti, että ihmiset joskus unohtaisivat.

Mutta he eivät unohtaneet. Kun Raya eli normaalia nuoren naisen elämää, se ei sopinut. Kun hän heittäytyi sulkeutuneeksi nunnaksi, ei sekään käynyt. Jokainen askel ja jokainen sana pystyttiin kääntämään nurin päin, Rayaa vastaan. Jopa siinä, että hän lauloi Jeesus Kristus-musikaalissa Maria Magdaleenan osan, nähtiin pöpöä jos minkälaista.

Kun Raya oli esillä, muistutettiin jatkuvasti menneisyydestä. Kun hän meni piiloon, se leimattiin lopullisen epäonnistumisen merkiksi. Koskaan ei tehty numeroa siitä, että Raya on tämän maan taitavimpia laulajattaria.

Monet luovat tarkoituksella pahan maineensa. Se myy. Raya ei ehtinyt edes harkita asiaa, kun jo lensi ensimmäinen kivi. Siitä lähtien Raya on ollut paha tyttö. Tuolla tittelillä häntä on myyty ja ostettu — oli totuus sitten millainen tahansa.

Raya ainakin tietää, mitä tarkoittaa, kun ihmiseen lyödään leima. Sitä on toivotonta pestä pois.

Viime kesänä Raya muutti Seinäjoelle Suikkis-yhtyeen solistiksi. Marraskuun 2. päivänä hänet vihittiin yhtyeen johtajan Esko Jääskän aviovaimoksi.

— Tietysti olisimme voineet elää avoliitossa. Mutta miksei yhtä hyvin voi mennä naimisiin, kun on kerran tarkoitus jatkaa yhdessä. Nyt tuntuu mukavalta. Ehkä ulkopuoliset lopultakin tajuavat, että olen ihan tavallinen ihminen ja vietän ihan normaalia elämää siinä kuin kuka tahansa.

No, ihan tavallinen tyttö ei Raya sentään ole. Ei ainakaan ollut häissään. Ne nimittäin olivat värikkäimmät vihkiäiset mitä olen koskaan nähnyt. Niissä ei ollut hitustakaan hääritualien kankeasta teatterimaisuudesta. Raya ja Esko olivat kaksi luonnonlasta, jotka poukkoilivat sinne tänne tietämättä mistään mitään. Pääasia, että saatiin sormus sormeen ja nimet papereihin.

— Me saadaan esiintyä muutenkin ihan tarpeeksi. Ei me viitsitty tehdä omista häistä mitään näytelmää. Sellaista, että nyt otetaan askel sinne ja nyt kaksi tänne, sitten tehdään sitä ja nyt tätä. SE on typerää.

Rayalla oli päällään puoleen sääreen ulottuva riemunkirjava kaapu. Paljaiden jalkojen peittona olivat Jeesus-sandaalit. Pitkä tukka oli korkkiruuvikiharoilla. Raya ei ollut ehtinyt kiireiltään kammata sitä auki. Ranteissa ja kaulalla kilisi koru poikineen. Morsiuskimppuna oli puketti lähimmästä kukkakioskista ostettuja päivänkakkaroita, jotka oli sidottu yhteen maahan asti ulottuvilla kirkkaansinisillä ja -punaisilla nauhoilla.

Sulhasella oli samantapainen kaapu, jonka kirjavuudesta ei heti erottanut kaikkia koruja. Mahtava korvakorukin peittyi usein tukan alle. Jaloissa oli polviin asti ulottuvat nyörisaappaat. Kaiken kruunasi iso nahkapussi, josta hän ei luopunut edes lyhyen vihkiseremonian ajaksi.

Kun olin möllötellyt vihkiparia tarpeeksi ja nauttinut näystä, katselin muita maistraatissa asioivia ihmisiä. Oli kiva seurata, miten silmäterät laajenivat. He eivät osanneet edes närkästellä, luulisin.

Paha on kenenkään vihkiparin voittaa värikkyydessä Rayaa ja Eskoa. Ellei sitten mennä mauttomuuksiin.

Raya pysyi kovana eikä vieräyttänyt kyyneltäkään, vaikka selvästi herkistyi. Kun pormestari pyysi miestä antamaan vaimolleen sormuksen avioliiton merkiksi, otti Esko nahkapussin olaltaan, kaivoi sieltä sormuspaketin ja pisti sitten nahkapussin jalkojensa väliin. Kun pormestari oli onnitellut ja kaikki oli ohi, kysyi tuore aviomies kuuluvasti:

— Onks se selvä nyt?

Se tuli täsmälleen samalla äänenpainolla kuin Vesa-Matti Loirilta samassa tilanteessa filmissä Uuno Turhapuro.

Hääkahville matkustettiin penkittömässä kuplavolkkarissa, jonka lattialla oli vain puruja ja superlonpatja. Matkalla laskettiin, että tuttaville oltiin velkaa 12 markkaa 10 penniä.

Etukäteen ei oltu otettu huomioon, että viralliset paperit ja todistukset maksavat.

Hääateria syötiin Rayan kotona keittiön pöydän kulmalla. Niin, ja häämaljana juotiin lasillinen puolukkamehua.

— Meidän perheessä ei käytetä ollenkaan alkoholia, kertoi Raya. Esko on absolutisti, ja minäkin olen lopettanut kokonaan juomisen. Lopettelen myös tupakointia, sillä Esko ei polta eikä anna minunkaan polttaa kotona. On aina pakko mennä pihalle tupruttelemaan.

Hääateriaa syötäessä muisteltiin kihlajaisia, jotka Esko oli järjestänyt:

— Ne pidettiin keikkabussissa. Hankittiin pieni valkoinen pöytäliina, kynttilä, kukkapuska, ja sitten pistettiin kasetit soimaan ja juotiin termospullosta kaakaota. Oli mukavaa ja ikimuistettavaa.

Tietysti Raya olisi voinut järjestää komeat kirkkohäät ja kutsua koristukseksi tukun nimekkäitä ystäviään. Mutta sellainen ei sovi hänen nykyiseen ajatusmaailmaansa. Hänestä on kivaa elää ja olla vapaasti — ilman muiden odotusten täyttämisestä aiheutuvaa painolastia. Kun lopultakin tuntuu, että hän voi tulla kuorestaan...

Pahan tytön laahus on irtoamassa. Neljä vuotta Raya sai sitä jo kantaakin! □

Kekkosen jälkeen Karjalainen

KANSAN-ÄÄNESTYKSEN TULOS:

Ahti Karjalainen, Kalevi Sorsa, Mauno Koivisto. Näiden kolmen miehen joukosta löytyy nykyisen tasavallan presidentin Urho Kekkosen todennäköisin seuraaja suomalaisten tämänhetkisen käsityksen mukaan. Hymylehden julistamaan äänestykseen Suomen seuraavasta presidentistä osallistui 18 152 suomalaista. Heistä 12 432 äänesti kärkeen sijoittautunutta kolmikkoa. Eniten ääniä keräsi ulkoministeri Ahti Karjalainen.

Hymylehti julisti lokakuussa aavistuslähdön lukijoilleen Suomen seuraavan presidentin valitsemiseksi. Tarkoitus oli luodata, millainen olisi vaalin tulos, jos tasavaltaan jouduttaisiin valitsemaan presidenttiä tällä hetkellä vallitsevissa oloissa. Vaaleillamme lienee merkitystä oikeidenkin vaalien kannalta katsottuna.

Äänestysaika päättyi 10. marraskuuta. Tuohon päivään mennessä oli asettamamme ehdot täyttäviä äänestyslipukkeita palautettu 18 152.

Jännittävän ääntenlaskun jälkeen syntyi tuloslista, jossa viidentoista eniten ääniä saaneen järjestys ja äänimäärät muodostuivat seuraaviksi:

Ahti Karjalainen 4 896, Kalevi Sorsa 4 192, Mauno Koivisto 3 344, Veikko Vennamo 880, Paavo Aitio 680, Johannes Virolainen 600, Urho Kekkonen 522, Raimo Ilaskivi 336, Päiviö Hetemäki 312, Ele Alenius 270, Veikko Ennala 240, Matti Louekoski 168, Harri Holkeri 152, Keijo Liinamaa 120, Max Jakobsson 104.

Alle sadan äänen ehdokkaita löytyi kaikkiaan 64.

✦

Valtiotiet. tri Ahti Kalle Samuli Karjalainen — AKK! — siis voitti kansanäänestyksemme rinnan mitalla. Perusteluiksi valinnalleen esittävät Karjalaisen äänestäjät useimmiten hänen ulkopoliittisen ja ulkomaankauppapoliittisen asiantuntemuksensa. Yli 400 vastauskupongissa viitataan suoraan Paasikiven—Kekkosen linjaan, ulkopolitiikkaan ja Karjalaisen kokeneisuuteen ulkopoliittisissa asioissa. Seuraavana valintaperusteena on Karjalaisen harkitseva luonteenpiirre. Parikymmentä äänestäjää piti Karjalaista tasapuolisena, saman verran oli hänen sisäpoliittisen asiantuntemuksensa arvostajia. Vain 15 oli valinnut Karjalaisen keskustalaisuuden takia.

Pääministeri Kalevi Sorsan äänestäjien perusteluissa näkyy selvästi se, että hän on nykyinen pääministeri. Varsin monet ovat näet kirjoittaneet lipukkeeseensa, että Sorsan hallitus on onnistunut niin sisä- kuin ulkopolitiikassakin. Kaikkiaan 111 äänestäjää on valinnut Sorsan hänen rauhallisuutensa ja 60 miellyttävyytensä perusteella. Sorsan nuorta ikää arvostaa 60 äänestäjää ja hänen sivistyneisyyttään 50. Sorsan sosialidemokraattista puoluekantaa piti tärkeimpänä valintaperusteena 59 äänestäjää.

Mauno Koiviston äänestäjät arvostavat eniten hänen talouspoliittista asiantuntemustaan ja järkevyyttään. Varsin moni äänestäjä oli perustellut valintaansa sillä, että Koivisto on luonteeltaan asiallinen, järkevä ja rauhallinen ja peräti 62 äänestäjää oli valinnut hänet ulkonäön perusteella. Useissa äänestyslipukkeissa viitataan myös hänen työläislähtökohtaansa ja oppineisuuteensa. Monissa lipukkeissa viitattiin siihen, että Tellervo Koivisto olisi edustava maan äiti.

Näiden kolmen eniten ääniä saaneen jälkeen tuleekin sitten pitkä paussi ennen seuraavaa presidenttikandidaattia.

✦

Kansanäänestyksen häntäpää ei ole sekään vailla mielenkiintoa: Lauri Aho 1 ääni, Lenita Airisto 1, Annikki Ant-Vuorinen 1, Pirkko Aro 1, Jörn Donner 1, Ralph Enckell 1, George Ehnroth 3, Irwin Goodman 5, Niilo Hämäläinen 2, Olli Ikkala 3, Kalle Kaihari 3, Hannu Karpo 1, Kalevi Keihänen 2, Tellervo Koivisto 2, Pekka Kuusi 1, Mikko Laaksonen 1, Urpo Lahtinen 2, Alli Laitinen 1, Leo Lastumäki 1, Vesa-Matti Loiri 1, K. J. Lång 1, Knud Möller 1, Timo Mäkinen 1, Spede Pasanen 2, Uolevi Raade 1, Martti Simojoki 1, Ilmari Turja 1, Matti Virkkunen 1, Juha Väätäinen 2 jne.

✦

Lupasimme suorittaa kaikkien vastaajien kesken arvonnan, jonka voittajalle tarjoamme kahden hengen ''presidentillisen'' loman.

Arvonnan voitti 19-vuotias lääket. yo Aaro Tolonen, Vimpeli, 88210 Vuottolahti. Tolonen oli äänestänyt Ahti Karjalaista ja perustellut valintaansa seuraavasti: ''Hänellä on kokemusta ulkopolitiikasta. Lisäksi hänellä on tasainen ja rauhallinen luonne, mikä sopii hyvin presidentin arvovaltaan. Hän on kaikista luotettavin jatkamaan Paasikiven — Kekkosen linjaa.'' □

AHTI KARJALAINEN:

Presidentin valtaa ei pidä vähentää

Teksti: MATTI VEHVILÄINEN
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

— He puhuvat siitä lämpimikseen, sanoi Ahti Karjalainen niistä, jotka haluavat vähentää lähinnä presidentin ulkopolitiikan hoitamiseen liittyvää valtaa. Tässä laajassa haastattelussa puhutaan suomalaisten kielitaidosta aina Kostamus-projektin toteuttamiseen. Samoin ovat käsiteltävinä ulkopolitiikka, Yhdistyneet Kansakunnat ja Suomi, presidenttikysymys, ulkoministeri Karjalaisen luonteenkuvan muutos, hänen perhe- ja muusta yksityiselämästäkin puhutaan.

— Te tulitte oikein miehissä, sanoo Ahti Karjalainen ja puristaa Hymylehden edustajien käsiä.

Sijoitumme pyöreän pöydän ympärille ulkoasiainministerin virkahuoneessa. Muut odottavat, että ulkoministeri istuutuisi ensin: hänen poliittinen sihteerinsä Jukka Juusela ja kolme Hymylehden edustajaa.

Pöydällä on suuria, keltaisia kukkia. Oikeasta silmänurkasta näkyy siisti työpöytä, jolla näyttää olevan papereita.

— Suomen hallitukset tulevat ja menevät, mutta ulkoministeri Karjalainen pysyy, sanoi eräs englantilainen historioitsija.

Nyt ulkoministeri sanoo jotain.

— Ja sitten minä toivon, että taittaisitte tämän jutun niin, ettei ainakaan samalla aukeamalla ole alastomien tyttöjen kuvia.

Joku on sanonut: — Katseesta huomaa vieläkin samaa poikamaisuutta kuin kaksikymmentäviisi vuotta sitten.

Aarre Simonen on sanonut, että Ahti Karjalainen on niitä hyvin harvoja poliitikkoja, jotka eivät ole koskaan valehdelleet.

Mikä ihminen on Ahti Karjalainen?

— Hieman arvoituksellinen ja salaperäinen, sanoo nainen, kansanedustaja Pirkko Aro.

Ahti Karjalainen on ehtinyt paljon.

Lähditte 16-vuotiaana talvisotaan, olitte opiskeluaikananne melkoinen välkky, olette ollut ministerinä yli 13 vuotta. Mikä on se periaate, jolla olette päässyt niin nopeasti eteenpäin? Vai onko Teillä jokin ihmeellinen lahja, luonne, joka on ajanut Teitä eteenpäin?

— Vaikeapa on tuohon tyhjentävästi vastata. Olen ehkä yrittänyt parhaani niillä ruumiin ja hengen voimilla, jotka olen saanut. Minulla on tähän asti ollut hyvä terveys, hyvät kotiolot, hyvä onni ja hyviä ystäviä. Kaikki tämä on auttanut. Vanhempieni yksi perusevästys matkalle oli: työtä pitää rakastaa ja kaikki rehellinen työ on yhtä arvokasta, kaikkeen työhön pitää olla valmis tarttumaan.

Kymmenen vuoden ajan on Ahti Karjalainen tehnyt aamuisin tuossa kuuden maissa joko 4—5 kilometrin lenkin tai sitten uinut uima-altaassa, joka on kerrostalon alakerrassa. Vain matkat ovat estäneet tämän aamuohjelman.

Lisäksi hän poikkeaa jopa päivälläkin erääseen terveyshoitolaan ja hierottaa itseään.

Silloin tällöin hän istuu iltaa mielellään itse valitsemiensa ystävien seurassa.

Hän lukee mielellään kaunokirjallisuutta.

Lyhyen työpäivän päälle hän nukkuu paremmin kuin pitkän. Hänen keskimääräinen työpäivänsä kestää 10—11 tuntiin.

Haastattelua edeltäneenä päivänä hänen työpäivänsä alkoi kello kahdeksan aamulla ja päättyi 23.30 yöllä.

Hänen mielestään nykyinen elämäntapa on turmiollinen. Terveydenhoito — kuntoilu, kunnon uni — pitäisi käsittää tärkeämmäksi asiaksi kuin mitä nyt tehdään. Hänen mielestään henkiset romahdukset, veritulpat ovat nykyisin liian yleisiä.

Hänellä on vaimo ja neljä lasta, joita ei hänen sanojensa mukaan ole mannekiineiksi lehdistön eteen asetettu. Itse ovat lapset saaneet päättää jos haastattelun ovat halunneet antaa.

— He ovat aivan tavallisia ihmisiä, sanoo isä Ahti Karjalainen. — Ja taitava, järjestelykykyinen on vaimoni päivi.

Sitten arkeen. Ei ole aikaa hellittää.

Nykyisestä hallitustilanteesta Ahti Karjalainen sanoo, että jos ollaan realisteja, niin juuri tällä hetkellä ei hallitusta voi laajentaa kumpaankaan suuntaan; ei oikealle eikä vasemmalle.

Hallituskelpoisuudesta hän sanoo, että periaatteessa kaikki puolueet ovat kelvollisia.

— Minun aikanani kaikki puolueet, myös sekä kommunistit että kokoomus on ollut hallituksessa, joskaan ei yhtä aikaa.

— No, vennamolaisten kanssa en ole ollut, vaikka ne kerran yrittivätkin väkisin tulla hallitukseen.

(Suotakoon pieni repliikki: tuo viimeinen lausehan oli pieni nälväisy; hyvin luonteenomaista nykyiselle Ahti Karjalaiselle?)

Puolueitten lukumäärästä Ahti Karjalainen sanoo, että neljä puoluetta olisi onnellinen tila: oikeisto, ei-sosialistinen keskusta, sosialidemokraatit ja kommunistit.

— Hallituksen ja eduskunnan toiminta tulisi vakaammaksi, jos puolueita olisi vähemmän.

Tällä hetkellä istuu valtiosääntöä uudistava komitea, jonka piirissä tiettävästi haluttaisiin presidentin valtaa vähentää.

Lähinnä vasemmisto ajaa presidentin ulkopolitiikan hoitamiseen liittyvää valtaa vähennettäväksi. Presidentin ulkopoliittista valtaa pitäisi siirtää eduskunnalle, puolueille.

Mitä mieltä on Ahti Karjalainen?

— He puhuvat siitä lämpimikseen. Tätä keskustelua suoritetaan nykyhetken tunnelmissa.

— Meillä on onnistunut hallitusmuoto mitä tulee ulkopolitiikan hoitamiseen.

— En ymmärrä noita vaatimuksia presidentin vallan vähentämisestä. Jos meillä menisi huonosti ulkopolitiikassa, niin ymmärtäisin muutosvaatimukset, mutta kun menee hyvin.

— Eduskunta voi nytkin aina osallistua tärkeissä asioissa ulkopolitiikan hoitamiseen.

— Ulkopolitiikassa on kysymys ihmisestä, ei systeemistä, eikä kirjoitetusta valtiosäännöstä. Ihmisistä se on kiinni.

KÄÄNNÄ

Ahti Karjalainen: Presidentin valtaa ei pidä vähentää

Mitkä ovat ulkopolitiikkamme visaisimmat kysymykset jälkeen EEC-vapaakauppasopimuksemme? Vai voiko sanoa, että olemme nyt vuosikymmenten työn jälkeen tyynissä vesissä, eli kaikki on hyvin sekä itään että länteen päin?

— Viimeksi kuluneen vuoden aikana olemme todella varsin pitkälle hoitaneet eräitä ulkopolitiikkamme keskeisiä kysymyksiä. Euroopan turvallisuus- ja yhtenäistyökokous on saatu alkuun ja sen ensimmäinen vaihe, ulkoministeriökokous pidettiin heinäkuussa Suomessa. Suomen suhteitten järjestely ns. jaettujen valtioiden kanssa on viety joko päätökseen tai varsin pitkälle.

— Nyt viimeksi on ajankohtainen ollut Suomen kauppapoliittinen kokonaisratkaisu, josta EEC-vapaakauppasopimus on yksi osa. Sekin näyttää järjestyvän ilman, että siitä aiheutuu maalle ulkopoliittisia vaikeuksia. Suomen suhteet kaikkiin suuntiin ovat todellakin kunnossa. Mutta tietenkään ei voida sanoa, että työ ulkopolitiikassa on loppunut. Viittaan vain osallistumiseemme YK:n toimintaan ja osallistumiseemme Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokoukseen, puhumattakaan siitä, että meidän on edelleen huolella varjeltava ja kehitettävä suhteitamme Neuvostoliittoon ja tietenkin myös läntiseen lähiympäristöömme Skandinaviaan.

— Ei ulkopolitiikassa työ lopu, vaikka työn määrässä saattaa jonkinlaista aaltoilua tapahtuakin kansainvälisestä kehityksestä riippuen.

Enemmän ja vähemmän säännöllisin väliajoin Te sanotte, ettei Suomessa pitäisi harjoittaa Suomen virallista ulkopolitiikkaa vahingoittavaa toimintaa. Voisitteko yksilöidä tai luonnehtia mainitun toiminnan laadun ja laajuuden?

— Olen äskettäin toisessa yhteydessä verrattain perusteellisesti käsitellyt, mitä olen tarkoittanut, kun olen silloin tällöin joutunut huomauttamaan Suomessa esiintyvistä lähinnä Neuvostoliiton vastaisista ilmiöistä. Tätä arvosteluahan eniten ulkopolitiikkaamme kohdistetaan sekä suullisessa että kirjallisessa muodossa, joskaan en haluaisi liioitella sen merkitystä, sillä onneksi valtaosa Suomen kansasta todella on Paasikiven—Kekkosen linjan kannalla.

— Mutta aina ajoittain puhkeaa keskustelua milloin mistäkin ulkopolitiikkaamme liittyvästä osaratkaisusta, kuten esimerkiksi YK:n pääsihteerikysymyksestä tai Suomen—Saksojen paketista tai muusta sellaisesta, jossa varsin herkästi aletaan heilutella arvostelun säilää.

— Arvostelu sinänsä on tietysti luvallista, mutta meillä, jotka olemme ensisijaisessa vastuussa ulkopolitiikasta, on varmaan myös oikeus tuoda esiin omia näkökantoja ja osoittaa arvostelu vääräksi silloin kun se selkeästi on väärää tai suorastaan suhteitamme häritsevää.

Jotkut asiantuntijat ovat väittäneet, että Suomi on haukannut liian suuren palan ottaessaan vastaan suuria rakennuskohteita Neuvostoliitosta. Nyt Suomessa on eräillä aloilla työvoimapula. Voimmeko toteuttaa työvoiman osalta rajantakaiset työkohteet, vai olisiko meidän turvauduttava osaksi ulkomaiseen työvoimaan?

— Ei sopimuksia ulkomaiden kanssa voida ajoittaa sen mukaan, millainen on milloinkin Suomen työllisyystilanne. Ei niitä myöskään aina heti toteuteta, kun sopimus allekirjoitetaan. Esim. Kostamusta rakennetaan ainakin 10 vuoden ajan. Suomen työllisyystilanne ennättää tuona aikana vaihdella moneen kertaan. Nytkin on eräillä kehitysalueilla työttömyyttä, vaikka varsinkin Etelä-Suomessa on ylikuumennut nousukausi. En usko, että ulkomaista työvoimaa tarvitaan; mutta jos tarvitaan, miksi ei?

Mitä sanotte Savon ja Kainuun työttömille, jotka tiettävästi haluavat töihin rajan taakse? Heillähän lienee jokseenkin vähän ammattikoulutusta niihin ammatteihin, joita mainituissa työkohteissa tarvitaan.

— Kostamusta varten on suoritettu ennakollisia työvoimatutkimuksia. Myös työvoiman koulutusta P-Savossa ja Kainuussa on pantu käyntiin, jotta työvoima rajantakaisiin töihin voitaisiin ottaa lähinnä näiltä alueilta. Piilevää työvoimareserviä siellä on runsaasti.

Kostamus-projektin toteutus kestää ainakin kymmenen vuotta. Mitä sen jälkeen vapautuvalle työvoimalle? Onko mahdollisia suunnitelmia tästä?

— En usko, että työ Suomesta olisi lopussa kymmenenkään vuoden kuluttua. Ja jos rauha säilyy, uskon, että saamme tulevina vuosina uusia työkohteita myös Neuvostoliitosta. Eräistä uusista suunnitelmistahan jo neuvotellaan.

Voitaneen sanoa, että Suomella on annettavanaan kansainvälisesti pätevä asiantuntijoiden ryhmä YK:n käytettäväksi. Olemmeko yliarvioineet tai aliarvioineet kykymme antaa palveluksia koko maailman hyväksi?

— On mahdoton sanoa, olemmeko yliarvioineet vai aliarvioineet kykymme antaa palveluksia YK:n kautta maailmanrauhan hyväksi. Suomessahan näistä asioista ajatellaan varmaankin aika tavalla eri tavoin, riippuen osaksi siitä, miten eri ihmiset ovat perehtyneet näihin kysymyksiin.

— Tosiasia on, että olemme eräässä vaiheessa YK:n toiminnassa, mm. ollessamme turvallisuusneuvoston jäsen mutta muulloinkin, ja osallistumalla YK:n erilaisiin rauhanturvaamistoimenpiteisiin, antaneet merkittävän panoksen YK:n ja rauhan hyväksi. Tämä on realiteetti, olipa sen toteaminen sitten kykyjemme yli- tai aliarviomista.

Suomalaisia on pidetty huonoina kielimiehinä. On sanottu, että vieraiden kielten taitomme ei kestä vertailua mm. ruotsalaisiin verrattuna. Mitä mieltä Te olette: olisiko tämä käsitys väärä?

— Minusta pitäisi jo lopettaa puhe siitä, että suomalaiset keskimäärin ottaen ovat huonompia kielimiehiä kuin jotkut muut tai joittenkin muiden kansojen edustajat.

— Päinvastoin luulen, että suomalaiset keskimäärin ottaen osaavat ainakin auttavasti vieraita kieliä enemmän kuin monien muiden kansojen jäsenet. Eihän kansainvälisiin tehtäviin osallistuminen, sen pääedellytys, suinkaan ole läheskään aina loistava kielitaito, vaan niissä tarvitaan toki monia muita ominaisuuksia. Kielitaitokin on tietysti aina hyväksi. Mutta esimerkiksi poliittisissa tehtävissä asiantuntemus ja politiikantaito ovat toki vielä tärkeämpiä. Tulkkien ammattikunta maailmassa on myös aina käytettävissä.

Arvostetaanko Suomessa tarpeeksi vai liian vähän niitä tekoja, joita suomalaiset ovat tehneet mm. YK:n piirissä?

— Minusta julinen sana Suomessa ehkä turhan vähän osoittaa huomiota niille rauhanpalveluksille, joita suomalaiset miehet ja naiset ovat YK:ssa ja YK:n kautta tehneet. Hehän tavallaan toimivat myös eräänlaisina Suomen lähettiläinä omissa tehtävissään, ja he ovat yleensä niissä hyvin onnistuneet. Tätä työtä kannattaisi Suomessa tehdä julkiseksi laajemmaltikin kuin on tapahtunut.

SAK:n puheenjohtaja Niilo Hämäläinen on sanonut, että kyllä on ikävää kun poliitikot käyvät jatkuvaa presidentintaistelua, vaikka juuri on presidentti valittu. Mitä mieltä Te olette tästä käsityksestä? Ja mikä olisi soveliain aika, jona seuraava taistelu presidentin paikasta olisi syytä aloittaa?

— En oikein tiedä, mitä ja keitä puheenjohtaja Hämäläinen tarkoitti, itseään vai muita. Tuollaisen löysän huulen voi aina heittää.

— Minä olen tunnetusti aika tavalla vaikuttanut siihen, että presidenttikysymys on rauhoitettu vuoteen 1978 asti. Saisikin olla nyt monta vuotta rauhoitettu. Jos taas sitä seikkaa, että me itse kukin paikallamme koetamme hoitaa meille osuneet tehtävät — Hämäläinen lausui tuon huulensa muistaakseni integraatio — eli EEC-ratkaisun odotuksessa — mahdollisimman hyvin maan kannalta, nimitetään presidentinvaalitaisteluksi, niin olkoon sitten niin.

— Koko presidenttikysymys on meillä kyllä saanut aivan ylikorostetun merkityksen; onhan meidän maassamme toki muitakin tärkeitä vakansseja ja tehtäviä.

Aikaisemmin Teistä saatiin kuva No comments-Karjalaisena. Nyt tuo käsitys ainakin julkisuuden kautta on muuttunut. Teitä pidetään nyt ulkoministerinä, joka hymyilee, ärsyttääkin eräitä piirejä lausunnoillaan. Pitääkö tämä käsitys paikkaansa, miksi muutos on syntynyt ja onko tämä luonteenkuvan muutos harkittu teko taholtanne?

— Olisi ikävää ja osoittaisi kehityskelvottomuutta, ellei ihminen iän, tiedon ja taidon karttuessa muuttuisi. On itselleenkin hauskaa, että yhtä ja toista uutta vuosien mittaan voi oppia. Kukaan ei ole seppä — eikä ministeri — syntyessään.

✦ ✦ ✦

Pihalla ja sitten Ritarikadulla, kun Ahti Karjalainen meni autoon, hän nosti kättään. Morjens, hän ei sanonut, mutta siltä se vaikutti.

Tämä vain sanottuna siksi, että joskus on tullut haastateltua poliitikkoja, joiden perään on tehnyt mieli näyttää kieltään, irvistää. Niin kopeita ovat olleet. Eivät ole ymmärtäneet pr:äänsä.

Ulkoministeri Ahti Karjalainen ymmärtää. □

Mahdottomia puhdistuskohteita ei olekaan.
Sanoo Johnson, maailman kokenein kodinpuhdistaja.

Voitte pestä huoneilmankin!
Johnson Glade on aine, jolla nopeasti "pesette" huoneilman ja poistatte ikävät ruuankäryt ja tupakantuoksut huoneista.
Ja jos WC:ssänne on Glade-tölkki, niin ainoa tuoksu, jonka jätätte jälkeenne on tunturituuli, havumetsä, kesäniitty tai kevätsade, riippuen siitä minkä Glade-tuoksun valitsitte!

Uuni puhtaaksi 3:ssa minuutissa!
Suihkuttakaa Johnson Forcea lämpimään uuniin, odottakaa 3 minuuttia ja pyyhkikää uuni puhtaaksi! Näin yksinkertaisesti tämä vaivalloinen työ käy Forcella. Erinomainen aine myös grillien ja uuninpeltien puhdistamiseen.

Ikkunanpuhdistusaine, joka ei valu pitkin käsivarsia ja ikkunanpieliä.
Johnson Glance on heti käyttövalmis puhdistusvaahto, joka on niin kiinteää, ettei se valu. Glance irroittaa tehokkaasti itsepäisimmänkin kaupunkinoen ja antaa lasille pitkäaikaisen suojan, joka estää likaa tarttumasta siihen. Koska vettä ei tarvita voidaan Glancea käyttää mainiosti pakkasessakin!

Keittiön ja kylpyhuoneen pinnat tarvitsevat oman puhdistusaineensa.
Niille Johnsonilla on erikoisaine — Johnson Vipol. Se puhdistaa tehokkaasti mutta naarmuttamatta kaakeli-, emali- ja muovipinnat seinissä, jääkaapeissa, pesukoneissa, altaissa jne. — samoin voitte käyttää sitä kaappien ja ovien pyyhkimiseen. Vipol muodostaa niille kiiltävän, vastustuskykyisen vahapinnan, joka suojaa tehokkaasti estäen uutta likaa tarttumasta.

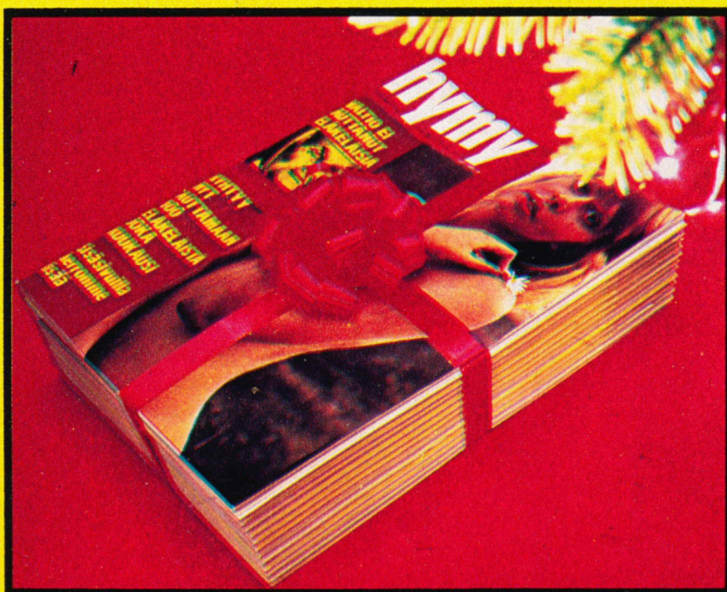
Hopeita ei enää tarvitse hangata!
Johnson Silver Quick on todellinen ihmeaine. Se puhdistaa hopeaesineet kemiallisesti muutamassa sekunnissa: kastatte vain hopean siihen, huuhtelette ja kiiltävä tuli. Ilman hopean pintaa kuluttavaa ja aikaavievää hankaamista, sillä Silver Quick on kaikkien aikojen nopein ja hopealle hellävaraisin puhdistusmenetelmä.

Johnson
maailman kokenein kodinpuhdistaja

Anna joululahja jota ystäväsi lukee vielä seuraavanakin jouluna

Lehti on lahja, joka ei vanhene vuodessa.
Siitä on iloa niin jouluna kuin juhannuksenakin.
Ja jokainen uusi numero muistuttaa ystävyydestänne. Koko vuoden ajan.
Hyvistä lehdistä on helppo.valita. Tässä neljä
suurta. Tee päätöksesi pian, viimeistään 10. 12.
mennessä, jotta ehdimme toimittaa lahjakortin ystävällenne
jouluksi. Hyvää Joulua.

HYMY

— Suorapuheisin. Siksi suurin.
Ylivoimaisesti. Lehti jokaiselle.

JAANA

— Värikäs, ajankohtainen, jokaviikkoinen.
Enemmän kuin tavallinen naistenlehti.

TEKNIIKAN MAAILMA

— Yli 3000 sivua selvää käyttötietoa. Vuodessa.
Kaikilta tekniikan aloilta.
Alansa auktoriteetti Pohjolassa.

SUOSIKKI

— Kansainvälinen asiantuntija. Lehti jolla on
suorat ja kuumat linjat maailman keskuksiin.

MAKSAT VASTA MYÖHEMMIN

Nämä lahjat eivät rasita kukkaroasi jouluna. Voit valita maksukuukaudeksi joko helmi- tai maaliskuun. Jaanan tilauksen voit maksaa myös kahdessa erässä: puolet helmikuussa, puolet maaliskuussa.

SAAT YHTEISTILAUSALENNUKSEN

Kun tilaat useamman kuin yhden lehden, saat hyväksesi yhteistilausalennuksen: kahdesta lehdestä 3 mk, kolmesta 6 mk ja neljästä 10 mk.

ÄLÄ UNOHDA ITSEÄSI

Samalla kun tilaat lahjoja muille, voit kätevästi tehdä myös oman tilauksesi. Merkitse vain rasti kyseiseen ruutuun.

Tilaan vuodeksi 1974 rastilla merkitsemäni lehdet: lahjaksi □, itselleni □.

Hymy	30:— □
Jaana	64:— □
Tekniikan Maailma	43:— □
Suosikki	28:— □

Tilauksen maksan helmikuussa □, maaliskuussa □. Jaanan tilauksen maksan kahdessa erässä: 32 mk helmikuussa ja 32 mk maaliskuussa □.

TILAAJAN NIMI (selvästi tekstaten)

LÄHIOSOITE

POSTINUMERO POSTITOIMIPAIKKA

LAHJANSAAJAN NIMI

LÄHIOSOITE

POSTINUMERO POSTITOIMIPAIKKA

Lahjakorttiin
pyydän merkitsemään
lahjoittajaksi: ....

Lehtimiehet Oy maksaa postimaksun

LEHTIMIEHET OY

Puutarhakatu 16
33003 Tampere 300

Vastauslähetys
Tre 10/21 lupa n:o 972

21 0000S

IRWININ HÄÄRITUAALI MUSTAN BONIN KANSSA VILLISSÄ AFRIKASSA

Rakkaus, häät ja avioliitto ovat tärkeä tapahtuma mustassa Afrikassakin. Tärkeäksi ja unohtumattomaksi elämykseksi hääritualin tekee se, että morsiamena on musta afrikkalaisneito ja sulhasena Suomen kansan ikioma Irwin Goodman, säveltäjä, laulaja, viihdyttäjä. Oudon kauniiksi hääritualin tekevät perinteelliset afrikkalaiset seremoniat yhdistyneinä eurooppalaisiin tapoihin morsiuskimppuineen, hääöineen, häämatkoineen. Hymylehti sai yksinoikeuden olla mukana Irwinin häissä, jotka pidettiin lähellä Nairobia sijaitsevalla Lukenian vuorella, neitseellisen luonnon keskellä, jossa ennen meitä oli käynyt enintään kymmenkunta valkoista ihmistä.

Teksti:
ERKKI WESSMAN
Kuvat:
VEIKKO LINTINEN

Irwinin häärituaali

Tämä tarina sai alkunsa äkkiä ja yllättävästi, juuri sillä tavalla kuin suuren rakkauden sanotaan tulevan ihmisten elämään. Se alkoi silloin, kun musta kambatyttö Boni käveli pimeästä Nairobin yöstä kohti Irwiniä hymyillen ja keveästi lanteitaan keinuttaen.

Olimme viettäneet ihanan päivän Kenian polttavassa auringossa ja ihailleet Nairobia, joka on sievä kaupunki erikoisesti silloin, kun jakaranda ja bougainvillea ja punainen jasmiini ja kafferipuu ovat kaikki yhtä aikaa kukassa ja suuret purppuranpunaiset ja vaaleanpunaiset ja valkeat ja tulipunaiset kukat kilpailevat keskenään loistossa. Nyt istuimme nairobilaisen yökerhon terassilla maistellen viskiä. Auringon viimeiset säteet sammuivat sen kultaisen kehrän painuessa horisontin taakse ja yllemme putosi mustaakin mustempi Afrikan yö.

Silloin hän saapui luoksemme. Emmekä me enää ihmetelleet, miksi Irwin oli ollut koko päivän kovin salaperäisen tuntuinen. Hän asteli meitä kohti juuri sellaisena, miksi Jumala oli hänet luonut. Hän oli Boni, kaunis kuin Eeva luomisen aamuna. Ruskeat silmät säteilivät Irwinille, musta iho hehkui Afrikan lämpöä, pienet rinnat värähtelivät kiihkeyttä juhlapuvun alla hänen lähestyessään meitä ja kapea uuma keinahteli rytmikkäästi kertoen hänen miljoonien muiden afrikkalaisten tavoin lähestyvän jumalaan tanssimalla.

Jostakin etäältä pimeyden takaa kuului Irwinin hyvän ystävän, laulajan ja laulujen tekijän, afrikkalaisen Movicky Monzemban oudon eksoottinen ääni hänen laulaessaan rumpujen rytmittämää hymniään mustalle rakkaudelle.

Mitä sitten tapahtui, se jää afrikkalaisen yön omaksi salaisuudeksi. Ehkäpä Boni ja Irwin olivat seisoneet toisiinsa painautuneina viileässä yössä mimosan tuoksuessa ja hyeenain ulvoessa ja leijonain karjahdellessa turvallisen välimatkan päässä. Ehkä he olivat katselleet päiväntasaajan tähtitaivasta kuun kulkiessa ikuista rataansa mustan Afrikan yli. Ehkä Boni oli kuiskannut Irwinin korvaan swahilinkielisen sanan nakupenda — rakastan sinua — huulin, jotka olivat punaiset kuin hibiskuksen kukka, jonka hän oli pistänyt mustiin hiuksiinsa. Joka tapauksessa saimme kutsun saapua seuraamaan Irwinin ja Bonin hääritualia masaikansan pyhälle Lukenian vuorelle.

Villi, kesytön savanni alkaa muutaman kilometrin päässä Nairobin keskustasta. Siellä kasvaa vain akaasioita ja kaktuksia ja joitakin outoja piikkipensaita, joita emme pysty tunnistamaan. Savannia riittää silmänkantamattomiin ja jossakin taivaanrannan takana kohoaa lumihuippuinen Kilimandjaro, jossa asuu masaiden jumala. Täällä levittäytyvät Irwinin ja Bonin silmien eteen Afrikan todelliset kasvot heidän matkatessaan kohti Lukenian vuorta, jossa kambat jo virittelevät soittimiaan.

Savanni on yhä sellainen kuin se oli aikojen aamuna. Leijonat ja pantterit etsivät varjoista paikkaa kuuman auringon polttaessa suoraan yläpuolelta. Kirafit ojentelevat kaulojaan tavoittelamaan akaasioiden latvuksia. Villikoirat, shakaalit, hyeenat ja korppikotkat etsivät erämaan uhriksi joutuneita ja ylhäällä taivaan laessa leijailee mahtava haukka seuraten tarkoilla silmillään matkaamme Lukenian vuorelle.

Täällä työskentelee jo neljättä vuotta amerikkalainen arkeologi R. Michael Gramly. Hän on todennut ihmisen asustaneen Lukenian vuorella ammoisista ajoista alkaen. Hän on löytänyt sieltä maailman vanhimman ihmisen asuinpaikan — todistettavasti 50 000 vuotta vanhan. Todennäköisenä hän kuitenkin pitää, että ihminen on asuttanut näitä seutuja satoja tuhansia vuosia.

Boni on pukeutunut kirkkaanpunaiseen minimekkoon, Irwin omaan uniformuunsa farmareihin ja leveälieriseen nahkahattuun sekä kevyessä tuulessa hiljaa lepattavaan puuvillapaitaan. Kambakansan tanssijat ja soittajat, meitä odottava hääkansa, on kansallisissa asuissaan lehmännahoissa. Lähestymme heitä kaktus- ja akaasiatiheikköstä.

Vuorelle kiipeäminen polttavassa auringonpaisteessa irroittaa hien. Kambat kuitenkin liikkuvat rinteellä hämmästyttävän kevyesti. Ahtaan luolan kautta tunkeudumme aukiolle, jonka olemassaolosta vain kourallinen valkoihoisia ihmisiä on tietoinen. Olemme kambojen ja masaiden ikivanhalla raja-alueella. Alueella, josta nämä heimot ovat aikojen saatossa käyneet monta veristä taistelua. Alhaalla vuoren juurella levittäytyy henkeäsalpaavan kaunis maisema, kuumana värähtelevä savanni. Läheinen joenuoma on kambojen ja masaiden nykyinen raja. Kuulemme, että vasta kolmisen viikkoa ennen käyntiämme oli ryhmä masaikansan sotilaita ylittänyt rajan ja surmanneet erään lehmälaumaansa paimentaneen rauhallisen kambaheimon jäsenen sekä kuljettaneen hänen karjansa Lukenian huipulle, jossa olivat tappaneet lehmät ja syöneet ne.

Sotaisiksi tunnettujen, äkkiarvaamattomien masaiden läheisyydestä huolimatta olemme kavunneet Lukenialle. Tam-tam-rumpu tömähtelee jo taitavien käsien kokeillessa sen kalvoa. Toisaalla törähtelee oudon mallinen lehmänsarvitorvi. Kambatyttö keikuttaa kevyesti lanteitaan ja hymyilee. Kävellessään hän ryhdistäytyy ja kohottaa koukistetut käsivartensa päänsä yläpuolelle ja kääntää koko olemuksensa aurinkoa kohti. Tuo ele paljastaa hänet aidoksi sellaisen heimon tytöksi, joka jo tuhansia vuosia on kunnioittanut jumalaiaan lehmätanssilla. Kallion takaa ilmestyy musta mies. Asunaan hänellä on lehmännahka. Hänen

KÄÄNNÄ

Voita ihannematka Ceyloniin. Sinulle ja Hänelle.

Paratiisisaari Intian valtameressä kutsuu.
Kaikilla mahdollisuus voittaa, osallistuminen on helppoa — täytä allaoleva kuponki ja pistä postiin. Postimaksu on jo maksettu. KAIKKI meille ennen 1. 3. 1974 tulleet kupongit osallistuvat arvontaan.
Samalla voi tilata hienon kellon, osallistuminen kilpailuun ei kuitenkaan edellytä tilausta.
Voittajan nimi julkaistaan 30. 6. 1974 Helsingin Sanomissa, ja voittajalle ilmoitamme voitosta kirjatulla kirjeellä.
Palkintoon kuuluu 2 viikkoa perillä. Matkat lentäen.

SVEITSIN suurin kelloyhtymä SANDOZ

1 VUODEN TAKUU

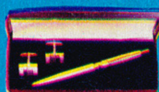

1 VUODEN TAKUU

Yli 50 eri mallia — tilaa ilmainen esite!

Jokaiselle kellon tilaajalle ilmainen lahja! Joko transistoriradio tai kultadubleinen LAURIN-kynä ja dubleiset kalvosinnapit lahjakotelossa.

N:o 135 Muodikas miesten päivyrikello 17 kiv. FHF-koneistolla. Kehys jaloterästä, kellotaulun väri joko sininen, punainen, vihreä, ruskea, harmaa tai valkoinen.
Hinta käteisellä mk **108:—**
Osamaksulla mk **138:—**/kk-erät mk 10:—

N:o 105 Miesten kultadublekello 17 kiv. FHF-koneistolla. Hinta sama kuin N:o 135.

N:o 140 Naisten automaattikello, itseviriävä 25 kiv. AS-koneisto. Moderni kehys on jaloterästä. Kellossa on myös päivyri. Saatavana vaalealla tai kauniin sinisellä kellotaululla.
Hinta käteisellä mk **175:—**
Osamaksulla mk **210:—**/kk erät mk 20:—.

N:o 141 Samanmallinen naisten kello kultadubleta. 17 kiv. FEF-koneistolla.
Hinta käteisellä mk **105:—**
Osamaksulla mk **135:—**/kk-erät mk 10:—.

N:o 138 Naisten sievä päivyrikello kultadubleta 17 kiv. FHF-koneistolla. Kellotaulu saatavana joko kullanvärisenä tai vaaleana.
Hinta käteisellä mk **117:—**
Osamaksulla mk **147:—**/kk-erät mk 10:—.

N:o 142 Naisten kromiteräskello päivyrillä 17 kiv. FHF-koneistolla. Kellotaulu vihreä.
Hinta sama kuin N:o 138.

N:o 104 SANDOZ sukeltajan kello, 25 kiv. täysautomaattinen FHF-koneisto, kehys on jaloterästä ja on 100 % vesitiivis aina 200 metrin syvyyteen saakka. Testattu 20 ilmakehän paineessa (20 ATM). Kellossa on päivyri joka automaattisesti näyttää oikean päivämäärän. Pikasiirrolla voidaan päivämäärä vaihtaa myös suoraan nupista, vetoakselissa on kolme eri astetta. Pyörivä aikarengas ajanottoa varten. Saatavana sekä mustalla että oranssinvärisellä kellotaululla, molemmissa erittäin selvät, pimeässä voimakkaasti loistavat osoittimet ja indexit. Toimitetaan Tropic-rannekkeella. Hinta käteisellä mk **175:—**
Osamaksulla mk **210:—**/kk-erät mk 20:—.

KILPAILUKYSYMYKSET:	kyllä	ei
1. Onko Ceylon saari?	☐	☐
2. Onko Sandoz tehdas Sveitsissä?	☐	☐
3. Onko esitteessä yli 50 eri mallia?	☐	☐

TILAAN ILMAISEN KELLOESITTEEN ☐

Lähettäkää vaihto- ja palautusoikeudella ja kirjallisella takuulla kello N:o ....
Maksan käteisellä ☐ osamaksulla ☐

Lahjaksi valitsen: ....

Kellotaulun väri ....
Haluan kellon metallirannekkeella josta maksan mk 18:— lisää ☐.

Nimi: ....

Arvo tai ammatti: .... Puh. ....

Osoite: ....

....

Kirjoilla: .... Synt.aika: ....

DE-NA-VI maksaa postimaksun

DE-NA-VI
PL 361
00003 Helsinki 300

Vastauslähetys
Hki 10/10 lupa 2788

N:o 1 Kaulakello isoäidin tyyliin, kultadubleta, 17 kiv. Saatavana myös Savonette-mallisena jolloin kellossa on avattava kansi. Tilausnumero on silloin **N:o 2**.
Hinta käteisellä mk **120:—**
Osamaksulla mk **145:—**/kk-erät mk 10:—

N:o 500 Isoisän taskukello, kromiterästä, 15 kiv.
Hinta käteisellä mk **98:—**
Osamaksulla mk **130:—**/kk-erät mk **10:—**

Irwinin häärituaali

alastomuutensa on virheetön — torjuva ja kaunis. Ylpeästi hän kantaa olallaan arvonmerkkinä hopealta välkkyvää leveäteräistä keihästä.

Oppaamme rouva Kikumu puhuu jotain oudolla kielellä. Ja äkkiä alkaa villi tanssi oudon musiikin säestämänä. Tam-tam-rumpu kumisee, lehmänsarvitorvi törähtelee, helistimet pärisevät villisti. Ja Lukenian vuori kuin kaikupohjana toimien heittää häätanssin kumun savannille, jossa gasellilauma heristää korviaan ja ryntää äkkiä juoksuun kadoten akaasiain kätköihin. Heimojen rajana toimivan kuivuneen joenuoman takana pysähtyy lehmiään paimentava yksinäinen masai kuuntelemaan Lukenian hääääniä.

Samalla hetkellä on tanssin pyörteissä mukana myös laulajapoikamme Irwin. Notkeasti hän tanssii kauniin Boninsa kanssa mustan Afrikan rituaalitanssia.

Nämä häät on järjestetty Irwinille ja Bonille. Yhä törähtelee lehmänsarvitorvi. Yhä kumisevat rummut. Yhä helisevät käsien ja jalkojen helistimet. Pienet paljaat rinnat ja hoikat lantiot hytkyvät rumpujen tahdissa. Hikihelmet kierivät maagisten kauneusarpien yli, jotka muodostavat tanssijoiden sirojen vartaloitten pintaan pisteitä, ruutuja, juovia ja kehiä. Tytöt huojuvat soiton mukaan kuin kukat tuulessa. Käsien kukkaisleikistä muodostuu epävarmaa kohtaloa kohden ponnistelevan ruumiin spiraali.

Ja tanssijat hymyilevät, hymyilevät, hymyilevät, hymyilevät . . .

Yksitoikkoinen, puhuva, haastava rytmi ottaa mukaansa. Naisten paljaat rinnat värisevät. Jalat iskevät maahan. Irwin ja Boni tanssivat mukana. Laulajapoikamme on aitojen rytmien alkulähteillä.

Juhlatanssin lähestyessä loppuaan tulevat tanssijat vieraita kohti tömistäen tiheässä tahdissa. Käsissään heillä on kambojen omaa olutta sisältäviä kurpitsankuori- ja nahka-astioita,

josta nyt juomme perinteellisen maljan. Samalla voimistuu tamtam myrskyisäksi pärrytykseksi.

Kun tanssi viimein päättyy tanssijain läkähdyttävään väsymykseen taittaa Irwin eurooppalaiset häätavat muistaen Bonille läheisestä pensaasta kimpun loistavan punaisia kukkia. Boni kääntää kauniit, ruskeat silmänsä pitkänhoikkaan suomalaiseen ja samalla pusertuu hänen silmänurkastaan helmen kaltainen kyynel vierähtäen lämpimälle mustalle poskelle ja tipahtaen siitä hänen morsiuskimppunsa kauneimman kukan teriöön.

Kaunista, sydämeenkäypää, herkkää kohtausta todistivat masaikansan aikojen aamunkoitteessa kallioon maalaamat maagiset merkit, jotka olivat heidän muistiinpanojaan lehmien polttomerkeistä.

Häateria syötiin herra ja rouva Kikumun omistamassa Small Wordl Country Clubissa, joka sijaitsee keskellä kuumana hehkuvaa erämaata 23 mailia Nairobista kaakkoon. Istuimme lehväkattoisen bambumajan hämäryydessä Irwinin tilatessa häämaljaksi jokaiselle pullollisen ihanan jääkylmää olutta ja jatkoksi viskiä.

Kun Boni tarttui olutlasiinsa, hänen kätensä näyttivät silmänräpäyksen ajan lentävän kohden Irwiniä kuin lepattavat linnut, jotka pyrkivät vapaaksi ruumiin kahleista. Samassa hän kuitenkin vetäisi ne kainosti takaisin, tarttui lasiinsa ja kumarsi päänsä unohtumattoman nöyrästi. Siten hän paljasti, mitä juuri oli kokenut.

— Mustien maanosan heimot sanovat rakkautta Jumalan oikuksi, Boni selitti savannin kuuman tuulen leikkiessä hänen mustilla kutreillaan. — Siten he asettavat sen ylimaalliseen yhteyteen. Melkein kautta koko Afrikan merkitsee rakkaudessa yhtyminen dualiteetin sammumista, minun sulautumistani sinuun, palaamista paratiisilliseen kokonaisuuteen, jossa pääsee lähelle Jumalaa tai suorastaan hänen tasolleen.

Irwin nyökkäili ymmärtävästi pikkusikarin savupilven takaa. Tottuneena maailmanmatkaajana hän on perillä Afrikankin asioista ja tavoista.

Mustat tarjoilijat kiiruhtivat tuomaan häärituaalin vieraille

mehukkaita pihvejä ja salaattia, jotka oli kauniisti asetettu valkoisille porsliinilautasille eurooppalaiseen tapaan. Grillatun pihvin seurana oli ranskalaisia perunoita ja ruskeaa kastiketta.

Irwin ja muut vieraat käyttivät syödessään veistä ja haarukkaa, mutta aidoista afrikkalaisista häärituaaleista kiinni pitävä Boni tarttui pihviin käsillään, mikä epäilemättä onkin kätevä ja pitkälti myös perinteellinen mustan Afrikan kansallistapa. Tomaattiketsupin hän kallisti sievästä nelikulmaisesta pullosta toiselle kämmenelleen, josta sitä saattoi taitavasti kauniin punaisella kielellä lipaista mehukkaan pihvin mausteeksi.

Aterian kestäessä saapui savannilta muutamia 16—19-vuotiaita masaheimon sotilaita leveäteräisine keihäineen, kappeineen, punaisine viittoineen ja venytettyine korvineen suorittamaan omia outoja tanssejaan häärituaaliin, joka sävyttää tummana siveltimenvetona miljoonien afrikkalaistyttöjen elämää. Sotaisat masait olivat tietenkin kuulleet häätanssien, lehmänsarvitorven ja tam-tamien kutsuvan kumun Lukenian rinteiltä.

Hetken masaiden oudon eksoottisia tansseja seurattuaan vetäytyivät Boni ja Irwin viettämään kahdenkeskistä hetkeä, afrikkalaista hääyötä, pyöreään, pallokattoiseen, lehmänlannasta rakennettuun, sievään masaimajaan. Maja on sisältä kaksiosainen. Ahtaan oviaukon läpi pujottauduttuaan tapaa vieras parin neliömetrin laajuisen, maapohjaisen keitto- ja oleskelutilan, jonka keskellä on kivistä rakennettu nuotion paikka. Pensaiden oksista punotun harvan väliseinän takana on varsinainen makuusoppi savannilta tuoksuvine heinineen.

Lehmänlantamajan lähistöllä tanssivat yksitoikkoista tanssiaan masaisoturit. Aurinko hehkui suoraan pään yläpuolella. Pieni suomalaisryhmä puheli hiljaa keskenään luoden merkittäviä silmäyksiä kohti lannanruskeata majaa.

Kun nuoret viimein palasivat lantamajasta, katseli Boni silmiään pienestä peilistä. Hänen katseessaan oli uusi ja outo valo. Tästä päivästä lähtien hänen elämänsä ei enää olisi entisen kaltaista, ei koskaan enää samaa kuin eilen.

Irwin sytytteli pikkusikariaan mietiskellen, miten hauskoja yhdistelmiä afrikkalaista ja eurooppalaista kulttuuria tuollaiseen sievään pieneen lehmänlantakaksioon voisi saada esimerkiksi suomalaisen muotoilun avulla.

— Tyypillisen maalattian päälle voisi kiinnittää kokolattiamatot, johon lehmänlantaseinät hauskasti sointuisivat, Irwin suunnitteli. — Majan pelkistetyt muodot voisivat sopia ihmeen hyvin yhteen suomalaisten ryijyjen, täkänöitten ja käsinkudottujen huopien kanssa.

Afrikassa on tapana luovuttaa häitä edeltävänä iltana tytön isälle morsiamen hinta. Karjanhoitoa harrastavat heimot maksavat sen lehminä, härkinä tai lampaina.

Iwrin kuitenkin muutti olosuhteiden pakosta hieman rituaalin tätä osaa. Bonin vanhemmat eivät olleet yhteensattumien vuoksi tilaisuudessa osallistumaan juhliin eikä Irwinillä luonnollisesti olisi lehmiä, härkiä tai lampaita ollutkaan. Mutta yhtä luonnollisesti kuin kuu keinuu lempeästi ja hilpeästi tähtien kirjomalla taivaalla hän luovutti Bonille 320 Kenian shillinkiä ja pari kasettia omia laulujaan.

Seremonia oli ohi, kaikenkaikkiaan se kesti Lukenialle kiipeämisineen kolmisen tuntia.

Rituaalin jälkeen Boni ja Irwin suorittivat matkan Nairobin lähistöllä olevaan kansallispuistoon, jossa he katselivat haukottelevia leijonia ja laiskasti vaeltavia seepralaumoja, impaloita, pahkasikoja, puhveleita, kirafeja, virtahepoja ja muita Afrikan rikkaan eläimistön edustajia.

Pian matkan jälkeen Irwin joutui töittensä vuoksi palaamaan Suomeen, mutta hän on päättänyt vakaasti palata jo pian Keniaan.

— Olen saanut eräitä tärkeitä kokemuksia itse mustien maanosan sydämessä enkä unohda niitä koskaan, Irwin sanoi lähtiessään. — Asante sana! Thank you! Kiitos paljon!

— Nakupenda, sanoi Boni melankolia silmissään. — Nakupenda, Irwin. Myös minulla on kokemuksia, jotka värähdyttävät minua. □

MYRKKYVAARA HANGON YLLÄ

kuinka kauan?

Ja kuinka kauan se on koko Suomen yllä? Me väitämme: Koko ajan. Koko Suomen kansa on vaarassa niin kauan kuin nykyinen tila jatkuu: Ei ole laitosta, joka hävittäisi sadat tuhannet kilot Suomeen vuosittain tuotuja myrkkyjä. Ei ole lakia, joka velvoittaisi erilaiset laitokset hävittämään käyttämänsä myrkyt. Tätä kirjoitettaessa 9 000 kiloa vaarallista syanidijätettä on edelleen kateissa. Hymylehti tutki Hangon syanidijätejupakan alusta asti. Loppua ei tiedä vielä kukaan. Hanko on vain yksi, julkisuuteen tullut esimerkki, järkyttävä. Jutusta ei puutu jännitystäkään: Hymylehden edustaja oli hengenvaarassa tutkiessaan juttua. Häntä uhattiin haulikolla keskellä päivää yleisellä tiellä.

TEKSTI JA KUVAT
LASSE TAMMINEN

Seuraavassa lyhyesti Hangon syanidijätelöytöjen historia.

Lokakuun 10. päivänä hankolainen isännöitsijä löytää Hangon keskustassa sijaitsevasta metsiköstä tynnyreitä ja säkkejä, joiden kyljissä on myrkkymerkit.

Myöhemmin osoittautuu, että ne sisälsivät syanidijätettä.

Isännöitsijä tekee ilmoituksen terveysviranomaisille. Mutta silti säkit ja tynnyrit makaavat vielä kuusi päivää puistossa.

Lokakuun 16. päivänä poliisit korjaavat myrkyt turvaan. Syanidijätettä oli 1 000 kiloa.

Marraskuun 2. päivänä poliisit takavarikoivat hankolaisesta piharakennuksesta 10 000 kiloa syanidijätettä.

10 000 kiloa syanidijätettä tappaa 100 miljoonaa ihmistä.

Tässä tapahtumat. Mitä taustalla?

Hankolainen työnjohtaja **Lars Bergström** oli ottanut hävittääkseen riihimäkeläisen asetehtaan Sakon myrkkyjätteet.

Myrkyt oli kuljetettu Riihimäeltä Hankoon, mutta Bergström ei ollutkaan pystynyt hävittämään niin suurta määrää myrkkyä, joten ne lähetettiin takaisin Riihimäelle. Bergström sanoi tehtaan omistajille hankkivansa luvan myrkkyjen hävittämiseen.

Sitten hän soitti tehtaalle ja sanoi saaneensa hävittämisluvan. Myrkyt lähetettiin takaisin Hankoon.

Sakon edustajat eivät kontrolloineet oliko Bergström saanut luvan, ja oliko hän kykenevä hävittämään myrkyt.

Ei ollut. Vaan syanidijätteet saivat lojua hankolaisten ulottuvilla pitkään.

Hymhlehti kävi jo varhaisessa vaiheessa tutkimassa tapausta ja sen taustaa. lehtemme edustaja tapasi mm. sen miehen, joka löysi 1 000 kiloa syanidijätettä mainitusta metsiköstä.

Pelastiko tämä mies monen hankolaisen hengen? Mahdollisesti.

"Tynnyrit ja säkit olivat avonaisia"

Hankolainen isännöitsijä Urpo Sairio on aktiivinen ympäristön- ja luonnonsuojelija. Päivittäin hän kävelee hangon metsiköissä.

Lokakuun 10. päivänä hän päätti suunnata kävelyretkensä hangon keskustassa olevaan metsikköön.

Aivan venäläisen hautausmaan vieressä olevalla nurmikolla hän näki todellisen ympäristönsuojelijan painajaisunen.

Tälle kauniille paikalle oli tuotu tynnyreitä ja säkkejä pieni autokuormallinen. Sairio tutki tavaroita ja huomasi myrkynmerkit tynnyreiden ja säkkien kupeissa.

— Silloin todella pelästyin, kertoo isännöitsijä Sairio. — Tynnyrien kyljissä luki: Erittäin vaarallista myrkkyä.

— Rupesin tutkimaan tynnyreiden ja säkkien sisältöä varovasti. Tynnyrit olivat avonaisia, samoin säkit. Kaksi säkkiä oli avaamattomia.

— Katsoin säkkeihin, niistä löytyi pieniä palloja. Lähdin heti tekemään ilmoituksen Hangon kaupungin terveystarkastaja **Birger Lindbergille.** Tämä lähti tuotapikaa paikan päälle. Terveystarkastaja toimi todella nopeasti, siitä kiitos hänelle, sanoo isännöitsijä Sairio.

△ Pelastiko isännöitsijä Urpo Sairio kymmenien hankolaisten hengen. Hän löysi 1 000 kiloa syanidijätettä hangon keskustassa olevasta metsiköstä. Tässä hän myrkkyjen löytöpaikalla.

▽ Terveystarkastaja Birger Lindberg teki rikosilmoituksen Hangon myrkyistä poliisille, mutta ei saanut viranomaisia liikkeelle. Myrkyt lojuivat kuusi päivää metsässä.

"Poliisi ei toiminut heti"

Hangon terveystarkastaja Birger Lindberg sanoo tehneensä ensin rikosilmoituksen metsikön läheisyydessä olleille kahdelle hankolaiselle etsivälle, jotka kehoittivat häntä kuitenkin tekemään suullisen rikosilmoituksen Hangon poliisille.

— Suullisen rikosilmoituksen tein komisario **Erik Asplundille.** Hänellä tuntui olevan kiireitä, sillä hän tuskin kuunteli tekemääni rikosilmoitusta. Hän sanoi vain, että tämä asia on sitten selvä.

— Lähdin pois, mutta mielessäni liikkui koko ajan pelko, mitä saattaisi tapahtua, ellei poliisi heti eristä myrkkypaikkaa.

— Lapset leikkivät löytöpaikan läheisyydessä. Jos he menisivät tutkimaan säkkien ja tynnyreiden sisältöä, niin seuraukset saattaisivat olla kauheat.

— En käsitä miten Hangon poliisi oli näin leväperäinen toimissaan. Myrkky oli metsikössä vielä kuusi vuorokautta!

— Todennäköisesti ne lojuisivat siellä vieläkin, ellei paikkakunnan lehti olisi puuttunut asiaan artikkelillaan 16. 10. Lehden ilmestyttyä alkoi tapahtua.

— Samana aamuna minulle soitti työnjohtaja Lars Bergström, joka ilmoitti, että myrkyt ovat hänen ja että hän korjaa ne heti pois. Kehotin häntä ottamaan yhteyden poliisiin, minkä hän tekikin.

— Tunnin päästä soitti komisario Asplund, joka kysyi mitä tehdään metsikössä oleville myrkyille. Päädyimme siihen, että minä vien ne kaupungin varastoon.

Lindberg otti mukaansa näytteiden ottamista varten Hangon kaupungin eläinlääkäri **Bo Olsonin.** Hymylehden mennessä painoon ei myrkyistä ollut vielä tullut virallista lausuntoa.

Poliisi on tutkinut koko syanidijätetapausta hiljaisuudessa, eikä lehdistö ole saanut viikkoihin mitään tietoja.

Hymylehdelle terveystarkastaja Lindberg sanoi, että komisario Asplund oli antanut hänelle epävirallisen lausunnon myrkyistä: Yksi gramma löydettyä myrkkyä tappaa tarkoituksellisesti käytettynä kymmenen ihmistä.

Terveystarkastaja Lindberg sanoo, että Hangon myrkkytapauksessa oli mukana onneakin. Sillä jos työnjohtaja Bergström olisi vaikkapa kaivanut säkit ja tynnyrit maahan, niin myrkyt olisivat imeytyneet pohjaveteen ja seuraukset olisivat saattaneet olla karmeat.

Metsiköstä löytyi siis 1 000 kiloa myrkkyjä. Kaksi säkkiä oli täysin avaamatonta. Sakon taholta on ilmoitettu, että kysymys on teollisuusjätteistä. Birger Lindberg sanoo, ettei kahden säkin osalta voi puhua teollisuusjätteestä, vaan puhtaasta myrkystä. Sitä oli 100 kiloa.

"Sako oli syyllinen"

Hangon kaupungin eläinlääkäri Bo Olsoni otti myös osaa myrkkylöydön tapahtumiin.

KÄÄNNÄ

Hän sanoo, että oli toisaalta hyvä, että tällainen tapaus tuli julkisuuteen. Hän yhtyy myös terveystarkastaja Lindbergiin siinä, ettei kysymys ollut ainoastaan teollisuusjätteistä, koska metsiköstä löytyi myös täysiä myrkkysäkkejä.

— Syyllinen tässä tapauksessa on enemmänkin Sako Oy kuin Bergström, joka oli lupautunut hävittämään myrkyt.

— Sakon edustajat eivät olisi missään tapauksessa saaneet luovuttaa näitä myrkkyjä kenellekään ulkopuoliselle. Lisäksi Sakolta pitäisi löytyä vielä kirjanpitokin myrkkyjen käytöstä ja varastoimisesta.

Tässä myrkkylöydössä mukana olleiden henkilöiden selvitykset tapauksesta.

Poliisia on syytetty leväperäisyydestä, koska se ei toiminut välittömästi, vaan antoi myrkkyjen olla metsikössä kuusi päivää rikosilmoituksen tekemisen jälkeen.

No, johan myrkyn lykkäs, sano Hangon poliisi

Komisario Asplund on väsynyt, 36 vuotta poliisina toiminut mies. Tämä oli hänen ensimmäinen virheensä ammatissaan, hän ei ole kertaakaan tehnyt vuosikymmenten aikana virhettä josta hänen esimiehensä olisivat häntä moittineet.

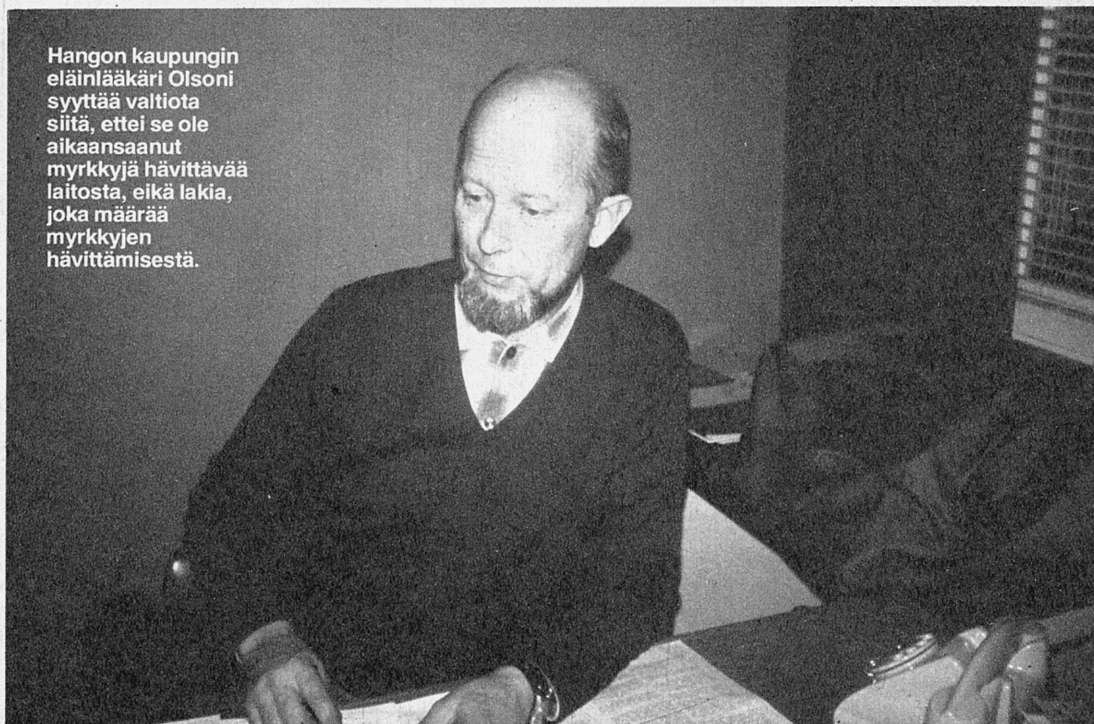
Hän on katkera. Hänen mielestään poliisi on pantu pahaan välikäteen.

Hangon poliisille tulee jatkuvasti jätteistä ilmoituksia.

— En osannut ajatella, että metsikössä oleva jätekuorma sisältäisi tällaista vaarallista myrkkyä. Niinpa kuorma jäikin sinne.

— Ei kukaan maallikko osaa aavistaa, että tällaisissa avonaisissa tynnyreissä olisi myrkkyä. Tietojeni mukaan nämä säkit ja tynnyrit olivat metsikössä useampia kuukausia.

— Haluan sanoa, että olen vain valtion virkamies, jolla ei ole kemian tuntemusta. Nyt poliisia ja eritoten minua syytetään koko jutusta. Minusta tehdään syntipukki. Koko myrkkyasia säilytetään poliisin niskoille.

Hangon kaupungin eläinlääkäri Olsoni syyttää valtiota siitä, ettei se ole aikaansaanut myrkkyjä hävittävää laitosta, eikä lakia, joka määrää myrkkyjen hävittämisestä.

Hangon syanidi voisi tappaa yli 100 milj. ihmistä

Hymylehden edustajaa uhattiin haulikolla

Marraskuun toisena päivänä poliisi takavarikoi Hangonkyläntie 14:sta 10 000 kiloa samaa syanidijätettä. Nämäkin jätteet kuuluvat Bergströmille, jolle Sako oli ne toimittanut hävitettäväksi.

10 000 kiloa vaarallista syanidijätettä lojui ties kuinka kauan hankolaisen miehen ''Affe'' Augustssonin piharakennuksessa. Sinne Bergström oli uskonut 100 miljoonaa ihmistä tappavat myrkyt.

Millainen mies on sitten tämä luotettu henkilö?

Hymylehden edustaja lähti tapaamaan ''Affea''. Tämä suostui antamaan lehdellemme haastattelun.

Kun Hymylehden edustaja oli käynyt välillä kaupungilla ja tuli takaisin Hangonkyläntie neljäntoista kohdalle, oli ''Affen'' mieli muuttunut.

Nyt alkoi koko myrkkyjupakan kummallisin vaihe.

Lehtemme edustaja nousi autosta erään toisen henkilön kanssa. ''Affe'' huusi, että odottakaa hetki, käyn sisällä.

Hän meni sisään. Kului muutama minuutti, ''Affe'' palasi portilleen.

Tässä vaiheessa Hymylehden edustaja oli yleisellä tiellä.

''Affella'' oli haulikko kainalossaan! Piippu osoitti maahan.

Lehtemme edustaja otti objektiivin suosuksen pois kamerastaan.

''Affe'' nosti haulikkonsa, joka osoitti nyt lehtemme edustajan vatsaan noin viidentoista metrin päästä.

— Painukaa helvettiin!

He painuivat helvettiin Suomen suurimman myrkkyvaraston entisen hoitajan asunnon läheisyydestä.

Tämä tapaus oli vain yksi osa suureksi paisuneesta Hangon myrkkyjupakasta.

Hymylehden edustaja teki rikosilmoituksen hangon poliisiasemalla. Ja on pakko todeta, että nuoren rikospoliisin käytös oli töykeä ja ylimielinen.

✦ ✦ ✦

Hangon syanidijätelöytö paljasti koko laajuudessaan teollisuusjätteiden ja myrkkyjen hävittämiseen liittyvät ongelmat Suomessa.

Maassamme ei ole laitosta, jossa myrkyt hävitettäisiin, ei ole lakia, joka määräisi myrkkyjen hävittämisestä.

Kuka on syyllinen, kuka on vastuussa.

Hangon kaupungin eläinlääkäri sanoo, että valtio.

Hyvin moni sanoo, että valtio.

Työnjohtaja Bergström oli pitkään taloudellisissa vaikeuksissa, hänen oli saatava rahaa, hän sai sattumalta tilaisuuden, joka olisi saattanut koitua kohtalokkaaksi.

Sako Oy:n edustajat toimivat monen mielestä täysin vastuuntunnottomasti. He luovuttivat puhelimessa annetun lupauksen ja vakuutuksen jälkeen myrkyt henkilölle, jolla ei ole kemiallista koulutusta. Se oli myrkkyjen heitteille jättö!

Ja mikä pahinta!

Sako Oy:ltä on kuljetettu pois 20 000 kiloa syanidijätettä. Missä ovat loput 9 000 kiloa?

Suomeen tulee vuosittain satoja tuhansia kiloja erilaisia myrkkyjä. Mihin ne joutuvat?

Esim. kultasepät käyttävät kultahauteissa syanidia. Mihin se joutuu? Viemäriinkö?

Nyt on jäljellä oikeudenkäynti.

— Myrkkyjupakan oikeusasteelle saattamiseen voi kylläkin mennä vaikka vuosi, arvelee hangon poliisimestari **Osmo Räihä.**

Oikeudenkäyntiä odotellessa olisi mielestämme jo aika tutkia, minne myrkyt Suomessa häviävät. Saattaisi tulla monta myrkkyoikeudenkäyntiä lisää. Siitä vaan keskusrikospoliisi asialle! □

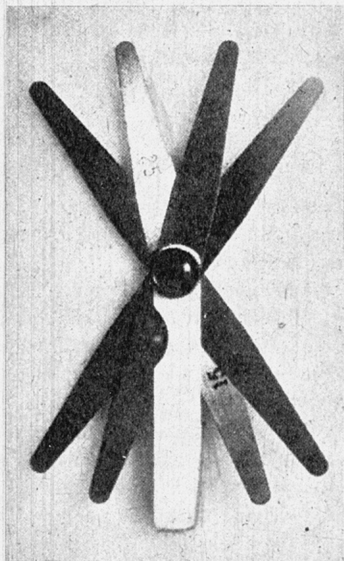
SÄÄSTÄKÄÄ PUOLET AUTOKULUISTANNE!

Lukekaa ILMAISEKSI ainutlaatuinen taloudellisen autoilun kurssi

Moni suomalainen kuluttaa autoonsa lähes puolet palkastaan. Ja moni kuluttaa suuren osan automenoistaan suotta. **Voitte säästää pelkästään polttoainekuluja 250—900 mk vuodessa vain oppimalla muutamia hyviä tottumuksia huonojen tilalle.**

Jos osaatte vaihtaa kotonanne palaneen sulakkeen, osaatte säätää moottorinne siten, että se aina antaa parhaan mahdollisen tehon.

Ja kun teette sen itse, tiedätte varmasti, että se on tehty. Jos uhraatte säätöihin ja tarkistuksiin puoli tuntia silloin tällöin, säästätte vuosien mittaan tuhansia markkoja — polttoainetta, öljyä ja etenkin korjauksia. Eikä se ole vaikeata!

Tämä yksinkertainen rakotulkki on ainoa erikoistyökalu, jonka tarvitsette osataksenne itse säätää moottorinne niin, että se aina antaa parhaan mahdollisen tehon. Sen lisäksi riittävät ruuvimeisseli, jakoavain ja tulppa-avain.

Tämän kirjan neuvot ovat selkeitä ja yksityiskohtaisia. Niiden ja havainnollisten kuvien avulla opitte vaivattomasti itse säätämään kaasuttimen, sytytyksen, venttiilit ja muut elimet, joista autonne suorituskyky ja kestävyys olennaisesti riippuvat.

Pelkästään nämä ohjeet auttavat teitä säästämään korjauskuluja yli 500 mk vuodessa.

"MITEN SÄÄSTÄN PUOLET AUTOKULUISTANI" sisältää mm. erittäin täydellisen selostuksen erilaisista moottori-, polttoaineensyöttö- ja sytytysvioista niiden oireiden mukaan ryhmiteltyinä. Jos moottorinne käynnistyy normaalisti kylmänä mutta huonosti kuumana, tai käy hyvin vähällä kaasulla mutta nykii runsaalla, tai yskii lämpimänä, voitte tämän kirjan avulla vaivattomasti päätellä, missä on vika. Vaikka ette itse korjaisikaan sitä, voitte korjaamolle ilmoittaa, mitä on tehtävä, ja säästytte turhilta tunneilta.

Onko moottorin poraaminen ja männänrenkaitten uusiminen todella välttämätöntä?

Selvitätte sen yksinkertaisella testillä 5 minuutissa — ja säästätte ehkä 1200 mk! Vuotavatko venttiilit? Tämän saatte selville minuutissa kangaspalasen avulla. Mistä johtuvat mitkäkin ylimääräiset äänet moottorissa? Miten saa hetkessä selville, ovatko puola, virranjakaja, johdot ja tulpat kunnossa? Satoihin tällaisiin kysymyksiin antaa "MITEN SÄÄSTÄN PUOLET AUTOKULUISTANI" selvän ja helposti löydettävän vastauksen, sillä se on laadittu nimenomaan käytännölliseksi kurssikirjaksi jokaiselle autonomistajalle.

Monta kirjaa samassa.

9 tapaa saada käynnistymään auto kovassa pakkasessa tai heikolla akulla; miten saadaan käynnistymään kostea moottori; mikä on hyödyllisin lisävaruste, jonka voitte hankkia; mitä hyötyä on ampeerimittarista; miten oikaistaan hetkessä painuma auton ovessa jälkeä jättämättä; miten poistetaan veritahrat istuimista; miten yksinkertaiset testit säästävät pettymyksiltä käytetyn auton ostossa; 1001 hyödyllistä tietoa... — 150 tekstisivua.

"Olen ajanut taksia yli 20 vuotta enkä uskonut löytäväni kirjastanne mitään uutta, mutta oppia ikä kaikki. Dieseleitä koskevia neuvoja jäi kylläkin kaipaamaan."
Autoilija N. P., Oulu

"Jos olisin ensimmäisen autoni ostaessani tiennyt kaiken sen, mitä tässä kirjassa sanotaan, olisin vuosien mittaan säästänyt monta vanhaa milliä."
Maanv. V. N., Parikkala

"Kerrankin autokirja, jossa puhutaan selvää ja ytimekästä asiaa, ilman turhia jaarituksia ja näsäviisauksia."
Merkonomi T. S., Tampere

"Meikäläisen on pakko tyytyä käytettyihin autoihin, ja silloin kaipaa juuri tällaisia neuvoja."
Laitosmies A. H., Helsinki

KAIKKI NÄMÄ TIEDOT ILMAISEKSI!

Teidän ei tarvitse maksaa mitään saadaksenne luettavaksenne "MITEN SÄÄSTÄN PUOLET AUTOKULUISTANI". Lähettäkää meille vain allaoleva kuponki (tai muu tilaus; soittokin riittää), jolloin lähetämme teille kirjan täysin maksutta. Jollette ole siihen täysin tyytyväinen, palautatte sen meille viikon kuluessa, ja asia on loppuun käsitelty. Mutta jos, kuten pidämme varmana, päätätte pitää kirjan, teidän on vain maksettava meille 18 mk 75 p mukana seuraavalla tilillepanokortilla ja kirjasta on teille arvaamatonta hyötyä koko loppuikänne.

— Myös muihin Pohjoismaihin.

INFORMEDIA
tietoa tuhansille

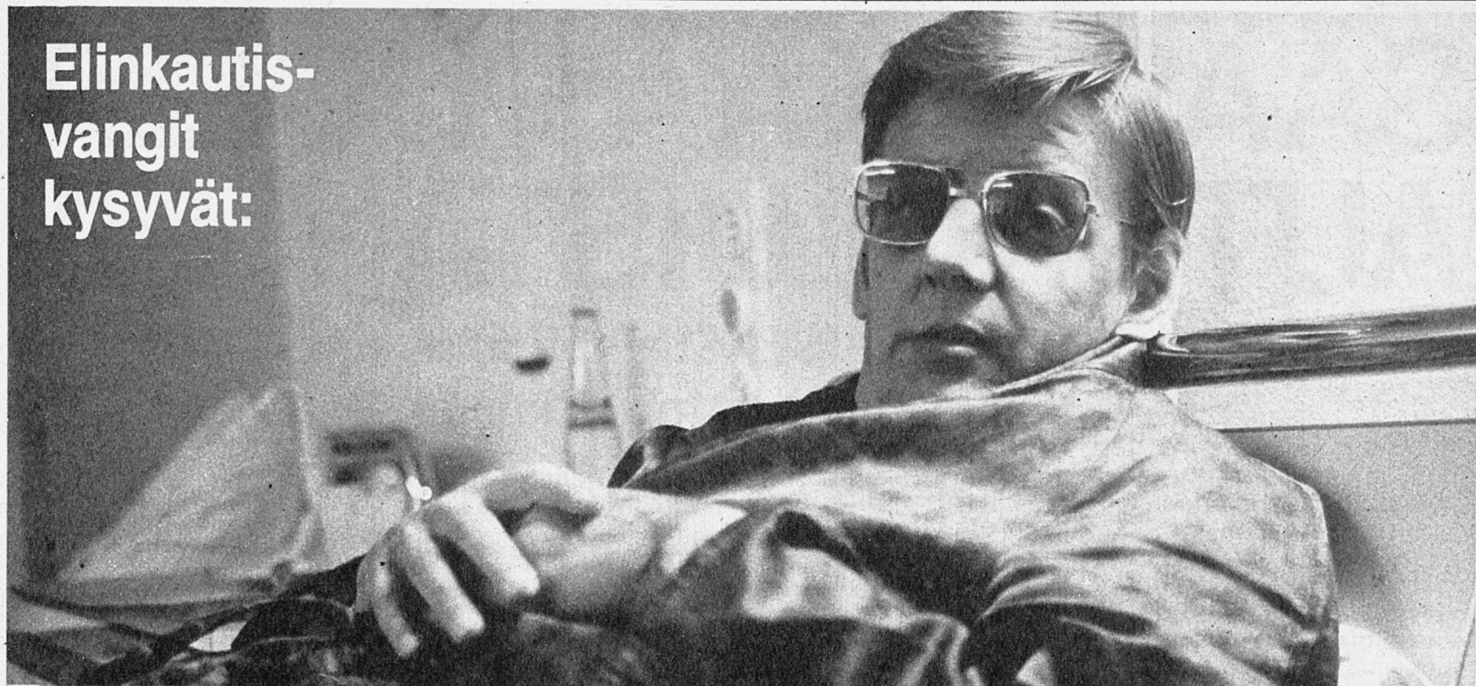
Laivanvarustajankatu 7 A,
PL 125, 00141 Helsinki 14,
puh. 629826

Lähettäkää minulle maksutta tutustumista varten taloudellisen autoilun kurssikirja "MITEN SÄÄSTÄN PUOLET AUTOKULUISTANI". Jollen ole siihen 100 % tyytyväinen, palautan sen teille viikon kuluessa. Muussa tapauksessa maksan teille samassa ajassa 18 mk 75 p.

Nimi: ....

Osoite: ....

Postin:o   Paikka: ....

MIKSEI KALEVI KILPIÄINEN SAANUT EDES KUOLLA VAPAANA MIEHENÄ?

Teksti: EILA NIEMI
Kuvat: PEKKA PELTO

Kalevi Kilpiäinen tunnettiin Soson aseman ryöstäjänä; tapahtumasarjan yhteydessä menetti neljä ihmistä henkensä ja asia kuohutti koko Suomea 50-luvun alussa. Kilpiäinen kärsi elinkautista tuomiotaan kaksikymmentä vuotta. Kuolema armahti hänet maallisen tuomioistuimen sijasta Meilahden sairaalassa marraskuussa. Korvaklinikalla sairastaa paraikaa toinen elinkautisvanki Pekka Hyttinen. Niin hänen kuin muidenkin elinkautisvankien mieltä painaa kysymys siitä, miksei Kalevi saanut edes kuolla vapaana miehenä.

Pekka Hyttinen makaa vuoteellaan Helsingin Yliopiston korvaklinikalla sairaalan pyjamassa ja aamutakissa kuten muutkin potilaat. Pöydällä on suklaalevy, ruusukimppu ja värillinen valokuva kukkien tuojasta, hauskannäköisestä ruskeaverikköstä.

Mikään ulkoinen ei erota Pekkaa huonetovereistaan tässä kuuden hengen huoneessa. Hänellä on täysin samat oikeudet ja vapaudet tulla ja mennä.

On kuitenkin ratkaiseva ero, jota ei näy.

Pekka Hyttinen on elinkautisvanki.

Missä on vartija, ajattelee tavallinen ihminen heti: hänhän on tottunut rikosromaaneissa ja -elokuvissa siihen, ettei poliisi poistu hetkeksikään vaarallisen vangin viereltä tämän ollessa vankilan muurien ulkopuolella tilanteessa, josta hän voisi kaikessa rauhassa minä hetkenä tahansa kävellä ovesta ulos omille teilleen.

Mutta ajat ovat muuttuneet ja niin on Pekka Hyttinenkin. Hän on oivaltanut tilanteensa täysin. Alkoholismi johti hänet aikoinaan tekoon, jota hän nyt sovittaa. Se on sairaus, josta ei toivu vain jättämällä viinan vaan jossa pitää myös pyrkiä sisäiseen muutokseen.

Pekka tietää tämän.

Hänellä on takanaan jo 21 lomapäivää vapaudessa ja kultakin lomaltaan hän on aina palannut asianmukaisesti ja ajallaan takaisin vankilaan. Hän ymmärtää, ettei hänen asiaansa auta karkaamisyritys: Hän joutuisi kuitenkin kiinni, ei saisi enää lomia ja armahtaminen, josta jokainen elinkautisvanki uneksii, lykkääntyisi vielä kauemmaksi etäisyyteen. Sen lisäksi Pekka on tajunnut vastuunsa juuri elinkautisena vankina.

— Jos me töppöilisimme lomilla, se heijastuisi koko lomakysymykseen paljon enemmän kuin jonkun pienempituomioisen kohdalla, hän sanoo.

Hän kokee suurenmoisena itseensä kohdistuvan luottamuksen, sen, että hän saa sairastaa vapaudessa ilman vangin vaatteita ja leimaa.

— En ole kertonut kavereille itsestäni, hän sanoo. — En ole liioin vältellyt; olen sanonut olevani työssä HKV:n kirjapainossa. On heidän asiansa miten he tulkitsevat kirjainyhdistelmän joka itse asiassa tarkoittaa Helsingin Keskusvankilaa.

Viereisessä talossa kuoli jokunen aika sitten yhtä lailla ilman vartijaa sairastanut elinkautisvanki Kalevi Kilpiäinen, joka haudattiin hiljaisuudessa Honkanummen hautausmaalle marraskuun 17. päivänä.

Hänet tunnettiin Soson postiryöstäjänä, miehenä, joka riisti neljältä ihmiseltä hengen.

Hän kärsi elinkautista vankeusrangaistustaan melkoisen tasan kaksikymmentä vuotta ennen ikuista armahdusta.

Maallinen armahtaminen antoi odottaa itseään. Kilpiäisen viimeisin armonanomus hylättiin huhtikuun 18. päivänä, jolloin miehen sairauden tiedettiin johtavan kuolemaan: syöpä on armoton.

Armahtaminen on tärkeä elinkautiselle vangille. Teoriassa hyvin käyttäytynyt ja ''rangaistuksestaan oppinut'' vanki voi alkaa toivoa vapautumistaan noin kahdentoista vuoden kuluttua. Toisaalta tällä hetkellä pisintä tuomiota kärsinyt on ollut vankilassa jo yli kaksikymmentäkuusi vuotta.

Elinkautiset vangit jakavat toistensa kohtalotoveruuden ja seuraavat kiinnostuneina toistensa kohtaloita.

— Miksi, kysyy nyt Pekka Hyttinen niin monen muun lailla. — Miksi Kalevi ei saanut edes kuolla vapaana: se olisi merkinnyt hänelle paljon. Miksei armahdusta hyväksytty? Miksei hänelle annettu edes psykologista ''viimeistä voitelua''?

Huhut kertovat, ettei armahdusta voitu antaa, koska yksikään kunta ei huolinut kontoilleen Kilpiäistä kalliine sairaalakustannuksineen: hänhän ei olisi enää kyennyt elämään muissa puitteissa.

Tämä huhu on herättänyt suurta katkeruutta vangeissa.

Apulaisjohtaja Hukkanen Helsingin keskusvankilasta kumoaa sen kuitenkin sanoen, ettei armahdukseen enää tarvita kuntien suostumusta, sillä mikäli Tasavallan presidentti armahtaa rikollisen, tämä on vapaa ilman ehtoja.

Syyt armahduksen hylkäämiseen löytyvät siis muualta.

Näin jälkikäteen on turha taivastella sen enempää. Herää vain kysymys siitä, miksi tämä toisista ehkä mitätön asia jäi järjestämättä. Kilpiäinen itse ei jaksanut anoa uutta armahdusta sairautensa takia. Eikö joku asiaa läheltä seurannut olisi voinut ojentaa inhimillisesti apuaan sitä tarvitsevalle?

Pekka Hyttinen ihmettelee sitä muiden joukossa. □

Aarno Raninen riisti, Danny piti tyhmänä ja Kirka oli mustasukkainen

Kristian teki pop-maailmassa näyttävän tähdenlennon, joka kesti syksystä 1968 syksyyn 1970. Hän oli kohulaulaja, jonka tempauksia ei unohdeta vielä tälläkään vuosikymmenellä. Miten kaikki tapahtui? Kristian itse sanoo, että hän oli sivullinen kaikessa. Ja olisi mielisairaalassa tänä päivänä, ellei olisi älynnyt lopettaa.

Teksti:
HELLEVI JUSSILA
Kuvat:
OLAVI KASKISUO

Kun puhutaan mainostempuista, puhutaan Kristianista. Hän on ollut tämän alan kruunaamaton kuningas jo neljä vuotta. Aina siitä päivästä lähtien, kun saatettiin julkisuuteen tieto hänen itsemurhayrityksestään. Se tapahtui kesällä 1969.

— Itse pääsin eroon noista tempauksista vuosi sitten. Kolme vuotta ne olivat riesana. En pystynyt työskentelemään kunnolla. Joka paikassa törmäsin niihin. Ihmiset eivät unohda helpolla. Eivätkä anna anteeksi ollenkaan, Kristian sanoo.

Kristian on ollut myös pop-tähti tyypillisimmillään. Vaikuttava esimerkki siitä, miten pop-idoli syntyy, elää ja kuolee. Lehdissä on sipaistu vain kiiltävää pintaa. Itse elämä sen pinnan alla on ollut hetkittäin jopa helvettiä.

Kristian kertoo nyt ensimmäistä kertaa, miten kaikki tapahtui!

LSD-hipoista se alkoi

Kristiania ei löydetty kuten tähtisaduissa kerrotaan. Hän itse yritti.

— Eräs kaverini oli kuullut, että Aarno Raninen pystyisi järjestämään levytyksen ja keikkoja. Se lähetti Raniselle yhden nauhan ja valokuvani. Raninen kiinnostui sen verran, että otti yhteyttä. Me pidettiin neuvottelu ja kirjoitin sopimuksen alle, elämäni ja urani ensimmäisen sopimuksen. Raninen sanoi, että kaikki sopimukset ovat samanlaisia. Ei niitä sen kummemmin tarvitse tutkia. Minä uskoin.

— Kirjoitin sinä keväänä itseni ylioppilaaksi ja menin koulun päätyttyä rakennushommiin. Odottelin ja odottelin, mutta Ranisesta ei kuulunut mitään. Juhannuksen jälkeen löin hanskat naulaan ja ajattelin, että nyt tämä poika lähtee luomaan uraa Helsinkiin.

— Kun lähdin Kokkolasta, minulla oli junalippu ja 60 markkaa rahaa. Kuvittelin, että kaikki on selvää. Että saan Ranisen ilman muuta kiinni ja asiat alkavat rullata. Mutta Raninen olikin kiertueella. Sain hänet kiinni vasta kahden viikon kuluttua.

— Se oli muuten komea tulo pääkaupunkiin. Kun katselin rautatieasemalla neuvottomana ympärilleni, iskeytyi seuraani eräs kaveri. Se vei minut seuraavaksi yöksi johonkin Otaniemeen, missä jouduin keskelle LSD-hippoja. Se oli hirvittävä yö. Katselin sekapäisiä ja tuskaisia ihmisiä, joilla oli käsivarret aivan risana. Mutta se oli myös opettavainen yö: siihen mennessä en ehtinyt kokeilla huumausaineita ja sen jälkeen en enää uskaltanut ajatellakaan niitä.

— Luultavasti tuosta ensimmäisestä yöstä johtuu, etten ole koskaan oppinut pitämään Helsingistä. Tämä on liian kova ja kylmä kaupunki. Vaikka pärjäsin minä sen pari viikkoa muuten mukavasti. 60 markkaa riitti, ja yösijoja aina löytyi.

— Kun sitten sain Ranisen kiinni, pääsin heti mukaan hänen keikoilleen. Kokemusta hankkimaan kai, sillä mitään palkkaa en saanut. Kannoin kamoja ja lauloin. Sain asua Ranisen luona olohuoneen nurkassa superlonpatjalla. Sänkykin luvattiin, mutta sitä ei koskaan hankittu. Olin silloin tavallaan Ranisen vanki. Sain rahaa vain sen verran kuin tarvitsin ruokaan. En penniäkään päälle. Sen vuoksi jouduin kökkimään kaikki vapaa-ajatkin Ranisella, sillä mihinkäs menet rahattomana. Se oli ankeata aikaa. Silloin kesällä tehtiin yksi levykin, mutta se ei menestynyt sen kummemmin.

Aarno Raninen vei rahani

Tuli syksy ja kaikkien aikojen ensimmäiset Syksyn sävel-kilpailut. Kristian oli niiden sankari, ja siitä lähti ura urkenemaan. Hän muistelee, että silloin olisi äänestäjiä ollut kolmisenkymmentä tuhatta, ja heistä suurin piirtein puolet antoi äänensä Kristianille ja kappaleelle ”Näin on”.

— Raninen sävelsi sen kappaleen, ja tietysti saan olla kiitollinen siitä, että hän antoi sen juuri minulle. Mutta tuosta kilpailusta alkoi kyräily eikä me tultu enää koskaan oikein hyvin toimeen keskenämme. Syy: Raninen halusi itselleen kaiken kunnian, mutta ei mahtanut mitään sille tosiasialle, että myös minä olin vaikuttanut melkoisesti kappaleen voittoon. Vai miten on muuten selitettävissä, ettei se piisi koskaan noussut listoilla kovinkaan korkealle. Jos se olisi ollut todella hyvä, niin kai sitä olisi myös myyty!

— Syksyn sävelien jälkeen asemani parani säkäli, että aloin saada keikoilta jopa rahaa. Sain lauantai-illalta 250 markkaa ja arki-illoilta 150 markkaa. Summat olivat aivan naurettavia, mutta en ymmärtänyt silloin muutakaan vaatia. Kun minua kaiken lisäksi myytiin free-lancerina, on Ranisen täytynyt ansaita minun kustannuksellani melkoisesti. Tuskin hän alle tonnin myi yhtäkään keikkaa! Itse hän selitti, että minun mainontani ja muu sellainen tulee maksamaan niin paljon, ettei hän voi nostaa hintojani. Mutta samaa kai selitetään kaikille aloitteleville tähdille, jotka eivät tiedä vielä systeemeistä mitään. Myöhemmin Raninen on jopa selitellyt, että hän maksoi hirvittäviä summia toimittajille, jotka tekivät minusta juttuja. Ei varmasti pidä paikkaansa.

— Vaadin Ranista järjestämään itselleni kunnon bändin, mutta hän ei suostunut. Kerran järjestin sellaisen itse. Ronnie Österberg kokosi sen. Yhtye sai käydä kerran kanssani keikalla. Sen jälkeen minua myytiin taas free lancerina ja helppoa rahaa kertyi. Mutta ei minulle.

— Kun huomasin, miten suosio kasvoi, tunsin oloni entistä vaivautuneemmaksi. Tuntui kuin en olisi osannut enää yhtään mitään, mutta yleisö kuitenkin odotti jatkuvasti enemmän. En kestänyt enää Ranisen sääntöjen alla. Eikä tarvinnutkaan, sillä ympärilläni kieppui jos minkäkinlaista tarjoajaa. Itse valitsin D-tuotannon.

— D-tuotannosta ehdotettiin, että menisin mukaan Katri-Helenan kesäkiertueelle. Se olisi hieno homma. 5000 markkaa puhtaana kuukaudessa käteen eikä kuitenkaan niin hirvittävää vastuuta, sillä Katri olisi ollut shown varsinainen tähti ja yleisöharava. Silloin Raninen teki viimeisen temppunsa. Hän alkoi puuhata minua Artistit Oy:öön. Siinä oli niin paljon kaikenlaista ihmeellistä sotkua, että katsoin parhaimmaksi noudattaa Ranisen vaatimusta.

Viinipullo oli ainoa ystäväni

Vuoden 1969 toukokuuta Kristian pitää niin taloudellisesti kuin muutenkin uransa parhaana. Mutta samaan aikaan alkoi maine painaa. Jalkojen alta nakerrettiin maata pois, usko petti. Asioita, jotka olivat ennen olleet tärkeitä, ei enää ollut olemassa.

— Onneksi en ollut koskaan edes kuvitellut, millaista pop-laulajan elämä on. Se oli pettymys joka tapauksessa. Kiersin yksin keikkapaikalta toiselle. Silloin ei ollut edes omaa autoa, vaan piti käyttää yleisiä kulkuneuvoja. Yksin olin myös vapaa-aikoinani, sillä minulla ei ollut ainoatakaan ystävää Helsingissä. Istuin yksiössäni Hämeentiellä ja katselin illat tv:tä. Sitten keksin että ilta kuluu paljon paremmin, kun ottaa seurakseen pullon viiniä.

— Välillä ajattelin, että painun takaisin Kokkolaan. Mutta ei sielläkään ollut enää hyvä olla. Kaikki olivat täynnä pop-tähti Kristiania. Minuun ei osattu enää suhtautua samalla tavalla kuin siihen kaveriin, joka kirjoitti itsensä ylioppilaaksi ja meni rakennuksille töihin. Kun menin illalla kotiin, lähdin aamulla pois. En kestänyt sitä hössötystä urastani.

— Kun aloin saada rahaa, olisin voinut käydä jossakin. Mutta en tiennyt paikkoja enkä tuntenut ihmisiä. Kävin kyllä pari kertaa ulkona. Join pullon pari kaljaa. Sen jälkeen tunsin oloni niin epävarmaksi, että lähdin kiireesti pois. Olin taas yksin.

— Ensimmäiset yöt nukuin muuten siellä yksiössäni niin, että kylpytakki oli patjana ja pyyheliina peittona. Tyynyä ei ollut. Sitten sairastuin. Sain kovan flunssan. Rahaa oli vain pari kymppiä. Kävin ostamassa sillä lääkkeitä. Ei ollut ketään, kenelle olisin voinut soittaa. Paitsi tietysti Raninen, jolta piti rukoilla rahaa, turhaan. Samoihin aikoihin oli jo lehdissä hienoja juttuja pop-tähti Kristianista, todellisesta onnenpojasta!

— Myöhemmin alkoi ympärilläni pyöriä porukkaa. Tuli kaikenlaista viheltäjää lupauksineen ja neuvoineen. Kaikki järjestelivät uraani; sanoivat, mitä minun pitää tehdä ja mitä ei. Kukaan ei halunnut olla pelkästään ystäväni.

— Vähitellen maailmani alkoi romahtaa. Kaikki elämänarvot menivät ylösalaisin. Minua oli esimerkiksi lapsesta pitäen opetettu rehellisyyteen. Siitä pidin kiinni. Muistan vieläkin ainoan varkauteni. Olin pitkään katsellut aidan takaa naapurin puutarhassa lojuvaa pikku traktoria. Kun se ei näyttänyt kuuluvan kenellekään, menin kerran ottamaan sen ja toin kotiini. Siitä sain äidiltäni sellaisen läksytyksen, jota en unohda. Äiti osasi opettaa. Rehellisyydestä tuli elämäni kulmakivi. Mutta pop-maailmassa sain huomata, että mitä enemmän pystyt huijaamaan, sitä paremmin menestyt. Valehtele niin paljon kuin osaat ja on tarpeellista! Puhu mitä puhut, sillä sanojensa takana ei tarvitse kuitenkaan seistä!

— Elin kuin unessa. Loppujen lopuksi en muista noista ajoista paljonkaan. Menin ja tulin, ihmisiä meni ja tuli, mutta mitään ei jäänyt jäljelle. Olin kuin sivullinen koko Kristian-touhussa.

Ei ollut mitään, minkä vuoksi elää

Kesä 1968 meni siis Aarno Ranisen

KÄÄNNÄ

Kristian kertoo . . .

renkinä, samoin seuraava talvi, jolloin Kristian oli jo Syksyn sävel-voittonsa ansiosta suuri tähti. Keväällä hän siirtyi Artistit Oy:n palvelukseen ja pääsi rahan syrjään kiinni. Olemme kesäkuussa 1969. Silloin Kristian otti rauhoittavia lääkkeitä annoksen, joka riitti tajuttomuustilaan. Olisi riittänyt ehkä pahempaankin, ellei häntä olisi toimitettu ajoissa Hesperiaan.

Itsemurhayritys, kirkui ensimmäinen lehti.

Mainostemppu, paheksui seuraava lehti. Ja mainostempuksi se jäi.

— Hyvä niin, toteaa Kristian. Loppujen lopuksi oli hyvä, että se käännettiin mainostempuksi. Ei tarvinnut selitellä mitään.

Asiaa pengottiin lehdissä pitkään ja hartaasti. Ja närkästyneesti. Ainoaksi varmasti todistettavaksi asiaksi jäi, että Kristian todella otti yliannoksen rauhoittavia lääkkeitä. Miksi? Se on jo toinen asia.

— Tosiasiassa minulla ei sillä hetkellä ollut mitään, minkä vuoksi olisi kannattanut elää. Rahaa tuli ja mainetta oli, mutta elämällä ei ollut mitään tarkoitusta. Olin kuin joulukuusenkoriste. Kun tuli juhla, minut otettiin näytteille. Kun minua ei enää tarvittu, minut heitettiin sivuun. Aivan niin kuin en olisi ollut ollenkaan ihminen, vaan esine, jota käytettiin tarpeiden mukaan. Onneksi en muista niistä ajoista paljonkaan.

— Kun itsemurhayrityksestä tuli julkinen asia, niin silloin ne vaikeudet vasta alkoivat. En tehnyt sinä kesänä yhtään sellaista keikkaa, jolla joku ei olisi tullut haastamaan riitaa tuon jutun takia. Melkein syljettiin päälle. Kerrankin jouduttiin lopettamaan kokonaan esiintyminen, kun vihastunut yleisö alkoi heitellä minua pulloilla. Siinä olivat jo bändin kunditkin vaarassa.

— Yksi hyvä asia siinä kesässä kuitenkin oli: olin saanut oman bändin, ja sen jäsenet olivat ensimmäisiä ihmisiä, jotka pystyivät kannustamaan minua. Kaikki muut hössöttivät poptähden roolistani. Ne kaverit antoivat uskoa, että voisin olla myös lahjakas muusikko ja laulaja. Sillä itse asiassa en ole koskaan halunnut olla niinkään tähti kuin arvostettu laulaja.

Olinko hullu?

Juuri kun itsemurhayritys oli kuohauttanut mieliä, pistettiin Kristian ristille. Se närkästytti suurta yleisöä jos mahdollista vieläkin enemmän. Jokainen kunnon kansalainen vaahtosi mauttomuuden huipusta. Kuvien yhteydessä ollutta juttua tuskin kukaan luki.

— Oli se ristillä riippuminen ainakin fyysisesti melkoinen suoritus. Risti pistettiin pystyyn kivikkoon tuonne radan varrelle. Se oli vähän vinossa niin että saatoin nojata siihen. Seisoin pienen tuen päällä ja pidin ylhäältä käsilläni kiinni. Jos joku kuvittelee, että se oli helppoa, niin tehköön perässä.

— Ristihomma ei ollut missään nimessä tarkoitettu mainostempuksi. Halusin vain puhua niin, että minua olisi myös kuunneltu. Siksi ne shokeeraavat kuvat. Mutta eihän kukaan ehtinyt kuin vilkaista niitä kuvia, kun jo piti lähteä vouhottamaan mauttomasta mainostempusta. Siinä jutussa muuten totesin esimerkiksi, että ihmistä, joka on uskossaan vahva, eivät tuollaiset kuvat heilauta yhtään. Sen sijaan ihmiset, joiden usko on kaikenlaisista muodollisuuksista kiinni, nostavat metelin. No, kova meteli siitä ainakin nousi.

— Ristihomma ei ollut myöskään minun ideani. Oli kai jo pidempään juteltu, miksei joku pop-laulaja kuvauta itseään ristillä. Olivathan esimerkiksi Beatlesit väittäneet olevansa suositumpia kuin Jumala. Kun hommaa ehdotettiin minulle, kiinnostuin siitä. Ajattelin, että kerrankin saisin sanoa jotain. Mutta kai se niin oli, ettei pop-laulajalla saa olla yhtään omaa ajatusta. Pop-laulaja on eri asia kuin ihminen.

Lehdissä kyseltiin röyhkein otsikoin, onko Kristian hullu. Nuortenlehti Suosikki ei kommentoinut asiaa, vaan lähetti Kristianin psykologi Erkki Rutasen tutkittavaksi. Ensimmäisellä kerralla Kristian jänisti. Aika tilattiin uudestaan, ja Kristian meni tutkittavaksi. Erkki Rutanen antoi lausunnon, jonka mukaan Kristianissa ei ole mitään mielenvikaisuuteen viittaavaa. Sen sijaan hän on keskitasoa älykkäämpi ja taiteellisesti lahjakas.

— Silloin minua itseäni ihmetytti se, kun Erkki Rutanen väitti, että olen luova kyky. Omasta mielestäni en ollut tehnyt mitään luovaa. Myöhemmin olen sen sijaan ruvennut säveltämään ja sanoittamaan. Nyt voin muuten paljastaa, etteivät ne olleet ainoat käynnit psykologilla, jotka Suosikki kustansi. Kävin siellä ihan mielenkiinnosta myöhemminkin.

Ystävyys Kirkan kanssa päättyi mustasukkaisuuteen

Syksyllä 1969 Kristian tutustui Kirkaan, jonka kilpailijana häntä oli alusta lähtien pidetty. Heistä tuli hyvät ystävät, ja Kristian muutti jopa Kirkan uuteen osakkeeseen.

— Ihailijakerhoni prexy oli Kirkan silloisen tyttöystävän Diana Fallströmin ystävätär. Hehän meistä hieroivat kavereita. Ja onnistuivatkin. Kyllä me viihdyttiin Kirkan kanssa hyvin yhdessä. Mutta sitten alkoi Kirkalla ja Dianalla mennä huonosti. Diana turvautui monta kertaa minuun. Me käytiin yhdessä ulkonakin, sillä Diana halusi purkautua jollekin. Se ei kestänyt pop-tähden tyttöystävänä olemista.

— Kirkan ja Dianan välit menivät poikki, ja sen jälkeen Diana turvautui minuun entistä enemmän. Siitä kai Kirka suuttui. Se luuli, että me seurustellaan. Minulle tuli äkkilähtö Kirkan asunnosta. Suurin piirtein tyyliin, että ensin potkaistiin minut pihalle ja perässä lensivät tavarat. Olin pihalla tavaroineni eikä ollut asunnosta tietoakaan. Sitten pääsin Jukka Frontin luo. Myöhemmin olen ystävystynyt Kirkan kanssa uudelleen. Mutta ei hän tunne vieläkään minua.

Danny piti minua liian tyhmänä

— Samoihin aikoihin, kun muutin Kirkan luo asumaan, aloin käydä Dannyn kanssa neuvotteluja D-tuotantoon siirtymisestä. Neuvottelut pitkittyivät ja pitkittyivät. Kai Danny yritti jotenkin pehmittää minua. Vasta seuraavana keväänä pääsin siihen pisteeseen, että lähdin D-tuotannon keikoille. Kävin sen keikoilla kolme viikkoa. Sitten menin mitään sanomatta takaisin Artistit Oy:öön. Mielestäni en ollut edes selitystä velkaa Dannylle. Koska hän ei ollut reilu. Sellaisethan ovat pelin säännöt.

— Danny hoitaa hienosti hommansa. Kaikki kunnia hänelle. Kun hän vielä vähän tutkii kirjallisuutta, ei kukaan pärjää hänelle. Mutta yhdessä asiassa hänkin laskee väärin: hän kohtelee kaikkia ihmisiä niin kuin he olisivat häntä tyhmempiä. Siinä vaiheessa, kun Danny rupesi selittämään minulle brutto- ja nettopalkan eroja, minä sanoin hyvästit. Eivät Dannyn psykologiset perustemput tehoa kaikkiin. Niistä D-tuotannolle tekemistäni keikoista en ole muuten vieläkään saanut hintaa. Mutta enhän ole vielä odotellutkaan kuin runsaat kolme vuotta . . .

— Kaiken kaikkiaan olisin valmis milloin tahansa menemään Dannyn palvelukseen. Kunhan hän vain tajuaa, että minulla on jo yksi pää. Toista en tarvitse.

Keväällä 1970 Kristian suunnitteli vakavasti Amerikkaan muuttamista. Tänä päivänäkään hän ei ymmärrä, miksi hän ei silloin lähtenyt. Ura oli laskussa.

— Asuin sen kesän Frontin Jukan luona. Se oli raskasta aikaa. Joka ilta oli jonkinlaiset juhlat. Kun tuli keikoilta, ei voinut ajatellakaan nukkumista. Ja selvänä ei taas jaksanut katsella muiden höyryämistä. Oli pakko ryypätä mukana.

— Urani oli siinä pisteessä, etten tiennyt, mitä olisin tehnyt. Jotain piti tehdä, mutta mitä. Tuollainen tilanne on hirvittävä pop-laulajalle. Minä ratkaisin ongelman jättämällä kaiken. Keräsin tavarani ja painuin Kokkolaan. En kestänyt Helsinkiä enkä kestänyt pop-maailmaa. Oli ihana tunne vetää Kokkolassa saappaat jalkaan, lähteä kävelemään ja tuntea pitkästä aikaa olevansa ihminen.

Jos en olisi muuttanut systeemiä, olisin mielisairaalassa

Kun Kristian aloitteli Helsingissä uraansa, hänellä oli tyttöystävä Kokkolassa. Oli seurusteltu jo vuosikausia. Kristianin humahtaessa pinnalle romanssi loppui kuin seinään. Kristian tunnustaa, että se oli hänelle kova isku, mutta ei halua selitellä tarkemmin syitä. Tyttö yritti myöhemmin itsemurhaa Kristianin huoneessa Kokkolassa.

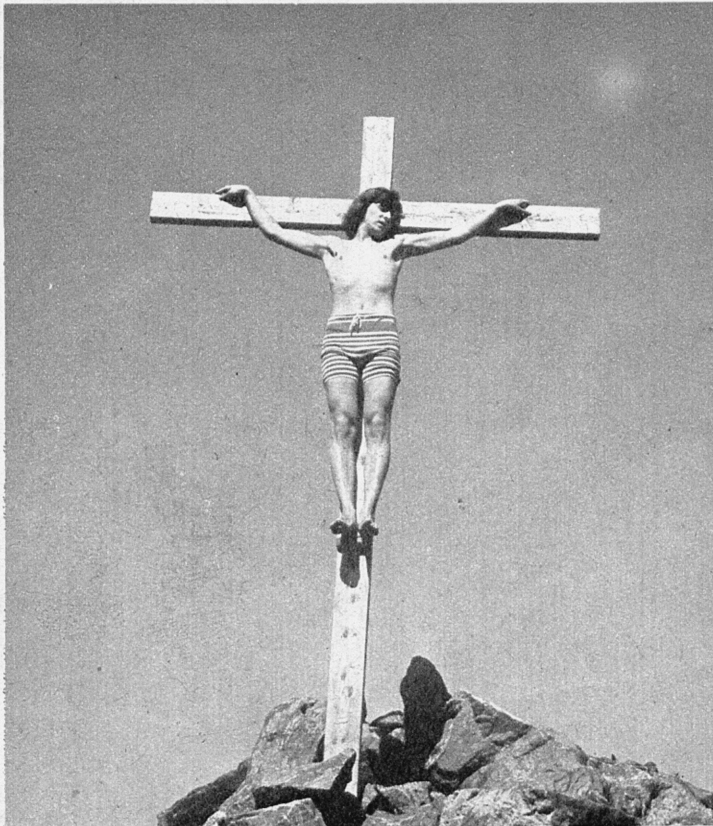
Helsingissä oli monenlaista yrittäjää. Kuka kyhnytti minkäkin asian varjolla Kristianin kyljessä. Mutta vasta Arja Lehtimäki sai tuon tavoitellun, mutta onnettoman pop-tähden rakastuman.

Syksystä 1969 syksyyn 1970 Kristian ei tuntenut enää itseään yksinäiseksi. Sen sijaan pop-laulajana oleminen alkoi rasittaa entistä enemmän, tunne siitä, että ihmiset eivät pidä häntä ihmisenä, vaan pellenä, ja huoli siitä, miten ura jatkuu.

Kun Kristian meni Kokkolaan, hän tiesi, ettei hän huku lopullisesti. Jonain päivänä hän tulee esille rock-oopperan Superstar pääroolissa, Jeesuksen osassa. Reijo Paukku oli luvannut sen hänelle ja toivonut vielä, että hän vetäytyisi tuon roolin vuoksi vähäksi aikaa pois julkisuudesta. Sehän sopi Kristianille.

Se oli viimeinen esimerkki tyhjistä sanoista. Kristian ei koskaan saanut roolia, vaan Reijo Paukku antoi sen yllättäen Salomonille. Hän ei ollut sittenkään vielä oppinut, ettei rehellisyys peri pop-maailmaa. Eli puhu mitä puhut, mutta valehtele mieluummin!

— Vielä tänä päivänä ristin käteni sen vuoksi, että älysin lähteä pois Helsingistä silloin kolme vuotta sitten. Jos olisin jäänyt sinne taistelemaan asemasta pop-maailmassa, olisin nyt mielisairaalassa! □

Lapin maatalouden asialla

Miksei valtio tutki tätä karjaa

Yksityisissä kokeissa on jo todettu että skotlantilainen Aberdeen angus -rotu tulee hyvin toimeen Lapin oloissa. Se kahlaa hangessa läpi talven eikä vaadi kuin pari työtuntia viikossa. Se tulee miltei oljilla ravituksi ja tuottaa erinomaista pihvilihaa. Siitä huolimatta maatalouden tutkimuskeskus Lapin koeasemineen on enempi kiinnostunut mustaherukan eri lajikkeista kriisistä toiseen kulkevan maatalouden ratkaisemiseksi.

Teksti: OSMO LAHDENPERÄ
Kuvat: H. YRJÄNÄ RISSANEN

Olisi kyllä aiheellista tutkia, sanoo agronomi Heikkilä Perä-Pohjolan tutkimusasemalla Apukassa, mutta tutkia niin ettei ketään haukuta. Jos herroja suututtaa, koeaseman mahdollisuudet huononevat.

Merkillinen tuo tutkijan asema: kun tutkii hyödyttömiä, on hyödyllinen ja saa määrärahoja. Tämä ei tarkoittanut Heikkilää.

Apukan koeaseman mahdollisuudet eivät tuosta juuri voi huonontua: koko laajan Lapin laajaa ongelmakenttää varten on vain yksi tutkija, ja hänenkin erikoisalaansa ovat kasvit.

Apukassa on karjaa 50 päätä, kotimaista Ayshireä ja ranskalaista Charolais-liharotua joita risteyttämällä pyritään johonkin maito- ja lihakarjan välimuotoon.

Kumpikaan rotu ei kestä kylmää. Tuli jälkeläisistä miten mehukkaita tahansa, ne vaativat investointeja karjasuojiin ja ruokintaan.

Niitä ei Aberdeen angus tarvitse, ja Skotlannin ylätasankojen raakoihin viimoihin tottuneena se viihtyy hangissa hyvin.

Yhä merkillisemmältä tuntuu, miksei maataloushallitus koeasemineen kiinnitä mitään huomiota Aberdeen angukseen. Miksei tutkita, kannattaako se vai eikö kannata?

Verorahat eivät siinä tutkimuksessa menisi hukkaan: karjan voi aina myydä hyvällä voitolla jos havaitaan ettei sen pito kannata.

Mutta ei. Apukassakin mietitään mieluummin, voisiko hevosesta kehittää jonkun liharodun.

Tasan vuosi sitten

kirjoitimme ylitorniolaisen Lauri Impiön mustista eläimistä, kymmenpäisestä Aberdeen angus -laumasta joka kahlaili tunturimaisemassa oudon näköisenä.

Kirjoitus herätti yllättävää mielenkiintoa, toimituksesta kyseltiin mistä Aberdeeneja saisi. Lauri Impiö kävi toistasataa keskustelua kirjeitse tai puhelimella ja joutui painamaan monisteen jota hän jakoi kiinnostuneille.

Ruotsinsuomalaiset kyselivät kovasti, Suomeen paluun mahdollisuutta etsitään.

Impiön karja kahlailee edelleen Torniojokilaaksossa ja on nyt lisääntynyt 18:aan. Vuosi sitten hän suoritti ensimmäisen teurastuksen ja realisoi siten kannattavuuslaskelmiaan.

Kannattaako, rehtori Impiö?

— Näillä näkymillä tulokset ovat työhön nähden liiankin hyviä. Pitäisi kokeilla isommalla karjalla että pystyisi paremmin näkemään työpalkkojen ja muiden kustannusten osuuden.

Impiö on tähän asti hoitanut mustaa karjaansa yksin, Kansanopiston rehtorinvirkansa ohella.

— Kolme vuotta kokeilua on nyt takana. Olen varmistunut siitä että ne todella selviävät ilman karjasuojaa. Se investointi jää siis pois. Ja karja on kesäisin tullut toimeen jokivarren jänkkäheinällä joka on huonointa mahdollista.

Lihavilta ja hyvinvoivilta näyttivät.

Viime näkemältä mustat pirut ovat kesyyntyneet, repivät muina miehinä heinäpaalujaan ja antavat jopa koskettaa. Lauhkeita ne ovat. Suojana jokilaakson viimoja vastaan on edelleen pelkkä muovilla vuorattu lato, tuulensuoja.

Yllättää itsensä ajattelemasta, että tuollaisen lihaa söisi mieluummin kuin märkäsilmäistä ja läpeensä tyhmää lehmää.

Muutamat vasikoista syntyivät viime kevättalven hangille, pakkasta parikymmentä astetta. Senkin Impiö on kokeillut.

— Ja nämä aikaisin syntyneet ovat silmiinpistävän hyvin kehittyneitä ja elinvoimaisia. Siis niitäkään esteitä ei ole.

En lopeta kokeilua

sanoo reht. Impiö. Olen heittänyt ilmaan väitteen ettei maatalous täällä niin vaikeaa ole kuin luullaan. Jatkan kokeilua tämän alueen maatalouden kehittämisen takia.

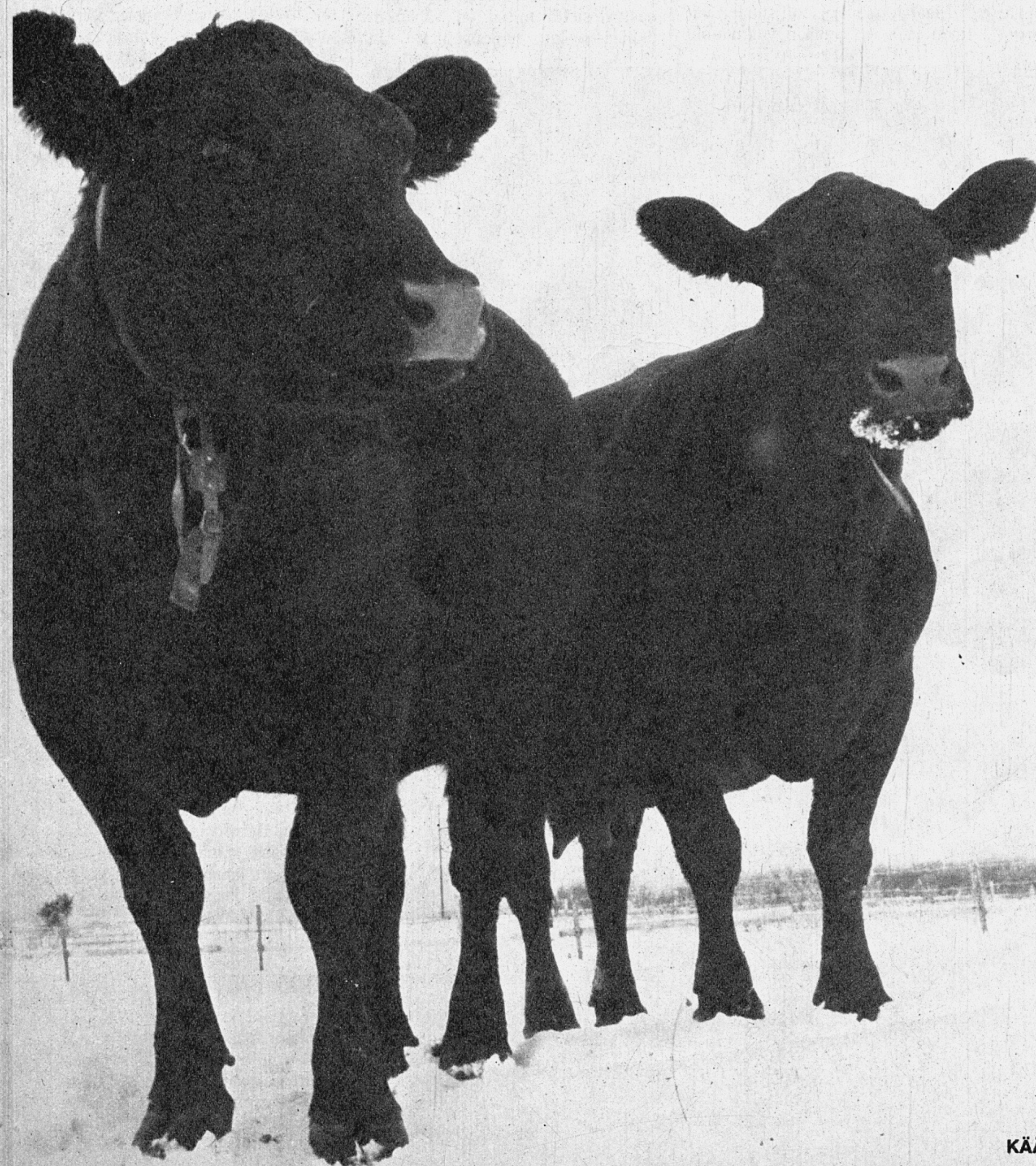
— Hallussani olevien tietojen pohjalta voisin jo nyt puhua Aberdeen anguksen kannattavuudesta, mutta en halua houkutella mukaan ketään kullanvuolijaa joka sitten pettyy, julkistaa pettymyksensä ja pilaa koko asian.

— Nyt pitäisi jonkun sellaisen aloittaa kokeilut jonka ääni kantaa ja joka voi saada eksaktit tulokset.

Valtion?

— Niin. Saksassa minulta kysyttiin, miksei lihakarjan maataloustuotanto ole lähtenyt käyntiin Suomessa. En tiedä. Minulla on sama kysymys mutta en tiedä kuka siihen vastaisi.

— Maataloudesta puuttuu pitkän tähtäyksen suunnanmäärittely.

KÄÄNNÄ

Maatalousyrittäjiä vaivaa epävarmuus, epätietoisuus siitä mikä on hallituksen seuraava siirto.

— Maatalouspolitiikka on tempovaa. Joku suunnittelee peltojen paketoinnit, toinen suunnittelee samaan aikaan toista asiaa, sitten huomataan että ne ovatkin ristiriidassa keskenään: ei ole hyvä asia että pellot on paketissa. Otetaankin ne paketista pois.

— Muistettakoon että Lapin läänin maaherra antoi esityksen peltojen paketoinnista. Äskettäin on tehty aloite Lapin pakettipeltojen purkamisesta. Näin horjuvaa se on.

Aivot kieltäytyvät tottelemasta

jatkaa rehtori Impiö, en kerta kaikkiaan ymmärrä miksei Aberden angusta selvitetä valtion toimesta. Niin kauan kuin sitä ei tutkita, se ei ole Kera-luoton piirissä.

Kehä on tällainen: Kehitysaluerahasto Jouko Loikkasen johdolla myöntää luottoa toimintaan jonka kannattavuuden valtio on ensin todennut. Maatalouden tutkimuslaitokset eivät ole todenneet Aberdeen anguksen kannattavuutta — koska eivät ole tutkineet. Kera ei myönnä luottoa.

Koko tutkimus tapahtuu yksityisin voimin. Mutta koska heillä ei ole pääomia, tulokset pitkittyvät. Samaan aikaan Aberdeen anguksen potentiaaliset laitumet — pakettipellot — vesottuvat, ladot lahoavat.

Ja se sukupolvi jonka piti taata väestörakenteen säilyminen alueella, lähtee peruselinkeinon kannattamattomuuden vuoksi muualle.

Valtio satsaa rahaa matkailun kehittämiseen. Matkailun onnistuminen vaatii palveluja jotka puolestaan edellyttävät tiettyä väestöpohjaa. Tämä on toinen ympyrä.

Perä-Pohjolaa ja Lappia yritetään auttaa matkailun kehittämisellä. Keski-Euroopassa on jo havaittu ettei matkailu kannata: se syö enemmän kuin tuottaa. Häiriöitä se tuottaa enemmän kuin on kohtuullista.

Maatalouden ja teollisuuden välinen riita on pitkään vaikuttanut enemmän filosofiselta kuin käytännölliseltä. Politiikaksi se on liian tuloksetonta. Sen kuitenkin voi parkaista että mieletön se yhteiskunta joka katkaisee yhteytensä fotosynteesiin.

Aberdeen angus on mielenkiintoinen synteesi, kuten fotoistakin näkyy. Se on oloissamme uusi yhteys peruselinkeinoon, mutta miksi valtio ei tutki sitä.

— Olen hämmästynyt miksei valtio saa koetoimintaa aikaan, toistaa Lauri Impiö, ja antaisi peruselinkeinon pienyrittäjille tulokset että kannattaako Aberdeen angus pääelinkeinona, sivuelinkeinona vai eikö se kannata lainkaan.

— Se on todettu että maitotalous Lapissa kannattaa mutta se ei aina riitä vuosiansioksi. Miksei tämän rinnalla selvitetä lihan tuotantoa, lihakarjaa lypsykarjan täydennykseksi.

— Tavallisella maitotalousyrittäjällä voisi olla rinnalla lihakarjaa. Ikään kuin sivuelinkeinona.

Vaatimaton Aberdeen angus menestyy siellä missä on vähänkin heinää ja lato tuulensuojaksi. Ja niitähän on.

— Se juuri on aiheuttanut tilakuolemia että lypsykarja ei ole riittänyt vuosiansioksi. Peltojen metsittämiseen en usko, niiden tuotto siirtyy niin kauas että maanviljelijöiden lapsenlapsetkin ovat jo ehtineet lähteä.

— Juuri tällaisille joilla on valmiita peltoja, niittyjä ja latoja, Aberdeen angus olisi paikallaan.

Viinimarja ei auta Lappia

jatkaa Lauri Impiö. Kymmeniä mustaherukkalajeja kokeillaan ja risteytetään mutta eivät ne näissä oloissa menesty. Miksei olisi vastaavasti plänttejä joissa kokeillaan Aberdeen angusta ja Herefordia.

Hereford on myös skotlantilaista lihakarjaa, ruskeanvalkoista, kylmänkestävää.

— Valtion pitäisi perustaa näille roduille karjatiloja, 400—500 päätä. Ne voisivat samalla olla karjapankkeja Kanadan malliin: siellä on myskihärkäpankki josta luovutetaan siitoseläimiä yrittäjille. Määrätyn ajan kuluttua laina maksetaan vastaavilla eläimillä takaisin.

— Nykyisellään Aberdeen angukset ovat liian kalliita jotta yksityiset voisivat päästä niihin kiinni. Vasikan hinta on 3 000 markasta ylöspäin, hieho 4 250—4 500 mk, lehmä 5 000 mk.

Valtion hoitama jonkinlainen karjapankkisysteemi olisi ainoa keino pitää hinnat tavallisen maatalousyrittäjän ulottuvilla.

Mitä Aberdeen angus tuottaa?

Impiöllä on teurastustulokset viime syksyltä:

— 2 ½ vuoden ikäisestä sonnista tuli 255 kg pelkkää lihaa, 1½ vuoden vanhasta 175 kg.

— Yleisillä markkinoilla liha on markan tavallista lihaa kalliimpaa. Ravintolat maksavat enemmän.

Maksaisivat vielä enemmän jos Aberdeen angus tunnettaisiin. Se on erinomaista marmoroitua pihvilihaa. Lumijokelaisella Lännen karjatilalla kerrottiin saadun Aberden anguksesta 3—4 mk/kg enemmän kuin tavallisella naudanlihalla.

Siis parinkympin tienoilla.

Tärkeätä on se että tutkiessaan Aberdeenin kannattavuutta Impiö on laskenut niille vain tavallisen lypsykarjan lihanhinnan. Sittenkin se kannattaa.

— En jatkaisi jos ei kannattaisi.

— Nykyisellä laskevalla lihantuotannolla ollaan muutaman vuoden päästä siinä että hinnat ovat kohonneet lähelle ruotsalaisia hintoja. Siksi karjankasvattajat eivät nyt mielellään myy, he odottavat, rahat ovat kuin pankissa.

5 000 työtöntä

on Lapissa ja pakettipeltoja kymmeniätuhansia hehtaareja, sanoo reht. Impiö. Molemmista yhteiskunta maksaa korvauksen. Ja lihaa tuodaan samaan aikaan ulkomailta.

— Miksei edes kokeilla mitä tuloksia siitä olisi jos pakettipeltoja

ja työttömyyttä purettaisiin Aberdeen angus -karjan avulla. Valtio ei menettäisi siinä penniäkään.

— Samaa virttä veisataan ettei se kannata koska se tuottaa vain yhden vasikan vuodessa eikä maitoa lainkaan. Se on yleinen hokema.

— Sosiaaliturvan lisäämisellä valtio edistää työn vieroksuntaa, ja se on rikos. Siten luodaan otolliset olosuhteet apatialle. Vanhuksilla asia on eri, he ovat päivätyönsä jo tehneet.

Lapin läänin maatalouden suunnittelukomiteakaan ei puhu suunnitelmissaan Aberdeen anguksesta sanaakaan.

Tällä hetkellä Lauri Impiö etsii karjalleen parempia laitumia:

— Etsin 5—10 hehtaarin laidunta jossa olisi metsää suojana. Nykyinen laidun on niin epäedullinen kuin vain voi, tulva peittää sen keväisin ja heinä on huonoa. Siitä huolimatta se on kannattanut.

— Olen laskenut että kolmessa vuodessa saisin nostetuksi karjan 60 päähän itsestään uusiutumisen periaatteella. Silloin hankkisin jo sellaisen sivutulon että toinen meistä voisi jäädä työstä pois.

Rehtori Impiön vaimo on opettajana samassa kansanopistossa. Heidän palkkojaan ajattelemalla saa jonkinlaisen kuvan Aberdeen anguksen kannattavuudesta.

— Työn eliminoiminen kokonaan on tässä pääideoitani. Tällä hetkellä käytän Aberdeenien hoitoon pari tuntia viikossa. Isommalla karjalla tilanne tietysti muuttuu jonkin verran.

Avuton Apukka

– Ei Aberdeen anguksella ratkaista Lapin maatalouden ongelmia raivaamatta suunnattomasti metsää, sanoo Arvi Valmari, Lapin maatalouden tutkimusaseman Apukan johtaja. – Toimittaja on hyvä ja tulee raivaamaan.

Eipä kiinnosta, varsinkaan kun jo raivattuja peltoja suunnitellaan metsittää.

— Jos pelkkään lihakarjaan pyritään, lehmiä jouduttaisiin pitämään vain vasikan takia. Mutta emme voi rakentaa pelkkien siitoseläinten varaan.

Siis hokema on sama mistä Lauri Impiö edellä puhui. Eihän kaikkia tarvitse pitää siitoseläiminä, eikö puolet syntyneistä vasikoista ole sonneja. Ja uudet hiehot huolehtivat karjan lisääntymisestä siirtäen vanhemmat lehmät lihan tuotantoon.

Apukassa pyritään Ayshiren ja Charolais-karjan risteytyksillä 3/4-lihakarjaan maidontuotannon ohella. Mutta miten on niiden sopeutuvuus Lapin pakkasiin ja niukkaan ravintoon?

— Kokeet näyttävät — jos hirvitään kokeilla. Eiköhän ne kolmiseinäisissä pärjäisi, mutta rehun kulutus on suuri.

Jos hirvitään kokeilla! Lauri Impiö on jo kokeillut, kolme vuotta, ja erinomaisesti pärjäävät. Miksei lähdetä jo olemassa olevasta karjarodusta, miksi risteyttää uusia. Kokeilua kokeilun vuoksi?

— Ei se siitä ole kiinni kestääkö pakkasta vai ei. Pakettipelloilla ei saa pitää lihakarjaa, ainoastaan hevosia, poroja ja 10 lammasta. Esitys tuon muuttamiseksi on tehty mutta ilman tulosta.

— On mietitty kannattaisiko kasvattaa lihahevosia. Niitä saa pakettipelloilla pitää.

Pitäisi tehdä uusi ja parempi esitys, ja esittää nimenomaan Aberdeen angusta. Sillä kuka siitä hyötyy että pakettipellot vesottuvat, työttömyys lisääntyy ja kummastakin valtio maksaa korvausta muiden elinkeinonharjoittajien kustannuksella.

Miksei Apukassa tutkita Aberdeen angusta?

— Ei ole resursseja, vastaa johtaja Valmari, 20 päätä olisi minimi. Ja vasta 40 päällä saataisiin vertailua. Apukan kapasiteetti on kuitenkin vain 50 päätä ja se on nyt täynnä.

Mutta puolet Apukan tutkimusaseman heinäpelloista on vailla käyttöä. Ne eivät tarvitsisi muuta kuin aidan ympärille ja lauman Aberdeeneja sisään.

Siinä ne pärjäisivät ympäri vuoden, ja riittäisi kun yksi henkilö katsoisi silloin tällöin niiden perään. Vai eikö näin ole?

Miksei sitä vihdoinkin ryhdytä tutkimaan.

Jippii!

Lagerstamin omistamalla Lännen karjatilalla Lumijoella pää tärähtää, silmä kirkastuu, käsi tapailee lassoa ja suu muotoutuu jippiihuutoon:

Satapäinen Aberdeen angus ja Hereford -karja seisoo pensaslakeudella purukumia jauhaen. Näky on mahtava! Pääsisiköhän tänne cowboyksi.

Tämän mustan karjan kantaisät toi Juuso Walden Valkeakoskelle 17 vuotta sitten. Nyt niitä on toistasataa ja pitkäsarvisia Herefordeja 45.

— Väkirehuja ei näille tarvitse antaa, sanoo maanviljelysteknikko

KÄÄNNÄ

Miksei valtio tutki tätä karjaa

Miksei valtio tutki...

Raimo Mäkinen, näillä on niin hyvä rehunkäyttökyky että tulevat jopa oljilla toimeen.

— Merkittävä etu on myös siinä että lehmä huolehtii vasikastaan puoli vuotta eikä valkuaisongelmaa ole: vasikka imee sen emän maidosta jossa valkuaista on paljon.

Karjankasvattajille tuo on tärkeä tieto tänään jolloin valkuaisainepula on maailmanlaajuinen.

Lännen karjatilalla on laskettu että aitaus-, rakennus- ja työkustannukset ovat yhtä Aberdeen angusta kohden 420 mk vuodessa.

Tavallisessa lypsykarjassa vastaava summa on yli 5 000 mk.

Edelleen on havaittu että 400-päinen Aberdeen angus -karja tarvitsee työvoimaa vain 2½ henkilöä — tuo puolikas on puolipäiväinen hoitaja. Samalla henkilökunnalla voitaisiin karjan määrä nostaa kuuteensataankin.

Mitä haittapuolia Aberdeen angus -karjassa on?

— Mato- ja loisongelmia ei ole ainakaan vielä näkynyt, mutta oletetaan että niitä tulee. Nykyisillä lääkeaineilla ne pystytään kyllä torjumaan.

Niin Lännen karjatilalla kuin Lauri Impiölläkin Ylitorniossa tilanne on eräältä osin sama: siitoseläimiä ostettaisiin heiltä vaikka kuinka paljon. Mutta niitä ei juuri liikene.

Neuvoksen Arvolla voi vaikka vaieta

— Aberdeen angus on äärimmäisen mielenkiintoinen eurooppalaisittain katsoen, sanoi maanviljelysneuvos Kauko Holma. Se on lihakarjaroduista ekstensiivisin, vaatimattomin.

Holma on Suomen Kotieläinjalostusyhdistyksen Nautakarjaosaston johtaja. Tunnettu mielipiteestään että ei lihakarjaa Pälkäneen yläpuolelle.

Hän ei halunnut pistää lihakarjaa matalaksi radikaaleilla lausunnoilla mutta sanoi kuitenkin tämän:

— Saksassa ja Itävallassa ei suosita puhdasta lihakarjaa, ja olemme sentään 500 km Tanskan pohjoispuolella. Jos Aberdeen angus ei tuolla menesty, kuinka sitten täällä.

Pitäisikö valtion ryhtyä tutkimaan niitä nimenomaan pohjoisen oloissa?

— Pohjoisessa en ole niitä nähnyt. Maatalouden tutkimuskeskukselta on ensi vuonna tulossa vertaileva tutkimus Hereford-karjasta.

Nuorten ja vanhusten karja

— Apukkaan kytkettynä Aberdeen anguksen kokeilu lähtisi suhteellisen vähällä liikkeelle, sanoo Lapin läänin suunnittelupäällikkö Heikki Annanpalo. — Olisi valmis organisaatio.

— Erityisen lihakarjan kasvattamisesta on tarve. Sen tutkiminen ja tuominen olisi korvaus niistä maatalouden rakennemuutoksen kokeiluista ja vaurioista joita täällä on tehty.

— Minkkifarmaus kokeiltiin pienyrittäjillä, metsäkoneet kokeiltiin heillä myös ja vasta sen jälkeen firmat lähtivät hankkimaan niitä työvälineiksi itselleen.

— Tätä ei saisi enää toistua Aberdeen anguksen kohdalla. Kun esim. Lännen karjatila perii 3 000—4 000 mk vasikasta, se ei ole tarkoitettukaan tavalliselle viljelijälle vaan siitä tulee varakkaiden virkamiesten sivuharrastus.

— Viljelijällä ei ole mahdollisuutta lähteä kokeilemaan. Sonninmullikka on kannattavampi sijoitus. Jos valtio jää maatalouden kehittämisen ulkopuolelle, maatalouden sisäiset luokkaerot kasvavat.

— Maatalous on erittäin pääomavaltaista, yksi työpaikka maksaa saman verran kuin selluloosateollisuudessa joka on kaikista pääomavaltaisinta.

— Aberdeen angus ei vaatisi pääomakustannuksia — lämpimiä karjasuojia, työvoimaa jne. Noin 20 päätä riittäisi elättämään perheen. Se on yllättävän vähän maitokarjaan verrattuna.

— Tutkimus pitäisi aloittaa. Maatilakuolema on kauhean nopeaa Lapin läänissä. Maidonlähettäjien vuotuinen lukumäärä on sen yksi mittari:

— Vuonna 1966 oli maidonlähettäjiä täällä 9 300. Vuonna 71 enää 6 800. Kuudessa vuodessa se on pudonnut 30 %.

— Aberdeen anguksen tutkiminen olisi pitänyt tehdä jo 5—10 vuotta sitten. Nyt on vaarana että pakettipellot vesottuvat, ladot lahoavat. Kiire olisi.

— Jos heti saisi tutkimuksen liikkeelle, vielä ehtisi.

Nuoriso maaseudulla on osoittanut kiinnostusta Aberdeen angusta kohtaan. On myös paljon vanhuksia jotka eivät jaksa enää lypsykarjaa pitää. Heillekin lauhkea ja vaatimaton Aberdeen angus sopisi hyvin.

Onko oletettavaa että valtio lähiaikoina aloittaisi tämän mielenkiintoisen karjan tutkimisen valmiilla organisaatiollaan?

Ei kovin lupaavalta näytä. Sokea taloudellinen kasvu tuntuu tärkeämmältä kuin maaseutuväestön elinkeino ja mielenterveys.

Mutta maalaisiahan me olemme kaikki, kuussa käyneet ja sosiaalidemokraatitkin mukaan lukien. □

Tämän vuoden suursuosikki oli Näkki.

Aivan liian monet pitävät nykyisinkin keskeytettyä yhdyntää riittävänä ehkäisymenetelmänä. Mutta sitähän se ei suinkaan ole. Liian usein on seurauksena ei-toivottu raskaus. Mielestämme kaikkien pitäisi jo tietää, että ehkäisyvälineistä kondomi on ainoa, joka suojaa myös tippuritartunnalta.

Näkki on aivan uusien ominaisuuksien kondomi. Näkin juomupinta ja tiivis muotoilu pyrkivät lisäämään yhdynnän molempien osapuolien tuntoherkkyyttä. Ei tosin ole väliä sillä, pidätkö juomukkaista, mustista, vihreistä vai läpinäkyvistä. Pääasia on, että tarvittaessa käytät luotettavaa kondomia.

Sinun on hyvä tietää, että Näkki kuten muutkin VL-kondomit ovat Väestöliiton tarkastamia ja hyväksymiä. Ja että vain VL-kondomeille on mahdollista suorittaa elektroninen tarkastus Pohjoismaiden herkimmällä testilaitteella, koska ne tuodaan maahan kuivina.

Näkkiä ja muita VL-kondomeja – Black Jack, Kukka ja Mehiläinen, VL Profil, VL Familia – voit ostaa noin 5000:sta myyntipisteestä: apteekeista, kemikalikaupoista, valintamyymälöistä, tavarataloista, huoltoasemilta, R-kioskeista, tupakkakaupoista sekä VL-Markkinointi Oy:n postimyynnistä.

Väestöliiton tarkastamat ja hyväksymät kondomit.

Tilausosoite:
VL-MARKKINOINTI OY
Salomonkatu 17 A 17,
00100 Helsinki 10, Puh. 90-641 703

	10 kpl	30 kpl
NÄKKI, juomukondomi	☐ 9:00	☐ 24:00
BLACK JACK, musta, kostea	☐ 7:50	☐ 20:00
KUKKA JA MEHILÄINEN, vihreä, kostea	☐ 7:00	☐ 19:00
VL PROFIL, muotoiltu, kostea	☐ 7:50	☐ 20:00
VL 17006, kuiva	☐ 6:50	☐ 17:50
VL FAMILIA, kostea	☐ 4:50	☐ 12:00

Toimitukset nopeasti, pyynnöstä eri lähettäjänimellä. Yli 20 mk:n tilaukset postivapaasti.

nimi ____________

lähiosoite ____________

postitoimipaikka ____________

VL

ANITA VIRTA EPÄILEE, ETTÄ

laulajattaria myydään ilotyttöinä

Anita Virta on kokenut kaiken sen katkeran, mitä musiikkimaailma voi tarjota. Paitsi ei huipulta putoamista, sillä huipulle hän ei ole koskaan päässytkään. Tänään hän kiertaa ravintoloita aviomiehensä Harri Hakan kanssa. Myös Harri Haka tuntee show-maailmasta sen puolen, jota kukaan alalle aikova ei ota mukaan haaveisiinsa. Yhdessä he kestävät: ravintoloitsijat eivät tule enää vaatimaan Anitaa kanssaan sänkyyn eivätkä vieraat naiset tuppaudu Harrin petikumppaniksi!

Teksti: HELLEVI JUSSILA
Kuvat: OLAVI KASKISUO

Makealla julkkiselämällä on toinenkin puolensa: laitapuoli. Sillä vaeltavia on uskomattoman paljon. Ihmisiä, jotka katkerasti kamppaillen riippuvat menestyksen laidassa, mutta jotka eivät koskaan varsinaisesti saavuta mitään. Koko leikistä voi vielä joutua maksamaan kovan hinnan: oman itsensä!

Harri Haka ja Anita Virta tajuavat, mistä on kysymys. Kumpikin on viettänyt vuosikymmenen show-maailman syrjässä, halunnut paikan auringosta, mutta saanut vain tyhjät taskut ja kasan enimmäkseen katkeria muistoja.

Nyt he yrittävät yhdessä. Haaveet suuresta suosiosta ovat jääneet kauan sitten. Laulaminen on enää eräs tapa ansaita rahansa.

— En tiedä, mitä tekisin, jos joutuisin jättämään laulamisen, sanoo Anita. Olen ammattitaidoton ihminen.

— Minä hankin aikoinaan latojan paperit. Nyt en enää saisi koulutustani vastaavaa työtä, sillä joka puolella vaaditaan kokemusta. Kaverit, jotka jatkoivat latojina, tienaavat nyt reilusti enemmän kuin minä, kertoo puolestaan Harri.

Anita Virta aloitti laulamisen 15-vuotiaana. Hän ei viitsinyt jatkaa koulua eivätkä minimipalkkahommatkaan liiemmin kiinnostaneet. Laulamalla tuntui saavan helposti rahaa.

Muusikkopiireistä Anita löysi ensimmäisen miehensä. Hän oli 19-vuotias, kun pappi sanoi amenensa. Siitä alkoi hänen kaksivuotinen helvettinsä. Hän jäi kotiin odottamaan nuoren perheen esikoista ja kuuntelemaan juttuja miehensä huimista naisseikkailuista.

— Vieläkin nousee kylmä hiki, kun muistelen niitä aikoja. En pahimmalle vihamiehellenikään toivoisi samaa, mitä itse olen saanut kokea muusikon vaimona. Kyllä minä jo seurusteluaikana tiesin hänen tapansa, mutta kun oli nuori ja hullu ja rakastunut, sitä kuvitteli, että kaikki kääntyy parhain päin. Mutta kävikin päinvastoin. Kaikki vain paheni.

— Joka käänteessä sain törmätä mieheni muihin naisiin. Kotona soi puhelin. Kun menin yleisille paikoille, minua mittailtiin päästä jalkoihin ja sitten supistiin, että tuon näköinenkö sen varsinainen vaimo on. Vieraat ihmiset tulivat kyselemään minulta, mitä mieltä olin siitä ja siitä naisesta — ne kaikki olivat mieheni ystävättäriä.

— Vaikka avioliittoni oli täyttä helvettiä, en sittenkään ollut perillä kaikesta siitä, mitä mieheni puuhaili selkäni takana. Tuntui nöyryyttävältä kuulla avioliittomme hajoamisen jälkeen esimerkiksi siitä, miten mieheni oli koko ajan seurustellut erään samassa talossa asuvan naisen kanssa!

Itse urastakaan ei ole sen juhlallisempaa kerrottavaa:

— Kaikki meni, mikä tulikin. En ole koskaan ollut suuri tähti, joten palkkioni olivat aika vaatimattomia. Suuri osa niistä kului jo kaikkamatkalla kalliiden voileipien ja kahvin ostamiseen. Lopuilla kympeillä piti elää seuraava viikko. Joten ei se laulajattarena oleminen niin hienoa ollut.

Anita on ujo ja hiljainen. Oikeastaan arka. Hän on haaveillut komeasta urasta, mutta ei ole koskaan uskaltanut ottaa askeltakaan sen eteen. Välillä on astunut elämään joku, joka on halunnut auttaa. Mutta auttajilla on omat ihmeelliset taksansa, joten Anita on jatkanut yksin. Meriittilistalla on yksi levy parin vuoden takaa.

— Markku Suominenkin puuhasi kerran minun eteeni, sanoi, että minusta tulee iso tähti. Olin kesän kiertueella Markun mukana ja homma kuivui siihen.

Olisiko yhtenä syynä ollut se, että Markkua viehätti Anitassa muukin kuin lauluääni, mutta systeemit eivät menneet työtoveruutta ja ystävyyttä pidemmälle? Markku on ainakin valitellut, miten vaikeata oli nukkua yksin, kun viereisessä huoneessa lepäili Anita!

— En ole koskaan halunnut niin innokkaasti urallani eteenpäin, että olisin joutunut hoitelemaan suhteita sängyssä, toteaa Anita ja lisää, että ilmeisesti sekin on yksi käyttökelpoinen tapa pinnalle pyrkimisessä.

— Sen sijaan olen joutunut muutaman kerran varsin ikävän tosiasian eteen: laulajatarta myydään ilmeisesti muunakin kuin laulajattarena! Vai oletetaanko sitten, että kun on laulajatar, on myös huora? En ole ainoa naispuolinen solisti, jolla on samanlaisia kokemuksia.

— Monet ravintoloiden omistajat ovat antaneet ymmärtää, että kauppaan kuuluu esiintymisen lisäksi myös muhinointi heidän kanssaan. En sitten tiedä, onko ohjelmatoimisto antanut heille tämän ''luvan'' vai olettavatko he muuten vain, että heillä on oikeus ja laulajattarella velvollisuus mennä sänkyyn.

— Varsinkin joissakin hotelli-ravintoloissa on ollut vaikeata. Kun on joutunut yöpymään hotellissa, saa yöllä herätä siihen, että omistaja kutittelee varpaita. Hän tulee huoneeseen miten haluaa omalla avaimellaan.

Harri Haka, Anitan aviomies viime huhtikuusta lähtien, myhäilee vieressä. Hän on hermostuneen ja vaivautuneen Anitan vierellä itse rauhallisuus, joka on päässyt niin hyvän kuin huononkin yli. Häntä eivät muistot saa kiihtymään.

Harrilla oli kerran tilaisuutensa. Huipputähti hän ei koskaan ollut, mutta jonkinlainen kuuluisuus kuitenkin. Pari vuotta sitten tuo menestyslevyjäkin tehnyt laulaja otti paikan maidon pussittajana. Jollain piti itsensä elättää, sillä menestyksen vuosilta ei jäänyt mitään. Ei edes velkaa, sillä millä varaton mies sitäkään saa.

— Jorma Weneskoskihan minusta yritti tehdä tähteä. Sillä oli Anita Hirvosta ja Kreivi Lindgreniä . . . Ja sitten minä, jolle se ei millään keksinyt imagea. Levyjä minä kyllä tein, mutta tyyppinä minusta ei saanut mitään irti, ja sekös harmitti Weneskoskea. Kyllä se kaikkensa yritti. Se oli hyvä mies, neuvoi kaikenlaisia kikkoja, millä sai yleisön innostumaan.

— Weneskoskea on haukuttu paljon. Parjaajat ovat poikkeuksetta olleet artisteja, jotka juuri hän nosti pinnalle. Ihmeellistä! Yleensä riidat johtuivat rahasta. Kun ei ollut maineesta tietoakaan, teki laulaja millaisen sopimuksen tahansa. Kun hän sitten huomasi olevansa pinnalla, ei kelvannut enää mikään.

— Minä olin ainakin yhteen aikaan kuukausipalkalla. 1500 markkaa kuukausi. Verorästejä makselen vieläkin. Keikkapalkkoja en muista. Joka tapauksessa raha meni toisaalta. Perheeni, josta ei julkisuudessa puhuttu mitään, eleli paljon hienommin ennen kuin aloin laulaa. Kun oli pinnalla, olivat rahat aina lopussa.

— Minä voin tunnustaa suoraan, että kaikki rahat menivät viinaan ja naisiin. Kun oli ikäänkuin tähti, piti pyöriä jatkuvasti joka puolella. Se oli oikein juoksuaikaa. Vaimo ja lapsi jäivät yhä vähemmälle huomiolle, joten erohan siitä tuli.

Helsingin hulinat päättyivät rattijuoppoustuomioon. Harri tuli eräänä yönä Kari Kuuvalta skootterilla — autoon hänellä ei koskaan ole ollut varaa — ja joutui ratsiaan. Tulos: pari promillea ja kolme kuukautta lapiohommia.

— Seutulan reissun jälkeen en tehnyt enää yhtään levyä. Avioeron myötä sain koko Helsingistä tarpeekseni. Tuli pakonomainen tunne muuttaa pois. Menin Saarijärvelle. Jatkoin keikoilla käymistä ja vietin jos mahdollista

KÄÄNNÄ

Laulajattaria myydään ilotyttöinä

vieläkin hurjempaa elämää. Sitten tutustuin Anitaan.

Anita ja Harri ovat olleet yhdessä kaksi vuotta. Ja he ovat todella olleet yhdessä, voi sanoa: tunnista tuntiin koko tuon kahden vuoden ajan. Ainoa poikkeus on muuan lauantai, jolloin Anita joutui Lavalauantain solistiksi.

Lienee melkoinen saavutus show-alalla!

— Ennemmin tai myöhemmin jokainen viettää hurjan kautensa, sanoo Harri. Minä vietin sen pinnalla ollessani ja sitten vielä avioeron jälkeen. Nyt on hyvä elää hiljakseen Anitan kanssa. Ei tee enää mieli vieraisiin.

— Naisetkin antavat olla rauhassa, kun on aina Anita mukana. Sillä totuushan on, että jokaisella paikkakunnalla on naisensa, joilla on suoranainen pakkomielle saada muusikko sänkyynsä. Ja varsinkin pienemmillä paikkakunnilla suositaan sellaisia ravintolabändejä, joiden jäsenet lähtevät auliisti naisten mukaan. Kun on tuollainen bändi soittamassa, on tupa täynnä naisia. Ja kun tulee naisia, tulee myös miehiä. Sellaistahan se on.

— Jos on naissolisteilla vaikeaa noiden seksiasioiden kanssa, niin sama se on mieslaulajillakin. Jokaisen laulajan ja muusikon pitäisi olla pukki, aina kaatamassa naista sänkyyn. Sitä ne odottaa. Mutta kuka sitä vuositolkulla jaksaa.

Hurjien vuosien jälkeen Anita ja Harri kaipaavat rauhallista kotielämää. Toistaiseksi sellaiseen ei ole varaa. Vapaapäivätkin ovat jo ylellisyyttä. On painettava illasta iltaan ja tehtävä koti kuukaudeksi kerrallaan milloin mihinkin maamme kolkkaan.

— Saisi edes ihmisarvoisen asunnon, manailee Harri. Mutta eiväthän kunnon kansalaiset vuokraa kunnon asuntojaan hulttiomuusikoille. Meille pitää kelvata kylmät ja kosteat kellarihuoneet. Kerrankin oli sellainen läävä, ettei edes tupakka syttynyt. Oli liian kostea ilma.

— Ja minulla on jatkuvasti huono omatunto lapseni vuoksi, jatkaa Anita. En pysty olemaan kunnon äiti. Välillä menee kuukausikin, ettei ehdi käydä katsomassa. Eikä häntäkään voi ottaa mukaansa niihin kaikenkarvaisiin murjuihin. Kunpa voisi tehdä jotain muuta työtä. En ole koskaan sopinut tälle alalle. Olen liian arka ja hermostun kaikesta. En edes siedä sitä, että minua mittaillaan katseilla, kun olen laulamassa. Ihan kuin jo se alentaisi arvoani.

Kumpikaan ei odota enää ihmeitä: ei suurta auttajaa, ei satumaista onnenpotkua. Elämä saa mennä omaa tasaista rataansa. Ja nyt on sentään, minkä vuoksi elää! Hyvin useilta show-alan eläjiltä se kiintopiste katoaa kokonaan.

Joku sanoi: ei ole paha, jos poppari tuhlaa toisaalta rahansa ryypäten ja juhlien — vasta se on paha, jos hän ei koskaan pysty irrottautumaan siitä kierteestä. Harri Hakaa auttoi Anita Virta, joka tiesi liiankin tarkkaan, millaista mehiläismuusikon elämä on. Nyt eivät enää kukat kaatuile Harrin eteen, ja Anitaa eivät hänen kainalostaan ravintoloitsijat pysty houkuttelemaan. □

Tilinpäätös 1973: Voittoisa ohjelma

Moottoriurheilu on alituinen haaste BMW:n suunnittelijoiden luomistyölle ja samalla tutkimusperusta ja innoittava tekijä aina uusien ideoiden toteuttamiseksi autotekniikan alalla. Moottoriurheilu ei ole koskaan ollut BMW:n ohjelmassa määräävänä tekijänä. Siitä on todisteena jokainen BMW-auto jokapäiväisessä käytössä: huipputehokas pitokyky kiihtyvyys ja hidastuvuus suuntapysyvyys ja ohjaus sekä hyvät ajo-ominaisuudet, lyhyesti – ajovarmuus.

Se tosiasia, ettemme tällä moottorikilpaurheilua huomioivalla ohjelmallamme voita ainoastaan uusia näkemyksiä vaan myös palkintoja, kuuluu jo tallimme pitkäaikaisiin urheiluperinteisiin.
Uusin luku: 1973 BMW voitaa vakioautojen euroopanmestaruuden, Formula 2:n (March BMW) euroopanmestaruuden sekä sivuvaunumoottoripyörien maailmanmestaruuden.

BMW – ajamisen iloa

FENNO ROSSO

KATKERO
BITTER

ALKON NUMERO 208
ALKOHOLIPITOISUUS 28°
HINTA 1/1 PL 14,50
1/2 PL 7,80

VALMISTAJA:
LIGNELL & PIISPANEN
KUOPIO

Posti-
maksun
maksaa
Lehti-
miehet
Oy

LEHTIMIEHET OY
Puutarhakatu 16
33003 Tampere 300

Vastauslähetys
Tre 10/21 lupa n:o 909

TILAUSPALVELUKUPONKI

Tilaan rastilla merkitsemäni lehdet vuodeksi 1974.

Hymylehti	30:—	☐	Vauhdin Maailma	26:—	☐
Jaana (50 n:oa)	64:—	☐	VIP	33:—	☐
Jallu	30:—	☐	Kalle	30:—	☐
Nyrkkiposti	30:—	☐	Ratto	28:—	☐
Suosikki	28:—	☐			
Tekniikan Maailma (20 n:oa)	43:—	☐			

Tilausmaksun maksan laskunne saavuttua helmikuussa ☐ maaliskuussa ☐.
Tilatessani useampia lehtiä voin maksaa osamaksulla: puolet helmikuussa ja puolet maaliskuussa ☐

Nimi (selvästi tekstaten)

Lähiosoite

Postinumero Postitoimipaikka

Kustantajan merkintöjä varten 20 0000S

Sporttis

lahjat kunnon lahjat

Intersport-liikkeeseen tuli joulu. Tule Sinäkin. Meillä saat asiantuntevaa palvelua ja opastusta oikeiden joululahjojen löytämiseksi sekä välineille luotettavaa huoltoa. Tee joululahjahankintasi samasta paikasta, niin sukset, siteet, kengät kuin ulkoiluasutkin. Se on varmin ja onnistunein joululahjaratkaisu. Sen me tiedämme kokemuksesta.

Hinnatkin ovat edulliset.	Esim.
Tyttärelle kaunoluistimet	54,70
Pojalle jääkiekkoluistimet	66,70
Äidille ja isälle sukset	36,00

Intersport-liikkeessä suoritetaan ammattitaidolla siteiden kiinnitys ja luistimien teroitus.

Mikäli et vielä ole saanut talvikuvastoamme, käy kysymässä omaasi Intersport-liikkeestä.

Intersport
se asiantunteva kotimainen

iikku

iskee jälleen

MIKÄ VIKUTTELEE?

Minä tiedän, että **Mauritz Åkerman** on kultaseppä ja että hänellä on kaunis koti ja tummat hiukset. Mutta mitä muuta, mitä muuta? Mauritz kuljeskelee toinen toistaan viehkeämpien tyttölasten kanssa — ei tosin kauan yhden kanssa. Sattuu vielä niinkin päin, että tyttö lähtee eikä päinvastoin. Missikisojen viehkeä Disa Nylund jätti ainakin Mauritzin italialaisen muusikon tähden. Joskus aikoinaan, kun Mauritz kokeili elokuvaakin, kävivät hänen kanssanäyttelijänsä kuumina hänen vuokseen. Niin kerrottiin. Se nyt oli sellaista kilpailuhenkeä, jonka kyllä ymmärtää. Mutta sitä minä en ymmärrä, että joku jättää kaksi lastaan Maurtzin takia (ja aviomiehen) kuten on tehnyt turkulainen televisiotyöläinen Nelly Hendriksson. Vaikka toisaalta, mistä minä tiedän, vaikka tämä nyt olisi sitä kestävää rakkautta?

UMPIOITUNUT ELSI

Vanha missikonkari **Elsi Koivisto** muutti keväällä avomiehensä Georg Landkammerin luo Frankfurtiin. Tietysti hän vei mukanaan myös reilun vuoden ikäisen esikoisen, Jan-Henrikin. Kampaamonsa hän antoi tutulle tytölle vuokralle — myyntiä hän ei ajattelekaan, sillä hän haluaa varmistaa paluunsa jos jotakin menee hullusti. Toistaiseksi hän ei ole tehnyt kampaamotöitä uudessa kotimaassaan, on vain hoidellut vauvaa ja odotellut Georgea kotiin. Tämän työt kun vievät hänet viikoiksi matkoille. Valitettavasti Elsi ei ole viitsinyt opiskella kieltä (Georg oppi nopeasti suomea seurustelun aikana) ja niin hän elää jonkinlaisessa umpiossa. Kesällä kotimaassa käydessään hän puhui kuin papupata pelkästä puhumisen riemusta. Luulisi kuitenkin pienen saksanopiskelun auttavan paljonkin viihtyisyyteen? KÄÄNNÄ

IRWININ UUSI

Katsokaapa tarkkaan Irwinin vieressä kuljeskelevaa kaveria. Hän on **"Vode" Valdemar Punnala.** Kuvanottopaikka on Masai Lodge lähellä Nairobia. Eksoottista ja erikoista. Pojilla on jonkinlainen suhde, ei mitään seksin kanssa tekemisissä olevaa, vaan lähinnä ystävyys, avunanto ja bisnes. Vode näet on levyttänyt juuri jouluksi ensimmäisen levynsä. Siinä sinänsä ei tietystikään ole mitään erikoista, mutta kun sävelen on tehnyt Irwin ja sanat Veksi, voidaan odotella jo iotakin erilaista.

Kotona Codesan-liuos ja matkoilla – vaikkapa kokouksessa tai bussissa antaa nopean avun Codesan N-tabletti. Lapsille on erikseen kehitetty hyvänmakuinen Lasten Codesan.

Medica
1911
tiede ja terveys

Codesan-yskänlääke hillitsee kovankin yskänärsytyksen.

Maittavan makkaran merkki

E MYYMÄLÄT
CENTRUM

iikku iskee jälleen

ON OPPAAN ELO IHANAA SAA ULKOMAILLE MATKUSTAA...

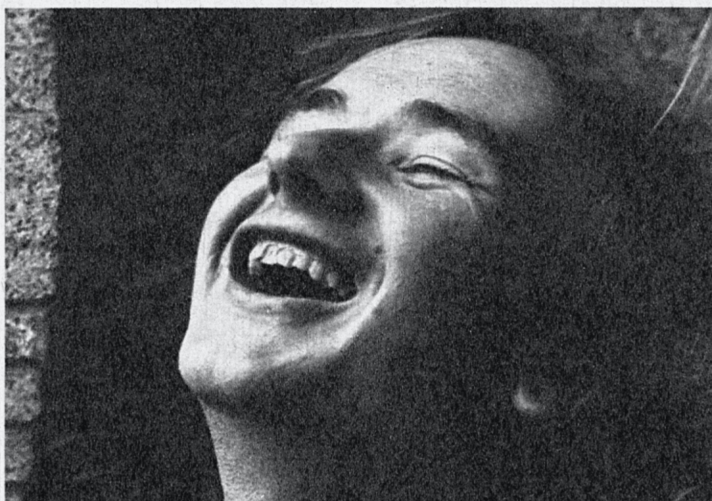
Joku kirjoitti noin aikoinaan ja kertoi samaan hengenvetoon kauhutarinoita siitä, mitä kaikkea opasraukka joutuu työssään kestämään. Ulkomaille matkustaminen on ilman muuta mukavaa, mutta jokainen niillä reissuilla käynyt tietää, millaisia murheenkryynejä oppaan huollettavaksi kertyy joka ikisellä matkalla. Jopa terveysmatkoillakin, joilla **Eira Karjalainen** on hoidellut joukkoja. Hänen pääpaikkanaan ovat olleet romanialaiset kylpylät, joissa asiat muuten luistaisivat hyvin, mutta kun aina eksyy joukkoon joku, joka on jo liian sairas — tai hankkii itselleen sairautta juhlimalla liikaa. Aikansa kutakin, tuumittiin Eiran pääkonttorissakin, ja nyt tyttö on vapaana opastuksista lähdössä Gambiaan. Kuukaudeksi vain. Sen jälkeen on vuorossa opiskelua Bucarestin yliopistossa ja sitten onkin vuorossa taas oppaan hommat. Pienen huokaustauon jälkeen sitä taas jaksaakin, eikö?

KAKSI KERTAA 25

Tässä seikkailevat Suomen Trikoon muotinäytöksessä mannekiinit **Mirja Halme** ja **Annakaarina Kauppinen.** Otsikossa en yritä viitata tyttöjen ikään, vaan kokoon, joka sekään ei tietysti pidä paikkaansa. Sattuu vain olemaan niin, että aamutakki, jonka sisällä tytöt ovat, on kokoa 50. Trikoon alusasujen suunnittelija **Pirkko Wilenius** on näet sitä mieltä, että isoja tyttöjä on myös vaatetettava, ja siksi näitä suurkokoja löytyy. Mirja on muuten tuo etummainen ja Annakaarinalla taas on kiharat. Näyttää hauskalta, ja ainakin katsojia nauratti. Pääasia kuitenkin, että isojakin tyttöjä verhoillaan.

FIILAA JA HÖYLÄÄ

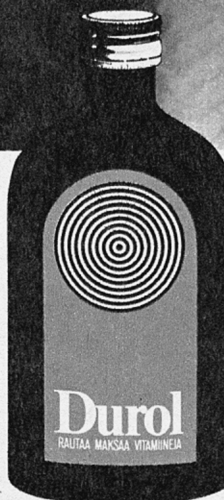
Rauli "Padding" Somerjoen televisioesiintymisiä katsoessa tuli mieleen vanhat hyvät ajat, jolloin eräs kovaotteinen tv-meikkaaja pisti kuuluisan Lenne & Lee Kingsyhtyeen pojat pesemään hiuksensa, ennenkuin pojat pääsivät esiintymään. Sitä samaa reipasotteisuutta kaivattaisiin Paddinginkin suhteen. Oikeastaan kylpyä ja kunnon vaatteita. Ihmettelin samaiselle meikkaajalle, onko hän tullut vanhaksi vaiko välinpitämättömäksi kun päästää tähden lavalle epämääräisessä kunnossa. Mutta ei. Valitettavasti hän oli myöhästynyt kuvioista — joku toinen oli koettanut parhaansa mukaan peittää puuterilla mitä peitettävissä oli, ja työntänyt laulajan lavalle.

JOS EI VERTAILTAIS

Meillä on ollut kotimaisella iskelmätaivaalla Suomen José Feliciano. On ollut muutamia Olavi Virran manttelin perijöitä, pari kappaletta Tapsa Rautavaaroja ja jonkinlainen Tapsan ja Johnny Cashin risteytys, joka oikeastaan on melko hyvä laulaja, säveltäjä ja sanoittaja ihan omalla nimellään. Näitte hänet Iltatähti-nimisessä telkkariohjelmassa nimellä **Esa Niemitalo.** Nyt sitten on löydetty kuuluisille Osmond-veljeksille suomalaiset vastineet, kuopiolaiset **Petri ja Pettersson.** Ihan kaikki eivät ole veljeksiä, mutta ei kait se haittaa ketään. Pojat ovat kovasti suosittuja, kesäkeikkojakin oli 60. Nyt heille on tarjottu esiintymistä Hesperiassa, jossa aikaisemmin on kotomaisema saanut kunnian vain Pepe ja Paradise.
Minusta tuntuu, että pojat menettävät tuossa vertailussa jotakin. Se, mitä sokea Kari Purhonen omana itsenään esittää, on OK, mutta verrata häntä nyt sitten maailmankuuluun tähteen, on melkoinen riski. Melkein kuin väittäisi Tilta Tuppuraista uudelleensyntyneeksi Marilyn Monroeksi.

KÄÄNNÄ

iikku

iskee jälleen

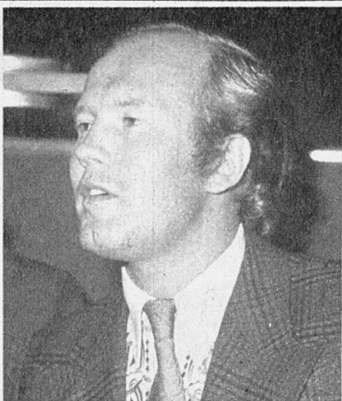
MATTI PAALOSMAAN KAKSOISELÄMÄ

Aika veijari tuo ystävämme Matti Paalosmaa. Heinäkuun Hymylehdessä Katri-Helena – Suomen kansan lempityttö iskelmäviihteen huipulta – kertoili onnellisena kuinka hyvin hänellä menee tulevan sulhon Matti Paalosmaan kanssa. Tässä numerossa samainen vekkuli kertoo kuitenkin onnellisesta avioliitostaan uuden löytönsä, Helena Kohosen kanssa. Mitä voimmekaan päätellä? Jo helmikuusta on Matilla ollut vakava suhde Helenaansa, vaikka onkin Katrin kämpillä asustellut! Ja kaksi päivää Matin häiden jälkeen avioitui sitten Katri Helenakin muusikko Timo Kalaojan kanssa. Katri odottaa vauvaa – Paalosmaat eivät. Kumpi vei lopulta voiton, vaikea sanoa.

ONKO CALLE TOHTORI?

On se sitten merkillistä, että kun mies avioituu julkkiksen kanssa, ilmestyy hänelle kadehtijoita. Pari nimetöntä soittajaa — kuuluvat kuulemma tuttavapiiriin — on kertoillut, että on ihan väärin kun teatterinjohtaja **Carl Öhman** käyttää tohtorintitteliä. Kummallista, ettei tämä samainen tuttavapiiri ole aikaisemmin, ennen Callen avioitumista **Marjatta Leppäsen** kanssa, keksinyt tuoda julki moista asiaa. Onhan Carl Öhman ollut Ruotsalaisen teatterin johtajana jo vuodesta -68. Tämä löytyy Kuka kukin on -teoksesta, jossa kerrotaan samaisen miehen suorittaneen tohtorin tittelin Michiganin yliopistossa USA:ssa vuonna -61. Tuskinpa aikuinen mies menisi moiseen teokseen antamaan vääriä tietoja. Ja jos niin on tehnyt, niin melkoisen riskin on ottanut.

PURTSI JA MAALLISET ASIAT

Purtsi Purhonen on kuulemma Lontoossa päässyt hyvän valokuvaajan ansiosta samaan kuvaan itsensä saarnaaja **Billy Grahamin** kanssa. Onnittelen. Uskonasiat menevät siis hyvin. Hyvin näyttävät maallisetkin sujuvan, sillä Purtsi on kaupparekisterin mukaan perustanut Lappeenrantaan Purtsin Auto Oy nimisen firman. Purtsilla on yritykseen 15 osaketta ja hallituksen puheenjohtajan titteli.

EVÄÄT MUKANA

Tässä taannoin törmättiin Kairon lentokentällä suomalaisiin rauhanturvajoukkoihin. Pojat olivat menossa sinne jonnekin, ja ostivat siinä välilaskun aikana hiukan evästä. Jääkäri **Raimo Karttunen** ainakin. Olisi pitänyt ostaa enemmänkin, eikö, sillä meille täällä kotomaassa kerrotaan poikien potevan tarvikepulaa. Kun vettäkään ei erämaassa aina riitä?

PORTUGALILAINEN VISIITTI

Siitä on nyt aikaa kun **Santasalot** myivät rotuheppansa ja muuttivat Portugaliin. Taitaa olla jo kolme vuotta? Joka tapauksessa yhteydet kotimaahan ovat hyvin säilyneet, ja miksi eivät säilyisi, kun vanhin tytär otti ja meni muuton rytäkässä kotimaiseen -avioon. Kotimaisia vieraita Santasalot ovat saaneet jatkuvasti — mikäs sen mukavampaa kun poiketa visiitille paikkakunnalla asuvan luo. Tietävät ainakin mukavimmat paikat. Viimeisimmät visiteeraajat olivat tietojeni mukaan **Reine ja Tauno Hyvönen**, jotka pyysivät viemisiksi Vipin tai Jallun vuosikertaa. Nopeaan lähdönrytäkkään ei pakettі ehtinyt ajoissa perille, mutta kyllä jollakin tavalla toive toteutetaan. Portugalin tulli taitaa suhtautua hiukan ynseästi paljaaseen pintaan?

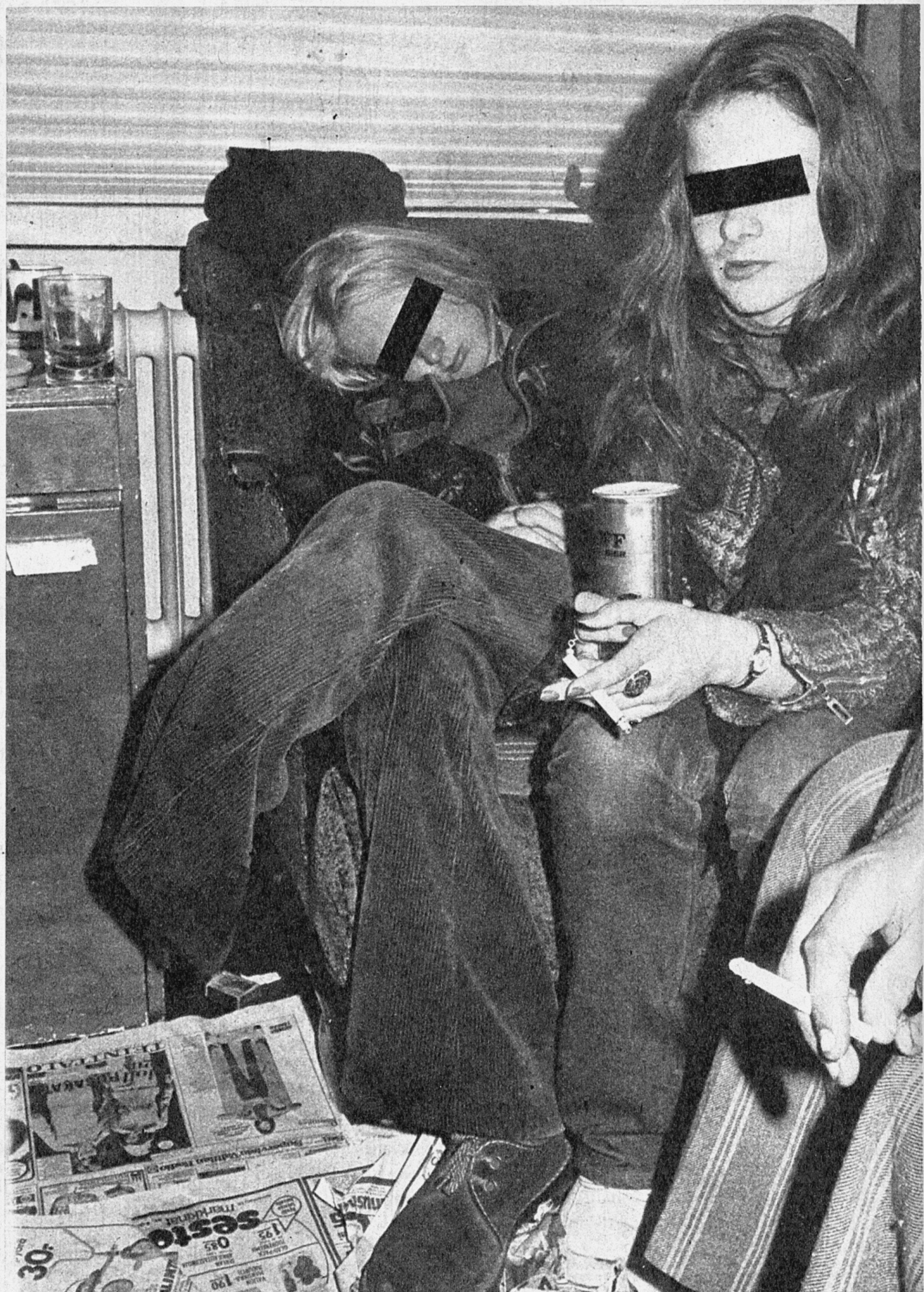
ROMAANIN UUDET JUONET

Odotan jännityksellä, muuttuvatko **Kaari Utrion** historialliset romaanit oikeistolaisista vasemmistolaisiksi. Pitäisi kai ''vakituisen'' vaihtamisen jotenkin vaikuttaa? Kaari on näitä suosituita suomalaisia naiskirjailijoita, jotka niin kauniisti kirjoittavat suomalaisen historian kauniiden naisten seikkailuista komeiden miesten maailmassa. Ei siitä ole pitkäkään aika, kun hänestä viimeksi kirjoiteltiin hyvin naisellisesti naistenlehdissä — aviomies oli vaihtanut varuskuntaa ja perheessä oli uusi vauva. Nyt on kuitenkin astunut kuvioihin uusi mies, melkoisesti Kaaria nuorempi **Kai Linnilä.** Kirjallisuuden parissa ovat tavanneet ja siitä kait jatkavatkin. Avioero taitaa olla selvä. Kaarin osalta, tarkoitan, sillä Linnilä on poikamies.

PORTTIKIELTO

Kustannusyhtiö Otavan charmikas toimitusjohtaja **Heikki Reenpää** on näkynyt Tampereella reilusti käsikkäin kauniin kreivittären kanssa. Ovat käyneet Tampereen Työväenteatterissa, planetariossa ja iltapalalla Tiiliholvissa. Kuuleman mukaan rouva Lotten Reenpää on ytimekkäästi ilmoittanut, ettei hän milloinkaan astu entisen ystävättärensä kreivitär Maria Bergin kotiin, eikä tällä ole tulemista hänen kartanoonsa Loviselundiin. Niin katoaa ystävyys.

▷ Tikke (16) jäi junan alle yrittäessään vapauttaa siipirikon pulun kärsimyksistä. Seija (16) hoitaa Tikkeä, jonka jalka sahattiin sairaalassa polven alta poikki.

Levon hetki nyt lyö
jo joutuvi yö,
pien' armaani mun
nuku laulelohon.
Siipi enkelin on
suojas voittamaton,
senpä turvin sä saat
nähdä onnesi maat.

"LAHNAMÄEN LASTENLEIRILLÄ" JUODAAN VIINAA JA HAAVEILLAAN PAREMMASTA

Teksti:
ANTERO AALTO
Kuvat:
TONY ILMONI

Helsinki, syksyllä 1973. Finlandia-talossa on konsertti, Kansallisessa menee joku näytelmä, Hesperian baarissa kallistetaan martinilasia. Oliivi pyörii tyytyväisenä kuivassa nesteessään.

''Lahnamäellä'' kallistetaan punkkua ja vaakunaa. On vähän kylmä. Eikä ikkunattomassa autonromussa voi järjestää jytääkään.

Tasavalta huokuu hyvinvointiaan, suojalaitkin on saatu selviksi.

Laps' Suomen...

Tikke (16) jäi junan alle yrittäessään päästää siipirikon pulun kärsimyksistä. Vasen jalka sahattiin sairaalassa polven alta poikki. Tikkeä hoitaa **Seija** (16), jonka oikeastaan pitäisi olla yhteiskoulun viidennellä jauhamassa saksaa ja matikkaa. Mutta kukas sillä välin Tikestä pitäisi huolta. Hän kun ei ole vielä tullut sinuksi keppiensä kanssa.

Pave (15) on oppivelvollinen, mutta ei voi käydä koulua, kun ei ole kunnon kotia, josta aamuteen jälkeen voisi askeleensa suunnata opinahjoa kohti.

Kallu ja **Aulis** ovat jo päälle kahdenkymmenen, mutta omat murheensa on heilläkin. Asunto — kunnollinen — puuttuu ja ainoa mahdollisuus on katu:

— Oli meillä välillä himakin, faija oli viis vuotta dokaamatta. Pari vuotta sitten se alko taas ja nyt se on täys alkoholisti. Emmä ole nähnytkään sitä pitkään aikaan...

Pave haluaisi ammatin, mutta ei pääse ikänsä puolesta mihinkään. Tahdottomana hän heiluu ''Lahnamäen'' jengissä ja juo viinaa. Antaa aikansa kulua.

Huumeita tämä yhdyskunta ei käytä:

— Me potkitaan niitä päähän. Viime kesänä yks' kundi tuli ''Ruttopuistosta'' myymään. Me vedettiin sitä neniin ja yks' kaveri pisti vielä veitsellä kylkeen.

Samat laulut ja taustat

Näille lapsille ja nuorille on yhteistä orpous. Joko vanhemmat ovat eronneet tai kotona ei voi asua. Melkein jokainen on kokenut yhteiskunnan auttavan käden laitoshoidon muodossa.

Nyt he hoitavat itse itseään näpistelemällä, lestinheitolla ja varastetun tavaran myynnillä. Yöt milloin missäkin, tällä kertaa parkkeerauspaikan hylkyajoneuvoissa.

Kallua (23) viluttaa:

— Me oltiin just illalla päästy koisaan tuohon Saabiin, niin tuli huoltopoliisit ja repi meidät ulos sieltä. Sitten ne hajotti auton ikkunat ja autoon hypätessään huusivat: ''Nyt ei sitten tule ainakaan liian lämmintä tuossa autossa''.

On pidetty ilmeisesti liian kovaa ääntä, koska Tikke herää. Kello on 03.30. Tikke väittää että vieläkin joskus on tunne kuin varpaita kutittaisi:

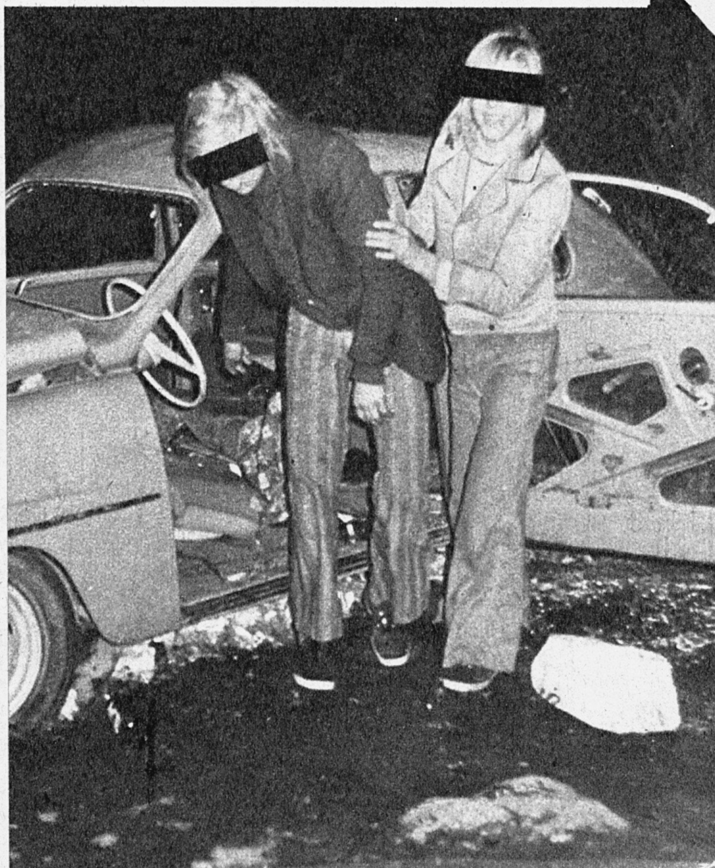
— Ja mä vaan odotan että pääsis sellaseen invalidien kuntoutuslaitokseen, siellä vois saada proteesinkin jalkaan.

''Jokaisella lapsella...''

Marraskuussa vietettiin Pyhäin miesten päivää. Myös lasten oikeuksien julistuksen vuosipäivää juhlittiin. Pidettiin peräti konsertteja. Neljätoista vuotta vanha julistus on vielä tänä päivänä Suomessa tulevaisuuden julistus. Vanhentunut lastensuojelulakimme ei täytä sen periaatteita lapsen oikeusturvasta, vapausoikeuksista ja sosiaalisesta asemasta.

Julistuksessa todetaan että yhteiskunnan ja viranomaisten velvollisuutena on osoittaa **erityistä huolenpitoa** niille lapsille, jotka ovat vailla perheensä turvaa ja riittäviä toimeentulomahdollisuuksia.

Seija pitää huolta Tikestä sillä aikaa kun muut varastavat ruokaa ja viinan hintaa. Näitten lasten oma ''yhteiskunta'' toimii. Hitunen perustarpeista tulee tyydytettyä. □

△ Pena ja Pave (oik.) ja auto, joka on ollut Lahnamäen jengin ainoa tuulensuoja. Kun huoltopoliisit kävivät rikkomassa sen ikkunat, ei sitäkään tuulensuojaa enää ole.

▽ Kallu (etualalla) ja Aulis kertovat, ettei heillä juuri muuta mahdollisuutta ole kuin katu.

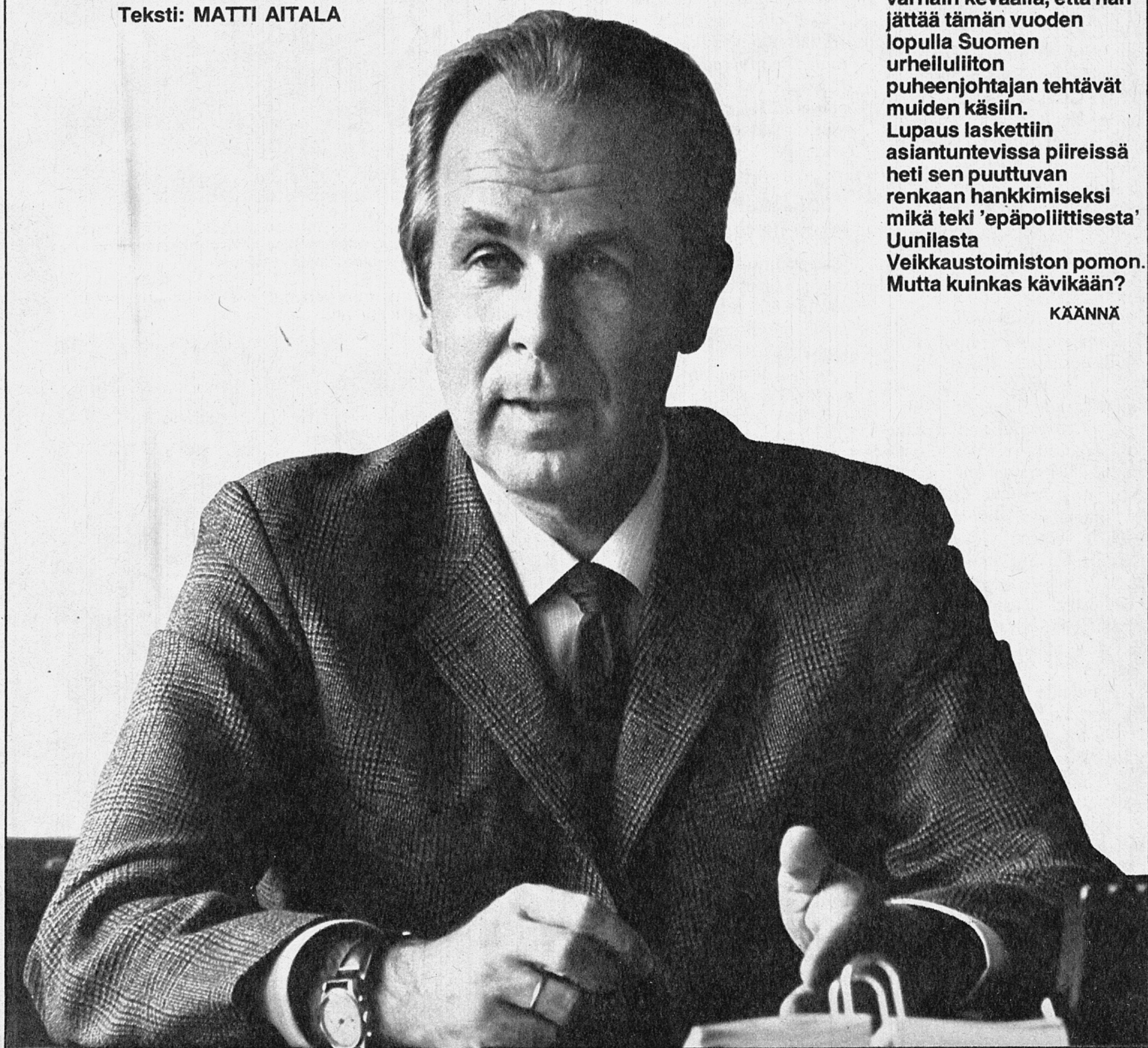

JUKKA UUNILA UUNOTTI SVUL:N VALTUUSTOA

Teksti: MATTI AITALA

Syksyn urheilupoliittinen kimara on kiertynyt tutun junttamiehen ympärille. Veikkaustoimiston johtajan pallille ketkutellut Jukka Uunila ilmoitti jo varhain keväällä, että hän jättää tämän vuoden lopulla Suomen urheiluliiton puheenjohtajan tehtävät muiden käsiin. Lupaus laskettiin asiantuntevissa piireissä heti sen puuttuvan renkaan hankkimiseksi mikä teki 'epäpoliittisesta' Uunilasta Veikkaustoimiston pomon. Mutta kuinkas kävikään?

KÄÄNNÄ

Vaivaako Teitä väsyneet, aristavat lihakset?

Kokeilkaa silloin JOMI lämpö-hieromatyynyä 10 päivää meidän kustannuksellamme

Ankara ilmastomme ja nykypäivän kiihkeä elämänrytmi aiheuttavat moneniaista vaivaa: selkäsärkyä, hartiakipua, jalkojen pakotusta ja kylmetystä... Mutta nyt näihin vaivoihin on saatavissa tehokas apu, JOMI lämpö-hieromatyyny. JOMIn miellyttävä lämpö tunkeutuu syvälle kankeisiin, kylmiin lihaksiin. Sen syvävaikutteiset värähtelyt (6000 värähdystä minuutissa) hierovat pois väsymyksen ja säryn. JOMI antaa uutta energiaa ja vilkastuttaa verenkiertoa. — Ja Te onnellinen, joka olette säästynyt näiltä vaivoilta tähän saakka, voitte JOMIa säännöllisesti käyttämällä torjua ne vastedeskin. Sillä JOMI vaikuttaa myös ennalta ehkäisevästi.

JOMI lämpö-hieromatyyny tuo uutta eloa väsyneisiin, särkeviin lihaksiin. Samalla kun rentoudutte, voitte nauttia tyynyn miellyttävästä lämmöstä ja syvävaikutteisesta hieronnasta. JOMI-tyynyllä voitte käsitellä tehokkaasti mitä ruumiinosaa tahansa, vaikka koko vartaloa. Tai voitte keskittyä juuri siihen kohtaan, jossa apu on eniten tarpeen. Tyynyn eri säätelymahdollisuuksista voitte valita joko yhdistetyn lämpö-hierontakäsittelyn, pelkän lämmön tai pelkän hieronnan (6000 värähdystä minuutissa). Laitteen mukana seuraavasta käyttöohjeesta huomaatte helposti, mikä näistä vaihtoehdoista on Teille sopivin. 15 minuutin käsittely päivittäin riittää. Sen jälkeen tunnette itsenne reippaaksi ja nuortuneeksi. Väsymys on hävinnyt, särky helpottunut.

SUOSITELLAAN HYVIN LÄMPIMÄSTI

Saamme päivittäin kirjeitä tyytyväisiltä asiakkailtamme, jotka omistavat JOMI-tyynyn. Lukekaa mitä nämä kaksi kirjoittavat:

"JOMI TUNTUU AUTTAVAN..."

"Sain Teiltä pari viikkoa sitten JOMI-tyynyn ja olen päättänyt pitää sen. Olen kokeillut sitä joka päivä ja se on tuntunut auttavan. Koska joudun koko päivän istumaan konttorissa etukumarassa, on niskassani ja selässäni ollut lihaskovettumia ja välillä särkyä. Tähän on JOMIn lämmittävä ja hierova vaikutus auttanut melko nopeasti. Pitempään käytettynä tyyny tuntuu pehmittävän kovettuneita lihaskimppuja."

A. Hirvonen, merkonomi, Vuosaari

"KIVUT OVAT POISSA..."

"Olen jo pitemmän aikaa kärsinyt selkäkivuista, jotka ovat seurausta hankalista työolosuhteistani: talonmiehenä joudun työskentelemään vetoisissa huoneissa ja ulkona sateessa ja pakkasessa. Nyt olen ottanut joka päivä töitten päälle 15 minuutin 'JOMI-kuurin', ja se on todella auttanut. Se on poistanut väsymyksen jäsenistä ja lievittänyt särkyä. Voin hyvällä omallatunnolla suositella JOMIa kaikille muillekin samoista vaivoista kärsiville.

M. Sarkkinen, talonmies, Helsinki

3 VUODEN TAKUU

Pehmustetun tyynyn sisällä on korkealaatuinen värähtelylaitteisto sekä termostaatilla varustetut lämpöjohdot. Suojus on miellyttävän tuntuinen ihoa vasten ja sen voi vaivattomasti puhdistaa pyyhkimällä. Osoituksena JOMI-tyynyn korkeasta laadusta, annamme sille 3 vuoden takuun kaikkien valmistus- ja raaka-ainevirheiden varalta. Sähkötarkastuslaitoksen hyväksymä.

kokeilkaa ILMAISEKSI 10 päivää

LEIKATAAN TÄSTÄ

TILAUSKUPONKI

Lähettäkää minulle JOMI lämpö-hieromatyyny kotiini 10 päivän ilmaista kokeilua varten. Mikäli kokeiluajan jälkeen päätän pitää tämän tyynyn itselläni, maksan siitä mk 30,— kuukaudessa (+ postikulut mk 8,—) 6 kuukauden ajan. Käteismaksutapaa käytettäessä hinta on mk 168,— (+ postikulut mk 8,—). Mikäli en ilmaisen kokeiluajan jälkeen ole täysin tyytyväinen tyynyyn, palautan sen, enkä ole Teille velkaa penniäkään.

....
Nimi Synt.

....
Osoite

....
Postinumero Postitoimipaikka

ILMAISEKSI mikäli toimitte nopeasti

Luotettava herättäjä kotona ja matkoilla. Vie kokoon taitettuna vähän tilaa laukussa, mahtuu taskuunkin. Kotelo siistiä muovinahkaa, sisäpuoli kullankeltaista silkkiä. Fosforoidut viisarit ja tuntimerkit, näkyy siis pimeässäkin. Miellyttävä-ääninen herätyssoitto. Kätevä JOMI-tyynyn käyttäjälle: kello soimaan haluttuun aikaan ja siihen saakka nautitte huoletta tyynyn lämmöstä ja hieronnasta. — Saatte kellon ILMAISEKSI, jos postitatte kupongin 5 päivän kuluessa ja päätätte pitää JOMI-tyynyn.

Hobby Hall maksaa postimaksun

Hobby Hall
PL 18
00003 Helsinki 300

Vastauslähetys
HKI 10/56 Lupa 1700

Jukka Uunila uunotti SVUL:n valtuustoa

Syksy lähestyi, SUL:ssa haki kymmenen miehen toimikunta Uunilalle seuraajaa, pakkohan oli kun herra Uunila vakuutti kokouksesta kokoukseen, ettei ''mikään voi saada häntä jatkamaan''. Kun marraskuuhun ehdittiin, mahdoton oli muuttunut mahdolliseksi. Uunila hajoitti vaivihkaa komitean toteamalla, että hän onkin päättänyt jatkaa toimikautensa loppuun eli toimia puheenjohtajana vielä vuoden 1974. Selitys oli mahdollisimman pyöreä: — Koska seuraajan etsiminen on osoittautunut vaikeaksi, koska aikaa on ollut liian vähän, koska . . .

On väitetty, että vanha vallanhimo heräsi Uunilassa uudelleen, ettei hän raaskinut sittenkään luopua nuijastaan. Pieni annos Napoleonia ehkä on nytkin mukana, mutta ei sen enempää. Uunila muutti mieltään jostakin muusta syystä — selityksiin ei kukaan usko. Ehkä siksi, että vanha matemaatikko laski väärin eikä saanutkaan toivomaansa (lupaamaansa) puheenjohtajaehdokasta tarpeeksi esille? Ehkä siksi, että SUL:n liittovaltuustosta haisi jo kauaksi, että jonkun muun kuin ansioituneen yleisurheilumiehen puheenjohtajaksi yrittäminenkin olisi ainakin tässä vaiheessa ajanhaaskausta? mahdollisesti Uunila laskeskeli, että vuodessa tilanne voi muuttua, hän saattaisi pystyä vaikuttamaan liittovaltuuston mielipiteeseen.

Se on selvä, ettei Uunila halua seuraajakseen ainakaan Kauhavan yhteiskoulun rehtoria **Kosti Rasinperää.** Tämä näet on tulisieluisena yleisurheilumiehenä liittovaltuuston mieleen — ja sattuu kaiken lisäksi olemaan samaisen valtuuston puheenjohtajakin. Jos Uunila olisi väistynyt tämän syksyn näkymillä mikään ei olisi voinut estää Rasinperän valitsemista.

Rasinperän rasitteina mainitaan, että hän asuu kauhavalla. Nykypäivän urheiluliitto tarvitsee puheenjohtajaansa koskettusta lähes päivittäin ja Kauhava on liian kaukana. Kas kun ei ole huomattu puuhata Rasinperälle työtä Helsingistä — suhteita pitäisi olla tarpeeksi. Rasinperä on aikaisemmin ollut tulossa SVUL:oon, kerrotaan että hänen pääsihteerin vakanssinsa hupeni tietynvärisen jäsenkirjan puutteeseen (tai haluttomuuteen ottaa sitä vastaan).

Menestyneen, liikkeenjohdollisin periaattein toimivan SUL:n puheenjohtajan palli on kiskonut esiin hymyilyttävän määrän Uunilan manttelinperijähdokkaita. Itse SUL:n piiristä on Rasinperän ohella ainoa vakavampi ehdokas ollut entinen maaotteluloikan moukarinheittäjä, metsäteknikko **Oiva halmetoja** Varkaudesta. Muina ehdokkaina on mainittu mm. olympiakomitean entinen pääsihteeri, varatuomari **Carl-Olaf Homen** (Uunilan tulkki), keskusjärjestöjen eheyttämisyrityksissään oikealle kallistunut professori **Paavo Seppänen,** todellinen herra X, kuntourheiluliiton puheenjohtaja **Jorma Järvi,** urheilujohtajan kannuksia määrätietoisesti hakeva tv-1:n johtaja **Pertti Paloheimo** ja kepuun päin kallistuva ministeri **Olavi J. Mattila.**

Siinä joukko kovia nimiä — mutta kuka heistä on Uunilan mies?

Urheilullisilta kokemuksiltaan ehdokkaat eivät ole hassumpia, Järvi on entinen kolmiloikan nuorten mestari ja SM-sarjan koripalloilija, Seppänen oli hyvänpuoleinen kymmenottelija, Paloheimo koripalloilija, Homen juoksenteli jonkin verran, Mattila oli aikoinaan pinkomassa viestinjuoksun Suomen mestaruuksia Tampereen Pyrinnön riveissä. Kenelläkään ei kuitenkaan ole riittävää kosketusta nykypäivän yleisurheiluun, ja tämä punnus katsotaan yleisurheilupiireissä niin suureksi puutteeksi, että junttamies Uunila lienee kerrankin vaikeuksissa. □

— HENKILÖAUTON
— Kenian matkan
— 400 kirjapalkinnon
arvontaan

FIAT

JOULULAHJAKSI

OPISKELUUN
KOTEIHIN
edullisin ehdoin

HINNANNOUSUJA
15. 12. alk.

KIRJAT
ILMAN
KORKOA

TOIMITUKSET ILMAN POSTIKULUJA

WSOY ja pysytte hyvissä kirjoissa

Auttakaa tekin tehokkaasti lapsianne parempaan koulumenestykseen — antakaa heille

KOULULAISEN UUSI TIETOSANAKIRJA 1—7
ja Lisätietojen pikkujättiläinen

vain 17 mk/kk

Teos laaditaan yhteistyössä opettajien ja nuorison edustajien kanssa. Se on keventämässä koulurasitusta ja auttaa parempiin tuloksiin. 7 osaa, yli 3300 sivua, n. 80000 hakusanaa, runsaasti kuvia. Jokaisen osan lopussa n. 100-sivuinen Lisätietojen pikkujättiläinen. Kolme osaa valmiina, 4. vuoden vaihteessa, loput ensi vuoden aikana. **Ilmaiseksi toisteiseksi Koululaisen perussanakirja,** 124000 hakusanaa + **Peruskoulu-Seeppra. Nyt ennakkohint.** muovinahkakant. 546,—, kertamaksulla 524,16. (15. 12. jälk. 595,—). Osamaksulla: saapuessa 19,— + 31 x 17,— = 546,—

LAAJIN ALALLAAN

HINTA NOUSEE — **Nyt uuden polven uudet tiedot ennakkoeduin** — ETU 97,90

Viettäkää nyt nautinnollisia hetkiä viime vuosien suosituimman suomalaisen kertojan kirjojen parissa.

KALLE PÄÄTALO -SARJA 1—14
vain 15 mk/kk

Osajako: **Kunnan jauhot (uusin),** Tammettu virta, Huonemiehen poika, Höylin miehen syksy, Ihmisiä telineillä, Koillismaa, Selkosen kansaa, Myrsky Koillismaassa, Myrskyn jälkeen, Kairankävijä, Mustan lumen talvi, Nälkämäki, Viimeinen savotta, Ennen ruskaa. **Yksi osa ilmainen.** Hinta 351,— (kertamaksulla 336,96). Osamaksulla: saapuessa 21,— + 22 x 15,— = 351,—.

brother

SUOSITUIN MATKAKIRJOITUSKONE
vain 30 mk/kk

LAHJA ETU

TUTUSTUMISTARJOUS! 8 PÄIVÄN PALAUTUSOIKEUS

VAIN **brother** TARJOAA **5** vuoden takuun

Verratkaapa konetta vastaavan hintaisiin — yllätytte miellyttävästi.

● kokonaan metallia ● kätevä kannettava kansilaukku ● kaksivärinen värinauha ja vahasasento ● paperituki ● lyöntilujuuden säätölaite ● reunaesteiden vapauttaja ● välilyöntimekanismi lisäyksiä ja korjauksia varten ● ym. ym. ● TYYLIKÄS ULKOASU

ILMAISEKSI KONEKIRJOITUSOPAS

BROTHER de luxe 900 kertamaksulla 319,—. Osamaksulla: saapuessa 49,— + 10 x 30,— = 349,—.

YKSINMYYNTI SUOMESSA

Oppikaa konekirjoitustaito kotonanne — parantakaa ansiomahdollisuuksianne — TILATKAA JO TÄNÄÄN!

Maailmankirjallisuuden valiot **WSOY**

MAAILMAN SUURROMAANIT 1—12
vain 15 mk/kk

Tolstoi: Ylösnousemus. **Dostojevski:** Rikos ja rangaistus. **Austen:** Ylpeys ja ennakkoluulo. **Bronte, Ch:** Kotiopettajattaren romaani. **Bronte, Emily:** Humiseva harju. **Dickens:** Pickwick-kerhon jälkeenjääneet paperit I—II. **Eliot:** Mylly joen rannalla. **Hugo:** Kurjat I—II. **Meredith:** Nuoren Feverelin tulikoe. **Sienkiewicz:** Quo vadis. Yhteensä 5248 sivua. Hinta nahkakeltäisenä 200,— (kertamaksulla 192,—). Osamaksulla: saapuessa 20,— + 12 x 15,— = 200,—.

SYKSYN UUTUUDET 1—12 vain 15 mk/kk.

Osajako: **Huovinen:** Rasvamaksa, **Kauttu:** Nouda hänet, Leontes, **Gordon:** Lääkärin vastuu, **Ursula Pohjolan-Pirhonen:** Viaporin kaunis Helena, **Leväslaiho:** Syväri murtuu, **Bagley:** Suomalainen nuorallatanssi, **Kyle:** Kauhun lento, **Wodehouse:** Suurenmoista, Jeeves, **Herlihy:** Aquariuksen aika, **Westlake:** Minäkö vakooja, **Mäkelä:** Teräsvyöry Kannaksella, **Palaste:** Siviilisissit Stalinin kanavalla. **Nyt yhtenäisessä muovinahkakant.** asussa 283,— (kertamaksulla: 271,68). Osamaksulla: saapuessa 13,— + 18 x 15,— = 283,—.

LASKUKONEITA MYÖS OSAMAKSULLA

KAUNIS SUOMI
vain 15 mk/kk 1—4

1120 suurta sivua, 1635 värivalokuvaa, **ilmaiseksi Suomen seinäkartta.** Nahkas. 396,— (kertamaksulla 380,16). Osamaksulla: saapuessa 21,— + 25 x 15,— = 396,—.

Tämän päivän suuri tietosanakirja

facta

WSOY —ja pysytte hyvissä kirjoissa

vain 28 mk/kk

● 11 osaa
● Yli 300 000 hakemistosanaa
● n. 17 000 kuvaa, karttaa ja taul.
● Yli 6000 sivua

Facta on kauttaaltaan tuore ja viimeistelty. Se on valmistunut poikkeuksellisen nopeasti, joten sen antamat tiedot ovat ajan tasalla. Yht. 11 osaa nahkaselk. 945,—, kertamaksulla 907,20. (15. 12. jälk. 1 075,—). Osamaksulla: saapuessa 21,— + 33 x 28,— = 945,—.

HINTA NOUSEE

NYT ETU 130,—

facta — LAAJIN — UUSIN

combi
vain 25 mk/kk
KUVA + TIETO

7 osaa: 5 kertovasti kuvitettua ja 2 tietosanakirjaa. Muovinahkak. 630,— (kertamaksulla 604,80). Osamaksulla: saapuessa 30,— + 24 x 25,— = 630,—.

SUURI VÄRIRAAMATTU 1—4
15 mk/kk

Sis. 2064 suurta sivua, 1657 värivalokuvaa. **Nyt** nahkaselk. 360,—, kertamaksulla 345,60 (15. 12. jälk. 420,—). Osamaksulla: saapuessa 15,— + 23 x 15,— = 360,—.

HINTA NOUSEE

SUOMALAINEN SARJA 1—8
vain 15 mk/kk

Sisältää 32 suomalaisen kirjallisuuden perusteosta täydellisenä. Valitut teokset seuraavilta: **Aleksis Kivi, Minna Canth, Juhani Aho, Kauppis-Heikki, Väinö Kataja, Maiju Lassila, Johannes Linnankoski ja Kyösti Wilkuna.** Yht. yli 4000 sivua. Nyt muovinahkakant. 203,— (myöh. 232,—). Osamaksulla: saapuessa 23,— + 12 x 15,— = 203,—. **Ilmaiseksi Aleksis Kivi Valitut teokset sekä seinäjuliste Aleksis Kivi.**

KILPAILUOHJEET:

Tilatessanne tästä ilmoituksesta jotakin, palauttakaa allaoleva kuponki täytettynä ilman postimerkkiä. Puhelintilaajat osallistuvat myös arvontaan. Auton ja 200 kirjan arvonta suoritetaan 17. 12. -73 sekä matkan ja 200 kirjapalkinnon 17. 5. -74. Päävoittajat ilmoitetaan Helsingin Sanomissa 23. 12. -73 ja 26. 5. -74. Kilpailuun voi osallistua myös lähettämällä postikortin.

ROMANTTINEN
POLVA-sarja 1—9

Painettu jo miljoona Anni Polvan vauhdikasta rakkausromaania. 9 osaa, joista yksi ilmainen. Muovinahkakant. 176,—. Osamaksulla: saapuessa 11,— + 11 x 15,— = 176,—.

POLVA + HELENA LAHJANA rahakukkaro
15 mk/kk

2 viikon sisällä tilanneille ilmaiseksi MAAILMANKARTTA (koko 90 x 120 cm), tai PUHELIN- ja OSOITEMUISTIO. **Huom! Tilauksesta lähetämme jäljennöksen.**

LAHJA ETU

Ruotsiin kirjoja myös osamaksulla

Lumoava **ANGELIKA-sarja 1—8**
vain 15 mk/kk

HINTA NOUSEE

Jännittävän romanttista maailmankirjallisuutta. **Osajako:** Angelika, Angelika ja kuningas, Angelika ja sulttaani, Angelika kapinoi, Angelika ja rakkaus, Kreivitär Angelika, Angelikan kiusaus, Angelika ja Demoni. **Nyt** kangask. 168,—, kertam. 161,28 (1. 1. -74 alk. 200,—). Osamaks.: saap. 18,— + 10 x 15,— = 168,—.

Suosituin rakkausromaanisarja
HELENA-sarja 1—10
15 mk/kk HINTA NOUSEE

Aino Räsäsen sarja sisältää 10 romaania, **joista yksi ilmainen.** Muovinahkak. 162,— (15. 12. jälk. 198,—). Osamaks.: saap. 12,— + 10 x 15,— = 162,—

90-601 406
601 407
PUHELIN TILAUKSET

HELSINGIN KIRJAEDUSTUS SALOMO KARVINEN KY
Abrahamink. 8, 00180 Hki 18

Suomen suurin itseopiskeluteos
TIEDON PORTAAT 1—8
vain 15 mk/kk

Teoksessa on 63 oppiaineen peruskurssit. Osa kursseista opistollisina kurssikirjoina. **Yleistajuinen teksti ei edellytä pohjatietoja.** Yht. yli 5000 sivua, 4500 kuvaa. Nyt nahkaselk. 420,— (kertamaksulla 403,20). Osamaksulla: saapuessa 15,— + 27 x 15,— = 420,—.

AUTOALAN suurteos 25 mk/kk

AUTOTEKNILLINEN KÄSIKIRJA 1—11

Alan ammattimiehelle, opiskelijalle ja harrastajalle. Sisältää perusteelliset tiedot useimpien autojen rakenteista, korjauksista, säädöistä ja huollosta. **Sarjan rengaskirjoihin toimitetaan omakustannushintaan lisälehtiä, joten teos on aina ajan tasalla.** Osajako: 1. Yleinen osa, 2. Säätöarvoja, 3. Moottori, 4. Moottorin täydennysosa, 5. Kori, 6. Alusta, 7. Alustan täydennysosa, 8. ja 9. Dieselmoottorit, 10. Autojen sähkövarusteet, 11. Kytkentäkaaviot, **lisäksi 3 ylimääräistä rengaskansiokirjaa, joten kirjoja on 14.** Yht. n. 6000 sivua. Hinta muovinahkakant. 635,— (sarjaetu 34,—), kertamaksulla 609,60. Osamaksulla: saapuessa 35,— + 24 x 25,— = 635,—. **Uudet lisälehdet mukana.** HINTA NOUSEE 1. 1. -74.

Nyt tilatessani osallistun samalla henkilöauton, matkan ym. arvontaan.

Tilaan ☐ kuukausimaksulla, ☐ kertamaksulla
rastilla merkitsemäni ilmoituksessa mainituin hinnoin, ehdoin ja eduin.
(Kirjat ja karttapallo ilman korkoa sekä kaikki toimitukset ilman lähetyskuluja)

☐ KOULULAISEN UUSI TIETOSANAKIRJA 1—7 546,—
☐ TIEDON PORTAAT 1—8 420,—
☐ FACTA-tietosanakirja 1—11 945,—
☐ MAAILMAN SATUAART. 1—10 320,—
☐ UUSI SUURI ELÄINKIRJA 1—4 430,—
☐ AUTOTEKNILLINEN KÄSIKIRJA 1—11 (14 osaa) 635,—
☐ COMBI 1—7 630,—
☐ KAUNIS SUOMI 1—4 396,—
☐ VÄRIRAAMATTU 1—4 360,—
☐ TOINEN MAAILMANSOTA 1—6 630,—
☐ SYKSYN UUTUUDET 1—12 283,—
☐ FACTA + JALNA 1201,— 30 mk/kk.
☐ KAKSOISKARTTAPALLO 188,—
☐ JALNA-sarja 1—16 256,—
☐ BROTHER-kirjoituskone, 8 päivän pal.oikeus
☐ KALLE PÄÄTALO-sarja 1—14 351,—
☐ MAAILMAN SUURROM. 1—12 200,—
☐ POLVA-sarja 1—9 176,—
☐ HELENA-sarja 1—10 162,—
☐ POLVA + HELENA, yhd. 20 mk/kk
☐ ALISTAIR MACLEAN 1—17 297,—
☐ SUOMALAINEN SARJA 1—8 203,—
☐ KODIN KEITTIÖKIRJASTO 1—15 + hylly ja mausteet 360,—
☐ ANGELIKA 1—8 168,—
☐ IHMISKUNNAN VÄRIKKÄAT VAIHEET 1—6 540,—
☐ PERHELÄÄKÄRI + JALNA 526,—, 20 mk/kk
☐ PERHELÄÄKÄRI 1—3 270,—
☐ ANGELIKA + KARTTAPALLO 356,—, 20 mk/kk

Lisäksi tilaan
Nimi painokirjaimin
Arvo tai ammatti — Puh.
Tarkka osoite
Omakätinen nimikirjoitus

Salomo Karvinen Ky maksaa postimaksun

HELSINGIN KIRJAEDUSTUS SALOMO KARVINEN KY

ABRAHAMINK. 8
00003 HELSINKI 300

VASTAUSLÄHETYS H 12/73
HKI 10/18 Lupa 1606

MUITAKIN TARJOUKSIA

UKK on valvonut kaikkia!
UKK on kulkenut joukossamme!
UKK on saanut kirjeitä!
UKK on nähnyt ja kuullut!
UKK on valmis paljastamaan!
UKK olet sinä, on hän, olemme me kaikki!
UKK jatkaa. Edelleen.

UKK Ylivieskassa

Kevätkesäisenä yönä 1973 näyteltiin Ylivieskan ratapihalla inhimillinen murhenäytelmä. Mies ja nainen olivat nauttineet keskiolutta. Baarin sulkeuduttua keskiyön aikoihin he päättivät oikaista ratapihan yli. Esteenä oli raiteella seisova tavarajuna. Se päätettiin alittaa. Samaan aikaan annettiin junalle lähtökäsky. Mies heittäytyi juuri ja juuri pois kiskoilta. Naiselta murskasi armoton teräs molemmat jalat, toisen lähes reiden juuresta.

Mies sai järkytyksestä shokin. Hän juoksi pitkin askelin pois ratapihan valoista. Paikalla ollut rautatieläinen toimitti naisen välittömästi sairaalaan. Hänet pelastettiin elämälle. Paikalle tulleet poliisit olivat vihaisia. Paennut mies oli heidän mukaansa syyllistynyt heitteille jättöön. Poliisi etsi miestä saadakseen hänet syytteeseen. Kuulusteluja suoritettiin, ahkeroitiin, erästä epäiltyä jopa valokuvattiinkin. Tuloksia ei tullut. Sattumoisin naisen seuraan osunut mies pysyi poliisin ponnekkaista tutkimuksista huolimatta kadoksissa.

Syksyllä näyteltiin Ylivieskassa toinen inhimillinen murhenäytelmä. Jälleen oli kysymyksessä pahoin loukkaantunut ihminen, jälleen heitteille jättämisen piirteitä, jälleen kuvassa poliisit.

Toinen tarina alkaa 8. elokuuta pidetyistä ravikilpailuista. Katsomossa olivat ystävykset ylivieskalainen konstaapeli **Pentti Vesajoki** ja työmies **Taisto Pinola.** Ravien päätyttyä he lähtivät yhdessä paikalliseen krouviin. Otettiin pienet, paritkin. Sitten lähdettiin Vesajoen kotiin, ehkäpä jatkojen merkeissä.

Mitä tämän jälkeen tapahtui, on hämärän peitossa. Jatkoa tarinaan seurasi vasta aamulla. Aamuyöllä liikkeelle lähtenyt **Maija Haapakoski** kuuli Hakalahdessa kulkiessaan ihmisen valitusta. Hän löysi maassa makaavan miehen, joka yritti nousta jaloilleen, mutta ei siihen kyennyt. Jalat eivät pitäneet. Mies valitti vatsaansa pidellen. Haapakoski soitti taksin, jotta mies saataisiin sairaalaan. Taksi ei suostunut ottamaan loukkaantunutta kyytiin. Haapakoski soitti poliisilaitokselle, mutta sieltä ei vastattu.

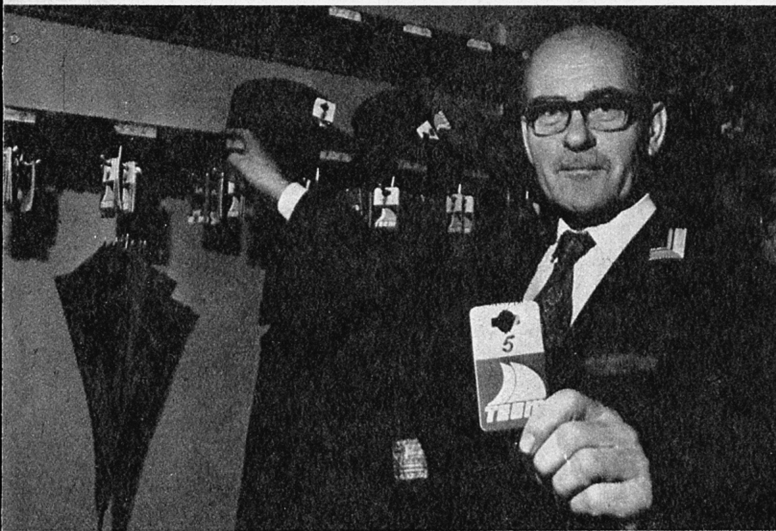
Lehdenjakaja **Helmi Laapotti** oli myös varhain liikkeellä. Pajutietä ajaessaan hänkin kuuli valitukset. Hän soitti poliisilaitokselle paremmalla onnella. Poliisiauto korjasi loukkaantuneen miehen — Taisto Pinolan. Suunta vei kuitenkin putkaan eikä sairaalaan.

Lehdenjakaja **Vappu Jaakolakin** näki valittavan miehen. Hänen mukaansa valitus ei ollut humalaisen, vaan loukkaantuneen ihmisen. Poliisien päätös oli kuitenkin selkeä: mies on humalassa — putkaan selviämään! Putkassa oli Pinolan seurassa toinenkin mies. Hänet päästettiin pois aamuseitsemältä. Hän sanoi poliiseille lähtöä tehdessään, että kaveri valittaa mahaansa ja kärsii kovia tuskia. Huomautukseen ei kiinnitetty huomiota. Kolmen tunnin kuluttua poliiseilla alkoi sytyttää. Kymmeneltä Pinola toimitettiin lääkäriin. Tämä totesi, että Pinolalla on pahoja sisäisiä vammoja. Maha, kyljet ja selkä olivat mustelmilla. Kokkolan Keskussairaala oli seuraava etappi. Siellä todettiin Pinolan suolistovammat, muun muassa ohutsuolessa oli pari reikää. Pinola oli sairaalassa 17 vuorokautta.

Myöhemmin selvisi, että Vesajoen ja Pinolan välille oli tapahtumayönä tullut riitaa. Tällöin peittosi Vesajoki vieraansa poikien hyppyseipäällä. Antoi selkään, kirjaimellisesti. Ja jätti sitten miehen siihen, mihin tämä jäi. Maallikon mielestä heitteille.

Kummassakin tapauksessa — niin ratapihalla kuin Hakalahdessakin — loukkaantui ihminen pahoin. Molemmissa tapauksissa uhrit jäivät onnensa nojaan. Ratapihalta karkuun lähteneen miehen osalta oli poliisin kanta, että heitteille jättäjä pannaan ensin putkaan ja vasta sitten kuulustellaan. Pinolan

Tähän hyllyyn ja tätä lappua vastaan jättivät jyväskyläläiset nuoret miehet äitinsä tuhkauurnan päiväkaljojen ajaksi.

tapauksessa ei vastaavaa asennetta ole huomattu. Kukaan ei puhu heitteille jättämisestä.

Ylivieskan nimismiehen **Jorma Paavilaisen** mukaan kyseessä on asianomistajajuttu. Ellei Pinola tee rikosilmoitusta, ei syytettä nosteta. Tiettävästi asiaa on kuitenkin tutkittu — mutta paikallisen poliisin toimesta. UKK:n mielestä olisi soveliaampaa, että tutkimukset suorittaisi vähintään läänin- ellei peräti keskusrikospoliisi silloin, kun toisena osapuolena on poliisimies.

UKK Tampereella

Tampereen Asemaravintolan vahtimestari **Reino Niinimäki** hätkähti pahemman kerran muutamana päivänä vähän sen jälkeen, kun Turun laivapikajuna oli saapunut Tampereelle. Laivapikajunasta saapui ravintolaan näet kaksi jyväskyläläistä nuorta miestä päiväkaljoille. He jättivät naulakkon lakkinsa ja verrattain raskaan paketin, joka oli oikein siistin näköinen. Niinimäki asetti lakit ja paketin naulakon numeroon viisi ja antoi miehille vastalapun.

Muutaman oluen ja viinin jälkeen toinen miehistä tuli naulakolle tarkistamaan, ettei paketti vain ollut kdonnut.

— Voin viedä paketin vaikkapa vahtimestarien huoneeseen, jos se on niin arvokas, että epäilette sen olevan vaarassa kadota, ehdotti Niinimäki.

— Onhan se tavallaan arvokas, sanoi mies. — Katsokaas, kun siellä on meidän äitimme tuhka. Hänet poltettiin Turun krematoriossa ja olemme viemässä häntä Jyväskylään haudattavaksi.

Tämä tieto sai Niinimäen hätkähtämään. Pojat olivat kaljoilla ja äidin tuhka asemaravintolan naulakossa. Sellaista Niinimäki ei ollut kuullut tapahtuneen missään sinä aikana, minkä hän on vahtimestarin tehtäviä hoidellut. Ja hän on ollut alalla sentään kolmattakymmentä vuotta.

— Olisivat edes ottaneet tuhkan mukaan pöytään, olisi se näyttänyt vähän kunnioittavammalta, Niinimäki toteaa mielipiteenään.

UKK Ristiinassa

Ristiinaan rakennettiin muutama vuosi sitten syväsatama. Kustannukset olivat noin 800 000. markkaa. Kuluneiden vuosien aikana on sataman pollareihin kiinnittynyt laiva kerrassaan neljä kertaa. Lokakuun alussa Ristiinan satamassa lastasi neuvostoliittolainen Ladoka. Kolmasti sinne on tuotu laivalla liimaa. Siinä kaikki.

Ristiinalaiset ihmettelevät, miksi satama mahdettiin rakentaa, kun sillä ei näytä olevan käyttöä. Jotkut ovat ehdottaneet, että satamaan hankittaisiin jostain vanha laiva, jotta turistit ymmärtäisivät, miksi rantaan johtaa asfalttitie ja miksi myös ranta on päällystetty betonilla.

Kaikki ristiinalaiset eivät ole pessimistejä. Joittenkin mielestä on annettava ajan kulua, sillä hiljaa hyvä tulee. Saimaan kanavakin näytti alussa käyttämättömältä, mutta kuljetukset ovat kuitenkin hitaasti nouseskelleet.

Pian Ristiina saa myös rautatien. Useimmat epäilevät, että sen valmistuttua kiskoja myöten kulkevat nekin tavarat, jotka kokeiluluontoisesti on kuljetettu laivoilla.

Ensi kesää odotetaan kuitenkin suurella mielenkiinnolla ja veikataan, purjehtiiko silloin satamaan laiva vai ei.

▽ Ristiinassa ihmetellään miksi sinne rakennettiin 800 000 markkaa maksanut syväsatama. Tähän mennessä satamassa on poikennut laiva ainoastaan neljä kertaa. Kun rautatie valmistuu, ihmetellään vielä enemmän syväsataman merkitystä.

UKK Tampereella

Tampereella piipahti stuttgartilainen taloekspertti **Ottmar Strebel,** joka on kunnostautunut yhdessä ekonomi **Jaakko Heleniuksen** kanssa kylpemällä Länsi-Saksaan toimitetussa suomalaisessa kelosavusaunassa noin kymmenen miljoonan saksalaisen todistaessa tapahtumaa väritelevisioittensa välityksellä.

— Nyt olisi suomalaisten korkea aika ruveta viemään taloja Länsi-Saksaan, sanoi Strebel. — Maassa on sekä lainsäädännöllisin että pankkitoimin viime aikoina rajoitettu rakennustoimintaa, mutta keväällä rajoitukset poistuvat ja kaupoille avautuvat huikeat nousun näkymät.

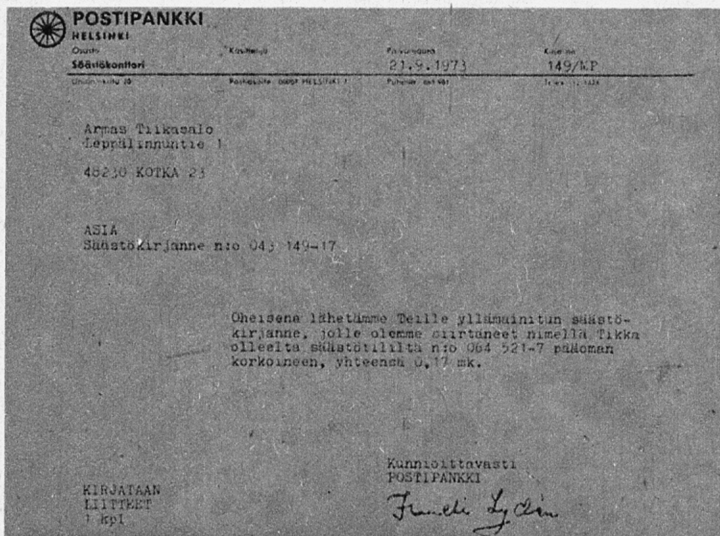
△ Mustaviiksinen Ottmar Strebel ja Jaakko Helenius Stuttgartissa, jossa Strebelillä on puolensadan omakotitalon pysyvä asuntonäyttely ja muutamia kivitaloja, joista muuan taustalla.

KÄÄNNÄ

Strebel kertoi hiljattain olleensa seuraamassa suomalaista muotinäytöstä Stuttgartissa.

— Ei suomalaisten pitäisi yrittää maailmalle muodin kanssa, koska meillä on itsellä parempi muoti, sanoi Strebel. — Miksi te ette myy sellaista, mikä teillä on parempaa kuin meillä. Myykää suomalaista maisemaa, turismia. Myykää puuta. Älkää antako kaikkia markkinoita ruotsalaisille ja norjalaisille.

Mutta milläpä me suomalaiset Saksaan myisimme. Strebelin seurueenkin kanssa lähetettiin ulkomaankauppa-asioita hoitavasta laitoksesta heikohkoa englantia osaava kaveri, joka pyyteli anteeksi, ettei puhu saksaa, ja toivoi, että joku ymmärtäisi hänen englantiaan.

POSTIPANKKI
HELSINKI
Säästökonttori
21.9.1973
149/KP

Armas Tiikasalo
Leppälinnuntie 1

48230 KOTKA 23

ASIA
Säästökirjanne n:o 043 149-17

Oheisena lähetämme Teille yllämainitun säästökirjanne, jolle olemme siirtäneet nimellä Tikka olleelta säästötililtä n:o 064 521-7 pääoman korkoineen, yhteensä 0,17 mk.

Kunnioittavasti
POSTIPANKKI

KIRJATAAN
LIITTEET
1 kpl

△ **Kotkalainen Armas Tiikansalo päästi rehevän röhönaurun saadessaan tämän kirjeen. Vain 17 penniä jäi vuonna 1928 talletetusta kymmenmarkkasesta korkoineen päivineen, kun pankkikirja saatettiin ajan tasalle syyskuussa 1973.**

UKK Kotkassa

Kotkalainen **Armas Tikka** oli 1928 kahdeksan ikäinen. Silloin hän sai jonakin palkintona Postisäästöpankin säästökirjan, jossa oli pesämunana 10 markkaa. Kirjassa oli ehto, ettei rahaa saa nostaa ennen kuin Tikka on 20-vuotias.

Tikan täyttäessä 20 oli hän sotahommissa. Säästökin unohtui. Sodan jälkeen **Tiikasaloksi** nimensä muuttanut mies toimi satamakonstaapelina siihen saakka, kunnes joutui 53-vuotiaana sairaseläkkeelle.

— Eläkeläisellä on aikaa tutkia vanhoja laatikoita, kertoo Tiikasalo. — Jostain laatikon pohjalta löysin tuon vanhan pankkikirjan. Tietysti tuli heti mieleen, että pojalle on varmaan kertynyt korkoja koroille 45 pitkän vuoden aikana. Vein kirjani postiin ja pyysin vaihtamaan kirjan, mutta kun uusi kirja tuli, oli siinä rahaa vain 17 penniä. Jos kirja olisi vaihdettu oikein virallisesti, olisi tarvittu virkatodistus, joka olisi maksanut markan. Olisin siis jäänyt 83 penniä tappiolle.

Tiikasaloa tietenkin nauratti koko juttu. Tavallaan se on kertomus Suomen markan kehityksestä ja säästäjän osasta. UKK laittaa Tiikansalon säästötilille satasen rahaa yhtyen hänen röhönauruunsa ja toivottaen mukavia eläkevuosia.

UKK Utissa

Älkääpä sitten pelästykö, vaikka Utissa niin sanotulla Kuivalan tiellä sattuisi vastaanne yllättävästi tulemaan kielletyn ajosuunnan merkki. Ajakaa vain eteenpäin, sillä tuo merkki ei pidä lainkaan kutiaan. Merkin on pystyttänyt tien varteen joku omapäinen armeijastamme eläkkeelle lähtenyt — vai liekö lähetetty! — kanta-aliupseeri; jolla lienevät höyryt kiehuneet yli. Semmoista loiskiehuntaa siis.

Kuivalan tie on näet lääninhallituksenkin mukaan yleinen tie eikä sen varteen pidä yksityisten mennä asettelemaan liikennemerkkejä. Kyseistä tietä käyttävät Utin laskuvarjokerho ja lentoyhtiö Star-Avea, joiden huolto ja muut rakennukset ovat tien päässä. Kelpo solttumme on kuitenkin käärmeissään pannut kiusantekomerkin tien varteen. Lisäksi hän on tehnyt kantelun kuljetuslaivueen päällikköä vastaan, tämä kun on pääesikunnan antaman luvan perusteella osoittanut kyseisille rakennuksille paikat sotilasalueelta. Kas, melkoista maanpuolustustahtoa!

UKK Tampereella

Jos Suomi todella haluaa siirtolaisensa takaisin, tulisi sen kohdella palaavia ja paluuta harkitsevia tahdikkaasti. Sitä eivät kuitenkaan kaikki virkaportaat tee, ei esimerkiksi Tampereen tulli, joka on erikoistunut epäilemään paluusiirtolaisten autojen maahantuonnin laillisuutta.

Eräskin nainen, joka on asunut 26 vuotta Tukholmassa halusi tuoda mukanaan vanhan Volkkarinsa, tottunut kun oli omalla kaaralla rämistelyyn. Mutta tule ja tuijota: Tampereen tulli halusi välttämättä naisen työpaikalta todistuksen, josta ilmenisi, että rahat on todella hankittu Ruotsissa. Siis 26 vuoden aikana! Pikku vihjeenä tiedämme kertoa tullille, että 26 vuoden aikana voi Ruotsissa ansaita rahat Volkkariin jopa pelkällä sosiaaliavustuksellakin tekemättä päivääkään työtä.

Mielenkiintoinen kysymys vielä: Miten mahdetaan suhtautua YK-miesten autoihin?

UKK Kurussa

Seurakuntien nuorisotyö on lämpimästi kannatettava asia. Siitä emme voi olla eri mieltä. Kurun Vaakaniemessä tätä työtä on harjoitettu jo pidemmän aikaa. Pienet asiat, joita ei voi jättää huomiseen, pistävät kuitenkin silmään. Näihin kuuluu havainto, että eräs vanha vadelmapaikka oli ihmisen ulostusta eli paskaa tulvillaan. Siellä olivat housujaan laskeneet ja nostaneet kaikenmaailman turistit satoja kertoja.

Pastori **Matti Näykin** väitetään pitävän paikalla omaa yksityistä leirintäaluettaan. Ja löytyyhän sieltä mökkejä. Kuka sitten kerännee voitot?

— Ei edes Auschwitzissa ollut näin alkeellista, kommentoi pyhää maata muuan paikkakuntalainen. Eikä käi ollutkaan. Roskia lojuu kaikkialla, pulloja ei ole kerätty koreihin ja kaikessa näkyy ja tuntuu kaiken hoitamattomuus. Myöskään kompostin paikka ei liene keittokatoksen vieressä.

△ **Eipä ole kauneudella pilattu vanha vadelmapaikka Kurun Vaakaniemessä seurakuntien nuorisotyön jäljiltä.**

postia

HYMYLEHTI
PUUTARHAKATU 16
33210 TAMPERE 21

Vastaus R.J. Sipolaiselle

Minulle osoittamassanne avoimessa kirjeessä, joka julkaistiin lokakuun Hymyssä, olette sinänsä oikealla asialla. Luonnon- ja maisemansuojelua on edistettävä. Tosiasioiden valossa kirjoituksessanne kuvailtu tilanne on seuraavanlainen:

1. Wärtsilän Arabian tehtaan kohdalla oleva Vanhankaupunginlahden ranta-alue ei ole Wärtsilän omistama. Emme valtaa sieltä ilmaista tonttimaata vaan maksamme alueesta vuokraa kaupungille. Täytämme rantaa etupäässä tehtaan posliinijätteillä kaupungin antamien ohjeiden mukaan. Jokaisesta lisäneliöstä, joka rannan täytön yhteydessä syntyy, maksamme myös vuokraa.

2. Wärtsilän Arabian tehdas ei laske viemärivesiään rannalle vaan kaupungin viemäriverkostoon. Alueella on valitettavaa hajua, joka on peräisin parista tehdasalueen ulkopuolella olevasta viemäristä, jotka eivät kuulu Wärtsilälle. Nämä viemärit tullaan saamamme tiedon mukaan ennen ensi kesää liittämään Kyläsaaren puhdistuslaitokseen menevään viemäriin.

3. Se savensekainen vesi, jota tässä kuvassa tarkastelen, on peräisin Arabian tehtaasta. Se on prosessivedeksi nimittämämme vettä, joka sisältää posliiniesineiden raaka-ainetta, puhdasta savea. Tämä vesi on hajutonta ja biologisesti täysin vaaratonta. Sen laskeminen lahteen tapahtuu kaupungin luvalla.

En kiellä sitä, että ranta-alueella on toistaiseksi ikävä oleskella. Mutta tässä vaiheessa sitä ei olekaan tarkoitettu ulkoilualueeksi vaan kaupungin maansiirtotyömaaksi ja tehtaan raaka-aineiden varastoalueeksi. Kaupungin suunnitelmissa tosin lienee tälle alueelle tulevaisuudessa rakennettava virkistys- ja viheralue. Ehkä sinne silloin taas palaavat lokit ja sorsatkin.

Terveisin
Tankmar Horn

Korjaus

Korjaus edellisessä numerossa olleeseen virheelliseen tietoon, jonka mukaan tamperelaisella Lentotoimella olisi saatavia mk 4000,— Viktor Klimenkolta ja, että Klimenkoa olisi uhattu tratalla ilmoitamme, että tieto on virheellinen. Viktor Klimenko on Lentotoimen asiakas ja on aina suorittanut laskunsa asiallisesti.

Terveisin
T:MI LENTOTOIMI

Vastaus Eläkeläiselle

Lehtenne numerossa 10 olleen nimimerkki Eläkeläisen kirjoituksen johdosta haluamme antaa seuraavan selvityksen:

Eläkelaitos maksaa työeläkkeen säännöllisesti etukäteen kunkin kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä. Jotta kaikilla rahalaitoksilla olisi samanarvoiset mahdollisuudet välittää eläke, ei lauantaita pidetä arkipäivänä. Eläkkeensaaja voi nostaa eläkkeensä välittävän pankin toimipaikasta heti maksupäivänä eli kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä. Tämä käytäntö on yleinen. Sitä noudattavat kaikki pankit.

Nimimerkki Eläkeläisen mainitsemassa tapauksessa maksupäivä oli säännönmukaisesti maanantai 3. syyskuuta, siis syyskuun ensimmäinen arkipäivä. Sinä päivänä myös Eläke-Varma siirsi nimimerkin työeläkkeen mukaisen rahamäärän Postipankissa olevalle tilille. Postipankki kyllä lähetti nimimerkin eläkettä vastaavan maksulipukkeen postitoimipaikkaan jo perjantaiksi, jotta nimimerkki voisi nostaa eläkkeensä joustavasti heti maanantaiaamuna. Tämä maksulipuke sellaisenaan on vain pankkilomake, joka nimimerkin tapauksessa tuli voimaan eli tavallaan muuttui rahaksi maksupäivänä, maanantaina 3. syyskuuta.

Korko kertyy kokonaisuudessaan eläkkeensaajalle maksupäivästä alkaen riippumatta siitä, minä päivänä eläkkeensaaja nostaa eläkkeensä tai osan siitä.

Helsingissä lokakuun 23 päivänä 1973.

Kunnioittavasti
Eläke-Varma ja
Postipankki

Moi Vexi! Nakuja jätkiä!

Me ollaan kax kiltsiä, meillä on yx pieni toivomus, ja me ollaan varmoja, ett hyvin monet on samaa mieltä. Me pyydettäis, ett Hymyssä ois palsta nuorille naisille. 6—7 sivua täynnä kuvia hyvännäköisistä alastomista popparikundeista. Onhan ukoillakin jallut ja vipit, täynnä akkojen alastonkuvia. Ei kukaan tervejärkinen gimma katsele silmät tapittaen akkojen kuvia. Jos ei Hymyyn, niin sitten oikein koko lehti akoille. Nimi vaikka Mr. Sexi, vain naisille. Please, täyttäkää tää pieni toivomus. Me ollaan varmoja, ett sopivia malleja löytyy.

Kax gimmaa monen puolesta

Rakkaat gimmat. Olette oikeassa. Jätkät tapittaa Jallua. Mutta mitä Te? Katsokaa nyt aluksi Hymylehti 5/73. Heti kun popparikundit suostuu halajamaanne kuvaan, niin Hymystä lähtee kuvaaja asialle alta aikayksikön. Sitäpaitsi, ideanne todellisesta naistenlehdestä on hyvä. Yxi on jo olemassa, amerikkalainen Playgirl.

Muuten. Edellä olevan kirjeen suuntaisia toiveita on tullut enemmänkin. Yhdessä valitetaan sitä, että se mitä miehestä näytetään, on vain "käpsistynyt nakki". Ei, ei.

Ja vielä nimimerkille Yksi omasta puolestaan, joka sanoo, että miehille on miestenlehdet, mutta naisille ei ole omaa lehteä. Hymylehti on sekä naisten että miesten lehti.

Aitoa ei korvaa mikään

Nimimerkki "Asiaankuulumattomalle" vastaisin. Ei kenenkään miehen tarvitse olla mustasukkainen, jos hän itse kykenee tyydyttämään vaimonsa. On sellaisiakin vaimoja ja naisia, jotka haluavat nauttia sukupuoliyhteydestä. Aitoa ei korvaa minkäänlainen muu väline, sitten tulee kiusaus mennä vieraisiin. Tunnen sellaisiakin parhaassa iässä olevia miehiä, jotka ovat vakavasti ja pysyvästi sairastuneet, mutta silti vaimo on uskollinen. Miten mahtaisi olla jos asia olisi päinvastoin.

Maija

Tämä on hyvä kirje: Se on lyhyt.

Avioliitto: vankila vai vapaus?

Mulla olisi vähän asiaa aviomiehille.

Miten suomalaiset muut aviomiehet kohtelevat vaimojaan, kun mulla on aika huonot kokemukset tästä naisen tasa-arvosta avioliitossa.

Meillä kun vain minä olen naimisissa, ei mies. Hänellä ei ole yksikään meno eikä harrastus jäänyt pois. Olemme olleet kymmenen vuotta naimisissa, ja meillä on kolme lasta, joten kaiken kohtuuden mukaan myös hänen pitäisi olla edes joskus lasten kanssa. Että minäkin pääsisin johonkin. Mutta menepä sanomaan asiasta, niin vastaus kuuluu, että kyllä voin olla vaikka viikonkin kaljalla jos suu ei pysy kiinni. Näin minun mieheni.

Hän kun on niin monipuolinen mies, että palloilun ja metsästyksen lisäksi jää vielä aikaa viinallekin, mutta ei kyllä perheelle.

Joskus tuntuu siltä, että tukehdun tai tulen hulluksi, kun ei voi mistään vakavasta asiasta puhua mieheni kanssa keskenään, eikä voi muidenkaan miesten kanssa puhua, siitä saisi varmasti hirttotuomion.

Miksi avioliitto on toiselle vapaus ja toiselle vankila?

Vastatkaa hyvät miehet ja myös naiset mitä pitäisi tehdä, että olisi myös toisella jotain oikeuksia.

Vai onko avioero ainoa ratkaisu, että saisi vielä elää ja tuntea hellyyttä toiselta ihmiseltä, jota ei kyllä avioliitto ole mulle antanut? kysyy

eräs 28-vuotias yksinäinen

On olemassa sekä Väestöliiton että seurakuntien Avioliittoneuvoloita. Äijää käsikynkästä kiinni ja keskustelemaan kolmannen, ammattitaitoisen henkilön kanssa. Muuten siinä on varsinainen roisto: metsästää, palloilee ja ryyppää.

Ei voi Hymylehti mennä sanomaan viimeistä sanaa avunhuutoonne, hyvä rouva. Älkää tukehtuko, älkää tulko hulluksi, ei se äijä ole sen arvoinen.

Kuvaristikot keskelle lehteä?

Mua kun sitten keljuttaa yksi asia Hymylehdessä, myös muissa lehdissä. Eikö Hymy voisi laittaa kuvaristikoitaan keskelle lehteä. Ne olisivat siitä helppo ottaa irti, eikä lehteen tulisi irtonaisia lehtiä. En usko, että toiveeni olisi mahdoton täyttää.

Yksi kuvaristikkohullu

Tom Wrange esittelee Amerikan matkansa suurimman löydön:

BODY SHAPER -kehonmuovaajan

— uuden nerokkaan kuntovälineen, jolla miljoonat amerikkalaiset tänään harjoittelevat!

AITO WEIDER-TUOTE

Kansainvälisen patentin suojaama
Patentti haettu myös Suomessa.

VAIN 39,95 + postik.

TOM WRANGE: Olen vuosien varrella tutustunut hyvin monenlaisiin ja monenhintaisiin kuntovälineisiin. Mutta en ole koskaan tavannut välinettä, jota yhtä vilpittömästi voisin suositella tavallisille ihmisille. Joe Weiderin BODY SHAPER -kehonmuovaaja on minusta täydellisin tämän hintaluokan kuntoväline mitä milloinkaan on suunniteltu. Lopultakin on keksitty väline joka sekä muovaa koko kehoa että myös vahvistaa verenkiertoa.

MILLAINEN TÄMÄ NEROKAS MENETELMÄ ON?

Weiderin "Viiden minuutin kehonmuovaaja" -menetelmä perustuu yhden jatkuvan, rytmikkään ja koordinoidun harjoituksen suorittamiseen. Tämä viiden minuutin harjoitus on kehitetty kohdistumaan vyötärö- ja lantiolinjaan (joihin rasva nopeimmin kertyy antaen keholle velton ja epämuodostuneen ulkonäön) sekä polttamaan pois kehon liikarasvan nopeuttamalla aineenvaihtoa, polttamalla varastoituneita kaloreja ja vapauttamalla ylimääräveden. Samalla se muovaa uudelleen poven ja lantiolinjan sekä tiivistää käsivarsia ja sääriä ja koko vartaloa! Menetelmä on turvallisempi kuin rasittava voimisteluharjoitus eikä vaadi niin paljon aikaa eikä sisällä niin suuria vaaroja kuin kuntokouluharjoittelu tai mikä muu tahansa tarmokas urheilu. Menetelmän edellyttämä apuväline painaa noin 300 g ja mahtuu esim. isokokoiseen taskuun. Sitä onkin kutsuttu "LIIVINTASKUKUNTOSALIKSI". Voit kuljettaa sitä aina mukanasi ja käyttää sitä missä vain on riittävästi lattiatilaa — milloin tahansa, jopa televisiota katsellessasi. Kiinnitetään muutamassa sekunnissa esim. tavalliseen ovenkahvaan.

MITÄ SAAVUTETAAN 14 PÄIVÄSSÄ?

Henkilökohtaiset tulokset vaihtelevat, mutta keskimääräisenä 14 päivän jaksona voit odottaa vyötärösi hoikkenevan jopa 10 cm ja painosi laskevan jopa lähes 5 kg. Harjoitus voimistaa sydäntäsi ja keuhkojasi, lisää vastustusvoimaa ja kestävyyttä sekä parantaa ruoansulatusta ja yleistä terveystilaa. Se muovaa koko kehosi kiireestä kantapäähän asti. "Viiden minuutin kehonmuovaaja" saa todella ihmeitä aikaan.

TULOKSIA! EI TYHJIÄ LUPAUKSIA

Janette Coupar kirjoittaa: "Vihdoinkin hoikkenin! Kulutettuani yhden vuoden ja 300 markkaa kaikenlaisiin roskalaihduttajiin, saunavöihin, painoitettuihin ja lämmitettäviin vöihin, pillereihin, 'ponnistuksettomiin harjoitusvälineisiin' jne., sain lopultakin oikeata muotoa vartalooni! Se oli todella ilon päivä! Minulla oli onnea, kun keksin teidän "Viiden minuutin kehonmuovaajanne", koska 21 päivässä, suorittamalla vain kaksi viiden minuutin harjoitusta päivittäin, maaten selälläni oman kotini lattialla televisiota katsellen, sain nähdä rasvan katoavan kehostani päivä päivältä. Ensiksi tulokset näkyivät vyötärö- ja lantiolinjoissani, sitten huomasin poveni tulevan kiinteämmäksi ja sääreni saavan enemmän linjakkuutta! En olisi koskaan saattanut uskoa, että kolmessa viikossa pehmeä, vetelä vartaloni velttoine ihoineen olisi melkein kadonnut! Kiitoksia teille tästä kehonmuovaajalahjasta! Nyt voin jälleen nauttia rannalla olosta bikineissä", sanoo Janette Coupar.

MITÄ TYYTYVÄISET ASIAKKAAT SANOVAT:

Mildred Cox: "Vyötäröni hoikkeni 10 cm ja painoni laski 3,5 kg kymmenessä päivässä." Janette Coupar: "Vyötäröni oheni 12,5 cm ja painoni laski 4,5 kg 21 päivässä." Eve Harden: "Vyötäröni oheni 7,5 cm ja painoni laski 5,5 kg 14 päivässä." Betty Knoles: "Vyötäröni oheni 7,5 cm ja painoni laski 4 kg 14 päivässä."

NÄIN SANOVAT ASIANTUNTIJAT:

"Lääkärit ovat aina tienneet, että selällä maaten suoritetut harjoitukset eivät juuri rasita, mutta kuitenkin hoikentavat vartaloa ja antavat sille uutta kauneutta. Teidän menetelmänne on paras kehonmuovausmenetelmä, mitä markkinoilla on."

Tri RICHARD TYLER, kiropraktikko

"Tehokkaampaa kuin hölkkääminen tai voimistelusalissa ponnistelu — ja paljon turvallisempaa. Vyötäröni hoikkeni 11 cm 14 päivässä."

JIM HANLEY, kuuluisa yleisurheiluvalmentaja

"Ihmeellistä! Painaa alle 400 grammaa, on helppo käyttää ja on tehokkaampi kuin harjoittelu 30 erilaisella harjoitteluvälineellä salissa."

TOM MINICHIELLO, New Yorkin ehkä kuuluisimman kuntokoulun omistaja

"Perustuu terveelle fysiologiselle ja lääketieteelliselle pohjalle, polttaa rasvan ja tekee vartalon kiinteäksi rasittamatta liikaa sydäntä tai muita elimiä. Pääsin 14,5 kilon ylipainosta käyttäessäni sitä."

tri PIERRE GRAVEL, Kiropraktisen tutkimuksen Kanadan neuvoston puheenjohtaja

PONNISTUKSETTOMAT HARJOITUSVÄLINEET PALJASTETTU

Valitut Palat (Reader's Digest, syyskuu 1971), New York Times ja Good Housekeeping muun muassa paljastavat saunavyöt, puhallettavat vyöt, painoitetut vyöt ja ponnistuksettomat harjoitusvälineet petokseksi. AMA kuntotoimikunnan puheenjohtaja, tohtori Kenneth Rose, yhtyy tähän. Yli maan levinneessä raportissaan hän toteaa yksinkertaisesti:
"Teidän on työskenneltävä pois liiat senttinne."

ILMAINEN KURSSI SISÄLTYY HINTAAN

Hintaan sisältyy laaja, kuvitettu harjoitusopas suomenkielisin käännöksin. Tämä kurssi näyttää yksityiskohtaisesti, miten tästä KOKO KEHON MUOVAAJASTA saadaan suurin hyöty irti. Kehonmuovaaja + kurssi maksaa vain 39,95 + postituskulut

EI MITÄÄN KEPULIKONSTEJA EIKÄ KIEROUTTA: RAHAT TAKAISIN – TAKUUTARJOUS

Koska tämä ei ole mitään "taikuutta" ja sinua on jo kylliksi huiputettu erilaisilla "ponnistuksettomilla harjoitusvälineillä", annan sinulle tämän

EHDOTTOMAN TAKUUN

Pane toimeksi nopeasti ja totea mittauksin todettavat ja kehoa kiinteyttäneet muutokset 14 päivän aikana tai palauta harjoitusväline ja kurssi, jolloin palautamme veloittamamme kauppasumman postikuluineen!

Onko vielä olemassa syytä olla tilaamatta BODY SHAPER -kehonmuovaajaa? Se on muovaaja, joka todella tehoaa! Tilaa omasi jo TÄNÄÄN! Sillä on 100 prosentin takuu!

SAA UUTTA ILOA KEHOSTASI – ANNA SILLE VIEHÄTYSVOIMAA – TILAUS POSTIIN JO TÄNÄÄN!

TOM WRANGE CO
Osuuskunnantie 33, 00660 HKI 66
Puh. (90-) 743534

Tilaan BODY SHAPER -kehonmuovaajan sekä siihen liittyvän kurssin. Minulla on 14 päivän palautusoikeus. Toimitus postiennakolla.

....
Nimi

....
Osoite

....
Postinumero ja postitoimipaikka H 12/73

Kaikille muillekin hulluille: Kaikki lehteen tulevat jutut pyritään sijoittamaan sopivalle paikalle lehdessä. Kuvaristikko ei ole sopiva keskiaukeamalle.

Siirtyisimmekö Keski-Euroopan aikaan?

Onko Etyk-kokouksissa pohdittu yhteisestä, niin sanotun Keski-Euroopan ajan noudattamisesta, jolloin kaikki Euroopan maat, myös Suomi käyttäisivät samaa aikaa? Nykyisin tämä Keski-Euroopan aika on yleisesti käytännössä useimmissa Euroopan maissa. Länsi-Euroopassa vain Englanti ja Portugali käyttävät Greenwichin aikaa (Keski-Euroopan aika miinus 1 t). Lehdistössä on vilahdellut sellaista, että nekin harkitsevat siirtymistä Euroopan yleisaikaan. Itä-Euroopan aikaa käyttävät vain Suomi ja eräät Etelä-Euroopan maat kuten Kreikka ja Turkki.

Suomi siirtyi tähän nykyisin noudatettavaan Itä-Euroopan aikaan 1. päivänä toukokuuta 1921 noudattaen meridiaania, joka on 30 astetta itään ja se kulkee Leningradin — Käkisalmen — Kirkkoniemen kautta, jotka ovat Suomen rajojen ulkopuolella. Ohimennen mainittuna Leningrad käyttää Moskovan aikaa (Keski-Euroopan aika plus 2 t) kuten Itä-Karjala, Viro, Latvia ym.

Suomessa kellot ovat nykyisin edellä keskiaurinkoajasta mm. Helsingissä 20 minuuttia 11 sekuntia, Turussa 30 minuuttia 54 sekuntia, Maarianhaminassa 40 minuuttia 9 sekuntia. Olisi siis varsin luonnollista, että Suomessakin noudatettaisiin yleistä Keski-Euroopan aikaa. Silloin ei tarvitsisi Ruotsiin ja muihin Euroopan maihin matkustettaessa siirtää kelloa taaksepäin yhden tunnin ja palatessa taas samanverran eteenpäin.

Lopuksi mainittakoon esimerkkinä kellonaikojen erilaisuuksista johtuvista erehdyksistä, että jokin aika sitten oli suuri meripelastusharjoitus Itämerellä matkustajalaiva Aallottarella. Harjoituksiin piti osallistua Neuvostoliiton, Suomen ja Ruotsin pelastuslaivoja sekä helikoptereita. Osallistuvilla mailla on kullakin eri kellonaika ja tällä kerralla ilmoitettu aika ei täsmännyt jostain syystä. NL:n helikopterit eivät tulleet paikalle ajallaan, samaten ruotsalaiset olivat tunnin myöhässä. Tositilanteessa kellonaika on ratkaiseva pelastustouhuissa.

Miksi Suomi ei siirtyisi Keski-Euroopan yleisaikaan?

Yleisaika

Miksi mainoksia?

Olen ollut uskollinen Hymylehden tilaaja jo kuusi vuotta. Silloin kun lehti alkoi minulle tulla, siinä oli jotain luettavaakin. Tosin siinä oli vähemmän sivuja kuin nyt, mutta mainoksia oli siedettävissä määrin. Nyt tässä lehdessä ei ole paljoa muuta kuin mainoksia, ja samoista ihmisistä melkein joka numerossa. Ovatko nämä ihmiset myyneet koko elämänsä Hymylehdelle? Arvatkaa kyllästyttääkö samat naamat joka lehdessä?

Kyllä sitä mainostaa saa nykyisin ihan ilman tilaustakin. Oikein harmittaa kun lehden avaa ja sieltä koettaa mainosten välistä jotain etsiä. Siis mainokset vähempään ja enemmän asiaa.

Entinen Hymyn tilaaja

Ilman mainoksia ei tule yksikään kaupallinen aikakaus- eikä sanomalehti toimeen tässä maassa.

Kuka aloitti jatkosodan?

Marraskuun Hymyssä oli Osmo Lahdenperän "kertomus", kuinka Suomi aloitti jatkosodan. Jo rupriikin naivius herätti huomiota, puhumattakaan tekstin sisältämistä asiavirheistä.

Ensiksikään Erkko ei ollut enää kesäkuussa —41 Suomen hallituksen ulkoministerinä. Rangelin ulkoministerinä toimi Witting. Toiseksi tekivät venäläisetkin useitakin väkivaltaisia tiedusteluretkiä Suomen puolelle jo ennen varsinaisia sotatoimia.

Esimerkiksi 2. AK:n (Imatra — Simpele) 18. div. lohkolla Ruokolahden Jäppilänniemessä ja Kuokkalammilla. Ei liioin liittoutuneiden ts. Yhdysvaltain materiaalikuljetukset olleet vielä tuolloin ajankohtaisia Neuvostoliittoon, mutta kylläkin elin ehto englantilaisille. Yhdysvallat tosin lupasivat jo 24.6.—41 auttaa Neuvostoliittoa, mutta vielä kauan ennen kuin todella merkittävät saattueet alkoivat vyöryä kohti Muurmanskia.

Mainittakoon vielä, etteivät Mannerheim, Ryti ja Rangel suunnitelleet enää kovinkaan suuria maailmankartan äärellä. Suomalaisten suunnitelma oli jo valmiina ennen talvisotaa, ja se oli kaikkea muuta kuin offensiivinen. Se, että tämä suunnitelma muutti luonnettaan kesäkuussa —41, ei johtunut paljonkaan edellä mainituista herroista. Sitä vastoin suunnitelma toteutettiin yhtä taitavasti kuin alkuperäinenkin.

Paavo Päärni

Emme ole muuttaneet yhtään edellä olevan historioitsijan tekstiä, josta heijastuukin kaikille historioitsijoille luonteenomainen tyyli.

Eka, täällä Jalo, terve!

Luettuani kirjoituksenne kävi lävitseni kuin kylmä henkäys. Hyi sanoisin. Kaikki ne kynään tarttuu. Kun Sinulla on kerran hyvä olla, täytyykin Sinun olla tietämätön.

Kyllä maar on minusta parhaita ohjelmia ne, missä on politiikka. Jos täällä jotain hyvää on, niin kyllä siinä ovat pelanneet poliitikot, politiikka. Tiedätkös sitä, että kaikki humanismi, inhimillisyys ja jalous on kansainvälistä. Sitä ei saa eikä voi yksi kansakunta omia.

Maailmassa on kansoja, joilta on riistetty kaikki mikä on mahdollista. Tämän riiston ovat suorittaneet sellaiset ihmiset, joilla jo ennestään on kaikkea, vaan ei inhimillisyyttä, ihmisyydestä puhumattakaan. Ja mitäs luulet tämän kaiken olevan muuta kuin politiikkaa, jos näitä asioita tiedotetaan kansalle ja kansoille. Mainitsemasi alkoholismi on hyvin paljon yhteiskunnallinen, siis poliittinen. Mielestäni politiikan on ulotuttava joka kotiin ja joka sieluun. Muutoin ei saada ihmistä tietoiseksi siitä kenen joukoissa seisoo. Valitettavasti olen saanut "ei-poliittisista" henkilöistä sellaisen käsityksen, että ne ovat järjestään pimeitä, patamustia, taantumuksellisia, konservatiiveja.

Minä olen sellainen kolli johon ei silittely auta. Tunnen vasta elämän elämisen arvoiseksi, kun saan olla seurassa samanlaisten ja kuunnella naukumista, missä on elävän elämän jatkuva ääni.

Jalo Sivusalmi

Oikein! Järjestäänhän ne ovat ihan pimeitä.

Hyvää päivää Hymylehdelle

Kiitoksia lehdestänne. Hyvä se on, rohkea, paljastava, ärsyttävä. Sellainen kun tulee ollakin saadakseen jokaisesta kansankerroksesta ihmiset hereille. Olen seurannut lehteänne alusta alkaen. Kiitos myös Veikko Ennalalle.

Lydia Sysmästä

Hölkkääjät ja rintauimarit mustanmafian rutistuksessa

Mustamafia on jälleen iskenyt liikunnallisen kansalaisen päätä pystillä ja idätys-astialla. Liikkuja on kuin klapilla päähän lyöty säynävä moottoritien pientareella. Kuinka kaikki oikein tapahtui?

Tieteilijät ja taiteilijat saavat nyt 55 prosenttia veikkausmäärärahoista, ja urheilujärjestöt vain 45 prosenttia! Vaikka koko veikkaus on urheiluihmisten kehittämä. Pitääkö liikunnan harrastajien antaa suurin osa "valtionavustuksestaan", jonka se on itse itselleen hankkinut, tieteilijöille ja taiteilijoille? Eivätkö tieteilijät ja taiteilijat kykene itse keräämään varoja itselleen, sen ei luulisi olevan vaikeaa kun koko Suomen ylimystö nimenomaan suosii juuri em. ryhmiä.

Miljoonat suomalaiset hyötyvät välittömästi urheilun saamasta valtionavusta eli veikkausvaroista. Taiteilijoita ja tieteilijöitä, noita ah niin ahneita, on vain kourallinen jaolla. Ja he saavat 55 % potista.

Kuitenkin nuo kapakoissa vuodet ympäriinsä mesoavat taiteilijat ja tieteilijät lehtihaastatteluissa kertovat inhoavansa liikuntaa ja urheilua.

Ei ihme, että uimahallista palaavan proletaarin olo tulee kuvottavaksi, nähdessään kapakasta konttaavan taiteilijan, tiedemies seljässään.

Klaus Kask
Sverige

Tuoltako ne asiat näyttävät sieltä päin? Mutta onneksi Suomessa on sananvapaus!

Lastensuojeluvirastolle au-lapsen puolesta

Kyllä on todella ikävää, että nyky-yhteiskunnassamme on tällainen kallis laitos, joka ei ole lapsiystävällinen.

Asioidessamme au-lapsen puolesta ihmisoikeudesta, joka pitäisi kuulua myös lapselle, katsomme lapsen omaisina hänen kärsivän viattomasti vääryyttä ilkeän äidin ja isäpuolen pitäessä lasta kuin vankia.

Lapsesta pitäisi kehittyä sopeutuvainen ja kunnollinen kansalainen yhteiskuntaan. Täytyy ihmetellä sitä välinpitämätöntä käsien levittelyä näissä lapsiasioissa. Miksi on olemassa tällainen laitos, joka ei tee lapsen hyväksi mitään? Katsomme, että lapsi tarvitsee muutakin kuin ruoan ja asunnon.

Au-lasten tädit

Myös muita kirjeitä on tullut lastensuojeluvirastoista — ja ainoastaan negatiivisia, kielteisiä. Lapsi tarvitsee todella muutakin kuin ruoan ja asunnon. Toivottavasti tämä kirjoittelu auttaa jotain.

Rehellisiä vai ei?

Ainakin täällä Helsingissä tuhkatiheään putoaa postiluukusta mainoksia, joissa LKV:hen (kiinteistövälitystoimisto) lukeutuvat kiinteistövälittäjät mainostavat rehellisyyttään, kohtuullisuuttaan välityspalkkioissa ja luotettavuudessa. Muutamissa mainoksissa on jopa näitten välittäjien pärstiä nimineen.

Koska itsekin aikanaan jouduin tällaisen LKV:n "luotettavan välittäjän nyljettäväksi ja petettäväksi — asia on nyt juridisesti vanhentunut — toivon, että lehtenne kiinnittää huomiota tällaisiin väärinkäytöksiin ja paljastaa tällaiset rikolliset.

"Rosvot kiinni"

Vakuutamme, että heti kun rosvoja löytyy, niin otamme heidät kiinni. □

100 LASTA

Hymylehden asiantuntijaraati sadan liikennevammaisen lapsen auttamiseksi on aloittanut työnsä.

Kuten lehtemme edellisissä numeroissa olemme kertoneet, auttaa Hymylehti liikenneonnettomuuden uhreiksi joutuneita lapsia tavalla joka itse kullekin tarpeen on. Olemme ottaneet ja otamme huomioon lapsista meille kirjoittaneiden omat toivomukset auttamisen laadusta.

Raadissamme edustavat liikenneturvallisuuden ja yleensäkin liikenteen asiantuntemusta korkeimmillaan varatuomari **Veikko Pajunen** sekä lääket. ja kir. tri, silmälääkäri **Martti Liesmaa** Helsingin yliopistollisesta keskussairaalasta. Tri Liesmaahan on tunnettu tutkimuksestaan näön osuudesta liikenneturvallisuustekijänä — seikka joka juuri lasten ollessa kysymyksessä on erittäin tärkeä. Toimituksemme edustajina raadissa ovat päätoimittaja **Veikko Koski** ja toimittaja **Antero Maunula.**

Kampanjamme tuloksista aloitamme kertoa seuraavassa numerossamme. Ellette vielä ole ehtinyt lähettää kirjettänne, tehkää se nyt. Osoitteemme on Hymylehti, Linnanrakentajantie 2. B, 00810 Helsinki 81. Kuoreen tunnus "LAPSET.

hymy LEHTI
Puutarhakatu 16
33210 Tampere 21

OSOITTEENMUUTOS

Kiinnittäkää tähän osoitelipuke viimeksi saamanne Hymylehden takakannesta. Kirjoittakaa alle uusi osoitteenne ja postittakaa meille ensi tilassa.

Nimi ______________________

Uusi lähiosoite ______________________

Uusi postitoimipaikka ______________________

10 hienoa ranskalaista PARFYYMIA

Aina sopiva tuoksu joka tilanteeseen

Joudutte päivittäin ja jopa eri vuorokauden aikoina erilaisiin tilanteisiin. Pukeudutte niihin eri tavoin, ehkäpä vaihdatte meikkiäkin. Miksi siis käyttäisitte aina samaa hajuvettä? Nyt voitte suoda itsellenne pienen ylellisyyden: vaihtakaa hajuvettä niin usein kuin haluatte. Voitte valita mielialanne mukaan raikkaan, suloisen, reippaan tai seksikkään tuoksun. Tästä 10 parfyymin valikoimasta löydätte aina oikean tuoksun joka tilanteeseen.

Hurmaavia tuoksuja suoraan Pariisista

Jokainen parfyymilippaassa oleva hajuvesi loihtii ympärilleen oman, viehättävän tuoksunsa. "Douce Faute" ja "Entendu" ovat naisellisia tuoksuja. "Pirouette" on kevyt ja raikas. Se sopii ulkoilmaan tai päivällä käytettäväksi. Tulette ihastumaan "Wizzyn" hienostuneeseen jasmiinintuoksuun, myskintuoksuisiin "Gordon d'Argent'iin" ja "Croyance'en". Nämä kaikki sopivat käytettäväksi mihin vuorokauden aikaan tahansa. Hajuvedet ovat kauniissa sinisen ja kullan hohtoisessa lippaassa, jossa on pariisilaisaiheinen koristelu. Tämä lipas kaunistaa viehättävällä tavalla kampauspöytäänne.

Uskomattoman edullinen tarjous

Olemme saaneet vain rajoitetun määrän näitä pakkauksia. Älkää siis viivytelkö. Postittakaa tilauskuponki jo tänään, niin lähetämme Teille tyylikkään parfyymipakkauksen 49:50 mk:n postiennakolla (+ postituskulut). Teidän tulee olla ehdottoman tyytyväinen lähetykseen. Muussa tapauksessa palautatte parfyymipakkauksen ja saatte rahanne takaisin.

Alkuperäinen ranskalainen pakkaus

- Monipuolinen valikoima hienoja parfyymeja uskomattoman edulliseen hintaan.
- Aitoja parfyymeja, ei eau de cologneja tai eau de toiletteja.
- Kaunis alkuperäinen pakkaus.
- Sopii myös lahjaksi ystäville.

mk 49:50

ILMAISEKSI

White Lilac

PARFYMOITU KYLPYÖLJY

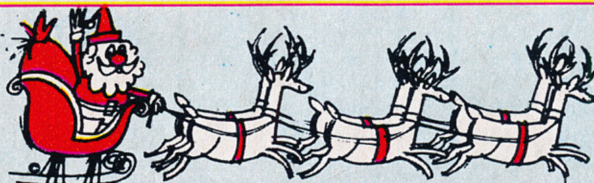
Tämä parfymoitu kylpyöljy tekee kylvystänne entistäkin nautittavamman.

Hobby Hall ● Hämeentie 157
00560 Helsinki 56 ● Puh. 790022

Leikataan tästä

TILAUSKUPONKI

ILAHDUTTAKAA MYÖS YSTÄVIÄNNE TUOKSUVILLA LAHJOILLA

Lähettäkää minulle postiennakolla hintaan mk 49:50/pakkaus (+ postituskulut) ..... kpl ranskalaisia hajuvesipakkauksia. Ellen ole täysin tyytyväinen lähetykseen, voin palauttaa sen 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta ja saan rahani takaisin.

Sukunimi .... *Etunimi* ....

Lähiosoite ....

Postinumero .... *Postitoimipaikka* ....

Vastaanottaja maksaa postimaksun

Form-O-Matic

PL 18

00003 HELSINKI 300

Vastauslähetys

HKI 10/56 Lupa 1700

AIRA SAMULIN JA EKKU PELTOMÄKI KERTOVAT SEKSUAALIELÄMÄSTÄÄN:

meillä ei ole vuoteessa mitään ongelmia

Seksihulluja vai luostarielämää viettäviä? Kas siinä pulma, joka on ulkopuolisia vaivannut. Nyt Ekku ja Aira päästävät vieraat vaivoistaan ja toteavat: — Meillä ei ole mitään ongelmia!

Aira Samulinista ja Ekku Peltomäestä on kirjoitettu paljon. Ehkä kyllästymiseen asti. Mutta kertaakaan ei ole päästy kotoista kahvitilaisuutta pidemmälle. Nyt päästiin. Kerromme, millaista yhteiselämä loppujen lopuksi on, kun vaimo on miestä parikymmentä vuotta vanhempi. Millaisia ovat illat ja yöt kotona? Nyt mennään sananmukaisesti vähän pintaa syvemmälle!

Kuvat:
OLAVI KASKISUO
Teksti:
HELLEVI JUSSILA

Ensin ajateltiin, että Ekku Peltomäelle riittää, kun hän pääsee muutaman kerran palstoille Aira Samulinin kavaljeerina. Kun yhdessäolo tunnustettiin reiluksi seurusteluksi, rakkaudeksi, alettiin ihmetellä Ekun kovanaamaisuutta. Että kundi viitsiikin! Kesäkuussa olivat kihlajaiset ja elokuussa häät ja . . .

— Nyt tietenkin jo siunaillaan, miten kauan minun pokkani kestää, nauraa Ekku. Ulkopuoliset alkavat olla kärsimättömiä, kun suuri kupla ei vain ota särkyäkseen!

Aira on Ekkua 19 vuotta nuorempi. Siitä johtuu ulkopuolisten huoli. Vaikka he ovat haastattelussa toisensa perään vakuuttaneet, ettei ikäero merkitse mitään ja että he viihtyvät jumalaisen hyvin yhdessä, kalvaa sivusta katsojan mieltä sittenkin pieni epäillys.

Siksi annoimme heidän jälleen kerran puhua. Mutta rehellisemmin ja rohkeammin kuin koskaan aikaisemmin. He puhuivat monta tuntia yhteen menoon. Tietysti sekaan mahtui paljon kuivia työasioita, jotka eivät kiinnosta tippaakaan niitä, joita kiehtoo heidän "epänormaali" suhteensa.

Aira aloitti:

— Meidän suhteemme perustuu vahvaan henkiseen pohjaan. Monilla ihmisillä tuntuu olevan sellainen käsitys, että se on juuri seksi, joka meitä yhdistää. En tajua, mistä tuollainen käsitys on syntynyt. Se on joka tapauksessa väärä. Ei pelkän seksin varaan voi rakentaa yhteistä tulevaisuutta.

— Jostain jutuista on saanut jopa sellaisen käsityksen, että me ollaan todellisia seksihulluja; että ei juuri sängystä muualle ehditä. Huvittavaa. Jos totuudessa pysytään, niin kaikkein viimeiseksi meistä voisi tuollaista juttua levittää. Vaikka ei se mitään, puhukaa rauhassa. Meillä on sellainen suojapanssari, etteivät pahat puheet pysty meihin vaikuttamaan. Korkeintaan voidaan omistaa muutama ajatus pahanpuhujalle miettimällä, mikä sen omassa elämässä mahtaa olla pielessä.

Ekku: — Kun ikäero on tavallisuudesta poikkeava, kuvittelevat monet, että meidän pitää muutenkin olla jotenkin epänormaaleja. Mutta ei me olla. Me ollaan kuin kuka tahansa aviopari: tehdään työtä yhdessä ja erikseen, huvitellaan joskus, katsellaan televisiota, kuunnellaan musiikkia, syödään vaatimatonta ruokaa . . . Ja yhtenä osana normaaliin elämään kuuluu seksi. Siinäkin meillä pyyhkii mukavasti. Mennään sänkyyn, kun tuntuu siltä, ja mitään ongelmia ei ole.

Aira: — Se on ymmärrettävää. Silloin, kun muuten menee hyvin, sujuvat myös sukupuoliasiat. Niistä ei tarvitse tehdä mitään numeroa. Ne kuuluvat luonnollisena osana elämään.

Mustasukkaisuus on meille vieras asia

Aira ehti olla kaksitoista vuotta erossa miehestään, ennen kuin löysi Ekun. Välillä oli tosin seitsemän vuoden romanssi Paavo Noposen kanssa. Ekun kanssa eläessään hän ei ole ehtinyt edes tavata Paavoa. Tuttavuus on loppunut.

Aira: — Ilmeisesti Paavo suunnitteli avioliittoa, ja pari kertaa minunkin mielestäni asiat olivat siinä mallissa, että olisin voinut kuvitella naimisiinmenoa. Koko ajan kuitenkin toivoin, että kerran löytäisin ihmisen, joka olisi edes vähän samanlainen kuin minä; ihmisen, jonka kanssa elämä sujuisi helpommin. Sitten tapasin Ekun. Monet luulevat, että tartuin häneen kuin hukkuva oljenkorteen. Että jostain piti mies saada. Tosiasiassa minulla oli kyllä varaa valita, mutta Ekku oli löytö! Vaikka oli ympärilläni ennen häntäkin itseäni nuorempia miehiä.

Ekku: — Nyt ei ole kenelläkään varaa kieppua kummankaan ympärillä. Minulle riittää Aira, ja tiedän, että Aira tuntee samoin.

Aira: — Sitä kukaan ei kuvittele, että minä jättäisin Ekun jonain päivänä. Kaikki vaan odottavat päivää, jolloin Ekku vaihtaa minut nuorempaan. Mitä sitä pelkäämään. Nuorempia naisia Ekku kyllä voi löytää, mutta uskon, ettei hän kenenkään kanssa voi olla tämän onnellisempi.

Ekku: — Tuntuu ehkä käsittämättömältä, mutta meille on mustasukkaisuus täysin vieras asia. Eikä se varmasti johdu rakkauden puutteesta. Päinvastoin. Olemme niin varmoja toisistamme, ettei ole mitään syytä mustasukkaisuuteen. Me sovimme joka suhteessa toisillemme. Paha on kenenkään väliin tulla. Ja totuushan on, että silloin, kun ollaan onnellisesti rakastuneita, ei tarvita syrjähyppyjä. Monet miehet yrittävät kyllä kakistella, että he ovat onnellisia avioliitossaan, mutta että syrjähyppy silloin tällöin kuuluu asiaan. Siinä he valehtelevat. Ei varmasti tee mieli pois sellaisen naisen luota, jonka kanssa kaikki sujuu täydellisesti.

Emme hanki yhteistä lasta

Tyypillisten romanssihaastattelujen perusteella saattaisi kuvitella, etteivät Aira ja Ekku osaa edes riidellä. Tosiasiassa he ovat ottaneet rajustikin yhteen. Viime keväänä oli riitakausi, jolloin Aira turvautui kerran jopa nyrkkiinsä.

Aira: — Se oli hirveää aikaa. Missään vaiheessa ei kumpikaan kuitenkaan lähtenyt omille teilleen eikä uskonut, että kaikki loppuu tähän. Siellä me vaan sodittiin kotona kahdestaan.

Nyt sitä riitaa pystyy jo erittelemään. Se johtui siitä, että me oltiin oltu liian tiiviisti yhdessä. Tuli sellainen hetki, jolloin piti vakavasti ruveta miettimään, mistä oikein oli kysymys. Ekku alkói puhua avioliitosta. Kun mentiin kihloihin, elämä rauhoittui. Ja kun mentiin naimisiin, se rauhoittui entisestäänkin.

Ekku: — Mutta älä kysy, miksi me mentiin naimisiin. Ei me itsekään tiedetä. Joka tapauksessa nyt on parempi olla. Avioliitto on avoliittoa vapaampi olotila.

Ekulla on edellisestä avioliitostaan kaksi lasta, samoin Airalla. Nyt odotellaan korvat venyen suunnitelmia yhteisestä lapsesta. Odotellaan, mutta ei kehdata suoraan kysyä, kun Airalla on jo sitä kalenteri-ikää . . .

Aira: — Kyllä me ollaan asiasta keskusteltu. Useinkin. Ja ainakin tällä hetkellä ollaan sitä mieltä, ettei yhteistä lasta hankita. Meillä on jo yhteensä neljä lasta, joiden elämästä täytyy huolehtia. Se on aikamoinen perhe.

Ekku: — Työasioidenkaan vuoksi lapsen hankkiminen ei olisi nyt viisas teko. Minulla on opiskelut kesken. Niihin menee vielä ainakin neljä vuotta. Aira taas joutuisi jättämään tanssimisen, ainakin viimeisinä raskauskuukausina.

Aira: — Nuorina lapsia hankitaan, koska se kuuluu asiaan. Nyt vanhempana tajuaa, miten valtavaan vastuuseen saattaa itsensä synnyttämällä lapsen. Jos meillä jommalla kummalla ei olisi ennestään lapsia, niin luultavasti nyt hankittaisiin yhteinen. Ja jos niin kävisi, että kaikesta huolimatta alkaisin odottaa, lapsi saisi varmasti syntyä. En tekisi aborttia.

Riitämme joka suhteessa toisillemme

Jossain välissä Aira kertoo, että hänen selkänsä on vioittunut. Sitten Ekku sanoo, että hän on laihtunut yhteiselon aikana melkoisesti. Perään hän kysyy, mitäs siitä päättelet. Aira nauraa.

Aira: — Huumori näyttelee meidän suhteessa melkoista osaa. Joku tietysti kuvittelee, että minä olen kotonakin tekoripset silmissä ja täysi meikki päällä. Tosiasiassa

KÄÄNNÄ

en käytä kotona ollenkaan meikkiä. Tietenkin olen hirveän näköinen. Mutta en välitä siitä. Ja Ekulla on vain hauskaa, kun se saa katsella, miten ruma voinkaan olla!

Ekku: — Olisi rasittavaa, jos joutuisi kotona pingottamaan. Ihminen pitää hyväksyä sellaisena kuin hän on ilman mitään koristuksia. Monta kertaa painelen postiakin vastaan kalsareissa. Kotonaan täytyy saada olla vapaasti. Ihan alasti me ei sentään oleilla. Ei ainakaan tarkoituksella.

Aira: — Eikä meillä harrasteta mitään läpinäkyviä yöpaitoja. Minä oleilen kotona virttyneessä froteehaalarissa, joka tekee minut aivan epäsuhtaisen näköiseksi. Sitä käytän yölläkin. Sitten minulla on pitkä puuvillainen yöpaita. Aluksi kyllä ajattelin, etten kehtaa näyttäytyä Ekulle sellaisissa. Nyt tiedän, että hänellä on niiden vuoksi vain hauskaa.

Ekku: — Joo, ei Airan tarvitse yrittää miellyttää minua millään läpinäkyvillä luomuksilla. Eikä meillä muutenkaan tarvita poppakonsteja. Ei esimerkiksi katsella pornoa tai naukata alkoholia, ennen kuin mennään vuoteeseen. Me riitetään toisillemme muutenkin.

Aira: — Ja sitten minä pistän harva se yö hiuksiini muutaman papiljotin ja vedän huivin päälle. Katsos, me eletään kuin kaksi tasavertaista ihmistä. Ei ole mitään roolijakoa. Esimerkiksi sellaista, että naisen pitäisi olla miehen elämän sulostuttaja. Aluksi mä kyllä yritin leikkiä pikku vaimoa, mutta Ekku otti heti luulot pois. Hän ei tarvitse mitään huoltajaa eikä taloudenhoitajaa. Hän pesee itse pyykkinsä, laittaa itse ruokansa ja tiskaakin, vaikka minusta hän ei ole mikään tiskaaja.

Ekku: — Ei ole Airakaan. En halua katsella häntä tiskaamassa. Se ei sovi hänelle.

Aira ei vanhene koskaan...

Ekku ja Aira väittävät olevansa lähes askeettisia. Jääkaapissa ei ole lohta eikä katkarapuja. On vain halpaa juustoa ja näkkileipää. Sitten keitellään kahvia ja jutellaan työasioista, korkealentoisilla asioilla ei hienostella.

Aira: — Hyvin paljon me jutellaan elämästä ja ihmisistä. Pohdiskellaan, miksi joku tekee niin tai näin, miksi on sellainen kuin on ja niin edelleen. Nykyisin Ekku lukee melkein aina. Minä hoitelen omat asiani vierellä hiiren hiljaa ja keittelen Ekulle kahvia.

Ekku: — Saan muuten kiittää Airaa siitä, että aloin uudelleen opiskella. Ellei ole mitään päämäärää, on vaikea opiskella. Meidän yhteinen tulevaisuutemme on nyt sellainen päämäärä, joka pistää yrittämään. Olenkin naureskellut Airalle, että kun valmistun, otan opettajan paikan jostakin hiljaisesta maaseutupitäjästä ja menemme sinne viettämään vanhuutta. Vaikka

Meillä ei ole vuoteessa...

Airaa ja Ekkua sitoo toisiinsa valtava yhteenkuuluvaisuuden tunne. Sitä on ulkopuoliselle mahdoton selittää. Niin kuin on mahdoton selittää sitäkin, miten vilpittömän onnellisia he ovat toistensa seurassa.

minusta tuntuu, ettei Aira tule vanhaksi koskaan...

Aira: — Vanhuutta en pelkää. Sen sijaan sairaudet yritän ehkäistä ennakolta. Käyn jatkuvasti tutkituttamassa vereni, sillä monet sukuni naiset ovat menehtyneet verisuonitauteihin. Mihin minä joutuisin, jos halvaantuisin ja tulisin liikuntakyvyttömäksi. Se olisi vaikea tilanne.

Ekku: — Nyt menee niin hyvin, että tuntee itsensä melkein rauhattomaksi. Sitä kuvittelee, että onnea on vain tietty määrä. Ei sitä voi loputtomiin kestää. Kun vain ei mitään onnettomuutta sattuisi...

Aira: — Kun kerran taas höpisin sairauksista, sanoi Ekku, että jos halvaantuisit, niin sittenhän minä vasta voisin näyttää, miten paljon rakastan sinua. Eikö se ole paljon sanottu?

Ehkä esimerkkimme auttaa muita

Ekku: — Minun tekisi vielä mieli sanoa jotain niille, jotka pitävät tätä meidän suhdetta luonnottomana. Tai kysyä: mitä luonnotonta siinä on? 27-vuotias mies ja 46-vuotias nainen sopivat seksuaalisesti toisilleen mitä parhaiten. Tieteellisestikin on todettu, että miehen sukupuolinen vireys alkaa laskea 20 ikävuoden jälkeen, kun taas nainen on parhaimmillaan joskus 35 vuoden iässä.

Aira: — Enkä minä ole sitten pistänyt näitä sanoja Ekun suuhun. Hän on aina ollut samaa mieltä miehen ja naisen ikäeroista.

Ekku: — Kun miehille tulee niin sanottu viidenkymmenen villitys, kuvitellaan, että he iskevät nuoria naisia, koska oma vaimo ei pysty enää tyydyttämään seksuaalisesti. Minä uskon, että totuus on toisenlainen. He menevät vieraisiin peittääkseen kykenemättömyyttään kotoisessa sukupuolielämässä. Nuori nainen on helppo saalis, sillä hän ei osaa arvostaa sukupuolielämää samalla tavalla kuin kypsä nainen. Kun mies huomaa ensimmäisen kyvyttömyyden merkin, tulee hänelle kiire vieraisiin todistamaan miehekkyyttään. Oma vaimo on mitä virein ja hehkein, mutta kun hän saa aikansa ymmärtää, että hän on jo aivan rapistunut eikä hänestä ole mihinkään, niin pian hän uskoo sen itsekin — ja rupsahtaa. Näin tämä miesten ja naisten välinen systeemi toimii. Valitettavasti!

Aira: — Toivon, että meidän esimerkkimme auttaisi muita; että jotkut muutkin uskaltaisivat yrittää ikäerosta huolimatta.

Ekku: — Sillä ei me olla mikään ainutlaatuinen tapaus. Varmasti moni mies tietää itsekin, että hän olisi pystynyt olemaan hyvin onnellinen itseään vanhemman naisen kanssa, mutta ei ole yleisen mielipiteen vuoksi uskaltanut jatkaa. Ihmisen pitäisi pystyä ajattelemaan omaa parastaan eikä miettiä, mitä muut mahtavat ajatella.

Aira: — Monet ovat väittäneet, että Ekku on etsinyt minusta äitihahmoa. Totta. Saman verran kuin miehet yleensä etsivät vaimoistaan äitihahmoa!

Ekku: — Sen jälkeen, kun tuli tunnetuksi, että rakastan Airaa, ei monikaan tyttö ole yrittänyt iskeä minua. Luulisi, että joku tekisi sen vain näyttääkseen Airalle, miten nuori aina vanhan voittaa. Mutta ei. He kai vaistoavat, etten ole iskettävissä. Kyllähän sen huomaa, kenelle seura kelpaa ja kenelle ei.

Aira: — Jos tulee sellainen päivä, että Ekku menee luotani pois, sopeudun siihen. Asioiden on täytynyt ajautua pisteeseen, jolloin me ei kerta kaikkiaan enää viihdytä yhdessä.

Uhkailuja seurustelun vuoksi

Aira sanoo, että hänen ja Ekun yhteistä elämää leimaa käsittämättömän vahva yhteenkuuluvaisuuden tunne. Siihen sisältyy niin suuria asioita kuin pieniä vivahteitakin, niin juhlahetkiä kuin arkista aherrustakin. Siksi tuntuu oudolta repäistä siitä eroon yksi asia ja käsitellä sitä erillisenä.

Aira: — Jos me puhutaan pelkästään seksistä, se antaa meistä tavattoman väärän kuvan. Huolimatta siitä, että asiat ovat tosia. Kaikkien mieliksi ei voi olla, mutta jotkut ihmiset on otettava huomioon. Meille tärkeitä ihmisiä ovat lähiomaiset, molempien lapset sekä Ekun vanhemmat.

Jos julkkis kertoo juuri tulleensa Pariisista, ostaneensa monen tonnin turkin, vaihtaneensa uuden auton vielä uudempaan tai jotain vastaavaa, se hyväksytään. Se on hienoa. Kuka tahansa ei pystykään samaan. Kun hän sitten puhuu asioista, jotka kuuluvat kenen tahansa elämään, närkästytään. Julkkis ei saa nukkua papiljotit päässä eikä viettää normaalia avioelämää. Tai ei ainakaan saa siitä julkisesti puhua.

Sillä uhallakin Aira ja Ekku puhuivat. He ovat ihmisiä ja haluavat olla muidenkin silmissä ihmisiä.

Aira: — Meitä on uhkailtu paljon tämän seurustelun vuoksi. On vannottu, ettei siitä hyvää seuraa.

Ekku joi raskaan tentin päälle pari konjakkia, ja totta kai puhuimme viinasta muutenkin. Miten se liittyy herrasväki Peltomäen elämään?

Aira: — Itse käytän alkoholia erittäin vähän. Ekku on yhteisen elämämme aikana juonut itsensä pari kertaa känniin. Hän juopuu hirveän vähästä ja sitten hän nukahtaa. Ei se niin kivaa ole, ja seuraavana päivänä hän on vaikea. Pikku huppelissa Ekku on kyllä ihana: tunnustaa koko ajan rakkauttaan ja pussailee ja halailee.

Ekku: — Tehdäänhän me sitä muutenkin, halaillaan aina mennen tullen...

Koko haastattelu päättyi oikein mehevään suudelmaan. Tietysti Airan ja Ekun väliseen. □

famillen JOULULAHJA TARJOUS

45%

ALLE NORMAALI-HINNAN TÄYSIN KÄSIN TEHTY PERUUKKI

N:o 26 MONICA

Nyt Teillä on harvinaislaatuinen tilaisuus hankkia todella täysin käsin tehty kokoperuukki. Saimme famillen joulutarjousta varten tämän erittäin edullisen erän. Peruukki on luonnonhiusta. Se on ylöspäin edestä kammattu. Höyhenenkevyt, vain 110 g. Jokainen hius erikseen kiinnitetty. Peruukki on todella mestarillinen taideteos. Runsaasti värejä. **Hinta vain 69 mk.**

N:o 23 LIZA

Jakausperuukki, jossa on mahdollista käyttää jakausta sivulla tai keskellä, missä vain haluatte, koska peruukissa on aito "nahkapohja". Tämän pohjan ansiosta sitä ei ole helppo tunnistaa peruukiksi. Kanekalon-keinokuitua. Pituus n. 18 cm.
Hinta 63 mk.

N:o 24 BELINDA

Edestä ylöspäin kaartuva, lyhythiuksinen peruukki. Monikäyttöinen ja huoleton, sekä nuorille että vanhemmille sopiva peruukki. Valmistettu Kanekalon-keinokuidusta, joka pesun jälkeen säilyttää alkuperäisen muotonsa.
Hinta 41 mk.

N:o 25 MARYANNE

Pitkä, mutta kevyt, vain 115 g painava peruukki. Siinä ilmenee peruukkiasiantuntijoiden mestarillinen jälki. Luonnollisesti kaareutuvat hiukset tekevät peruukista todella kauniin. Kanekalon-keinokuitua. Hiusten pituus n. 33 cm.
Hinta 55 mk.

KAIKKI YLLÄOLEVAT PERUUKIT OVAT VIIMEISIMMÄT UUTUUDET!

JOULULAHJAKSI

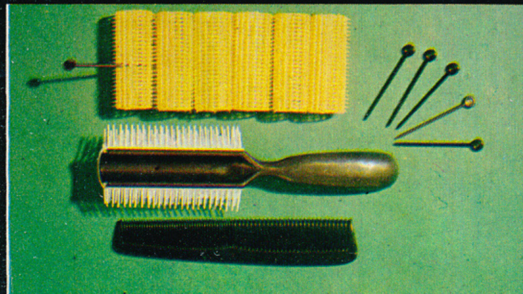
**PERUUKKIHARJA
PERUUKKIKAMPA
PAPILJOTIT**

Kaupanpäällisiksi korvakorut.

TAKAAMME

Mikäli ette ole täysin tyytyväinen peruukkiin, voitte sen vaihtaa tai palauttaa 10 vrk aikana. Palauttaessanne saatte rahanne takaisin.

MYYMÄLÄT:

Helsinki, Uudenmaankatu 2, puh. 179990

Mikkeli, Savilahdenkatu 18, puh. 10877

TILAUSKUPONKI

FAMILLE, BOX 464, 00101 HELSINKI 10, PUH. 955-10877

Lähettäkää minulle pikimmiten .... niminen .... n:o peruukki. Mikäli en ole täysin tyytyväinen siihen, voin vaihtaa tai palauttaa. Palauttaessani saan rahani takaisin.

Nimi ....

Lähiosoite ....

Postinumero .... *Postitoimipaikka* ....

TILATKAA JO TÄNÄÄN! HIUSSUORTUVA VÄRIMALLIKSI!

H 12/73

OY KOTKA AB

Tokio ja Venetsia pienoiskoossa

**Motto:
"On ilta,
tähdet syttyy loistamaan
Vesi musta,
laitureihin loiskuaa ..."**

**Kotka on paikkakunta,
jonne turisti ei vahingossa eksy.
Kotka on kaupunki, joka hengittää satamansa avulla.
Se on saariryhmä itäisellä Suomenlahdella.
Se on vaarassa tukehtua maa-alueen puutteeseen.
Kotkassa asuu neliökilometrillä 1047 asukasta,
kolmanneksi eniten Suomessa.**

Teksti:
JUHANI LAUKKANEN
Kuvat:
HEIKKI Y. RISSANEN

Suomen valtio on Kotkan suurin veronmaksaja. Hans Gutzeitin perustama Enso-Gutzeit Oy komeilee listan kärjessä äyrimäärällä 3 942 650. Sen porteista kulkee paljon "kutsetin miehiä". Itseoikeutettuna majakkana se komeilee Norskan kalliolla. Sen huomaa maalta ja mereltä. Sen tuntee myös nenässään.

Enzo-Gutzeit hallitsee Kotkaa työnantajan kaavussa. Se ymmärretään molemmin puolin ja eletään sovussa.

Sen sijaan satamasta löytyy sanelija. Oy Kotka Stevedoring Ab hoitelee laivojen purkausta ja lastausta. Jos se haluaa satamaa rakennettavan, niin sitä myös rakennetaan. Kaupunki hoitaa työt ja Kotka Stevedoring kerää sataman voitot. Näin on pakko tehdä, sillä Kotkan satamasta kulkee joskus päivässä tavaraa ulos se määrä, mikä Saimaan kanavalla lipuu vuodessa! Ilman satamaa Kotka olisi kalastajakylä itäisellä Suomenlahdella.

Nyt voidaan ylpeillä modernilla Hietasen terminaalilla, lennonjohtoa muistuttavalla kolossilla, jonka ansiosta peräporttilaivojen ei tarvitse öitään kellua laiturissa.

Omaleimaisuutta

Muutama vuosi sitten kotkalainen ajattelutapa ulottui saarta mantereeseen yhdistävään Kivisiltaan asti. Todettiin että kaikki sillan toisella puolella oleva oli maaseutua, jonne kunnon kundi ei jalkaansa pistä.

Vasta nyt huomataan että aika on rientänyt liian lujaa. Kotka on Pyhtään, Kymin ja Karhulan puristuksessa.

Tiutisen kaupunginosaan ei voi ajaa autolla kulkematta Karhulan kauppalan läpi. Ensi vuoden alussa saadaan kaupunginosa, joka on 25 kilometrin päässä keskustasta. Sinne joudutaan ajamaan moottoriveneellä! Mitähän Haapasaaren asukkaille tarjotaan?

Älä sairasta

Sisääntuloväylän varrella kohoaa kuntainliiton sairaala, konkurssiin menneen rakennusliike Arvosen kohottama. Hyvältä vain näyttää.

Yritä kuitenkin välttyä viruk-

KÄÄNNÄ

△ Honkain keskellä, puistoalueella seisoo kaupunginjohtaja Pulkin mökki.

▽ Kotka Stevedoring hallitsee Suomen moderneinta satama-aluetta. Tehokkuutta on, Leo ei ole laiturissa auringon laskun aikaan.

OY KOTKA AB

silta ja pasiliskoilta. Kotkalainen varoittaa ja varoo. Terveydenhoitosuunnitelma on ollut viisi kertaa lääkintöhallituksessa ja tullut viisi kertaa takaisin. Kotkan kaupunkia väitetään maan huonoimmaksi terveydenhoidon kehittämisessä. Hyviä lääkäreitä kyllä löytyy.

Kaikki kaupungin antamat tiedotteet terveyskeskuksen rakentamisesta viittaavat haaveellisesti suurkaupunkihankkeeseen, joka on täysin kuolleessa pisteessä.

Terveydenhoitosuunnitelmaa ovat olleet laatimassa asiantuntijat: tuleva lääninlääkäri, erikoislääkäri ja ylihoitaja. Miksiköhän sitä ei hyväksytä?

Ja miksi kaupungin omistamasta lääkäriasuntolasta ei sanottu kaikkia asukkaita irti, vaikka rakennuksesta piti tulla terveyskeskus. Onkohan Kotkan kundia potkaistu päähän?

500 asuntoa vuodessa

Kotkan asuntotuotanto kamppailee tonttivaikeuksissa. Ei ehkä tänään, mutta huomenna. Vuoteen 1977 riittää vielä maata, mutta sen jälkeen menee etusormi tyveä myöten suuhun. Karhulassa, Kymissä ja Pyhtäällä asuu runsaasti ihmisiä, jotka käyvät Kotkassa työssä. Heiltä on tiedusteltu muuttohalukkuutta. Sitä löytyy, mutta esteenä on asunnon puute. Vuosittain pitäisi rakentaa 500 uutta asuntoa. Määrä on realistinen, kun ottaa huomioon että vuonna 1980 on Kotkassa laskettu olevan 37 400 asukasta.

— Kas kun enempää ei mahdu!

Rakentajia on. Sulassa myötämielisyydessä, tasa-arvoisuutta noudattaen tehtävät jakautuvat seuraavasti: Säästöpankki rahoittelee Rakennusliike Rainion betonit ja Työväen Säästöpankki sekoittaa Rakennusliike Penttilän sementit. Pankit ovat kotkalaisia, rakennusliikkeet karhulalaisia.

Mutta rakennellaan muutakin. Kotkan kaupunki on rakentanut teollisuustontin Vaasan Höyrymyllylle. Kun jälkimmäisen tontti oli liian pieni, ajoi Kotkan kaupunki maata mereen sen verran kuin Höyrymylly halusi.

Nyt rakennetaan pergertietä Kuusisen saareen, kaukonäköisimmät lienevät jo tilanneet henkilökohtaiset gondolinsa.

Vasemmiston voimaa

Sosiaalidemokraattien 19 ja SKDL:n 7 paikkaa takaavat Kotkan valtuustolle vasemmistolaisen verenkuvan. Kokoomuksella on edustajia jalkapallojoukkueellinen (11) ja heidän "varamiehinään" vaihtopenkillä istuvat ja kannustavat 4 valtuutettua, jotka kuuluvat liberaaleihin, kristillisiin tai puhuvat ruotsia. Merkittävää on että valtuustoon kuuluu 13 naista.

Kotkassa riidellään usein ja näkyvästi. Virkanimitykset ovat selvästi poliittisia, hieman epäilyttäviä ja keskustelua herättäviä.

Kokoomuslaiset rehtori Esko Almgren sekä vanha kettu kansanedustaja Anna-Liisa Linkola ovat valtuuston valvovia silmiä. Lahjomattomia ja voimattomia. Voimasuhteet ovat sellaiset kuin kotkalaiset ovat päättäneet.

Eduskunnassa Kotka on huonosti edustettu. Demarit voivat ottaa syyt niskoilleen. Linkolan ja Taisto Sinisalon yhteistyö parlamentissa ei liene ajankohtainen. Kansanedustaja Eero Laineen kuolema latisti demareita. Menetettiin hyvä mies ja kotkalainen paikka parlamentissa. Tilalle nousi Seppo Tikka, joka tuskin lienee käynyt edes Lehmänsaaressa.

Uusia sosialisteja kasvaa ja kahden miehen kilpailu näkyy. Kaupunginvaltuutettu Antero Anttila (Työväen Säästöpankki) ja toimittaja Risto Tuominen (Eteenpäin) käyvät taistelun omien taustamaffioittensa avulla.

Kotka edustaa

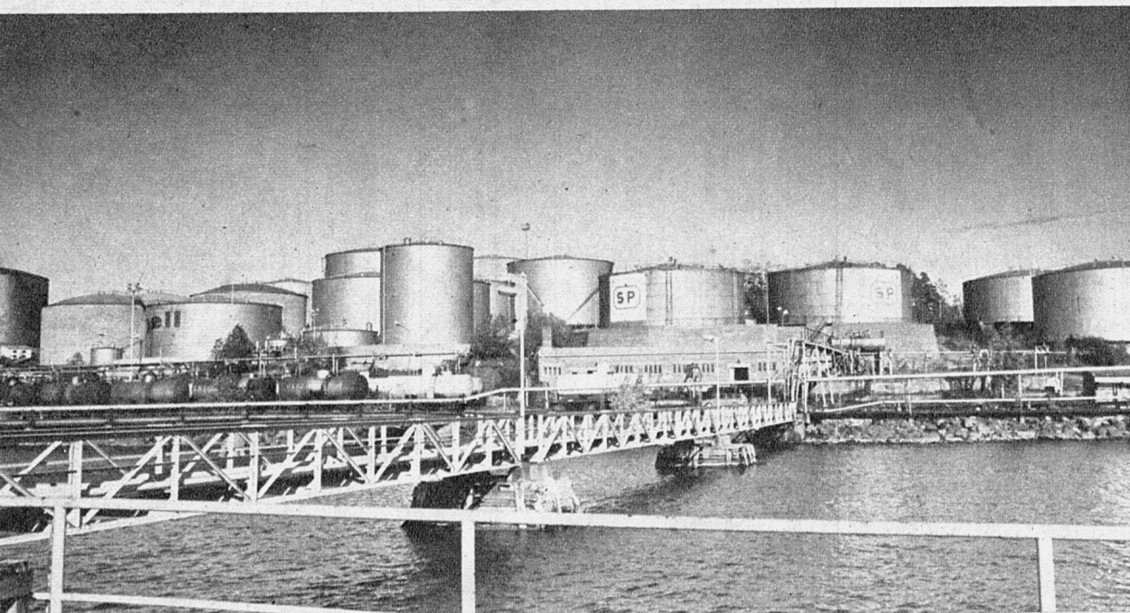
Hymylehden artikkeli kuntien edustusmenoista kertoi kovaa kieltä Kotkan osalta. Sikäläinen veronmaksaja avustaa kunnanpamppujen ja heidän vieraittensa viihtyvyyttä vuosittain 3,45 pennillä. Tämä saavutus palkitaan ykkössijalla kaupunkiemme rankinglistassa. Pienellä laskutoimituksella saadaan selville että Kotka edustaa saariaan, salmiaan ja niemenneniään yli 320:llä markalla jokaisena vuoden päivänä sunnuntait mukaan lukien!

Kotkan kaupunginjohtajakysymys on aina ollut kiinnostava. Tuore "päällikkö", Tauno Pulkki toi oman lisävärinsä koukeroihin. Jostain kumman syystä hänelle löytyi tontti alueelta, jossa ei ollut tonttikaavaa. Rinteestä avautuu näköala joutsenten ja hanhien pesimälle lammelle. Kotkalainen työmies laskee asfalttia kaupunginjohtajan talon vieressä ja noituu:

— Perkele... ei olis kyllä löytyny, jos mie olisin menny kysyyn...

Kaupunginjohtaja Pulkkia soimataan ja kiitellään. Soimataan diktatuurisista otteista, pikkuasioihin puuttumisesta ja talohankkeestaan. Kiitetään kuntourheiluharrastuksestaan, raittiudestaan ja kaupungintalon virkailijakunnan ojentamisesta. Töihin tullaan nykyisin täsmällisesti. Sos.dem. kunnallisjärjestö on muistanut kaksi kertaa uutta miestä huomautuksella ja Pulkin kaupunkiin hankkinut valtuuston puheenjohtaja Reino Elo huokaa nuoren polven poliittista ahkeruutta.

Uudella kaupunginjohtajalla ei ole entisen (Veikko Kokkolan) suhteita Helsinkiin, mutta hänellä on aikaa hankkia niitä. Lääkintöhallituksesta voisi aloittaa.

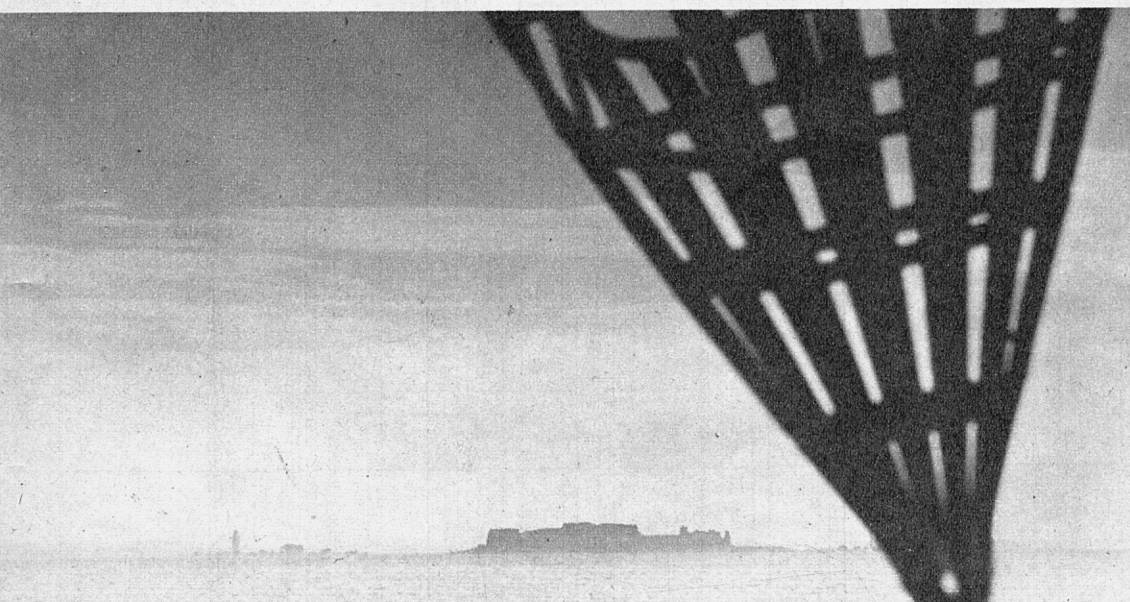

△ Tunnelma on tiivis Kotkansaaren eteläkärjessä. Muistattehan Ykspihlajan...

△ Satamasta heitetään asiaton äkkiä keskikaupungille. Öljysataman "vartiotornilla" on symbolinen merkitys, siitä vaan ihailemaan säiliöitä.

▽ Kukourin rauniolinnake on merenpäällisenä muistona Ruotsi-Suomen suuruuden hetkistä. Suomenlahden laine kätkee alleen museon.

Puutteita pähkinänkuoressa

Kotkan edustalla lojuu merenpohjassa eräs maailman arvokkaimpia meritaistelumuseoita. Ruotsinsalmen taistelun uponneet laivat, tykit, lavetit ja pertaanit on säilötty jäteveteen. Rahaa ei löydy tämän aarteen nostamiseen.

Puistolanniemen kärjessä on kotkalaisten ikioma tulivuori, öljysatama. Säiliötä on silmänkantamattomiin ja lähimmät asuinrakennukset vajaan kahdensadan metrin päässä. Etelätuulella voisi syntyä kauniit helavalkeat. Tähän ei kuitenkaan uskota, eihän öljysatama ole ennenkään syttynyt.

Alueella on liikkuminen kielletty, mutta kukaan ei valvo liikkumista, asiatonta tai asiallista. Heikki Y. Rissanen ei voinut kysyä edes lupaa kuvaamiseen, kun portinvartijan koppi oli autio ja lukossa! Kuka tahansa voi astua säiliön viereen makkaraa paistamaan.

Kotkassa ei ole kunnollisia leirintä- ja virkistysalueita automatkan päässä. Puhdasta vettä voi hakea maauimalasta tai Lokki-laivalla Kaunissaaresta. Merestä noustuasi kaipaat saunaa ja desinfiointia.

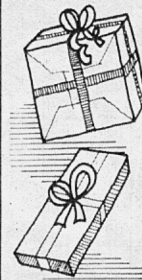
Kolme kovaa K-kirjainta

Kymmenen vuoden takainen idea on käyttämättä. Kotka natisee liitoksissaan. Vaasan läänin nykyinen maaherra Martti Viitanen kyllästyi jatkuvaan soutamiseen ja huopaamiseen. Kotka, Karhula ja Kymi ovat alueiltaan kuin luotuja yhdeksi yksiköksi, mutta kymiläiset, nuo "tupensyöjät", eivät anna periksi. Karhula kahnaa myös vastaan. Maanviljelijät ja porvarit eivät katsele punaista Kotkaa toverillisin silmin. Veroäyri nousisi eikä Kotka kuitenkaan pystyisi palvelemaan paremmin uusia kuntalaisiaan, veisivät vielä maatkin pakkolunastuksella. Asemasota jatkuu ja kuntien pitkän tähtäyksen suunnitelmat seisovat mappi O:ssa (odotus). Kunnan pamput pelaavat simultaania, jossa on panoksena eteläisen Kymenlaakson kehitys.

Ja Kotkan ruusu kuihtuu odottaessaan poimijaansa. □

JOULUSANAPUNOS

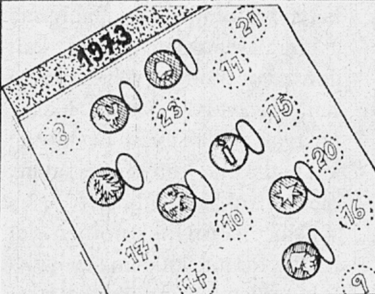
Lähettäkää ratkaisunne joulukuun loppuun mennessä osoitteella: HYMYLEHTI, Puutarhakatu 16, 33002 Tampere 200. Kirjekuoreen tunnus "Joulusanapunos". Liittäkää mukaan nimenne ja tarkka osoitteenne. Lokasanapunoksen ratkaisu ja voittajaluettelo ovat sivulla 128.
Tämän kuvaristikon ratkaisu julkaistaan helmikuun numerossamme.

hopean harmaata

SUBSTANTIIVI

lähellä Poria

arvonimiä

Strauss

TUO ILOA SAAJALLEEN

KERROSTALOISSA

TAIDEKOKOELMA

JUOMIA

puheenaiheita

YNISTÄ

LÄÄKEKASVI

RAAJARIKKO

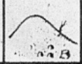
PUULUSIKOITA

kirjailija

puuton suo

Ford

FILMINAUHA

JÄRJESTÖNAISIA

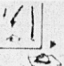
penseä

Lys

RUSTOKALA

POSITIIVISTA

tabuna pidetty

HALUTTOMUUS

numero

KUITENKIN

Anton

PUOLISON ISÄ

ETÄÄNTYÄ

"VIULUN JOUSI"

nopeita lauk hoja

"Unikekokaupunki"

Daidaloksen poika

SUORISTAA

SERKKUJA

kirkastua

ARAJUURI

TÄRÄYS

Lohtander

telkänpönt

Sophia

RUNOKIELEN RIKOS

puuha

USEIN TARPEEN

POHJAURA

tyystin JUOMA

YHTEISELÄMÄ

ETSINTÄ

aluksen emäpuu

juoma tämäkin

tammikuun miehiä

HEINÄKUUN POIKA

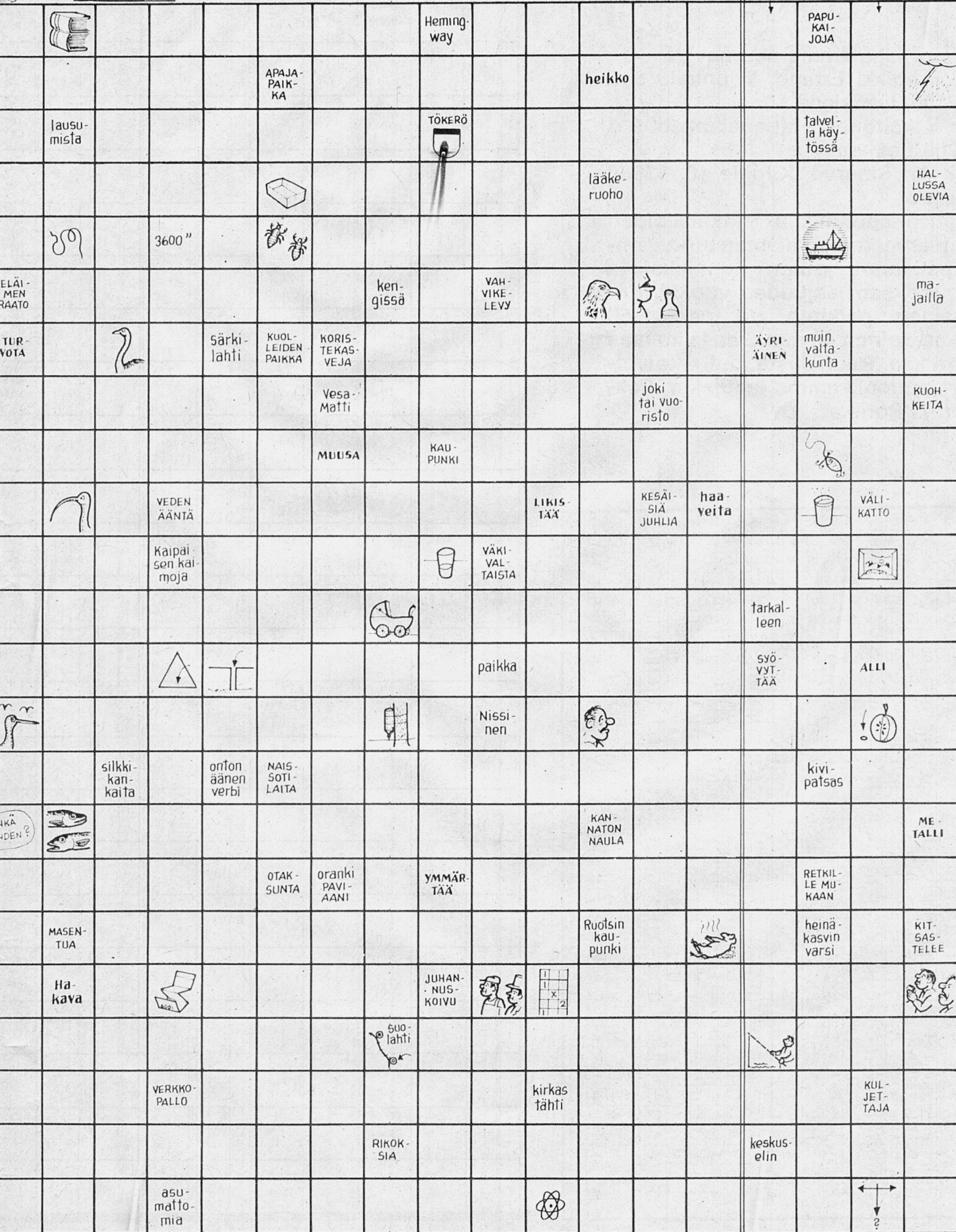

kansalliseepos

NEUVOTTELUTILAISUUS

HIUKKASIA

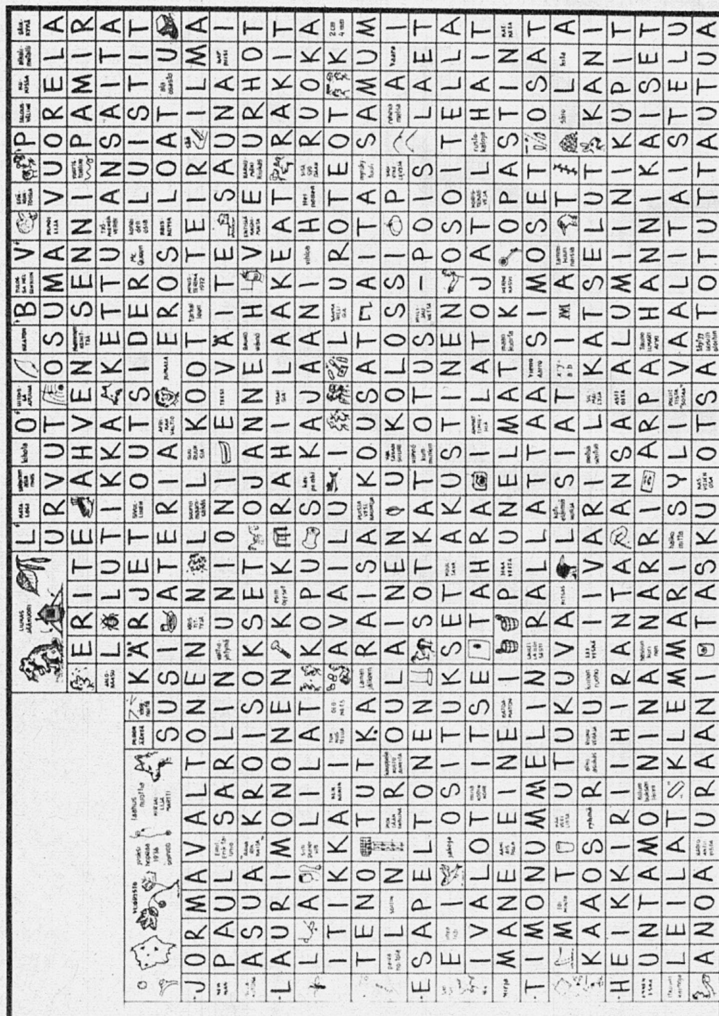
TAITA TÄSTÄ

LEIKKAA TÄSTÄ

LOKASANAPUNOKSEN RATKAISU

Palkinnot lähetämme seuraaville:
30 mk Annikki Ertimo, Yrjönkatu 5 C 18, 40100 Jyväskylä 10
20 mk Y Aaltonen, Kauppalankatu 9 A 2, 32200 Loimaa
10 mk Ari Sinervö, Kilpitie 10, 33960 Pirkkala 6

Joulusanapunoksen ratkaisijoiden kesken arvotaankin hieman tuntuvammat palkinnot joulun kunniaksi ja sanapunoksen laajuuden vuoksi. Ensimmäinen palkinto on peräti 50 markkaa, toinen 40 markkaa ja kolmas 30 markkaa. Rauhallista joulua toivottaa sanapunoksemme laatijakin, Pekka Joutsi Porista.

ESIM. THAI-MAA
kuu-hunkin tehty
SULO
ELO-KUUN TYTTÖ
TÄSTÄ LÄHTIEN USKOT MITÄ SANON
"tarkoitus"
SAA-VIHAM…
palvelu-laitos
TES-TAA-MIS…
herkkiä 10 km² 5 cm²
VIL-POINEN
HA-LITS-JOI…
mer-tul-vas…
HIUS-SYKE-RÖ
Tapani
taa-jama
HÄ-MÄ-TEL…
Enon-teki-össä
VEREN-IMI-JÖITÄ
VIE-KEY…
Jukka
YSTÄ-VÄN VERBI
jalu…
erin-omai-suutta
NAIS-TEN PUKUJA
LIIAN MAKEI-TA
REUNA nojia
TUSKIN
Lii-kanen
TUULI
linan päivänä
ALUK-SESSA
skotin yllä
SÄ-LEIK-KÖ
Pak-kala
SITEN
kierre
KUL…
Haarla
lyhyt aika
PUU-PUHAL-LIN
meri-miehiä
prono-mini

TAITA LEIKATTU REUNA TÄHÄN

A
SEKSI

SIINÄ
SUH-
TEESSA

kasvaa vapaana
PIKKU HYLKEITÄ

SUJUA

sauna-
verbi

SOT-
KEU-
TUA

vähäar-
voisia
jyviä

ANTTI

paino-
kone

SADEVESI-
MAARIA

usein
ylta-
kylläisiä

KYVYK-
KÄITÄ

HA-
JAAN-
NUS

TÄYTE-
LÄISIÄ

HIM-
MELI-
AINEITA

isokuk-
kaisia
ruohoja

normi
ajatus

LOIH-
TIA

KODIN-
KONE

huiska

metsä-
seu-
tuja

VARUS-
KUNTA-
PAIKKA

TART-
TUVIA

Parola

hieno
nainen

ŠINTO
hindu-
laisuus

jätti-
läinen

pit-
kästä
ilosta

OSA
VAL-
TIO

Kul-
lervo

LAPPA-
LAISIA

Nancy

TYÖTE-
LIÄITÄ

Laven
SUTI-
NEN

mui-
nainen
manner

METSÄ-
VYÖ-
HYKE

ampuu
nuolia

veden-
otto-
kuilu

MAHTA-
VIIIT-
TA

kesä-
aikaa

VÄRI-
AINE

alaku-
loisia
POLVA

PÄÄL-
LYS-
TAKKI

ankara

Warras
HYTTI-
NEN

VIPPI
sateen pairiamia
AUTOISSA

TASAI-
SIA
MAITA

puheli-
mella

KIR-
AI-
MELTA

kauppa-
mies

NU-
DISMI

KART-
TUVIA
NEKIN

kriti-
soida

alku-
aine

SUU-
REN
MOISIA

OLLI
hevosen
peite

kinkku
on sitä

juok-
sija

huone-
kalu-
puuta

HEISI-
MATO

HORA-
TIO

SOITIN-
YHTYE

SEINÄ-
VAAT-
TEITA

lähi-
omai-
sia

vik-
kelä

ahkio-
kara-
vaani

Tšehov
PAK-
KANEN

lehti-
puun
kukinto

paavi

pal
mikko

AVA-
RUUS-
ALUS

MILAN

JÄR-
JETÖN

kataja
KUUSI

SAT-
TUVIA

Jammu:

SE OLI SITÄ AIKAA

Terve Ville

Muistakko sinä vielä sota-aijjaan siellä kotopuolessa? Kun meitillenkin ryöhäs kaupunkin sukulaiset sakilla sottaa pakkoon. Ja me niitä imehleltiin. Jotta koska ne muuttuvatten keltaseks kun kirkisit. Kun ahtovatten nin perskeleesti nappaansa maalaisvoita.

Joo.

Yhlessä heleketin pienessä pirtissä oli sillon väkkee kun Vilkkilän kissoja. Esikskin oli äitevainaan nuorrempi siskolikka sulhasensa kanssa. Millon minkin näkösen.

Em minä heittijä kaikkija sulhasen tehlmäksijä ennää näjöltä muistakkan. Mutta kielijä minä niiltä jonkun sanan opin. Niks kut.

Sitten oli isävainaan serkun muijja mukuloineen. Niistäkän minen muista, montako heittijä oiken olikan. Niitähän oli millon missäkin päällään pystyssä. Ylleensä kaivossa.

Ja pari niistä oli melken aina kovassa hammassärryyssä. Ja muorivainaa tälläs sullaa tervaa hampaankolloon. Ja villaliinan kirreellen leukaperijen ympärillen. Eihän se tautija parantanu. Mutta kiljuminen loppu siähen.

Ja sitten oli Lempi-täti. Tämä opettaja. Urkuharmoninsa kanssa.

Kun pelkäs, jotta se pommitettaan kaupunkissa hajallen. Nin raijjas sen perskeleen maallen mukkaansa. Ja soitteli meilän pakarissa virsijä. Ja me tehtiin punamullalla nuoli hankeen osottammaan pakarin seinnään. Tieloks pommikonneillen.

Ei niitä sentän koskan tullu. Mutta vaarivainaa makas kaikevvaralta aina lalattu haulikko vieressänsä. Kerrahan se keskellä yötä jysähtikin. Ja vaari pelläästy nin nin perskeleesti, jotta ryykäs paljain jalloin pakkaseen. Ja samontien kellariin. Kattomaan, jotta räjähtikö kiljupullo.

Ja saunan porstuvassa asu vielä siirtoväkkee. Se Kämäräisen Taavi perheineen. Joka oli saanu Kannakselta nin äkkilählön, jotta ei olle kerriinny muuta kun tempasemmaan pöylältä tyhjän silakkanelliikon kainaloonsa. Vaikka piti ottaa ratio.

Taaviltahan oli muutonkin jääny Karjalaan mahlottomat verstaat. Omijen puhheilensa mukkaan. Nin iso talokin, jotta tarvittiin kolme renkijäkin. Päällekkäin seisomaan. Jotta saatiin tähti joulukuusen latvaan.

Joo. Se oli sitä aikaa. Kun tesanttijakin pelläättiin aina nin perskeleesti. Jotta vihollisen laskuvarjomies tullee ja tekkee jottain pirullista övervaltaa. Isävainaahan hommaskin kovat lukut. Aitan ovveen. Piti siellä kessujansa.

Ja yhtenä aamunahan meittillä olikin vierraat töppösen jäljet pihalla hankessa. Puolivälliin pihhaa tulivatten, mutta kiekkasivatten siittä takasin. Vaarivainaa koplas haulikkoonsa ja uhos, jotta tesantin perskeles siinä on käyny luuraamassa. Mutta pelläästynyt Lempin harmoninsoittoo.

Menojäljistä sen näkkee. On sen perskeleen pitkijä harppavuksija.

Ja isävainaan velimies, tämä Aatu, meittillä kanssa oli kortteerija. Aina kun sattu saamaan rintamalta lommaa. Sotajuttujansa valehtelemassa.

Jotta kuinka hän kerrankin joutu vihollisen kanssa mettätiellä nokakkain. Mutta onneks vaan yhlen. Siinolikin sillon kaks kovvaa vastakkain, kehu Aatu. Hän ja tankki.

Ja siittä oli kiinni, jotta kumpanenko esin ehtii tärräyttämään. Hänellä sattu onneksensa sentän olleen miina mukana, sano Aatu. Mutta selkärepussa.

Ja repun nauhat perskeles umpisolmussa.

No, ei siinä mittään. Hän heitti koko repulla. Ja sai mitallin tankin tuhhoomisesta. Ja kahleksan ylimäärästä vartijohukija. Armeijjan repun tärväämisestä.

Mutta Aatullahan onkin maaliman sivu ollu luonnovväärät puhheet. Ja kyllähän se solan jälkeen niitä joutukin perruuttammaan. Kun ukot tiukollen panivatten. Nin Aatu myönsi. Jotta ei siinä sentän nin tiukka paikka ollu. Kuulella vartijotuurilla hän selkis.

Jotta joo. Se oli sitä aikaa. Jos nytten tulis samallainen tilanne, nin minähän lähtisin sakkineni täältä kaupunkista teitillen. Ja sullen tulis kova kiire piilottammaan sijanlihojas.

Ninkun aikonaan tuli isävainaallenkin.

Toivoo Yrjö

Naurunalaisena uusin Yrjö!

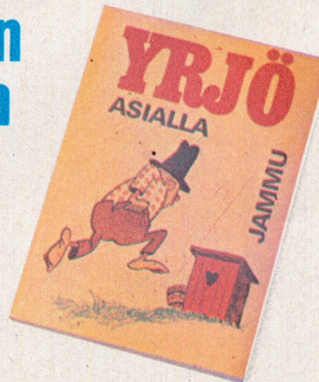

Viides riemastuttava Yrjö-kirja on nyt ilmestynyt! Nimenä YRJÖ ASIALLA. Mukana tietysti myös Vikki ja pikku-Ykä. Kiirehdi mukaan ilonpitoon. Tilaa tällä kupongilla. Edellisiä Yrjö-kirjoja on myyty jo

138 000 kpl!

Saatavissa myös kirjakaupoista ja Rautatiekirjakaupan lehtipisteistä.

Se parhaiten nauraa joka Yrjölle nauraa!

Tilaan postiennakolla kirjan YRJÖ ASIALLA hintaan 12 mk. Lähettäjä maksaa postimaksun.

....

Nimi (selvästi tekstaten)

....

Lähiosoite

....

Postinumero Postitoimipaikka

Postimaksun maksaa Kustannusmiehet ky

KUSTANNUSMIEHET KY
Puutarhakatu 16
33003 Tampere 300

Vastauslähetys
Tre 10/21 lupa n:o 935

viidentoista ihmisen reikä ja kaupunginjohtaja

Teksti: MATTI VEHVILÄINEN Kuvat: VEIKKO LINTINEN ja LEHTIKUVA

KÄÄNNÄ

Tämä on juttu kaupunginjohtaja, kansanedustaja Kaarle Salmivuoresta sekä viidestätoista ihmisestä ja yhdestä ulkohuoneen reiästä.
Vuonna 1967 ollessaan Järvenpään sosiaalilautakunnan puheenjohtajana Salmivuori osti talon, jossa oli ollut kauppaliike. Mutta Salmivuori lokeroi talon väliseinillä erillisiksi asuinhuoneiksi, neliöitä on yhteensä 200.
Nyt tuota taloa ja sen yhteydessä olevaa piharakennusta asuu viisitoista ihmistä, joiden olo ei häävi ole. Kun ei ole esimerkiksi kuin yksi reikä käydä asioilla.
Ehkä tuo yksi huusinreikä ei ole koko asiassa olennaista, mutta noille viidelletoista ihmiselle se on.
Hymylehti kävi tutustumassa Järvenpään kaupunginjohtajan (sdp) käytännön sosiaalitoimintaan.

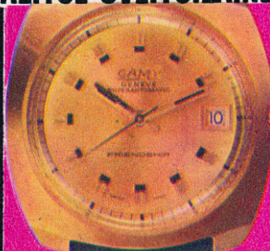

VALITSE SVEITSILÄINEN

CAMY GENEVA

AINUTLAATUISEN EDULLISESTI JOULULAHJAEHDOIN!

UUTTA!

7474 MUODIKAS KELLO-UUTUUS, Miesten superautomaatti 25 kiv. itsevirittyvä ETA-koneisto, automaattinen päivyri, päiväm. vaihdettavissa myös suoraan nupista, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis, 20 mikr. kultadoubleta, VAIN mk 179:— tai 20:—/kk.

7608 SAMANTAPAINEN, mutta superautomaatti kaksoispäivyrikello, mk 189 tai 20:—/kk.

UUTUUS

6322 MIESTEN KELLO, 17 kiv. FHF-ankkurikoneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, mk 109:— tai 10:—/kk.

6311 SAMANTAPAINEN kultadoubleisena. UUTUUS mk **105:—** tai 10:—/kk.

7485 ERIKOISTARJOUS MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, päivämäärä vaihtuu silmänräpäyksessä, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kestojousi, vesitiivis, muodikas kultadoubleekuori. NYT ERIKOISTARJOUSHINTAAN mk **148:—** tai 20:—/kk.

7316 UUTUUS, AJANMUKAINEN miesten päivyrikello, 17 kiv. FHF-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuoj., magnetisoitumaton, vesitiivis, teräskuori, EDULLISESTI mk 114:— tai 15:—/kk.

7523 SAMANTAPAINEN mutta 21 kiv. ETA-koneisto mk **118:—** tai 10:—/kk.

UUTUUS

7612 MIESTEN ERIKOISKELLO, jossa aikarengas ja autoilijan laskentakiekko. Sukeltajankellon ominaisuudet. Uusi 25 kiv. ETA-koneisto, päivämäärän vaihto myös suoraan nupista. Superautomaatti, kaksoispäivyri, kestojousi, iskusuojaus, jaloteräskuori, metalliranneke. VAIN mk 260:— tai 30:—/kk

7433 SUPERAUTOMAATTI SUKELTAJANKELLO. Erikoisen vahva rakenne. Kokeiltu 5 ilmakehän paineessa, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, päivyri, kestojousi, vesitiivis, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kromiteräskuori, erittäin tehokkaasti itsevalaiseva musta tai vaalea taulu. VAIN mk **179:—** tai 20:—/kk.

7311 SUKELTAJANKELLO, JOSSA PÄIVYRI "Seven Seas", vesitiivis, kokeiltu 5 ilmakehän paineessa, pimeässä voimakkaasti loistavat osoittimet ja numerot, 17 kiv koneisto, incabloc-iskusuojaus. ERIKOISRANNEKE "TROPIC", mk **129:—** tai 15:—/kk

3506 UUTUUS! NAISTEN KELLO, 17 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, mk **105:—** tai 10:—/kk.

1025 UUTUUS! NAISTEN KELLO, 17 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori. mk **114:—** tai 15:—/kk.

2123 UUTUUS! Erittäin tyylikäs PÄIVYRIAUTOMAATTI, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, mk **177:—** tai 20/kk.

3628 UUTUUS! NAISTEN SUKELTAJANKELLO. Tämän päivän muotia. Halk. 26 mm, 17 kiv. koneisto, päivyri, incabloc-iskusuoj., vesitiiviys kokeiltu 5 atm. paineessa, voimakkaasti loistavat merkinnät, TROPIC-ranneke, mk **138:—** tai 15:—/kk.

1007 NAISTEN KELLO (Ø 17 mm), varustettu murtumattomalla safiirihiotulla lasikkeella, 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kultadoublekuori, mk **114:—** tai 15:—/kk.

2205 UUTUUS NAISTEN KULTAKELLO 18 kar. kultaa. 17 kiv. koneisto, kestojousi, incablock-iskusuojaus, magnetisoitumaton, hinta erittäin edullinen, vain mk **209,—** tai 20:—/kk.

HUOM! KORKEA LAATU JA MARKKINOIDEN EDULLISIMMAT HINNAT!

Valitse modernin tehtaan tutkittua laatua!

Tilaa alareunan kupongilla!

Annamme käteismaksusta 15 % alennuksen, mutta voitte yhtä hyvin maksaa nyt vain käsirahan ja loput kuukausittain.

Maksutavasta riippumatta saatte aina heti Nykykellojen ainutlaatuisen arvokkaat L A H J A E D U T. Valittavananne on 11 eri vaihto-ehtoa, sen lisäksi lisälahja.

7481 UUTUUS, SUPERAUTOMAATTI, jaloteräskehys, muodikkaalla metallirannekkeella, 25 kivinen, itsevirittyvä Eta Ankkuri-koneisto, autom. päivyri. HUOM! päivän vaihto myös suoraan nupista kääntäen, kestojousi, incabloc-iskunsuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis (norm. hinta 209:—) nyt erittäin edullisesti **169:—** kk-erät: 20:—.

Kultakorut (oikeuttavat myös lahjaetuun)

29 **X-RANNEKETJUT**, 14 kar. kultaa, kotelolukko,
n. 6,5 mm **mk 159:—** kk-erät 20:—
n. 10 mm **mk 249:—** kk-erät 25:—

30 **X-SAUVARANNEKETJUT**, 14 kar. kultaa, kotelolukko,
n. 6,5 mm **mk 275:—** kk-erät 30:—
n. 10 mm **mk 350:—** kk-erät 40:—

31 **BISMARCK-RANNEKETJUT**, ns. raskas malli, 14 kar. kult., kotelolukko, tark.leim.,
n. 5,5 mm **mk 140:—** tai 20:—/kk.
n. 6,5 mm **mk 190:—** tai 25:—/kk.
n. 8,5 mm **mk 240:—** tai 25:—/kk.

32 **BISMARCK-KAULAKETJU** ns. raskas malli, 14 kar. kultaa, kotelolukko, kesk. n. 6 mm, ja päistä n. 4 mm, pit. n. 450 mm. **190:—** tai kk-erät 20:—

33 **TIMANTTISORMUS** 18 kar. kult., 0,05 kar. tark.leim., aito briljantti istutettu 18 kar. valkokult., **230:—** tai 30:—/kk.

34 **TIMANTTISORMUS** 18 karaatin kultaa, 0,05 kar. (5 pointin timantti), istutettu 18 kar. valkokultaan, (hinta yleensä mk 230:—) mk **210:—** tai 20:—/kk.

35 **SAMANLAINEN** mutta 0,10 kar. (10 pointin) erittäin edull. mk **320:—** tai 40:—/kk.

36 **KIVISORMUS**, 14 karaatin kultaa, tyylikäs pyöreä malli, kork.laat. kivi: savukvartsi, synt. valkospinelli tai akvamariini, vain **149:—** tai 15:—/kk.

37 **KORVAKORUT**, 14 kar. kultaa, korkealaat. kivi: samat kuin sormuksessa, vain mk **139:—** tai 15:—/kk.

38 **RANNERENKAAT**, 14 karaatin kultaa, varmuuslukko vitjoineen, tarkistusleimaus. Myös litteänä (FLACCA)
n. 8 mm **mk 258:—** kk-erät 25:—
n. 10 mm **mk 297:—** kk-erät 25:—
n. 12 mm **mk 347:—** kk-erät 30:—

KALVOSINNAPIT, 14 kar. kultaa, myös jousi kultaa.
39 savukvartsi **mk 158:—** kk-erät 20:—
40 synt. sinisaf. **mk 158:—** kk-erät 20:—
41 täysikultaiset **mk 189:—** kk-erät 25:—

CAMY-SUORAMYYNTI:
Nykykellot, Mannerheimintie 81 B, Hki 27. Tarjolla yli 100 eri mallia.
Samat myyntiehdot!
SAMAT EDUT MYÖS OSAMAKSUKAUPASSA!

TILAUSTA SEURAA **ILMAISEKSI** VALINTANNE MUKAAN

① **BISMARCK-RANNEKETJU 5—8 mm lev.** 14 kar. KULT.
② **KORVAKORUT** 6,5 mm:n vilj. helmi. **14 kar.** KULTAA
③ **HELMISORMUS** 7,5 mm:n vilj. helmi, **14 kar.** KULTAA
④ **HELMIRANNEKETJU** helmet läpimitaltaan n. 5 mm, viljelty helmi, 14 kar. KULTAA
⑤ **NAISTEN AKVAMARINISORMUS** (* 14 kar KULTAA
⑥ **PANSSARIKETJU + KULTARISTI** (* 14 kar. KULTAA
⑧ **BISMARCK-RANNEKETJU** lev. 4 mm. 14 kar. KULT.
⑨ **MIESTEN KANTASORMUS**, ONYX-kivi, 14 kar. KULT.
⑩ **TIMANTTISORMUS** 14 kar. KULTAA
⑪ **RIVISORMUS** *) yllätystarjous, 14 kar. KULTAA
⑫ **HOROSKOOPPIMERKKI**, uutuus, 14 kar. KULTAA

TÄMÄN LISÄKSI JAAMME YLIMÄÄRÄISENÄ LISÄLAHJANA KULTAISEN RISTIN, SUKKAHOUSUT TAI MIESTEN KREPPISUKAT

UUTUUS LAHJAETUNA*)

RIVISORMUS, jossa 5 synt. valkospinelliä. 14 kar. kultaa.

AKVAMARINI-sormus synt. Arvokas **uutuus**. 14 kar. kultaa

⑥ Paljon kysytty **PANSSARIKETJU + KULTARISTI** 14 kar. kultaa.

NYKYKELLOT
HELSINKI 10 Box 10231
Camy kellojen maahantuoja
MANNERHEIMINTIE 81 B, 41 88 95

Lähettäkää heti 30 vrk:n palautusoikeudella ja 1 vuoden takuulla, suoritus **käteisellä —15 % al./osamaksulla** (käsiraha + kk-erät.)
KELLO n:o .... mk .... musta/vaalea/kultatauluisena
KULTAESINE n:o ...., ketjun lev. .... mm, sormuksen läpimitta Ø .... mm, mk .... LAHJAETU n:o ...... seuraa mukana lähetyksessä. Sormuksen läpimitta Ø/ketjun lev. .... mm. HOROSK.MERKKI ....
Lisälahjaksi:

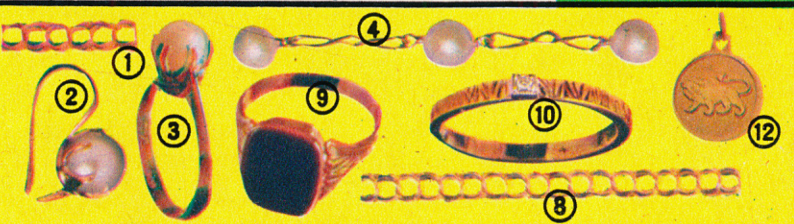
Huom! Käyttäessänne palautusoikeutta, lisälahjaa ei tarvitse palauttaa

Nimi selvästi **synt.aika**

Arvo t. ammatti **kirjoilla**

Osoite selvästi

TOIMITUS HETI

SAMAT EDUT MYÖS OSAMAKSUKAUPASSA
Annamme Camy kelloille 1 v. kirjallisen takuun (lisäturvana kellovakuutus 5:—) 30 vrk:n palautusoikeus (rahat takaisin)

Ihmisen reikä

Onhan lähdettävä siitä, että Kaarle Salmivuori on kansanedustaja, hän on kaupunginjohtaja, hän on ollut sosiaalilautakunnan puheenjohtaja, ja, jota tointa hän pitää erittäin tärkeänä.

Hän on poliitikko, hän on sosiaalidemokraatti, joten hänen pitäisi olla moitteeton, esimerkillinen kansalainen.

Mutta nyt on paljastunut, että kansanedustaja Salmivuori ei olekaan moitteeton.

Vuonna 1953 Salmivuori valmistui opettajaksi ja samana vuonna hän meni toimeen Järvenpäähän Haarajoelle. Hän rupesi osallistumaan politiikkaan, ensin jäsenyyksiä lautakunnissa, vuonna 1964 hän pääsi valtuustoon, ja vuonna 1970 hänet valittiin eduskuntaan.

Vuonna 1964 Salmivuori valittiin Järvenpään sosiaalilautakunnan puheenjohtajaksi, jona hän oli vuoteen 1970.

Vuonna 1967 järvenpääläinen leskirouva Pimiä joutui sairauden vuoksi taloudellisiin vaikeuksiin. Hänellä oli lähellä Sibeliuksen Ainolaa kiinteistö, jossa oli ollut kauppaliike.

Rouva Pimiä soitteli sosiaalitoimistoon pyytäen apua. Samalla sosiaalilautakunnan puheenjohtaja Salmivuoren korviin kantautui tieto, että rouva Pimiä saattaisi myydä kiinteistönsä.

Salmivuori osti talon ja siihen kuuluvan piharakennuksen, jossa on sauna, liiteri ja ulkohuone. Tontti on 3 000 neliötä.

Tässä vaiheessa ruvettiin epäilemään, että sosiaalilautakunnan puheenjohtaja oli käyttänyt asemaansa hyväkseen, kauppa täytti lain kirjaimen, mutta moraalisesti se oli arveluttava.

Nyt tämä kauppa on kaivettu esiin ja julkisuuteen, kun Salmivuori valittiin viime kesänä Järvenpään kaupunginjohtajaksi. Kirjailija ja kaupunginvaltuutettu Markku Lahtela valitti asiasta lääninhallitukseen perustellen valintaansa sillä, ettei Salmivuori ole pätevä kaupunginjohtajaksi, Salmivuori on koulutukseltaan kansakoulunopettaja ja merkonomi. Asia on edelleen oikeusportaissa.

"Poliittinen ajojahti"

Kaarle Salmivuori sanoo, että häntä kohtaan on käynnistetty poliittinen ajojahti. Hän kiistää sen, että hän olisi vuonna 1967 ostaessaan Pimiän kiinteistön käyttänyt asemaansa väärin.

— Rouva Pimiä soitti minulle kotiin ja tarjosi taloa minulle. Maksoin siitä 30 000 markkaa, lisäksi olen tehnyt 20 000 markan korjaukset, joten yhteensä talo maksoi minulle 50 000 markkaa.

Talossa asuu tällä hetkellä viisitoista henkeä ja viisi eri huonekuntaa.

Talo on huonokuntoinen ja monet ihmettelevät miksi Salmivuori ei ole saanut enempää aikaan väittämällään 20 000 markalla.

Hän lupasi laitattaa taloon vesijohdon ja wc:n, kumpaakaan ei talossa ole.

Salmivuori itse sanoo, ettei hän luvannut asukkaille kuin vesipostin, joka on laitettu.

Käydessämme talossa meille valitettiin, ettei esimerkiksi yhteisiä tiloja kuten rappukäytäviä, siivoa kukaan muu kuin yksi nainen.

Talo on siis jaettu väliseinillä huoneisiin. Surkein tilanne oli piharakennuksessa, jonka yhdessä, korkeintaan viidentoista neliön huoneessa, asui nelihenkinen perhe.

Surkeampi on vielä ulkohuone: yksireikäinen, epäsiisti, koppero piharakennuksen päässä.

Voin vain kuvitella elämän ihanuutta talviaamuna, kun talon väki lähtee töihin ja ainakin tusina henkeä yrittää päästä tarpeilleen.

Viisitoista ihmistä ja yksi reikä.

Salmivuori itse puolustautuu sillä, että onhan kaupungissa asuntopula, joten hän tekee vain hyvän työn pitäessään ihmisiä asumassa omistamassaan kiinteistössä.

Vuokraa Salmivuori sanoi ottavansa talosta kolme markkaa neliö. Eli kuusi sataa markkaa kuukaudessa, mikä pitänee paikkansa sillä talossahan on 200 neliötä asuintilaa. Vai pitäneekö?

Ei, sillä hetken kuluttua kaupunginjohtaja rupesi laskemaan ääneen. —... 430 markkaa ... 580 markkaa ... ei kyllä se sittenkin taitaa olla lähempänä seitsemää sataa markkaa kuin kuutta sataa.

— Mutta puhtaaksi siitä jää olematon summa, joka ei merkitse mitään, sanoo Salmivuori.

Itse Salmivuori asuu 80 neliön vuokra-asunnossa, josta hän maksaa oman ilmoituksensa mukaan vuokraa 250 markkaa kuukaudessa.

Salmivuori saa kansanedustajan palkkaa 3 706 markkaa kuukaudessa + 31 markkaa päivärahaa eduskuntapäiviltä. Kaupunginjohtajan palkkaa ei Salmivuori nosta kuin 2 100 markkaa eli puolet hänelle kuuluvasta palkasta, tämä vain siksi ajaksi kun valitus on käsittelemättä lopullisesti. Näiden lisäksi Salmivuori saa kokouspalkkioita ja tuon edellä mainitun ''merkityksettömän'' vuokran eli n. 700 markkaa.

— Minä en ole pettänyt ketään, enkö minä saisi omistaa mitään, en edes kesämökkiä.

— Suoraan sanoen alkaa ottaa tämä touhu ohimoon. Tässä on kysymys aivan selvästi poliittisesta ajojahdista. Mutta voin sanoa teille, että minulla on Järvenpäässä enemmän ystäviä kuin vihollisia, sanoo Salmivuori.

Salmivuori vetoaa lisäksi siihen, että tämän Järvenpään Teriojalla sijaitsevan talon kohdalta tullaan vetämään tie. Kuitenkaan merkkiäkään tiesuunnitelmista ei ole vielä toteutunut. Tiesuunnitelmaan hän vetoaa myös kysyttäessä vesijohdon ja wc:n mahdollista asentamista.

"Voihan toisen reiän rakentaakin"

Kysyttäessä asukkailta mihin he ovat nimenomaan tyytymättömiä, niin he sanoivat, että ulkohuone on kiusallisin.

Kansanedustaja, kaupunginjohtaja Salmivuorelta kysyttäessä tämä sanoi:

— Voinhan minä sen toisen ulkohuoneen rakentaakin, jos se siitä kiikastaa. Minä lupaan rakennuttaa sen. Mutta älkää te tehkö tästä jutusta nyt kovin ... älkää painako aivan lokaan minua.

Mutta myykää, kaupunginjohtaja, tämä kiinteistö. Eikö ole älykkäämpää hoitaa se pois tieltä niin ehkä muutkin asiat järjestyvät?

— En viitsi ruveta maksamaan veroa myymällä sitä, minä vielä kysyn, että enkö minä saa omistaa mitään.

— Mutta jos todella innokkaita ostajia ilmaantuu niin myydään pois vain.

Kiinteistön tontin arvoa nostaa se seikka, että se sijaitsee lähellä Sibeliuksen kuulua Ainolaa, josta pitäisi tehdä jonkinlainen turistinähtävyys.

Voi vain kysyä, olivatko Salmivuoren kaupunginjohtajaksi valinneet Järvenpään kaupunginvaltuuston jäsenet tietoisia Salmivuoren talokaupasta sekä siitä tilasta, mikä vallitsee tämän kunnon kansanedustajan omistamassa talossa.

Jos valtuuston jäsenet olivat tietoisia edellä mainituista asioista, niin enää ei voi muuta kuin valittaa tapahtunutta. Sen Markku Lahtela on tehnytkin, mutta toisin perustein.

Mutta talon asukkaat voivat olla ainakin onnellisia uudesta ulkohuoneesta.

Sen valmistuttua voimmekin kutsua taloa ei viidentoista ihmisen ja yhden reiän taloksi, vaan viidentoista ihmisen ja ehkä jopa kolmen reiän taloksi.

Ja sitä paitsi taloa voidaan pitää jonkinlaisena turistinähtävyytenä. Ainakin järvenpääläiset tuntenevat jonkinlaista lukkarinrakkautta tuota taloa kohtaan, sillä onhan se heidän rakkaan kaupunginjohtajansa ikioma vuokratalo.

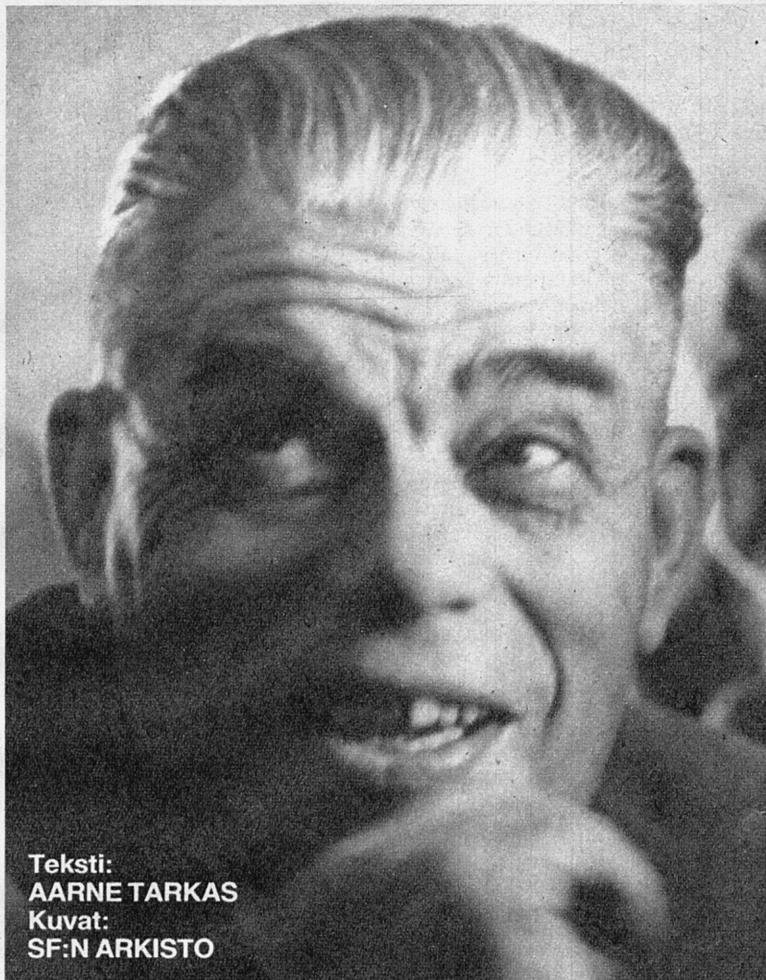
Ja mitä tulee siihen, että kansan valitsema luottamushenkilö menettelee Salmivuoren lailla, niin eihän tämä ole ainoa eikä ensimmäinen tapaus, eikä varmasti viimeinenkään. □

Kaupunginjohtaja Salmivuori ei pidä siitä, että tästä talosta puhutaan hänen yhteydessään. Hän osti tämän entisen kaupan muutama vuosi sitten, jakoi väliseinillä huoneistoksi ja saa nyt sievoisen summan joka kuukausi vuokratuloa.

ELOKUVAN PATRUUNA T.J. SÄRKKÄ

Maailmassa on ollut paljon voimakkaita ihmisiä. Suuria miehiä, jotka ovat saaneet aikaan paljon hyvää. Eräs heistä viettää vanhuuttaan Marjaniemessä yksinäisyyteen vetäytyneenä. Hän on Suomen elokuvahistorian patruuna Toivo Jalmari Särkkä, maamme vaikutusvaltaisin filmimies, ohjaaja ja tuottaja. Mies, jota pelättiin ja kunnioitettiin. Mies, joka kätki hyvän sydämensä kovan melun ja itsepintaisuuden panssariin. Mies, jonka persoona on jäänyt monelle häntä läheltäkin seuranneelle täydeksi arvoitukseksi. Hymylehti kartoittaa filmipatruunan luonnetta ja tapoja nyt pienten henkilökohtaisten muistelmien valossa.

Teksti:
AARNE TARKAS
Kuvat:
SF:N ARKISTO

Miten vaimean kuvan T. J. Särkästä saakaan se, joka muodostaa kuvansa jonkun tietosanakirjan pohjalta! Syntynyt 1890. Elokuvatuottaja, filosofian maisteri, elokuvaneuvos vuodesta 1967. Suomen elokuvatuotannon keskeisiä hahmoja. Ohjasi vuodesta 1935 johtamalleen Suomen Filmiteollisuus Oy:lle 50 elokuvaa, joukossa mm. kulttuurihistoriallista tyylitajua osoittava ''Katupeilin takana''. Muita elokuvia: ''Kulkurin valssi'', ''Juha'', ''Me''.

Eikö muuta?

Minulle T. J. Särkkä on paljonkin muuta, sillä minä olen tuntenut hänet, ollut hänen alaisenaan.

Useimmat ihmiset tietänevät, että T. J. Särkkä on ohjannut eniten elokuvia tässä maassa. Ohjaajana ja tuottajana hän on antanut suomalaisille noin 250 elokuvaa. Monet niistä muistetaan. Mutta tiedetäänkö, millainen ihminen hän oli ja on? Luulen, etteivät monet tiedä. Useimmat hänen lähelläänkin käsittivät hänet väärin. He tunsivat miehen, joka usein huusi ja haukkui, käytti hirveää ääntä. He tunsivat miehen, jota pelättiin.

Ne harvat, jotka pääsivät lähelle Särkkää vaistosivat hänen hyvän sydämensä ja ymmärsivät, että hänen karski esiintymisensä oli vain näyttelemistä. Hän oli patruuna, eräs viimeisiä tässä tietokoneistuvassa maailmassa. Hän oli mies, joka tunsi jokaisen asian firmassaan. Mies, joka monen mielestä sekaantui liikaakin pikkuasioihin. Mies, joka ei nyrjähtänyt pois tyylistään.

Lisäksi hän oli Maisteri. Nimenomaan isolla kirjaimella. Muuta titteliä hän ei tunnustanut omakseen.

Sotalesken maalausurakka

Minä jouduin hyvin paljon tekemisiin Särkän kanssa. Ohjasin hänen yhtiöönsä parisenkymmentä elokuvaa ja luulen, että hän jollakin tavalla piti minusta.

Menin Särkän palvelukseen vuonna 1951. En mennyt ohjaajaksi, vaan aluksi studiopäällikön toimeen. Alaisiini kuului konttoristi, rouva Mäkelä. Hän oli sotaleski, joka omisti kaksion. Se oli siihen aikaan hyvin huonossa kunnossa ja kaipasi kipeästi remonttia. Rouva oli jo neuvotellut korjauksesta erään maalarin kanssa ja saanut kustannusarvion, joka päätyi 60 000 vanhan markan loppusummaan.

Rouva Mäkelä tuli luokseni ja pyysi, että puhuisin Maisterille niin, että tämä lainaisi nuo rahat hänelle. Rouva Mäkelä maksaisi lainan takaisin pikku hiljaa palkastaan.

Lupasin tehdä parhaani.

Suomen Filmiteollisuuden studio oli tuolloin Liisankadulla. Konttori oli Mikonkadulla. Näiden välille oli kehittynyt sellainen perinne, että Särkkä tuli aamuisin studiolle ja seurasi hetken kulloinkin työskentelevän ohjaajan toimia joskus niihin sekaantuenkin. Sitten hän ajoi konttoriin ryhtyen toimitusjohtajan tehtäviin. Puolelta päivin oli lounastauko, jolloin myös ohjaajien ja kuvaajien oli tultava konttorin lounaspöytään. Lounashuone oli samalla koeteatteri ja Särkkä katsoi lounasta nautittaessa edellisen päivän työt haukkuen tavallisesti ohjaajan kelvottomaksi.

Lounaalla myös keskusteltiin erilaisista ongelmista. Siellä minäkin sitten esitin Maisterille rouva Mäkelän pyynnön. Maisteri mulkaisi minua pahasti ja karjui:

— Olenko minä joku pankki vai!

Katsoin pyynnön evätyksi ja palasin studiolle. Ei kuitenkaan kulunut aikaakaan, kun Särkkä aivan yllättäen tuli perässä. Se oli täysin hänen tapojensa vastaista. Hän kipusi yläkerrokseen huoneeseeni ja kysyi heti rouva Mäkelää.

Tämä tuli paikalle polvet vapisten. Särkkä tiukkasi heti, millainen huoneisto rouvalla oli. Rouva selitti parhaansa mukaan. Sen jälkeen Särkkä halusi tietää, kuka oli kustannusarvion tehnyt maalari. Kun hän sai tämänkin kuulla, pyysi hän rouvaa soittamaan maalarille.

Kun mies oli puhelimessa, sieppasi Maisteri kuulokkeen itselleen ja alkoi haukkua onnetonta maalaria niin kuin vain hän osasi. Lopulta hän käski maalarin heti tulla studiolle.

Ei mennyt kuin kymmenisen minuuttia, kun maalari saapui läähättäen paikalle. Ja samassa alkoivat korkeimman luokan haukkujaiset. Maalari sai kuulla kunniansa ja sikamaisuutensa ja kiskuritoimintansa. Mies vapisi. Lopulta, kun hän sai suunvuoron, sopersi hän alentavansa hinnan 40 000 vanhaan markkaan.

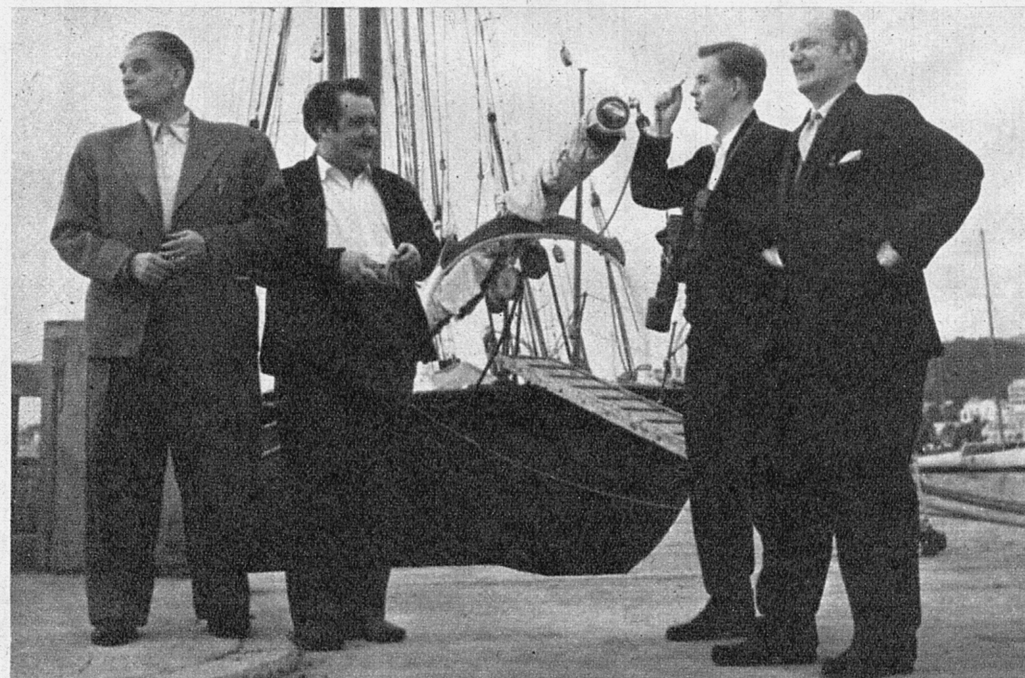
Särkkä käski maalarin poistua, minkä tämä ilmeisen helpottuneena tekikin. Sen jälkeen Särkkä kääntyi rouva Mäkelän puoleen ja sanoi:

— Kyllä minä teille sen 40 000 markkaa lainaan, mutten koskaan sitä 60 000 markkaa.

Sähkömestarin huvilakauppa

Kerran oli Maisterilla palveluksessaan sähkömestari, joka asui

KÄÄNNÄ

SF:n kuvausryhmä Palma de Mallorcalla tekemässä elokuvaa ''Ei ruumiita makuuhuoneeseen''. Vasemmalta: Särkkä, Tarkas, kuvaaja Tuomi ja teatterinjohtaja Ture Junttu, filmin konna. Taustalla oleva alus on Errol Flynnin kuuluisa huvipursi Zaca, josta aikoinaan kerrottiin lehdissä kovia sensaatioita.

Tuottaja T. J. Särkkä ja ohjaaja Aarne Tarkas vaihtavat mielipiteitä vanhan espanjalaisen linnan muureilla. — Tosin Särkän kanssa ei paljoa voinut mielipiteitä vaihtaa, sillä Särkkä tiesi aina, mikä mielipide oli paras: hänen, toteaa Tarkas.

— Täällä minä haluaisin asua! toteaa T. J. Särkkä pienen viljelystilan edustalla Espanjassa. — Mitenkähän olisi käynyt, jos hän olisi ruvennut viljelemään? aprikoi puolestaan Tarkas. — Kasvit kun eivät tottele patruunamaisia määräyksiä.

T. J. Särkkä

vuokralla kauniissa huvilassa hieman Helsingin ulkopuolella. Huvilan omistaja päätti kuitenkin myydä huvilan ja sanoi sähkömestarin irti. Sähkömestari yritti hankkia asuntoa itselleen, mutta asuntopula oli silloinkin kova eikä sähkömestari onnistunut. Lopulta hän sai työtarjouksen Lahdesta. Työpaikkaan kuului myös asunto ja niin sähkömestari päätti muuttaa Lahteen.

Ensin hänellä oli kuitenkin kova koetus edessään. Särkkä ei näet juuri koskaan antanut lopputiliä kenellekään, mutta vielä kamalampaa oli lopputilin pyytäminen häneltä. Hän vetosi kaikkeen menneeseen, yhdessä tehtyihin töihin, mukaviin muistoihin ja alalla oleviin kavereihin. Jos mies oli hänen mielestään tarpeeksi hyvä, vilautti hän palkankorotusta viimeisenä keinonaan. Sellainen oli kuulemma juuri pitänyt antaa, mutta huonojen konttorityttöjen vuoksi päässyt unohtumaan. Nyt palkankorotus kuitenkin tulisi, ehkäpä pari viikkoa takautuvasti.

Viimeistään tässä vaiheessa neuvottelija jo alkoi pyyhkiä kyyneleitä silmänurkistaan ja huomata itsensä roistoksi pyrkiessään pois Maisterin palveluksesta. Mutta meidän sähkömestarimmepa pysyi lujana. Hän muisti kotona olevat lapset, mukavan palkan ja Lahdessa odottavan asunnon.

Lopulta Maisteri kysyi, mikset sähkömestari itse osta huvilaa ja olisiko se yleensä mahdollista. Mies kertoi, että muuten se kyllä olisi mahdollista, mutta oli kiinni eräästä pikkuseikasta: rahasta.

Maisteri mietiskeli pari sekuntia, ja entinen pankinjohtaja kun oli, esitti hän huomautuksen, että pankeissahan on rahaa.

— Toisille on, toisille ei. Ja minä kuulun viimeksi mainittuihin, totesi sähkömestari.

Maisteri kysyi, onko miehellä takaajia, ja sai tietää, että kaverit olivat yhtä köyhiä kuin sähkömestarikin.

Särkkä mietti hetken ja käski sähkömestarin tulla seuraavana aamuna luokseen. Aamulla hän ilmoitti, että pankkilaina oli selvä ja että hän oli itse taannut sen ja että sähkömestari nyt voisi ostaa huvilan.

Ilo lienee ollut molemminpuolinen. Sähkömestari jatkoi töitään ja pysyi talossa niin kauan kuin firma toimi.

Sopimusneuvottelujen vaikeat salakarit

Olen ollut vuodesta 1951 ns. free lancer -tekijä. Tämä tarkoittaa sitä, etten ole saanut työstäni kuukausipalkkaa, vaan olen tehnyt käsikirjoitukseni ja ohjaukseni kulloinkin erikseen sovittua korvausta vastaan. Uusia elokuvasopimuksia tehdessäni jouduin luonnollisesti usein taisteluun Maisterin kanssa.

Olin juuri saanut valmiiksi elokuvan ''Vihdoinkin hääyö''. Se oli kepeä komedia. Sen valmistuttua olin jättänyt Maisterille uuden käsikirjoituksen, poliittisen satiirin, jonka nimi oli ''Herra sotaministeri''. Jälkimmäinen oli edellistä huomattavasti vaikeampi ja kalliimpi työ.

Maisteri oli melko tavalla vastahankaan koko elokuvan valmistamisesta. Hän väitti sen olevan kallis ja vaikea tehdä. Minä puolestani puhuin parhaani mukaan, koska kysymys oli leivästäni. Väitin filmiä kohtuullisen hintaiseksi ja helpoksi tehdä. Lopulta sainkin työvoiton. Tehtiin sopimus käsikirjoituksesta. Maisterilla ei ollut kuitenkaan sillä kertaa aikaa sopia ohjauksesta. Hän käski minut seuraavana päivänä puhumaan siitä puolesta asiaa.

Seuraavana päivänä menin Maisterin luo. Hänen vierellään aina istuva susikoira mulkaisi minua yhtä vihaisesti kuin isäntänsäkin. Sitten Maisteri tokaisi, ettei ollut mitään syytä neuvotella ohjauspalkkiosta. Hän oli päättänyt, että palkkio olisi sama kuin edellisestä filmistäkin.

Puhkesin voivotteluihin. Sanoin, että nyt oli kyseessä suuri ja vaikeatöinen elokuva. Tähän Maisteri tuhahti ja sanoi edellisenä päivänä puhuneensa käsikirjoituksen kirjoittajan kanssa ja tämä oli sanonut juttua helpoksi ja halvaksi.

Olin hetken mykkä. Sitten päätin, että taistelua on jatkettava. Menin Maisterin luo ja taputin häntä olkapäälle sanoen:

— Mitä me kylmät filmi-ihmiset välitetään noista kirjailijoista, nehän puhuvat mitä sylki suuhun tuo. Tiedämmehän me paremmin, miten nämä asiat ovat.

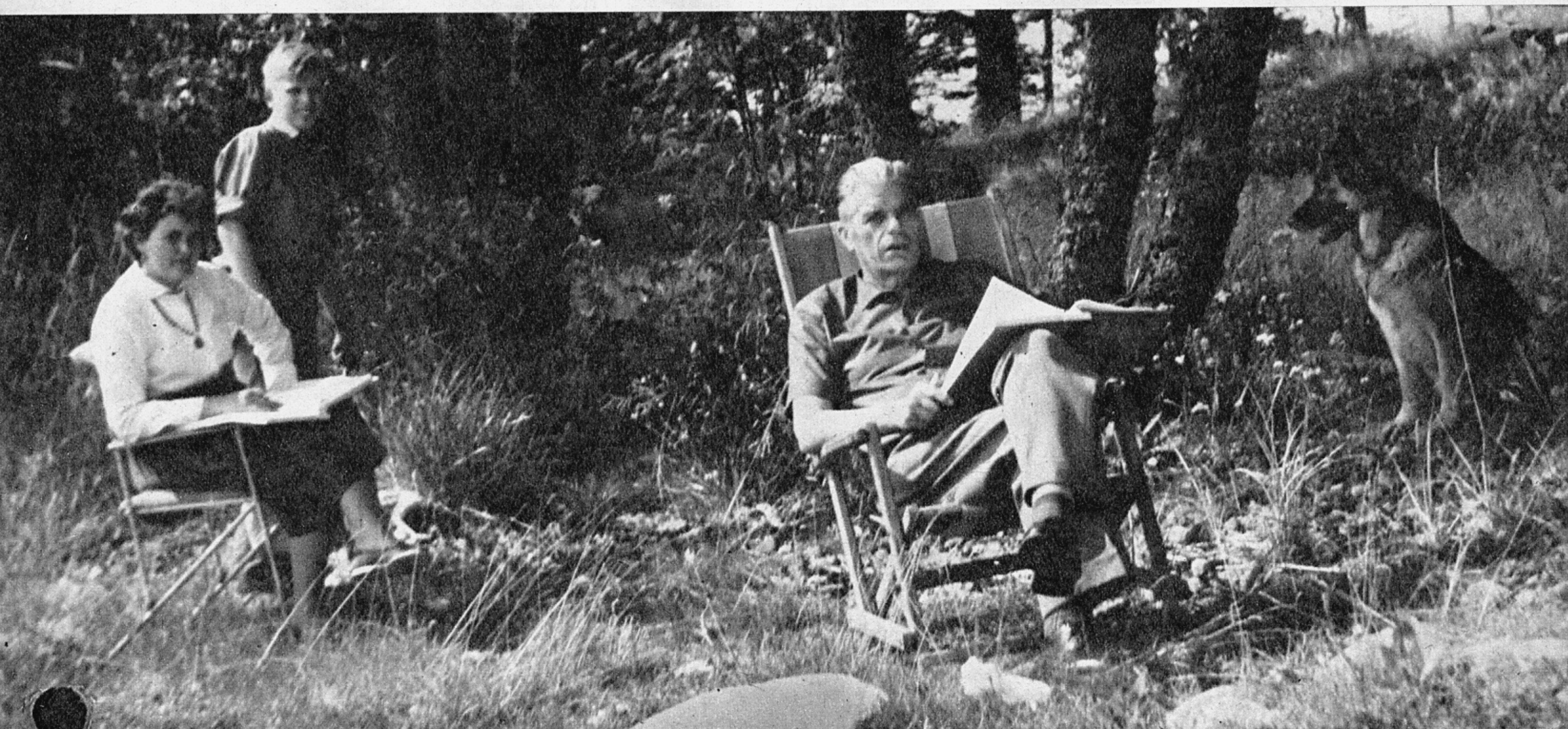
Maisteri oli hetken vaiti. Sitten hän alkoi nauraa. Riita meni puoliksi, tilanne oli selvitetty ja elokuvan tekeminen saattoi alkaa.

Yhden kerran niskan päällä

Yleensä Maisterin kanssa joutui palkkioista kinaamaan. Ja yleensä siinä kinassa jäi toiseksi. Kahdenkymmenen vuoden aikana tunsin vain yhden kerran voittaneeni hänet.

Särkkä päätti silloin yleiseen malliin tehdä iskelmäelokuvan. Juttu annettiin minulle, vaikka

KÄÄNNÄ

Maisteri T. J. Särkkä ohjaustyössään. Kädessä on käsikirjoitus ja vieressä uskollinen koira Lida, joka oli aina hänen seuralaisensa.

Tilatkaa nyt Kirjalahdesta KOTIEN SUURROMAANIT 1-10 -säästö peräti 85mk

Dostojevski — Muistelmia kuolleesta talosta
Bronte — Kotiopettajattaren romaani
Mark Twain — Jenkki kuningas Arthurin hovissa
Emile Zola — Naisten paratiisi
Charles Dickens — David Copperfield I
Charles Dickens — David Copperfield II
Jane Austen — Kasvattityttön tarina
Henri Murger — Boheemi elämää
Juan Valera — Kaunis Juanita
Nikolai Leskov — Lumottu vaeltaja

Tämä kirja ilmaiseksi

Kotien Suurromaanit uusi, mahtava kirjasarja, jossa on

- kymmenen osaa
- yli 5000 sivua
- 11 maailman kirjallisuuden merkkiteosta
- edullinen hinta

TILATKAA NYT

- hinta nousee
- sarjatilaajan etu 54 mk + ensimmäinen osa ilmaiseksi, arvo 31 mk
- edut yhteensä siis peräti 85 mk
- ainoastaan 15,—/kk
- toimitus postivapaasti

LUKEKAA EDUKSENNE:

KOTIEN SUURROMAANIT
on kirjasarja, joka on tarkoitettu jokaiseen kirjahyllyyn. Sarjaan on valittu yhdeksän maailman huippukirjailijan 11 merkkiteosta, jotka on sidottu kymmeneksi kirjaksi. Täten tämän sarjan avulla päästään vivahteikkaaseen ja rikkaaseen kertomataiteeseen ja voidaankin todeta, että nämä kirjat ovat niitä kuolemattomia teoksia, joiden parissa lukuaika ei mene hukkaan ja joiden tunteminen kuuluu sivistykseen.

KAUNIS SIDOSASU
Kotien Suurromaanien asuun on kiinnitetty erikoista huomiota: on pyritty luomaan näitä yhdeksää maailman kirjallisuuden huippukirjailijaa kunnoittava asu. Kirjat onkin sidottu punaiseen balaskinnahkaan ja jokainen sidos on kullalla somistettu. Lisäksi kukin sidos on saanut ympärilleen tyylikkään suojapaperin. Täten Kotien Suurromaanit on jokaisen kirjahyllyn ylpeys.

NYT TILATESSANNE KAKSI HUOMATTAVAA ETUA
Sarjan ensimmäinen osa — Dostojevski: "Muistelmia kuolleesta talosta" — tulee Teille täysin ilmaiseksi ja lisäksi saatte nyt vielä (valmistusvaiheen aikana) 54 mk:n ennakkotilausedun, joten säästönne on nyt peräti 85 mk. Te saatte koko 10-osaisen sarjan vain 225 mk:lla!! (Normaalihinta 310,—). Tilatkaa heti, sillä tämä tarjous on voimassa vain rajoitetun ajan. Sarja on valmis huhtikuussa -74.

TOIMITUS POSTIVAPAASTI
Tilauksenne saavuttua lähetetään kaksi ensimmäistä, valmiina olevaa osaa Teille täysin postivapaasti: mitään posti- tai pakkauskuluja ei peritä. Loput kahdeksan osaa saatte myös luonnollisesti täysin postikuluitta.

VAIN 15,—/KUUKAUDESSA
Kirjakerhojen tapaan voidaan Kotien Suurromaanit maksaa 15 mk:n suuruisilla kuukausimaksuilla: alkumaksu 15,— ja loppuosa 210,— 15 mk:n kuukausierinä. Voitte maksaa myös käteisellä: kirjat toimitetaan Teille viitenä kahden kirjan pakettina, tällöin sarja maksaa Teille vain 216,—.

ILMAINEN PIKATILAUSPALKINTO
Kun teette tilauksenne välittömästi, saatte ilmaiseksi kaupanpäälliseksi pienen yllätyslahjan. Kannattaa tilata heti!

Katsokaa mitkä kirjat ja kirjailijat sisältyvät Kotien Suurromaaneihin:

Bronte, KOTIOPETTAJATTAREN ROMAANI
Aina tuore ja yhtä valloittava romaani, jossa henkilökuvauksen elävyys ja kerronnan mukaansa tempaava voima tuovat lukijalle unohtumattoman elämyksen. "Kotiopettajattaren romaani kuuluu kirjahyllyyni ja perheeni jokainen jäsen on sen lukenut ja itse luen sen yhä uudelleen ja uudelleen muutaman vuoden väliajoin."

Twain, JENKKI KUNINGAS ARTHURIN HOVISSA
Amerikan klassikoista omaperäisin ja kansallisin kirjailija kertoo tässä riemastuttavassa ja ilkikurisessa tarinassa jenkistä, joka 19. vuosisadan taidoillaan ja apuvälineillään pystyy hämmästyttämään keskiajan korskeat ritarit. "Twainilla oli erikoinen kyky tehdä naurunalaiseksi koko inhimillinen typeryys, taikausko ja heikkous."

Zola, NAISTEN PARATIISI
Zola on lähes sata vuotta sitten kuvannut tässä inhimillisessä romaanissaan kaikki ne kaupankäynnin ja mainostamisen hienoudet joihin nykyisin törmää suuressa tavaratalossa. Hän on kuvannut nämä romaanin keinoin, värikkäästi ja elävästi, nähden ennen kaikkea ihmisten toiminnat ja erilaisen arkipäivän. "Naisten paratiisin inhimillinen lämpö ja tarkka kuvaus tekevät kirjasta yllättävän ja miellyttävän löydön."

Dickens, DAVID COPPERFIELD 1—2
Dickens on maineikkain englantilaisista romaanikirjailijoista ja David Copperfield on hänen pääteoksensa, jossa on hyvin paljon aineksia hänen omasta elämästään ja kehityksestään. "Dickens loi oman viihtyisän romaanihenkilöidensä maailman ylenpalttisen elinvoimaisuutensa avulla ja siinä maailmassa on syvää todellisuutta, jonka avain on Dickensin omassa selväpiirteisessä persoonallisuudessa."

Austen, KASVATTITYTÖN TARINA
"Austenin taiteellisesti verrattomille kuvauksille omakohtaisesti koetusta herraskartano- ja keskiluokkamiljööstä on ominaista uskollisuus todellisuutta kohtaan, psykologinen terävyys, viisaus ja huumori." Sir Walter Scott toteaa päiväkirjassaan: "Hänen kirjoitelmissaan on totuudenmukaista kuvaamistaitoa, joka aina ihastuttaa minua. Hänen kykynsä kehittää jokapäiväisen elämän sekavia vyyhtiä ja tunteita on verraton."

Murger, BOHEEMIELÄMÄÄ
Boheemielämää on Murgerin pääteos, jossa hän kuvaa ihmiskohtaloita, elämää ja rakkautta Pariisin taiteilijapiireissä. Murger ottaa kuvauksensa vakavasti mutta hänellä on leppeä hymy huulillaan ja hän on humoristi: hymyä kyynelten lävitse... "Nuorena kuollut Murger lauloi huolettomasta nuoruudesta, joka uhmailee elämän karuutta ja kylvää sen kalliot täyteen oman mielikuvituksensa kukkia."

Valera, KAUNIS JUANITA — PEPITA JIMENEZ
Tässä sidoksessa on kaksi suurta romaania yhdessä. Molemmat ovat hienon espanjalaisen taitajan pääteoksia ja kumpikin on naiskohtalosta kertova romaani. Valera julkaisi ensimmäisen romaaninsa Pepita Jimenezin kypsässä iässä vasta viisikymmenvuotiaana ja siksi hänen teoksissaan onkin maailmaa kokeneen viisautta. "Valera on kuvannut ihmisen sisäistä elämää niin syvällisesti, että häntä pidetään psykologisen romaanin ensimmäisenä mestarina espanjalaisessa kirjallisuudessa."

Leskov, LUMOTTU VAELTAJA — NAURUA JA SURUA
Venäläisistä suurista kertojista venäläisin, joka kirjoitti romaaninsa usein muistelman muotoon. Tässä sidoksessa kaksi Leskovin tärkeintä kirjaa, joissa hänen kielellinen lahjakkuutensa tulee loistavasti esiin, ja jotka Lea Pyykkö on saattanut loistavasti suomenkieliseen asuun. "Leskovin omaperäinen ja mahtava lahjakkuus ansaitsee tulla lähemmin tunnetuksi", toteaa suomalainen kirjallisuudentutkija Werner Söderhjelm.

Dostojevski: MUISTELMIA KUOLLEESTA TALOSTA
Dostojevskin ensimmäinen suuri romaani, joka on inhimilliseen kärsimykseen kohdistuva syvän myötätunnon ja lähes ylimaallisen nöyryyden sävyttämä. "Muistelmia kuolleesta talosta kaivautuu siihen tukahdutettuun hyvään, jonka kirjailija löytää kurjimmastakin ihmisolennosta."

KIRJALAHTI MAKSAA POSTIMAKSUN

Haluan käyttää tarjouksen hyväkseni ja pyydän lähettämään minulle täysin postivapaasti Kotien Suurromaanit 1—10. Heti saan kaksi ensimmäistä osaa ja loput siten, että huhtikuussa -74 sarja on minulla kokonaisuudessaan. Nyt tilatessani maksan koko sarjasta vain 225,— (käteisellä 216,—).

☐ Edullisilla kuukausimaksuilla: alkumaksu 15,— ja sen jälkeen 210 mk:n loppusumma 15 mk:n kuukausierinä. (ulkomaille vain käteisellä)

☐ Käteisellä 216,—
☐ Lähettäkää minulle kaupanpäälliseksi yllätyslahja (tilaus tehtävä 10 päivän sisällä)

Nimi ....

Osoite ....

....

Ammatti ..../puh ....

....
(omakät. allekirj.)

Hy 12/73 B

Kirjalahti maksaa postimaksun

KIRJALAHTI OY
(puh. tilaukset 918-22876)

Mariankatu 6
15110 LAHTI 11

Vastauslähetys
Lahti 10/lupa 136

LÄHETTÄKÄÄ SIIS KUPONKI VÄLITTÖMÄSTI

T. J. Särkkä

en ollutkaan ajatukseen ihastunut. Käsikirjoituksen laatiminen oli melko yksinkertainen juttu, sisälsihän elokuva melkein yksinomaan lauluja, joita sitoi toisiinsa melko hatara juoni. Tein töitä kolme iltaa ja käsikirjoitus oli valmis. Kun normaali elokuvakäsikirjoitus on yleensä n. 120 liuskan mittainen, oli minun teelmykseni nyt 23 liuskaa pitkä.

Maisterin puheille mennessäni päätin, etten kehtaisi pyytää kovin suurta palkkiota. Päädyin mielessäni 750 markan summaan ja ajattelin, että kun maisteri tapansa mukaan tinkisi, voisin pudottaa hinnan 500 markkaan ja olisin vieläkin tyytyväinen.

Maisteri mulkaisi minua ja sanoi, ettei mitään neuvotteluja tule, sillä hän on jo päättänyt palkkion suuruuden. Se olisi 100 markkaa sivu.

— Paljonko te ajattelitte pyytää? hän kysyi.

Kerroin rehellisesti, että 750 markassakin olisi ollut tinkimisen varaa. Nyt oli Särkän ilme näkemisen arvoinen. Olihan hän päättänyt hinnaksi 2300 markkaa.

Kun Maisteri kerran housujaan kavensi

Särkällä on vain yksi lapsi, tytär, joka on naimisissa ja komean pojan äiti. Mutta paljon on poikia, jotka ovat nuorena aloittaneet työnsä Särkän leivissä. Suurin osa parhaista televisiomiehistäkin on hänen firmansa kasvatteja. Kaikissa tilanteissa suhtautui Särkkä nuorukaisiinsa kuin ankara isä lapsiinsa.

Eräs näistä nuorista oli nykyisin televisio-ohjaajana työskentelevä Antsu. Hän oli sanavalmis, juuri sellainen, jonkalaisista Maisteri piti.

Antsu oli pannut merkille, että Särkällä on harvinaisen leveät housunpuntit, jotka hapsottivat kuin aukinaiset sateenvarjot. Kun Särkkä eräänä aamuna taas tapansa mukaan pistäytyi studiolla, huomautti Antsu tovereilleen niin, että Särkkäkin sen kuuli:

— Katsokaa, pojat. Onpa ukolla tosi leveät puntit.

Maisteri kuuli huomautuksen, mutta ei räväyttänyt silmäänsäkään, katseli vain aikansa ja poistui mitään puhumatta.

Pari päivää myöhemmin hän taas saapui studiolle, veti telttatuolin alleen ja alkoi katsella filmausta. Sitten hän ojensi jalkansa suoriksi, korjasi hieman prässejään ja virnisteli Antsulle:

— Mitäs nyt tykkäätte? Jos niitä olisi enemmän kavennettu, ei tämä kavio olisi mahtunut läpi.

Pojat huomasivat, että Maisterilla oli muodikkaan kapeat lahkeet vanhoissa työhousuissaan. Tämä oli käynyt räätälissä ja kavennuttanut housunsa.

Palkankorotus pikavauhdilla

Samainen Antsu sai kerran pikavauhdilla palkankorotuksen. Särkkä ohjasi silloin elokuvaa ''Viisi vekkulia''. Siinä istui eräässä kohtauksessa seitsemän hengen seurue ruokapöydässä, joka oli herkkuja notkollaan. Kun ruokatunti alkoi, ilmoitti Maisteri, että hän lähtee kokoukseen eikä ruokatunnin aikana saa katettuun pöytään koskea, koska sen pitää olla täsmälleen samanlainen kohtausta pian jatkettaessa.

Kun ruokatunti oli mennyt, tuli Särkkä takaisin. Hän ei ollut ennättänyt syödä. Nälkä hänellä oli kuitenkin kova. Ja niin hän tuli rikkoneeksi oman kieltonsa. Hän meni pöydän ääreen ja teki pari mahtavaa voileipää latoen päälle runsaasti juustoa ja makkaraa.

Antsu ei malttanut pitää suutaan kiinni, vaan tokaisi:

— On sitä helppo olla iso johtaja ja porvari. Siinä se nyt vetää mahansa ilmaiseksi täyteen.

— Eikö herra Antsu ole syönyt? kysyi porvari parka, joka kuuli huomautuksen niin kuin oli tarkoitettukin.

— Ei näillä palkoilla paljon kannata syödä, tuli vastaus.

— Onko teillä liian pieni palkka? kysyi Maisteri ponnahtaen pystyyn.

— En minä nimittäisi sitä palkaksi. Se on vain muodollinen korvaus ajasta, jonka kulutan täällä studiolla, vastasi Antsu.

Maisteri kääntyi filmausryhmän puoleen ja karjaisi:

— Puolen tunnin paussi koko ryhmälle. Antsu ja minä käymme konttorissa.

Särkkä tempaisi takin päälleen ja ennen kuin hämmästynyt Antsu ennätti edes tajuta tapahtumia, istui hän maisterin vieressä tämän mahtavassa autossa. Ja sitten mentiin. Särkkä ajoi aina liian lujaa. Hänestä oikea kaupunkivauhti oli 120 kilometriä tunnissa. Sen takia hänellä oli aina auto lytyssä ja tukku sakkoja maksamatta. Tällä kertaa tultiin ilman sakkoja Maisterin ikiomalle pysäköintipaikalle, jonka hän oli saanut Kansallisteatterin johdolta. Autosta noustessa hän viittasi suureen automäärään teatterin seinustalla ja huomautti:

— Minä olen maksanut kaikki nuo autot.

Tässä Maisteri oli tavallaan oikeassa. Pelkällä teatterityöllä on näyttelijän vaikea ostaa

Tässä tehdään elokuvaa "Ei ruumiita makuuhuoneeseen", jonka ohjasi artikkelimme kirjoittaja Aarne Tarkas. Joskus innostui Särkkäkin ohjaamaan, ehkä tilaisuuden houkuttelemana. Maassa on Anneli Sauli, vieressä Helge Herala ja Tommi Rinne.

Suomalainen filmiryhmä Champs Elyseellä talsimassa hotelliin ja nauttimassa suomalaisen elokuvan tekemisen ihanuutta ja kurjuutta. Pari kadunväliä kauempana kuvasi Metro omaa elokuvaansa ja siellä oli ainakin 50 autoa ja pataljoonan verran väkeä.

autoa, mutta filmipalkkiot auttoivat. Tietenkin filmipalkkiot olivat palkkaa tehdystä työstä, mutta Maisterin todellisen vakaumuksen mukaan kaikki, mitä hän joutui maksamaan, oli lahjoitusta. Filmiä olisi pitänyt tehdä ilmoituksen voimalla.

No, SF:n konttoriin tultaessa siellä oli suuri joukko erilaisia ihmisiä odottamassa. Särkkä karjui heti ovelta:

— Tänään minä en ota vastaan ketään, minulla on filmaus menossa. Mutta minulla on neuvottelu tämän herran kanssa. Konttoripäällikkö heti tänne!

Työhuoneessaan hän loi tuuheitten kulmakarvojensa alta tiukan katseen nuoreen työtoveriinsa ja ärisi:

— Paljonko te oikein haluatte lisää?

— En minä ole pyytänyt lisää palkkaa, mutta minusta alkaa hiljalleen tuntua, että te tarjoatte sitä minulle, vastasi Antsu. — Se on teidän asianne, mitä haluatte antaa, kyllä minä vastaan otan.

Kun konttoripäällikkö tuli paikalle, tiedusteli Särkkä Antsun palkkaa tältä ja sen kuultuaan määräsi, että edellisestä tilistä lähtien se on 10 000 vanhaa markkaa suurempi.

— Ja nyt lähdetään töihin ansaitsemaan nämä rahat, Maisteri määräsi.

— Ei Maisterin tarvitse tätä rahaa vastaan mitään töitä tehdä, minun tilipussiinhan ne tulevat, tokaisi Antsu.

— Ei teillä ole rahaa, jos ei minullakin ole, irvisti puolestaan Maisteri.

Puvun pitää olla sinistä sheviottia

Kerran Antsu tajusi, ettei hänen ainoa siisti pukunsa enää ollutkaan siisti. Oli ostettava uusi. Rahasta vain teki tiukkaa. Ainoa keino oli jälleen kerran kääntyä Maisterin puoleen.

Sattui sopiva hetki ja Antsu sai Maisterin ahdistettua sivummalle, missä kertoi tälle murheensa. Maisteri oli kerrankin leppoisalla tuulella ja kysyi, mistä puku oli tarkoitus ostaa.

— Pukevastahan se köyhälistö ostaa, Antsu vastasi.

— Mennään minun autollani, Maisteri sanoi. — On parasta, että minä tulen mukaan. Haluan, että pukunne varmasti sopii. Ja muistakaa, että sen täytyy olla sinistä sheviottia.

Tapahtui niin kuin Maisteri oli sanonut. Iltapäivällä oli Antsulla uusi puku. Tosin se ei ollut sinistä sheviottia.

Suoraan kirkosta filmauspaikalle

Edellisissä tapauksissa olen ollut itse todistajana. Seuraava sen sijaan on kuulopuhetta, mutta hyvin Särkän tyyliin sopivaa.

Särkkä ohjasi elokuvaa ''Vaivaisukon morsian''. Kuvauksia suoritettiin Keuruulla vanhan puukirkon liepeillä. Työtä suosi kuitenkin perin huono sää. Aina oli taivas pilvessä ja usein satelikin. Tämä hermostutti Särkkää ja yhä hermostuneemmaksi hän kävi, kun toimettomuutta kesti kaksi viikkoa.

Tulipa sitten sunnuntai. Särkkä halusi toimintaa, mutta taivas oli edelleen pilvessä. Niinpä Särkkä sitten komensi koko ryhmän kokoon. Määräys oli, että tänä sunnuntaina ei laiskoteltaisi ja tuijotettaisi taivaalle, vaan mentäisiin kirkkoon. Niin lähti koko filmiryhmä jumalanpalvelukseen.

Särkkä istui kirkon ikkunan ääressä ja tuijotti kuluneen lasimaalauksen läpi taivaalle, joskus hän vähän torkahtelikin. Pappi piti parhaillaan saarnaa ja Särkkä torkkui. Sitten hän sattui raottamaan toista silmäänsä ja näki kaukana taivaanrannalla pienen kaistaleen sinistä taivasta. Hän heräsi heti, ponnahti kirkon käytävälle ja huusi papin saarnan yli:

— Kaikki filmiväki heti ulos ja töihin! Nyt paistaa aurinko!

✦

Tällainen mies on Maisteri, elokuvan patruuna Toivo Jalmari Särkkä. Hän on eräs niitä harvoja ihmisiä, joita todella kunnioitan. Ehkä hän hautasi hyvän sydämensä kovaan meluun ja itsepäisyyteen.

Sillä hyväsydäminen hän totisesti oli. Muistan, miten hän kerran näyttelijälakon aikana ollessani hänen luonaan, kaivoi laatikostaan ison nipun velkakirjoja, joissa oli monen tunnetun näyttelijän nimi. He olivat saaneet Särkältä rahaa etukäteen mahdollisia tulevia töitään vastaan. Maisteri katsoi minuun. Työnteon tarve liikkui hermoissa, mutta näyttelijät olivat lakossa.

— Mitähän ne lakkolaiset sanoisivat, jos minä laittaisin nämä ulosmittaukseen? Särkkä mietiskeli. — Mutta minä en pane. Olkoot rauhassa ja lakkoilkoot. Kai ne joskus lopettavatkin.

En ole enää pitkiin aikoihin tavannut elokuvamme patruunaa. Hän on vetäytynyt syrjään ja viettää vanhuuttaan Marjaniemessä. Toivon, ettei hän loukkaannu näistä tarinoista. En ainakaan usko. Voi olla, että hän päinvastoin kiroaa karmeasti ja sanoo:

— Se peevelin Tarkas yrittää vieläkin kirjoittaa. Mutta nyt en ole minä maksamassa. □

Särkkä näyttää Teija Sopaselle, miten mies tapetaan. Tauno Palo ei tunnu ottavan asiaa todesta. Kyseessä on jännityselokuva ''Kovaa peliä Pohjolassa''.

LAATINUT ASTROLOGI SHEIKKI AHMED EL HEIKKI

HOROSKOOPPI

OINAS (21.3.—19.4.) Viime kuukauden loppupuolella alkanut toimeliaisuutenne vilkastuminen jatkuu tämänkin kuukauden ajan saavuttaen huippunsa joulukuun toisella puoliskolla. Viidennentoista päivän tienoilla saapuu merkkiinne planeetta Mars, joka on samalla Teidän oma planeettanne. Tämän yhdistelmän myötä olette innostunut kaikista toiminnan muodoista ja haluatte purkaa energiaanne. Työ ja urheilu tarjoavatkin parhaat mahdollisuudet, kuitenkin Teidän tulee työssänne lykätä kaikkia tärkeitä ratkaisuja myöhäisempään ajankohtaan, sillä olette nyt kiivasluontoinen ja erittäin lyhytjännitteinen. Hillitkää myös tunne-elämäänne, sillä töykeydellänne voitte rikkoa jopa pitkäaikaisiakin suhteita.

HÄRKÄ (20.4.—20.5.) Joulukuu on Teille melko antoisaa aikaa. Toimeliaisuutenne on noususuunnassa pitkän lamaannuskauden jälkeen ja tunnette itsenne jälleen virkeäksi. Osasyynä tähän on se, että maanläheisenä ihmisenä olette luonut katsauksen kuluneen vuoden tapahtumiin ja niiden perusteella voitte kirjata lähes kaikki yrityksenne plussan puolelle. Uusiin suunnitelmiin Teidän kannattaa käydä käsiksi innolla, sillä tähänhän Teitä velvoittaa esimiehiltänne saama tunnustus. Ainoa kiusaa tekevä asia tässä kuussa on melko suuret rahalliset menonne. Tunne-elämänne on edelleenkin suhteellisen rauhallista ja vakaata, siten parhaat hetket koettekin lähiystävienne seurassa.

KAKSOSET (21. 5.—20. 6.) Tämä kuukausi on Teille edelleen melko vaisua hiljaiseloa. Tosin kuukausi on täynnä kaikenlaisia tapahtumia, mutta ne eivät saa Teitä erikoisemmin innostumaan. Ajanjakson loppupuolella mielenvirkeytenne tulee kuitenkin nousemaan huomattavasti. Raha-asiat Teillä sitä vastoin ovat olleet pitemmän aikaa tasapainossa ja huolimatta suurista menoista, Teille tuntuu tulevan enemmän kuin menevän tässä kuussa. Työelämänne on edelleenkin onnistunutta ja siihen Teidän kannattaakin kiinnittää huomiota tavallista enemmän. Varsinkin palveluammateissa pystytte luomaan virkeän mielen kaikille kanssanne tekemisiin joutuville henkilöille, mikäpä mukavampaa näin joulun alla.

RAPU (21.6.—22.7.) Joulukuusta muodostuu Teidän kohdallanne kiireinen ja hermostuttava. Tämän kaiken keskellä koette masennuksen puuskia, eikä työkään maita. Kehoittaisinkin Teitä vakaasti harkitsemaan muutaman päivän matkaa, sillä sen avulla voitte irtautua jokapäiväisistä askareista. Parhaiten matka onnistuu suorittaessanne sen yksin tai lähimpänne seurassa. Myös taloudellinen tilanteenne antaa mahdollisuuden siihen. Työelämässänne paneutukaa vain kaikkein tärkeimpiin asioihin ja lykätkää vähemmän tärkeät ensivuoden puolelle. Perheellenne Teidän tulee osoittaa tavallista enemmän huomiota, sillä heidän kauttaan saatte vastakaikua ja tyyneyttä kuohuvalle mielellenne.

LEIJONA (23.7.—22.8.) Tässä kuussa tunne-elämänne on erittäin kuohahtelevaa, tosin planeetta Pluto merkissänne ja sen edullinen aspekti aurinkoon, Leijonan tunnukseen, tasoittaa mieltänne. Toisaalta Kuun ristiriitaiset aspektit näihin ovat omiaan sekoittamaan tunteitanne melkoiseen sekasotkuun. Sen vuoksi kehoitan Teitä ottamaan kaiken rauhallisesti ja harkiten. Varsinkin kaikki tärkeät ratkaisut on syytä siirtää tuonnemmaksi. Toisaalta raha-asiat ovat Teidän kohdallanne nyt tasapainossa ja Teille tarjoutuu näinollen mahdollisuus muistaa kaikkia lähimpiänne. Teidät tunnetaankin kaikkein parhaiten reiluudesta ja epäitsekkyydestä, vaikka nämäkin herättävät toisissa katkeruutta Teihin.

NEITSYT (23.8.—22.9.) Edellistä huomattavasti paremmaksi muodostuu alkanut joulukuu. Tunnette sisäisten voimienne kasvun ja samalla kaiken ympärillänne olevan kiinnostavan aivan uudella tavalla. Varsinkin työelämässänne olette idearikas ja suunnitelmanne herättävätkin ansaittua huomiota. Ajankohta on erittäin antoisa kaikkiin mieltänne painaneisiin asioihin. Näiden uusien tuulien kautta Teillä on mahdollisuus nostaa suuresti taloudellista tilaanne. Luontaisen itaruutenne ansiosta rahat tulevat varmasti käytettyä oikein, mutta kehoittaisin Teitä pieneen uhraukseen ystävienne iloksi, sillä heiltä tulette saamaan Teidänkin tunne-elämällenne tärkeätä inhimillistä lämpöä ja ystävyyttä.

VAAKA (23.9.—22.10.) Erittäin vakaa ja rauhallinen kuukausi. Tosin joitakin viime kuun jälkimaininkeja saattaa kantautua vielä tällekin kuukaudelle. Vellova tunne-elämänne on tasaantumaan päin, toisilla onnellisesti ja muutamilla vähemmän suotuisasti, riippuen siitä miten hyvin käytitte mahdollisuutenne hyväksenne. Olette havahtumassa jälleen karuun todellisuuteen ja samalla mieleenne tulevat arkipäivän ankeudet. Tosin voimakkaiden tunnelatausten ansiosta sen pitäisi käydä melko helposti päinsä. Samalla pitkään jatkunut heikko valuuttatilanteenne näyttää elpymisen ja tasapainottumisen merkkejä. Sitäkin heilauttelee vielä jotkut pakollisilta vaikuttavat suurehkot menoerät.

SKORPIONI (23.10.—21.11.) Joulukuusta muodostuu kohdallanne alakuloinen ja tunteitanne sekoittava ajanjakso jonka sotkuisuutta lisää merkkiinne tullut Merkurius. Onneksi Uranus poistuu kuviostanne heti kuun alussa, jolloin säästytte suoranaiselta kaaokselta. Merkuriuksen aspekti Marsiin saa Teidän hermonne pinnalle ja siten voitte suhtautua ystäviinne lähes matalaotsaisesti. Näin onkin parempi, että jätätte kaikki juhlintaa vaativat rituaalit hamaan tulevaisuuteen. Teidän kannattaa keskittyä vain kaikkein eniten Teille merkitsevään inhimilliseen olentoon ja harrastaa hänen kanssaan raikkaan happityppi yhdistelmän haukkaamista. Tähän pakottaa Teitä jo suorastaan surkean naurettava budjettinne.

JOUSIMIES (22.11.—21.12.) Joulukuun alku jatkuu Venuksen ansiosta marraskuun mukaisesti, mutta huomaa vain alku, sillä kuukauden edetessä elämänne löytää jälleen entiset tutut uomansa. Olette kuitenkin erittäin pirteä ja tyytyväinen saavuttamiinne taloudellisiin ja ammatillisiin saavutuksiin. Vihdoinkin ansaitsette lähes menojanne vastaavan summan. Tämä kaikki vaikuttaa siten, että pystytte luomaan ja toteuttamaan enemmän kuin Teidän otsallanne luulisi olevan mahdollista. Itse kyllä tunnette aivoituksenne, mutta toisten saaminen niistä vakuuttuneiksi vaatii melkoisia ponnistuksia. Ilmeisten ennustajan ja selvänäköisyyden lahjojen ansiosta osaatte kuitenkin suhtautua ystäviinne ymmärtäväisesti.

KAURIS (22.12.—19.1.) Planeetta Jupiter takaa Teille koko joulukuusta erittäin myönteistä ajanjaksoa. Olette erittäin energinen ja ihme kyllä välillä optimistinen. Työelämässänne saavutatte kaikki tavoitteenne ja tästä syystä tunnette itsenne pitkästä aikaa rauhalliseksi. Kaikki uudet suunnitelmat ovat myötätuulessa ja saatte kaikki vakuuttuneiksi niiden kannattavuudesta. Myös tunteenne ovat tasapainossa ja Teidän kannattaakin nyt viettää hetkiä parhaiden ystävienne ja erikoisesti perheenne parissa. Heiltä saamanne lämpö ja myötätunto ovat erittäin tärkeitä mielenrauhallenne. Tässä kuussa Teillä on aikaa harrastuksillenne ja kehoittaisinkin rentoutumaan myös niiden parissa.

VESIMIES (20.1.—18.2.) Joulukuusta muodostuu Teidän kohdalla edelliskuuta huomattavasti parempi joka suhteessa. Kauriissa sijaitseva planeetta Venuksen voimistuva vaikutus merkkiinne kohtaan kohottaa tuntuvasti pitkään allapäin ollutta mieltänne. Terveytenne on nyt vankalla pohjalla ja sen myötä jaksatte paneutua kiperimpiinkin ongelmiin. Rahataloutenne on suhteellisen tasapainoista ja sen myötä Teidän tulisikin suoda itsellenne pitkään mieltänne kiinnostanut sijoitus. Varsinkin tunne-elämänne on nyt erittäin voimakkaasti eroottisesti latautunut ja kehoitankin Teitä solmimaan mahdollisimman paljon ystävyyssuhteita, sillä niillä näyttää nyt olevan erittäin kauaskantoisia seurauksia.

KALAT (19.2.—20.3.) Viime kuussa saavuttamanne ammatilliset arvostukset ja taloudelliset seikat ovat omiaan pitämään mielenne erittäin korkealla. Planeetta Marsin vaikutus merkissänne on ollut huomion arvoinen. Olette saavuttanut ystäviä, menestystä ja vaikutusvaltaa. Puolenkuun jälkeen Mars poistuu merkistänne ja samalla elämänne rauhoittuu huomattavasti. Jos olette toiminut aktiivisesti uusien suunnitelmien parissa, saatte kirjata arvokkaita menestyksiä. Koska normaalit massaturismimatkat eivät Teitä erikoisemmin viehätä ja kuitenkin olette edelleen erittäin viriili, suosittelen Teitä viettämään muuten vilkasta seuraelämää. Tähän Teille tarjoaa tilaisuuden hyvä taloustilanteenne.

KATSO HINTOJA — KATSO KAUPANPÄÄLLISIÄ!

TEHKÄÄ SE NYT

OSTAKAA KERRALLA KUNNON KELLO TAI AITO KORU

no 18 KAUPANPÄÄLLIS-UUTUUKSIA

KAIKISSA NÄISSÄ KELLOISSA ON SVEITSILÄINEN AS tai ETA Laatu-ANKKURIKONEISTO joka TAKAA tarkan ajan. KATSOKAA NÄITÄ KELLOJA, — jokainen kello on näöltään nykyaikainen, OSA NÄISTÄ KELLOISTA on 3 atu TÄYSIN VESITIIVIITÄ, joka on esim. perheen äidille tarpeellinen, ei tarvitse ottaa kelloa pois ranteesta taloustöissä jne. KULTAKORUT ovat virallisesti leimattuja, 14 kar. KULTAA, samaa KULTAA kuin muuallakin.
TEILLÄ on PALAUTUSOIKEUS! — Jos tavara ei ole mieleistänne, voitte palauttaa ostoksenne, me palautamme HETI rahanne.
TAKUU, — olemme palvelleet asiakkaitamme yli 10 v ajan POSTITSE, se kertoo saamastamme luottamuksesta, — jokaisella kellolla on vuoden TAKUU/KELLOVAKUUTUS (5:—).
MENETELKÄÄ NÄIN: valitkaa mieleisenne kello tai koru, merkitkää sen numero ja hinta TILAUSKUPONKIIN, sen jälkeen voitte VALITA KAUPANPÄÄLLISEN, merkitkää sen numero ko. kohtaan tilauskuponkiin ja mahdollinen sormuksen koko! TÄMÄN LISÄKSI TE SAATTE YLIMÄÄRÄISEN LISÄLAHJAN, jonka voitte valita tilauskupongin alareunasta.
TILATKAA TÄSTÄ LAATUTAVARAA EDULLISIMMIN — VALITKAA PARAS KAUPANPÄÄLLINEN — SEN LISÄKSI LISÄLAHJA = SAATTE 3 ARVOESINETTÄ HUOKEALLA!

no 1945 = **kuvassa,** 17 kiv. uusi miesten KALENTERI-kello upeana kromiteräskuorisena, korkea laatu = incabloc, antimagn. kestojousi jne. — kello joka varmasti huomataan, vain mk 119:— ja 18:—/kk-erät.
no 615, 25 kiv. Eta-koneistolla, miesten SUPER-AUTOMAATTI kaksoispäivyrillä, osoittaen sekä viikon että kuukauden päivät suoraan! Komea jaloteräskehys ja taulu, korkea laatu ja hinta vain mk 178:— ja 24:—/kk-erät.
no 617, 25 kiv. Eta-koneistolla oleva KALENTERI-automaatti, muutoin sama kuin 615, mutta osoittaa vain **kk:n päivät,** siksi vain mk 159:— ja 24:—/kk-erät.
no 7630, 17 kiv. Eta-koneistolla oleva siro **naisten** kultadoublekello **saphette-lasilla,** incabloc-iskusuojattu, antimagneettinen kestojousi, vesitiivis JUHLA-kellonne vain mk 124:— ja **24:—/kk-erät.**
no 7640, 17 kiv., 18 kar. **KULTAKELLONNE.** Samantapainen kuin kuvassa, **myös pohja on KULTAA,** laatua kuten yllä vain mk 198:— ja **24:—/kk-erät.**

VALITSE KAUPANPÄÄLLINEN NÄISTÄ

- no 1. Upea Ø 12 mm Korukivisormus, 14 k. K
- no 3. kolmen kiven Rivisormus, 14 k. Kultaa
- no 35. viiden kiven Rivisormus, 14 k. Kultaa
- no 4. Roso-kult. TIMANTTISORMUS-uutuus 14 k.
- no 5. miesten KALVOSINNAPIT, 14 k. kult/hop.
- no 7. modernit RUUSU-korvakorut 14 k. Kultaa
- no 9. Teidän HOROSKOOPPI-merkkinne 14 k. K.
- no 10. Panssariketjussa kultasydänriipus 14 k.
- no 16. komea miesten ONYX-sormus, 14 k. Kult.
- no 18. A, B, C, D, 4 kpl. MASKOTTEJA 14 k. K.

no 2122, 25 kiv. KOMEA MIESTEN KAKSOISPÄIVYRI, korkealaatuinen — testattu — Eta-koneisto, moderni jaloteräskehys hyvällä metalli-rannekkeella, huolettoman miehen moderni aikarauta = osoittaa oikean ajan, viikon päivät, kuukauden päivät eikä sitä tarvitse itse vetää, — siinä todellinen hintayllätyskin, vain mk 198:— ja 24:—/kk-erät.
no 2500, 25 kiv. komea miesten KALENTERIAUTOMAATTI yhdellä päivyrillä, 3 atu täysin vesitiivis jaloteräskehys jossa hyvä metalliranneke, korkealaatuinen Eta-koneisto ja vain mk 168:— ja 24:—/kk-erät.
no 1740, 17 kiv. naisten **KAULAKELLOuutuus, AS**-koneisto, **incabloc** iskusuojattu, ja antimagn., kestojousi, erinomainen kello — kaikenikäisille, mk 149:— ja **24:—.**
no 8310, 17 kiv. Eta-koneistolla naisten **keskisekuntiosoittimella** oleva rannekello, kultadoubleeta, 3 atu vesitiivis nyt kalenterilla! Laatu muutoin kuten miestenkin kelloissa, hinta mk 128:— ja **24:—/kk-erät.**

no 942, 17 kiv. **AS**-koneistolla **naisten** 3 atu vesitiivis kultadoublekello, jossa on erikoisuutena **hieno ns. saphire-lasi! — suosituin** naistenkello kautta aikojen, vahva ja tarkka, sillä **laatu kuten miestenkin kelloissa** Ref. 5945, **ERIKOISHINTAAN** vain mk 109:— ja **18:—/kk-erät.**

no 898, 17 kiv. päivyrillä oleva **SUKELTAJANKELLO,** jossa on lisänä vielä ns. aikarengas ajanottoa varten, vesitiivis = kokeiltu **3 atu** paineessa, pimeässä voimakkaana loistava taulu, antimagn. incabloc ja kestojousi, mk 128:— ja **18:—/kk-erät.**

no 512, 25 kiv. Eta-koneistolla oleva **automaattinen** KALENTERIKELLO, **SUKELTAJANKELLONA,** erikoisrakenne, kokeiltu **20 atu** paineessa ja laatu kuten no 898. hinta mk 174:— ja **24:—/kk-erät.**

no 609, UUTUUS, 25 kiv. Eta-koneisto antaa tälle kellolle tarkan ajan, — lisäksi se osoittaa Teille kk:n ja viikon päivät. 3 atu täysin vesitiivis jaloteräskehys antaa sille arvokkuuden leiman, jota aistikas muotoilu täydentää. Itsevetävänä se on huoleton ajannäyttäjä, hinta mk 249:— ja **24:—/kk-erät.**

no 582. Uutta Sveitsiläistä kellomuotoilua! — tässä upea automaattinen milljonär jaloteräskuorisena ja **se sietää uida sekä saunoa,** 25 kiv. Eta-koneisto takaa tarkan ajan, vetää itse itsensä osoittaen kk:n ja viikon päivät **suomeksi** — testattu korkea laatu — pitkä ikäinen aikarauta miehen käteen, VAIN mk 178:— ja 24:—/kk-erät.

no 6326, 17 kiv. **UT**-koneistolla oleva miesten käyttökello, kello jolla on ominaisuuksia, esim. se on tarkempi kuin luulettekaan, se on vahvempi kuin uskottekaan, kokeilkaa, vesitiivis kromikuori, **metalliranneke,** hinta AINOASTAAN mk 108:— ja **18:—/kk-erät.**

no 1009, 17 kiv. kaunis, nykyaikainen naisten **keskisekuntiosoittimella** oleva rannekello, jossa **3 atu** täysin **vesitiivis** kultadoublekehys. upea taulu. incabloc, antimagn. kestojousi jne. vain 109:— ja **18:—/kk-erät.**

HUOMIO!

NÄMÄ SWISSKELLOJEN HUOKEAT HINNAT JA ARVOKKAIMMAT LAHJAEDUT TAKAAVAT TEILLE NYT PARHAAN KAUPAN!

SWISSKELLOT

Box 10164
HELSINKI 10
Kalevankatu 20
puh. 602 242

Joulu-73-Hymy

Postittakaa allekirjoittaneelle HETI **arvoesine** no ....
mk .... jossa on 1 v takuu + palautusoikeus
ILMAISEKSI KAUPANPÄÄLLISEKSI VALITSEN ARVOESINEEN NO .... **Sormuksen koko** ....
LISÄLAHJAKSI valitsen ....
1. Tilaan **käteisellä** jolloin saan **10 % käteisalennuksen.**
2. Ostan osamaksulla, hinnasta maksan lähetyksen lunastuksen yhteydessä käsirahan joka on suurempi kuin kk-erät. Ja loppuhinnan suoritan kuukausittain kuten ilmoituksessa on mainittu. (Tarpeeton teksti yli.)

Jos en jostain syystä ole ostokseeni tyytyväinen, saan maksamani rahat välittömästi takaisin.

nimi selvästi: ______________________

kirjoilla: ______________________ synt.aika ______

tarkka osoite: ______________________

LISÄLAHJANA: vaihtoehtoisesti KORUSYDÄN, KORURISTI tai upeat KORVARENKAAT

no 1000, miesten komeat KALVOSINNAPIT, kokokultaiset 14 kar. paino yli 10 g, vain mk 198:— ja **24:—/kk.**
no 2012, 14 kar. KORVAKORUT Ø 12 mm valkoisella tai sinisellä korukivellä vain mk 128:— ja **18:—/kk.**
no 1602, 14 kar. soikea SORMUSUUTUUS valk. tai sinisellä kivellä vain mk 144:— ja **18:—/kk.**

14 kar. kult. ruotsalaiset X-LENKKIRANNEKETJUT kotelolukolla.
no X-65, 1-X paino n. 6 g mk 156:— ja **18:—/kk.**
no X-95, 2-X paino n. 9 g mk 246:— ja **24:—/kk.**
no 2620, 14 kar. BISMARCK-KAULAKETJU jousi- tai kotelol. **4,2 x 6** mm päihin suippeneva, pituus noin **450 mm,** vain mk 189:— ja **24:—/kk.**

NNN 585 N6

14 kar. suomalaiset vahvat RANNERENKAAT, joissa varmuuslukot vitjoilla PP ja FL mallit.
no 208, lev. n. 8 mm 258:— **24:—/kk.**
no 210, lev. n. 10 mm 297:— **24:—/kk.**
no 212, lev. n. 12 mm 347:— **24:—/kk.**
no 214, lev. n. 14 mm 398:— **24:—/kk.**
PP = puolipyöreä, FL = litteä malli.
14 kar. k. suomalaiset BISMARCK-RANNEKETJUT: kotelolukolla:
no **155,** lev. n. 5,5 mm 139:— **18:—/kk.**
no **165,** lev. n. 6,6 mm 189:— **24:—/kk.**
no **185,** lev. n. 8,5 mm 239:— **24:—/kk.**

TÄSTÄ KULTAKORUT EDULLISIMMIN!!

MEILTÄ EDULLISIMMAT JOULULAHJAT

TILATKAA TÄSTÄ!! — KELLOMESTARIT ON AINA EDULLISIN OSTOSPAIKKA

Jokaiselle! tästä **kellon** tai **korun** tilanneelle annetaan kaupanpäällinen ja pikapalkinto HETI oman valinnan mukaan, — jo lähetyksen yhteydessä. Silloin voitte itse todeta, että saatte mitä Teille on luvattu. Toimitamme tilauksenne postiennakolla käsirahaa vastaan, — se on aina ostoksen OSASUORITUS! Huom! täysi PALAUTUSOIKEUS! **Aina 1 vuoden TAKUU-KELLOVAKUUTUS (5:—)**

- no 3. 3:n kiven Rivisormus, 14 kar.
- no 35. Rivisormus 5:llä valkosp. 14 k.
- no 5. Kalvosinnapit, 14 kar. kult/hop.
- no 8. Riippuvat-Korvakorut, 14 kar.
- no 9. Korvakorut kivellä, 14 kar.
- no 10. KULTARISTI + ketju, 14 kar.
- **no 12. Korvanapit kivellä — 14 kar.**
- **no 13. Korvanapit helmellä 14 kar.**
- **no 14. "Ruusu" korvanapit 14 kar.**
- **no 15. "Kyynel" Riippuvat korvakor.**
- **no 16. 14 kar. miesten ONYX-sormus**

Kaikki kellomme ovat nykyaikaisia ulkoasultaan ja korumme ovat todellisia arvoesineitä!

● **Bismarck**-ranneketjut ns. laskasmalli, kaikki kotelolukolla 14 kar.
no **155,** lev. n. 5,5 mm **138:—** 18:—/kk.
no **165,** lev. n. 6,5 mm **188:—** 29:—/kk.
no **185,** lev. n. 8,5 mm **238:—** 29:—/kk.
no **3262,** n. 6 mm päihin suippeneva malli, pituus n. 45 cm, jousi- tai kotelolukolla, mk **188:—** ja 29:—/kk-erät.
X-ranneketjut 14 k. kultaa kotelolukko
no **69,** 1-X, n. 6 g **156:—** ja 18:—/kk.
no **99,** 2-X, n. 9 g **246:—** ja 29:—/kk.
Rannerenkaat, puolipyöreä tai Flacca malli, varmuuslukko vitjoilla, 14 kar.
no **8,** lev. 8 mm, **258:—** ja 29:—/kk.
no **10,** lev. 10 mm, **297:—** ja 29:—/kk.
no **12,** lev. 12 mm **347:—** ja 29:—/kk.
no **14,** lev. 14 mm **398:—** ja 29:—/kk.

● **SORMUS-UUTUUDET 14 kar. kult.**
no **157,** komea miesten KIVISORMUS aidolla savukvartsilla, 14 kar. kultaa, mk **168:—** ja 18:—/kk.
no **116,** tyylikäs sormus, 14 kar. kultaa, iso Ö 16 mm kivi = s. aquamarin, valkospinelli tai aito savukvartsi, mk **142:—** ja 18:—/kk.
no **114,** 14 kar. kult. kivisormus pyöreällä s. aquamarinilla tai valkospinellillä mk **139:—** ja 18:—/kk.
no **3001, TIMANTTI-sormus-UUTUUS! 3:lla** loistavalla **timantilla!** ne on istutettu riviin valko/**14 kar.** kultaan, todella ihastuttava sormus, **vain mk 198:—** ja 29:—/kk-erät.
no **63,** ihastuttavat 14 kar. kult. **TIMANTTIKORVAKORUT,** jossa Timantti on istutettu valkokultaan, EDULLISESTI, vain mk **198:—** ja 29:—/kk-erät.

● NAISTEN KELLOT:

no **763,** 17 kiv. naisten upea kultadoublekello, todellinen JUHLAKELLO, lisäksi tässä on safiirihiottu lasi, incabloc, antimagn. kestojousi, vesitiivis, vain mk **124:—** kk-erät mk 18:—.
no **764,** — samantapainen kuin 763, mutta kehys on KULTAA, laatu on sama, hinta mk **198:—** kk-erät mk **29:—**
no **831,** 17 kiv. Etakon. oleva pienikokoinen naistenkello kultadoubleisena, on 3 atu vesitiivis, antimagn. kestojousi, incabloc, mk **129:—** ja 18:—/kk.
no **2009,** 17 kiv. AS-kone — samantapainen kuin 8310, safiiri-lasilla myös 3 atu, vesitiivis. EDULLISESTI — mk **109:—** ja 18:—/kk.
no **1008,** 17 kiv. tyylikäs naistenkello kultadoubleisena, erittäin kestävä sillä se on 3 atu vesitiivis, antim. kestojousi, incabloc jne. mutta nyt **safiirilasilla,** vain **109:—** kk-erät mk 18:—.
no **72,** 21 kiv. NAISTEN AUTOMAATTINEN KALENTERIKELLO kultad. 3 atu vesitiivis uutuus joka vetää itse itsensä, vain mk **169:—** ja 29:—/kk.
no **993,** 17 kiv. naisten **KALENTERIkello** 3 atu vesitiivis **kultadoubleeta,** keskisek.osoitin, antimagn. kestoj., incabloc, vain mk **139:—** ja 29:—/kk.

● MIESTEN KELLOT:

no **1161,** 25 kiv. MIESTEN ERIKOISKELLO-UUTUUS, automaattinen ETA-koneisto vetää itsensä, osoittaen viikon ja kk:n päivät, komea muotoiltu jaloteräskehys on 3 atu vesitiivis, testattu korkea laatu. HINTASENSAATIO, vain mk **228:—** ja 29:—/kk.
no **1052,** 17 kiv. **UUSI KALENTERIKELLO** kromijaloteräskuorisena, — niin nuorille kuin myös miehille, 3 atu-vesitiivis, **näyttävä taulu,** incabloc, antimagn. kestojousi, vain mk **119:—** ja 18:—/kk-erät.
no **953, 21 kiv. miesten kello,** — samantapainen ja laatuinen kuin kuvassa, mutta ilman päivyriä **3-atu vesitiivis, varma käyntinen,** vain mk **109:—** ja mk 18:—/kk-erät.
no **909,** 17 kiv. **SUKELTAJANKELLO kalenterilla,** voitte uida ja saunoa tämä kello ranteessa, erikois **"tropic"** ranneke. ns. **aikarengas** ajanottoa varten, MUOTIKELLO! jossa incabloc, antimagn. kestojousi jne. **silti vain mk 128:—** ja 18:—/kk.
no **2104,** 25 kiv. UUTUUS-**AUTOMAATTI kalenterilla,** komea **4 atu** täysin **vesitiivis** JALOTERÄSKEHYS, **erikoisella mineraalilasilla** Eta-ankkurikoneisto, autom. päivyri, automaattisella siirrolla nupista kiertäen jne... antimagn. erikoisjousi, incabloc... **(norm. hinta** n. 210:—) **ERIKOISHINTAAN mk 168:—** ja 29:—/kk.
no **2107,** 25 kiv. UUTUUS-**kaksois-**AUTOMAATTI, miehekäs **4 atu** täysin vesitiivis JALOTERÄSKEHYS, **metalli- tai** nahkarannekkeella. **LISÄKSI** erikoinen **mineraalilasi, ETA-ankkurikoneisto,** joka vetää itse itsensä, osoittaa **kk:n** ja **viikon** päivät, automaattisesti, nopea päivyrien siirto nupista jne. antimagn. erikoisjousi, incabloc jne. NYT VAIN **mk 178:—** ja 29:—/kk. **TODELLA LYÖMÄTÖN.**
no **121,** 25 kiv. **"atmostic"** UUTUUS **kaksois-automaattina,** jossa **4 atu** täysin vesitiivis KULTADOUBLEKEHYS nahkarannekkeella, automaattinen ETA-ankkurikoneisto, **laatu kuten yllä...** NYT TEILLE erikoishintaan **mk 178:—** ja 29:—/kk.

● NYT OSTAMAAN ● TILATKAA HETI TÄSTÄ ● NYT SE TODELLA KANNATTAA ●

LAHJAKSI Te saatte: Kaupanpäällisen ja pikapalkinnon

Joulu-73-Hymy

KELLOMESTARIT
Box. 10084 HELSINKI 10 puh. 648791

Lähettäkää allekirjoittaneelle, esine no .... Ø mm .... mk ....
☐ tilaan **käteisellä,** jolloin saan 10 % kassa-alennuksen!
☐ tilaan osamaksulla, hinnasta maksan vastaanottaessani käsirahan ja sen jälkeen kuukausittain kuten ilmoituksessa on mainittu (tarpeeton teksti yli)

① Pikapalkinnoksi valitsen: ....

② **Kaupanpäällisenä valitsen esineen no** .... Ø mm ....

Jos en ole ostokseeni tyytyväinen, saan maksamani rahat välittömästi takaisin —

nimi selvästi ....

synt.aika .... kirjoilla ....

osoite ....

PIKAPALKINTOINA: KORURISTI, KORUSYDÄN tai upeat KORVARENKAAT

KAIKKI MALLIT VARASTOSSA — MARKKINOIDEN NOPEIN TOIMITUS!

Kellomestarit on ollut aina edullinen ja siksi luotettava "Hovihankkijanne". Nytkin tarjoamme Teille arvoikkaimmat kaupantekijäiset ja rahanarvoisen Pikapalkinnon. Tarjotut kellot ovat kaikki "Swiss-made-laatua" ja kultakorut huoliteltua työtä. Harkitseva ja viisas ostaja tilaa Kellomestareilta jo laadunkin takia. Aina nopea ja luotettava palvelu. 1 VUODEN TAKUU + KELLOVAKUUTUS (5,—). Täysi palautusoikeus!

ERIKOISTARJOUKSENA

no **2783,** 25 kiv. UUDELLA ETA Ankkurikoneistolla varustettu uusi, tyylikäs **KALENTERI-AUTOMAATTI.** Vaihtaa päivän keskiyöllä automaattisesti — se vetää itsensä ja omaa valtaisan käyntireservin (n. 48 t.), vesitiivis **jaloteräskehys** — todella UUTUUS jo muodoltaankin, incabloc, antimagn. jne... — ja me tarjoamme sen Teille nyt todella edullisesti kaikkine niine etuineen jotka yllä on selostettu, hintaan mk **149:—,** kk-erät 29:—. Tämän ostoa ette kadu!! (norm. hintamme olisi n. mk 198:—)
Myös kultadoubleisena.

VAIN 149:—